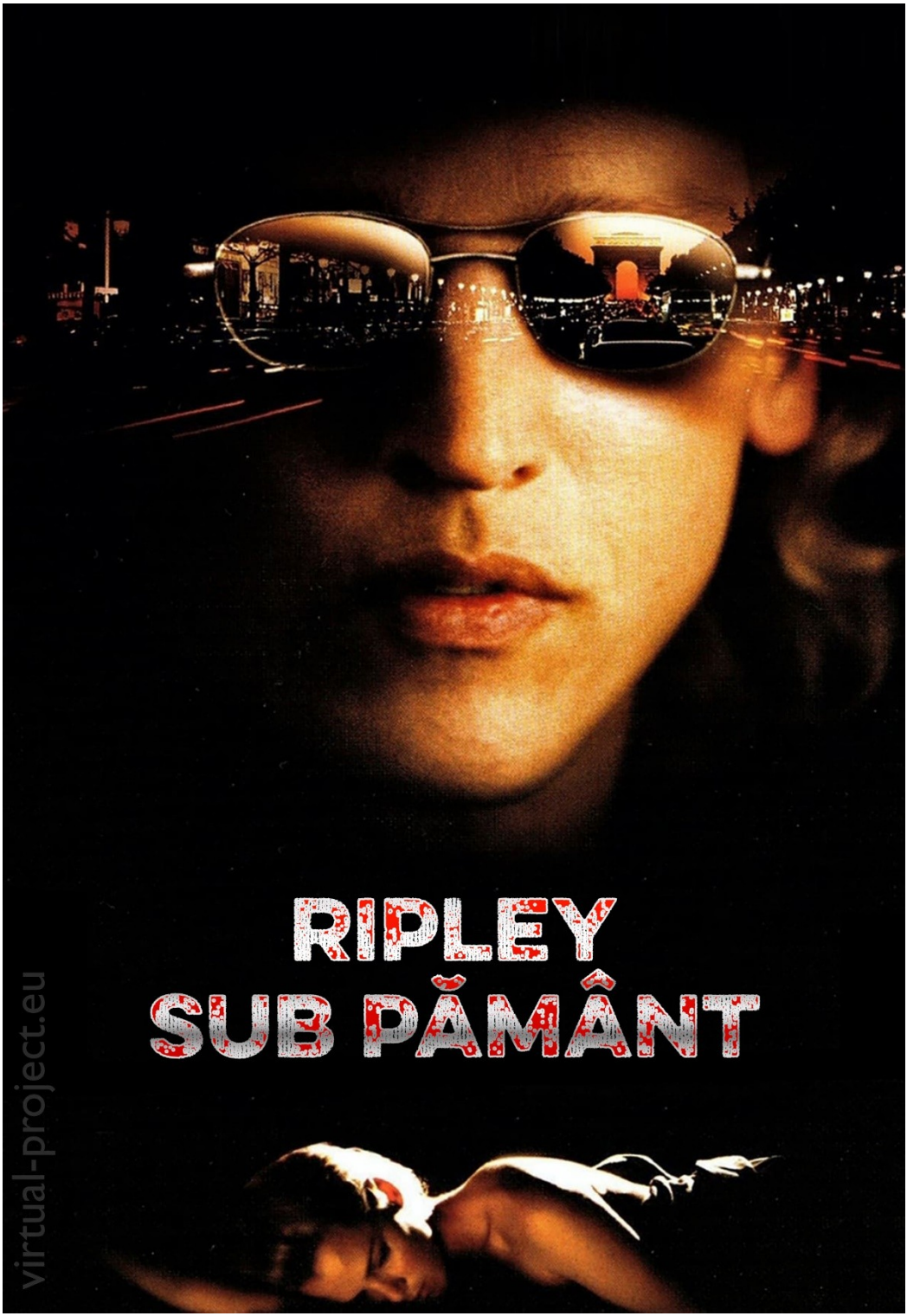

virtual-project.eu

PATRICIA HIGHSMITH

Seria: Ripley

Volumul 2

RIPLEY SUB PĂMÂNT

Original: *Ripley Under Ground* (1993)

Traducere din limba engleză și note de:
IULIA DROMERESCHI

virtual-project.eu

PALADIN

2017

„Cred că aș fi gata să mor mai degrabă pentru ceva în care nu cred decât pentru ceva ce știu sigur. Uneori, viața artistică mi se pare o lungă și încântătoare sinucidere și nu regret că este astfel”.

Oscar Wilde (fragment dintr-o scrisoare)

CAPITOLUL 1

Tom era în grădină când a sunat telefonul. A lăsat-o să răspundă pe *madame* Annette, menajera, și a continuat să curețe mușchiul umed care se cățăra pe marginile treptelor de piatră ale terasei. Era un octombrie ploios.

— *Monsieur Tome*! a strigat *madame* Annette cu vocea ei de soprană. Londra la telefon!

— Vin imediat, a strigat Tom.

A lăsat jos șpaclul și a urcat scările.

Telefonul de la parter se afla în living. Tom nu s-a așezat pe canapeaua cu tapițerie galbenă din satin pentru că purta pantaloni de lucru.

— Bună, Tom. Sunt Jeff Constant. Ai…

Prrrr!

— Poți vorbi mai tare? E proastă legătura.

— Așa-i mai bine? Eu te aud clar.

Cei de la Londra te auzeau întotdeauna bine.

— Oarecum.

— Ai primit scrisoarea mea?

— Nu, a zis Tom.

— Of. Avem probleme. Am vrut să te avertizez. Există un…

S-au auzit un pârâit, un bâzâit, un țăcănit înfundat și convorbirea s-a întrerupt.

— La naiba! a zis Tom destul de tare.

Să-l avertizeze? Se întâmplase ceva la galerie? Aveau probleme cu compania Derwatt? Voia să-l avertizeze pe *el*? Tom era destul de puțin implicat în povestea aceea. El venise cu ideea înființării companiei Derwatt, într-adevăr, și avea un mic venit de pe urma ei, dar… Tom s-a uitat la telefon, așteptând să sune din nou dintr-o clipă în alta. Sau trebuia să-l sune el pe Jeff? Nu, nu știa dacă să-l caute pe Jeff la studio sau la galerie. Jeff Constant era fotograf.

Tom s-a dus spre ușile mari de sticlă dinspre grădină. Se gândea să mai râcâie puțin mușchi. Grădinărea ocazional, dar îi plăcea să-și petreacă o oră în fiecare zi tunzând iarba cu mașina lui manuală, greblând și arzând crengi, smulgând buruieni.

Făcea mișcare și în același timp putea visa cu ochii deschiși. Abia apucase șpaclul când telefonul a sunat din nou.

Madame Annette tocmai intra în living cu un pămătuf în mână. Era scundă și voinică, la vreo șaizeci de ani, mereu bine dispusă. Nu știa o boabă de engleză și părea incapabilă să învețe chiar și cum să spună „bună dimineața”, ceea ce lui Tom îi convenea de minune.

— Răspund eu, *madame*, a zis Tom și a ridicat receptorul.

— Alo, s-a auzit vocea lui Jeff. Uite, Tom, voiam să te întreb dacă n-ai putea veni încoace. La Londra, eu…

— Tu, ce?

Legătura era tot proastă, dar parcă nu chiar ca înainte.

— Am zis că ți-am explicat în scrisoare. Nu pot să-ți explic la telefon. Dar e important, Tom.

— A făcut cineva vreo greșeală? Bernard?

— Oarecum. Vine încoace un individ de la New York, cred că ajunge mâine.

— Cine?

— Ți-am explicat în scrisoare. Expoziția lui Derwatt se deschide marți. Îl țin departe pe american până atunci. Ed și cu mine o să ne prefacem că pur și simplu nu suntem disponibili.

Jeff părea destul de îngrijorat.

— Ai timp să vii, Tom?

— Păi… da, a răspuns Tom, deși nu voia să se ducă la Londra.

— Încearcă să nu afle Heloise. Că vii la Londra, vreau să zic.

— Heloise e în Grecia.

— Aha, foarte bine! a răsuflat el ușurat.

Scrisoarea lui a sosit în aceeași după-amiază cu poșta de ora 17.00, expediată expres.

Dragă Tom,

Noua expoziție a lui Derwatt se deschide marți, în data de 15, Charles Place numărul 104, N.W.8, prima lui expoziție după doi ani. Bernard are nouăsprezece pânze noi, iar celelalte tablouri vor fi împrumutate. Și acum, veștile proaste:

E vorba despre un american pe nume Thomas Murchison, nu-i negustor, ci colecționar – un pensionar plin de bănet. A cumpărat de la noi un Derwatt acum trei ani. L-a comparat cu un Derwatt mai timpuriu pe

care l-a văzut de curând în State și acum spune că tabloul lui este fals. Este, desigur, adică e una dintre picturile lui Bernard. Americanul a scris Galeriei Buckmaster (adică mie), spunând că lui i se pare că tabloul pe care l-a cumpărat nu-i original pentru că tehnica și culorile aparțin unei perioade din creația lui Derwatt de acum cinci sau șase ani. Am senzația că Murchison intenționează să facă valuri. Cum rezolvăm asta? Tu ești mereu plin de idei, Tom.

Poți veni încoace să stăm de vorbă? Toate cheltuielile vor fi plătite de Galeria Buckmaster. Ne trebuie o doză de încredere mai mult decât orice. Nu cred că Bernard a greșit vreuna dintre pânzele noi. Dar Bernard se panichează și nu-l vrem pe-aproape nici la vernisaj, mai ales nu *la vernisaj.*

Te rog să vii imediat, dacă poți.

Toate cele bune,

Jeff

P.S. Scrisoarea lui Murchison a fost politicoasă, dar dacă va insista să-l caute pe Derwatt în Mexic și așa mai departe?

Ultima frază definea problema, s-a gândit Tom, pentru că Derwatt nu exista. Povestea (inventată de Tom) pe care o susținea Galeria Buckmaster și micul grup de prieteni credincioși ai lui Derwatt era că Derwatt se retrăsese să trăiască într-un sătuc din Mexic unde nu se întâlnea cu nimeni și nu avea telefon, interzicând galeriei să dea cuiva adresa lui. Ei bine, dacă Murchison voia să se ducă în Mexic, urma să aibă de căutat mult și bine, destul cât să-și facă de lucru câte zile mai avea.

Tom se aștepta ca Murchison – care urma să vină, probabil, cu tot cu tabloul cumpărat de el – să discute despre problema lui cu alți negustori de artă și cu presa. Asta putea naște suspiciuni, iar povestea cu Derwatt risca să iasă la iveală. Oare banda l-ar fi tras și pe el în scandal? (Tom se gândea mereu la vechii prieteni ai lui Derwatt care se ocupau de galerie ca la o „bandă”, deși detesta cuvântul de fiecare dată când îi venea în minte.)

Bernard ar fi putut pomeni numele lui Tom Ripley nu neapărat din răutate, credea Tom, ci mai degrabă ca urmare a cinstei lui nebunești, ca de sfânt.

Tom își păstrase curate reputația și numele, uimitor de curate, având în vedere ce făcuse în trecut. Ar fi fost jenant ca în ziarele franțuzești să se scrie că Thomas Ripley din Villeperce-sur-Seine, soțul lui Heloise Plisson, fiica lui Jacques Plisson, proprietarul milionar al companiei Pharmaceutiques Plisson, pusese la cale escrocheria aducătoare de bani „Derwatt”, de pe urma căreia primea de ani buni un anumit procent, chiar dacă acel procent însemna doar zece la sută. L-ar fi făcut să pară nemaipomenit de josnic. Până și Heloise, a cărei moralitate, după părerea lui Tom, era ca și inexistentă, risca să reacționeze negativ la așa ceva, iar tatăl ei ar fi constrâns-o fără îndoială să divorțeze (tăindu-i alocația).

Compania Derwatt se mărise de-acum, iar prăbușirea ei ar fi avut și alte consecințe. S-ar fi pierdut și linia profitabilă de materiale pentru pictură cu marca Derwatt, de pe urma căreia banda și Tom primeau dividende. Ar fi dispărut și Școala Derwatt din Perugia, destinată mai ales adorabilelor doamne în vârstă și fetelor americane venite în vacanță, care reprezenta la rândul ei o sursă de venit. Școala de artă aducea bani nu atât din cursuri și din vânzarea materialelor Derwatt, cât din activitatea ei de agenție imobiliară. Pentru cei mai înstăriți dintre turiștii-cursanți, școala găsea cele mai scumpe case și apartamente mobilate, din închirierea cărora își lua partea. La conducerea școlii era un cuplu de homosexuali englezi fără nicio legătură cu escrocheria Derwatt.

Tom nu se putea hotărî dacă să se ducă sau nu la Londra. Cu ce i-ar fi putut ajuta prezența lui? Nici măcar nu înțelegea problema. Era de necrezut ca un artist să revină la o tehnică anterioară atunci când pictează un tablou?

— Domnul preferă la cină cotlete de miel sau șuncă rece? l-a întrebat *madame* Annette.

— Cotlete de miel, cred. Mulțumesc. Ce vă mai face măseaua?

În dimineața aceea, *madame* Annette se dusese la dentistul din sat, în care avea încredere deplină, ca să-și repare o măsea care o ținuse trează toată noaptea.

— Nu mă mai doare. Doctorul Grenier este atât de drăguț! A spus că am avut un abces, dar a deschis măseaua și a spus că nervul o să cadă.

Tom a dat din cap, dar s-a întrebat cum putea cădea un nerv; datorită gravitației, pesemne. Lui îi scormoniseră adânc odată după un nerv, tot la un dinte de sus.

— Ați primit vești bune de la Londra?

— Nu… În fine, m-a sunat un prieten.

— Și *madame* Heloise?

— Azi n-a telefonat.

— Ah, imaginați-vă ce soare e acolo! Grecia! exclamă *madame* Annette în timp ce lustruia suprafața deja strălucitoare a unui scrin de lângă șemineu. În Villeperce nu-i soare deloc, vedeți? A venit iarna.

— Într-adevăr.

Madame Annette spunea același lucru în fiecare zi, de ceva vreme.

Tom nu se aștepta s-o vadă pe Heloise până aproape de Crăciun. Pe de altă parte, se putea oricând întoarce pe neașteptate – după o ciondăneală neînsemnată cu prietenii, de pildă, sau pentru că se răzgândise și nu mai voia să rămână atât de mult pe o barcă. Heloise era impulsivă.

Tom a pus un disc cu Beatles ca să-și mai ridice moralul, apoi s-a învârtit prin livingul mare, cu mâinile în buzunare. Îi plăcea casa. Era o clădire pătrată cu două niveluri, din piatră cenușie, cu patru foișoare înălțate deasupra celor patru încăperi rotunde din colțuri care o făceau să semene cu un mic castel. Avea o grădină întinsă și costa o avere chiar și după standardele americane. Tatăl lui Heloise le-o dăduse în urmă cu trei ani, ca dar de nuntă. Înainte de însurătoare, Tom avusese nevoie de bani în plus. Banii lui Greenleaf nu-i ajungeau ca să trăiască așa cum voia, de aceea îl interesase o parte din compania Derwatt. Acum regreta. Acceptase zece la sută într-o vreme în care zece procente însemnau foarte puțin. Nici măcar el nu anticipase că afacerea avea să devină atât de înfloritoare.

Tom și-a petrecut seara așa cum își petrecea majoritatea serilor, în liniște și singur, dar cu mintea frământată. Și-a pus muzică în surdină în timpul mesei și a citit Servan-Schreiber în franceză. A dat peste două cuvinte pe care nu le știa. Intenționa să le caute la culcare în dicționarul *Harrap's* de lângă pat. Se

pricepea să țină minte cuvinte cărora să le caute înțelesul mai târziu.

După cină și-a pus un balonzaid, deși nu ploua, și s-a dus pe jos până la un cafe-bar micuț aflat la vreo patru sute de metri depărtare. În unele seri mergea acolo să-și bea cafeaua. Patronul, Georges, îl întreba invariabil despre *madame* Heloise și își exprima regretul că Tom era nevoit să petreacă atât de mult timp singur. De data asta, Tom i-a răspuns vesel:

— Ei, nu sunt sigur că o să mai reziste încă două luni pe iahtul acela. Se va plictisi.

— *Quel luxe*, a murmurat visător Georges.

Era un bărbat burtos, cu fața rotundă. Tom nu avea încredere în infailibila lui bună dispoziție blajină. Marie, soția lui Georges, o brunetă voinică și plină de energie, cu buzele rujate roșu-aprins, era directă și rea de gură, dar avea un mod sincer de a râde care compensa restul. Barul era unul pentru lucrători. Asta nu-l deranja pe Tom, dar nu era localul lui favorit. Se întâmpla pur și simplu să fie mai aproape. Măcar Georges și Marie nu pomeniseră niciodată de Dickie Greenleaf. Unele persoane din Paris, cunoștințe de-ale lui sau de-ale lui Heloise, aduseseră vorba despre el. La fel făcuse și patronul hotelului St. Pierre, singurul hotel din Villeperce. Acesta îl întrebase: „Sunteți, poate, același domn Ripley care a fost prieten cu americanul *Granelafe*?” Tom recunoscuse că da, el era. Dar asta se întâmplase în urmă cu trei ani, când o astfel de întrebare – dacă nu intra în detalii – nu-i mai dădea emoții. Însă prefera să evite subiectul. Unele ziare scriseseră că Dickie îi lăsase lui Tom prin testament o ditamai suma de bani, altele, că primea un venit regulat – ceea ce era adevărat. Bine măcar că niciunul nu sugerase vreodată că Tom ar fi scris el însuși testamentul acela, cum, de altfel, făcuse. Francezii își aminteau întotdeauna detaliile financiare.

După cafea, Tom s-a întors acasă pe jos, spunând distrat „*bonsoir*” sătenilor cu care se întâlnea și alunecând uneori pe frunzele veștede și ude adunate pe marginea drumului. Nu existau trotuare. Luase cu el o lanternă, pentru că străzile nu erau luminate peste tot. A văzut prin ferestrele caselor familii care stăteau liniștite în jurul mesei din bucătărie, uitându-se la televizor. Din câteva curți l-au lătrat câini legați cu lanț. Pe urmă a deschis poarta de fier a propriei case – înaltă de trei metri – și

pașii lui au scârțâit pe pietriș. În camera lui *madame* Annette era lumina aprinsă, și-a dat el seama. Femeia avea propriul ei televizor.

Uneori, Tom picta seara, doar de plăcere. Acum însă, n-avea chef. În schimb, i-a scris unui prieten din Hamburg – Reeves Minot, un american – și l-a întrebat când credea că va avea nevoie de el. Reeves intenționa să-i planteze un microfilm – sau așa ceva – unui anume conte italian pe nume Bertolozzi. Contele urma apoi să-i facă o vizită de-o zi lui Tom la Villeperce, iar Tom trebuia să ia obiectul din valiza contelui sau de unde o fi fost plasat și să-l trimită prin poștă la Paris cuiva despre care nu știa nimic. Tom făcea frecvent astfel de servicii de intermediar, uneori pentru bijuterii furate. Se dovedea mai ușor să ia chiar el obiectele cu pricina din bagajul oaspeților lui decât să încerce altcineva să pună mâna pe ele în vreo cameră de hotel din Paris, când victima nu era de față. Tom îl cunoscuse recent pe contele Bertolozzi în timpul unei călătorii la Milano, când Reeves, care locuia la Hamburg, se aflase și el acolo. Stătuseră de vorbă despre pictură. De obicei, îi convingea ușor pe oamenii cu timp liber să vină o zi sau două la el în Villeperce și să-i vadă tablourile. Pe lângă tablourile de Derwatt, mai avea un Soutine, ale cărui lucrări îi erau foarte dragi lui Tom, un Van Gogh, două Magritte, desene de Cocteau și de Picasso, plus multe alte desene ale unor pictori mai puțin faimoși, dar care lui i se păreau la fel de reușite sau chiar mai bune. Villeperce era aproape de Paris, iar oaspeții lui se bucurau să aibă ocazia să stea puțin la țară înainte să plece mai departe. Tom îi luă de multe ori cu mașina direct de la Orly, satul lui aflându-se la șaptezeci de kilometri spre sud de aeroport. Dăduse greș o singură dată, cu un oaspete american căruia i se făcuse rău imediat după ce sosise, din cauză că mâncase înainte cine știe ce. Tom nu apucase să-i cotrobăie în valiză pentru că musafirul stătuse tot timpul în pat, în camera lui. Obiectul cu pricina – tot un microfilm – fusese recuperat mai târziu cu mare dificultate, la Paris, de unul dintre oamenii lui Reeves. Tom nu înțelegea valoarea tuturor acestor obiecte, dar nici romanele polițiste nu le înțelegea pe toate, iar Reeves era el însuși un intermediar care primea un onorariu. Când trebuia să pună obiectele respective la poștă, Tom se ducea de fiecare dată în altă localitate și trecea la expeditor un nume și o adresă false.

În noaptea aceea, pentru că nu putea să adoarmă, Tom s-a dat jos din pat, și-a pus halatul de casă violet, din lână – nou și gros, plin de fireturi și de canafi, primit cadou de ziua lui de la Heloise – și a coborât în bucătărie. Se gândise să deschidă o sticlă de bere Super Valstar, dar în cele din urmă s-a hotărât să-și facă un ceai. Nu bea ceai aproape niciodată, așa că i se părea cumva ocazia potrivită, din moment ce noaptea aia i se părea tare ciudată. A umblat prin bucătărie în vârful degetelor, să n-o trezească pe *madame* Annette. Ceaiul i-a ieșit roșu-închis. Pusese prea multe frunze în ceainic. L-a dus pe o tavă în living, și-a turnat o cană și a început să se plimbe fără zgomot în papucii de casă din postav. De ce să nu se dea drept Derwatt? s-a gândit el. O, da! Asta era soluția, soluția perfectă, singura soluție!

Derwatt era cam de vârsta lui – Tom avea treizeci și unu de ani, Derwatt ar fi urmat să împlinească treizeci și cinci. Ochi albaștri-cenușii, după cum își amintea Tom că spusese Cynthia (iubita lui Bernard) – sau poate chiar Bernard într-una dintre exuberantele lor descrieri ale Imaculatului Derwatt. Purta o barbă scurtă, ceea ce lui Tom urma să-i fie de mare folos.

Pe Jeff Constant sigur l-ar fi încântat ideea. O întâlnire cu presa. Tom trebuia să stabilească la ce întrebări să răspundă și ce povești să spună. O fi fost oare Derwatt de înălțimea lui? Dar cine din rândul presei ar fi știut asta? Totuși, Derwatt era mai brunet, s-a gândit Tom. Asta se putea rezolva. Tom și-a mai turnat ceai. A continuat să se plimbe prin cameră. Apariția lui trebuia să reprezinte o surpriză, chiar și pentru Jeff și Ed – și pentru Bernard, desigur. Sau cel puțin asta urmau să afirme în fața presei.

Tom a încercat să-și imagineze confruntarea cu domnul Thomas Murchison. Important era să rămână calm și stăpân pe sine. Dacă Derwatt însuși susținea că un tablou îi aparținea, că îl pictase chiar el, cum ar fi putut Murchison să nege acest lucru?

În culmea entuziasmului, s-a dus la telefon. De cele mai multe ori, operatorii de la centrală dormeau la ora asta – trecuse de două noaptea – și dura zece minute până să răspundă. Tom s-a așezat răbdător pe marginea canapelei galbene. Se gândea că Jeff sau altcineva trebuia să aibă grijă să iasă o deghizare ca la carte. I-ar fi plăcut să poată conta pe o fată care să supravegheze transformarea lui, pe Cynthia, de exemplu, dar

Cynthia și Bernard se despărțiseră în urmă cu doi sau trei ani. Cynthia aflase cât scoteau din escrocheria cu Derwatt și din falsurile lui Bernard, dar nu voise niciun bănuț din câștigul lor, și-a amintit Tom.

— *Alo, j'ecoute!*[1] a zis centralista cu o voce nemulțumită, de parcă Tom ar fi scos-o din plapumă ca să-i facă lui o favoare.

I-a dat numărul lui Jeff de la studio, pe care și-l notase într-o agendă de lângă telefon. A avut noroc, peste cinci minute a primit legătura. Și-a adus a treia cană de ceai dezgustător mai aproape de aparat.

— Bună, Jeff! Sunt Tom. Cum merge treaba?

— Deloc bine. Este și Ed aici. Chiar ne gândeam să te sunăm. Vii încoace?

— Da. Și mi-a venit o idee. Ce-ai spune dacă, pentru câteva ore, joc eu rolul prietenului nostru dispărut?

Lui Jeff i-a luat o clipă să înțeleagă planul.

— Nemaipomenit, Tom! Poți să ajungi până marți?

— Sigur că da.

— Dar până luni? Adică poimâine?

— Nu cred că pot. Dar marți voi fi sigur acolo. Ascultă, Jeff, deghizarea trebuie să fie fără cusur.

— Nu-ți face griji. Stai o clipă!

A lăsat receptorul ca să vorbească ceva cu Ed, apoi a revenit.

— Ed spune că are el pe cineva cu tot ce-ți trebuie.

— Nu anunța nimic public, a continuat Tom pe un ton calm, pentru că vocea lui Jeff suna mult prea entuziasmată. Încă ceva. Dacă treaba nu merge și dau greș, trebuie să spuneți că a fost o glumă pusă la cale de un prieten de-ai voștri, adică de mine. Că nu are nimic de-a face cu… știți voi.

Tom se referea la validarea tabloului fals al lui Murchison. Jeff s-a prins imediat.

— Ed vrea să-ți spună și el ceva.

— Bună, Tom, s-a auzit vocea mai gravă a lui Ed. Suntem încântați că vii la Londra. E o idee extraordinară. Știi, Bernard mai are încă niște haine și alte lucruri de-ale lui.

— Las treaba asta în seama ta, a zis Tom simțindu-se dintr-odată alarmat. Hainele sunt ultimele care contează. Importantă este fața. Dă-i bătaie, bine?

— Ai dreptate, nu-ți face griji. Noroc!

[1] „Alo, vă ascult!" (lb. fr.) (n.r.).

Au închis. Tom s-a așezat relaxat pe canapea, aproape întins pe spate. Nu, n-avea de gând să se ducă la Londra prea devreme. Trebuia să intre în scenă în ultima clipă, cu surle și trâmbițe. Prea multe discuții și repetiții puteau să facă mai mult rău decât bine.

Tom s-a ridicat, cu cana de ceai rece în mână. Dacă o scotea la capăt, urma să fie nostim și interesant, s-a gândit el, uitându-se la tabloul lui Derwatt de deasupra șemineului. Era o pânză trandafirie cu un bărbat care stătea pe scaun – un bărbat schițat din numai câteva linii care te făceau să crezi că te uitai la tablou prin ochelarii deformanți ai altcuiva. Unii spuneau că-i dureau ochii de la pânzele lui Derwatt. De la o distanță de trei sau patru metri însă, nu-i mai dureau. Tabloul la care se uita Tom nu era un Derwatt original, ci unul dintre falsurile de început făcute de Bernard Tufts. Pe peretele opus atârna un original, *Scaunele roșii.* Două fetițe stăteau una lângă alta cu fețe înspăimântate, ca în prima zi de școală sau ca și cum ar fi ascultat la biserică o pildă care le băga în sperieți. *Scaunele roșii* fusese pictat în urmă cu opt sau nouă ani. În spatele fetițelor, totul era în flăcări. Limbi de foc galbene și roșii izbucneau din toate părțile, îmblânzite de tușe de alb, ca să nu atragă imediat atenția privitorului. Când le observai însă, efectul emoțional devenea zguduitor. Lui Tom îi plăceau ambele tablouri. Ajunsese deja să nu-și mai amintească, atunci când le privea, că unul era fals și celălalt, original.

Tom a rememorat zilele amorfe de la începutul a ceea ce devenise apoi compania Derwatt. Îi cunoscuse pe Jeffrey Constant și pe Bernard Tufts la Londra curând după ce Derwatt se înecase în Grecia – intenționat, probabil. Tom tocmai se întorsese și el din Grecia; nu trecuse multă vreme de la moartea lui Dickie Greenleaf. Cadavrul lui Derwatt nu fusese găsit, dar câțiva pescari din sat spuneau că-l văzuseră într-o dimineață ducându-se să înoate și pe urmă nu-l mai văzuseră întorcându-se. Prietenii lui Derwatt – Tom o cunoscuse și pe Cynthia Grandor în aceeași vizită – erau profund tulburați, afectați într-un mod în care el nu mai văzuse să afecteze moartea cuiva nici măcar pe membrii unei familii. Jeff, Ed, Cynthia, Bernard păreau năuciți. Îi vorbiseră ca prin vis și cu patimă despre Derwatt nu numai ca artist, ci și ca prieten, ca om. Trăise simplu în Islington, mâncase adesea prost, dar fusese întotdeauna

generos cu ceilalți. Copiii din vecini îl adorau și îi pozau pe gratis, însă Derwatt mereu se scormonea în buzunar după ultimii bănuți ca să li-i dea lor. Pe urmă, chiar înainte să plece în Grecia, Derwatt suferise o dezamăgire. Făcuse o pictură murală comandată de stat pentru un oficiu poștal dintr-un oraș din nordul Angliei. Îi aprobaseră schița, dar respinseseră lucrarea finală. Cineva apărea nud sau prea dezbrăcat, iar Derwatt refuzase să mai facă vreo modificare. („A avut dreptate, evident!” îl asiguraseră pe Tom prietenii devotați ai pictorului.) Asta îl lipsise însă pe Derwatt de o mie de lire. Părea să fi fost ultima dintr-un șir de dezamăgiri, de a căror amploare prietenii lui nu-și dăduseră seama, fapt pe care și-l reproșau. Existase în peisaj și o femeie, își amintea vag Tom, cauza altei dezamăgiri a lui Derwatt, care însă nu părea să fi contat la fel de mult ca dezamăgirea cu pictura. Toți prietenii lui Derwatt aveau și ei meseriile lor, cei mai mulți lucrau pe cont propriu, erau oameni ocupați, iar când Derwatt îi căutase – nu ca să le ceară bani, ci ca să-i țină companie – îi spuseseră că nu se puteau întâlni cu el. Fără ca prietenii lui să știe, Derwatt își vânduse mobila de prin atelier și plecase în Grecia, de unde îi scrisese lui Bernard o scrisoare lungă și deprimantă. (Tom nu văzuse niciodată scrisoarea cu pricina.) Pe urmă venise vestea dispariției sau morții lui.

Primul lucru pe care îl făcuseră prietenii, inclusiv Cynthia, fusese să adune toate tablourile și desenele lui Derwatt și să încerce să le vândă. Voiau să-i păstreze numele viu, voiau ca întreaga lume să-i cunoască și să-i aprecieze opera. Derwatt nu avea rude. După cum își amintea Tom, era un copil găsit, căruia nu i se cunoșteau părinții. Povestea morții lui tragice mai mult a ajutat, în loc să se transforme în obstacol. De obicei, galeriile nu se arătau interesate de tablourile unor tineri artiști fără nume și deja morți. Dar Edmund Banbury, ziarist liber-profesionist, își folosise contactele și talentul ca să publice articole despre Derwatt în ziare, suplimente de duminică și reviste de artă, pe care le ilustrase cu fotografii făcute de Jeffrey Constant. La câteva luni de la moartea pictorului, au găsit o galerie chiar pe Bond Street, Galeria Buckmaster, care s-a arătat dornică să-i expună lucrările, și curând după aceea pânzele lui Derwatt au început să se vândă cu șase sute și opt sute de lire.

A urmat inevitabilul. S-au vândut aproape toate tablourile, sau aproape toate, și exact atunci Jeff, Ed și Bernard s-au întâlnit în barul Salisbury cu Tom, care locuia în momentul respectiv la Londra (stătea de doi ani într-un apartament de lângă Eaton Square.) S-au întristat din nou când i-au povestit că se terminau lucrările prietenului lor:

— V-ați descurcat atât de bine, ar fi păcat să vă opriți aici, le-a spus Tom. N-ar putea Bernard să încropească niște tablouri în stilul lui Derwatt?

Tom făcuse această remarcă în glumă, sau pe jumătate în glumă. Abia dacă îi cunoștea pe cei trei. Știa doar că Bernard era pictor. Dar Jeff era un tip practic, la fel și Ed Banbury (spre deosebire de Bernard). Jeff se întorsese spre pictor și îl întrebase:

— Ce părere ai? Să știi că m-am gândit și eu la asta.

Tom uitase răspunsul exact al lui Bernard, dar își amintea că tânărul plecase capul ca și cum simpla idee de a face falsuri după idolul lui, Derwatt, l-ar fi îngrozit și l-ar fi umplut de rușine. Peste câteva luni, Tom s-a întâlnit însă cu Ed Banbury pe o stradă din Londra, iar Ed i-a spus vesel că Bernard produsese două pânze excelente de „Derwatt” și că vânduseră una la Galeria Buckmaster drept lucrare originală.

Și mai târziu, după ce Tom se însurase cu Heloise și nu mai locuia la Londra, el, Heloise și Jeff s-au întâlnit la una dintre acele petreceri uriașe unde nici măcar n-ajungi să dai ochii cu gazda, iar Jeff l-a tras pe Tom într-un colț.

— Ne putem întâlni undeva, mai târziu? Asta-i adresa mea, îi spusese Jeff și îi dăduse o carte de vizită. Poți trece pe la mine diseară în jurul orei 23.00?

Așa că Tom se dusese singur la Jeff, ceea ce nici nu fusese foarte greu, pentru că Heloise – care pe vremea aceea nu prea vorbea englezește – se săturase de petrecere și preferase să se întoarcă la hotel. Heloise adora Londra – îi plăceau puloverele englezești, Carnaby Street, magazinele Union Jack care vindeau coșuri de gunoi și tăblițe inscripționate cu „Cară-te” și cu alte expresii pe care, de cele mai multe ori, Tom trebuia să i le traducă dar susținea că o durea capul după ce încerca să vorbească o oră în limba engleză.

— Problema noastră, îi spusese Jeff lui Tom în noaptea aceea, este că nu putem să ne tot prefacem că am mai găsit încă o

lucrare de Derwatt. Bernard face treabă bună, dar… Crezi că am putea să ne prefacem că am găsit un întreg tezaur de tablouri pe undeva pe unde a lucrat Derwatt – în Irlanda, de exemplu, unde a pictat o vreme – să le vindem și pe urmă să închidem prăvălia? Bernard nu vrea să mai continue așa. Simte că-l trădează cumva pe Derwatt.

Tom reflectase o clipă, apoi spusese:

— Ce-ar fi dacă Derwatt ar continua să trăiască undeva? Într-un loc retras, de unde își trimite picturile la Londra? Asta dacă Bernard este de acord să-și vadă de treabă mai departe.

— Hm. Sigur. În Grecia, poate. Excelentă idee, Tom! În felul ăsta o putem ține la nesfârșit.

— Ce părere ai de Mexic? Mi se pare un loc mai sigur decât Grecia. Să zicem că Derwatt trăiește acolo într-un sătuc. Și că nu vrea să spună nimănui cum se cheamă locul… poate doar ție, lui Ed și Cynthiei…

— Fără Cynthia. Ea este… Bernard și Cynthia s-au despărțit. Deci, nici noi nu ne mai vedem cu ea. Mai bine să nu știe prea multe despre asta.

Tom își amintea că Jeff îl sunase pe Ed în aceeași noapte ca să-i împărtășească ideea.

— E numai o idee, zisese Tom. Nu știu dacă o să funcționeze.

Dar funcționase. Tablourile lui Derwatt începuseră (chipurile) să sosească din Mexic, iar Ed Banbury și Jeff Constant profitaseră de povestea dramatică a „învierii” pictorului ca să vândă și mai multe articole în reviste, ilustrate cu fotografii ale lucrărilor lui recente (de fapt, ale lui Bernard). Nu apăruseră însă niciun fel de fotografii cu Derwatt în Mexic, pentru că el nu dădea interviuri și nu se fotografia. Tablourile erau expediate din Veracruz și nici măcar Jeff sau Ed nu știau numele sătucului unde locuia. Probabil că Derwatt înnebunise, din moment ce se izolase astfel. După părerea unor critici, lucrările lui arătau semne clare de nebunie și de depresie, dar erau printre cele mai scumpe tablouri ale unui pictor încă în viață din Anglia, din Europa și din America. Ed Banbury i-a scris lui Tom în Franța și i-a oferit zece la sută din profit, micul grup de prieteni loiali (acum numărând doar trei persoane: Bernard, Jeff și Ed) fiind singurii beneficiari ai vânzărilor. Tom acceptase, în primul rând pentru că își considera acceptarea mai degrabă o garanție a

tăcerii lui în legătură cu întreaga operațiune. Dar Bernard Tufts picta cu frenezie.

Jeff și Ed au cumpărat apoi Galeria Buckmaster. Tom nu era sigur dacă Bernard avea și el o parte din galerie. Câteva pânze de Derwatt se aflau expuse acolo mereu, dar galeria expunea și lucrările altor pictori, evident. Mai mult Jeff se ocupa de ea și își angajase un ajutor, care să preia munca de administrare. Achiziționarea Galeriei Buckmaster se petrecuse însă după ce Jeff și Ed fuseseră căutați de un producător de materiale pentru artiști, pe care îl chema parcă George Janopolos. Acesta voia să lanseze o linie nouă cu marca „Derwatt”, care urma să conțină de la radiere până la truse de pictură în ulei, iar Janopolos era dispus să-i ofere unu la sută din profit lui Derwatt, pentru nume. Ed și Jeff au hotărât să facă târgul (cu acordul pictorului din Mexic, după cum se presupunea). S-a înființat astfel o companie numită Derwatt.

Tom și-a amintit toate acestea la 4.00 dimineața, tremurând puțin în ciuda halatului extrem de pufos. *Madame* Annette, veșnic econoamă, închidea noaptea centrala termică. Cu cana de ceai rece între palme, Tom se uita în gol la o fotografie a lui Heloise – un chip cu plete blonde, lungi, căzând drept de fiecare parte a feței, părând acum mai degrabă un contur fără sens pentru Tom, decât un chip – și se gândea la Bernard, care își picta în secret falsurile Derwatt într-o cameră cu ușa închisă, chiar încuiată, din apartamentul lui. Locuința lui Bernard era urâtă și ieftină, așa fusese întotdeauna. Tom nu văzuse niciodată sanctuarul unde își crea capodoperele, tablourile care aduceau mii și mii de dolari. Dacă cineva picta mai multe falsuri decât tablourile pictorului pe care îl copia, oare nu deveneau falsurile mai firești, mai reale, mai originale decât lucrările din care se inspiraseră? Nu dădea roade efortul, într-un târziu, și nu devenea această operă o a doua natură?

În cele din urmă, Tom s-a cuibărit pe canapeaua galbenă, și-a scos papucii, și-a tras picioarele sub halat și a adormit. Nu dormea de multă vreme atunci când a intrat *madame* Annette și l-a trezit cu un țipăt scurt sau cu un icnet de surpriză.

— Cred că am adormit citind, a zis Tom zâmbind și s-a ridicat.

Madame Annette a dat fuga să-i prepare cafeaua.

CAPITOLUL 2

Tom și-a rezervat bilet spre Londra pentru un zbor de marți la prânz. Îi rămâneau doar vreo două ore până la deschiderea expoziției, ca să se deghizeze și să fie pus la curent cu toate detaliile. În felul ăsta, nu avea timp să se lase cuprins de emoții. S-a dus cu mașina la Melun ca să scoată niște bani din bancă – franci.

Se făcuse ora 11.40, iar banca închidea la 12.00. Tom era al treilea la coadă la ghișeu, dar, din nefericire, o femeie preda banii de salariu sau ceva de genul ăsta și împingea peste tejghea saci mici cu monede, în timp ce se sprijinea cu picioarele pe sacii care rămăseseră pe podea. În spatele grilajului, un funcționar cu buricele degetelor umede număra teancuri de bancnote cât putea de repede și nota sumele pe două borderouri separate. Tom s-a întrebat cât putea dura asta, pentru că minutarul ceasului se târa spre ora 12.00. S-a uitat cu amuzament cum rândul s-a spart. Trei bărbați și două femei din spatele lui s-au apropiat de grilaj, uitându-se la numărătoare fascinați, cu ochi sticloși că ai șerpilor, de parcă banii ar fi fost o moștenire lăsată lor de vreo rudă care muncise toată viața pentru ei. Se putea descurca și fără bani gheață, s-a gândit Tom, care intenționase mai degrabă să dea sau să vândă francii unor prieteni englezi care s-ar fi întâmplat să vină să viziteze Franța.

Marți dimineață, în timp ce Tom își pregătea bagajul, *madame* Annette a bătut la ușa camerei lui.

— Plec la München, a zis el vesel. Mă duc la un concert.

— O, München, în Bavaria! Să vă luați haine călduroase.

Madame Annette era obișnuită cu călătoriile lui neașteptate.

— Cât lipsiți, *monsieur Tome*?

— Două zile, poate trei. Nu vă bateți capul cu mesajele. S-ar putea să vă sun eu ca să văd dacă m-a căutat cineva.

Tom și-a adus atunci aminte de ceva ce i-ar fi putut folosi, un inel mexican pe care credea că îl avea în caseta cu bijuterii. Da, era acolo, printre butoni, un inel masiv din argint cu un model cu șerpi încolăciți. Lui Tom nu-i plăcea și nu-și amintea cum

intrase în posesia lui, dar măcar era mexican. A suflat peste el, l-a lustruit de un crac al pantalonului și l-a băgat în buzunar.

Poșta de la 10.30 i-a adus trei lucruri: factura telefonică într-un plic gros, pentru că fiecare convorbire interurbană se afla pe un tabel separat; o scrisoare de la Heloise; și o scrisoare par avion din America, cu un scris pe care nu-l cunoștea. A întors plicul și a remarcat surprins că numele expeditorului era Christopher Greenleaf, cu o adresă din San Francisco. Cine să fi fost Christopher? Tom a deschis mai întâi scrisoarea lui Heloise.

11 octombrie 19–

Chéri,

Sunt fericită și mult liniștită. Mâncare foarte bună. Prindem pești din barcă. Zeppo îți transmite dragoste.

(Zeppo era grecul oacheș căruia Heloise îi era oaspete, iar lui Tom tare i-ar fi plăcut să-i spună ce să facă cu dragostea lui.)

Am învățat bine să călăresc bicicletă. Am făcut multe voiajuri pe pământ, care este uscat. Zeppo face poze. Cum merge la Belle Ombre? Mi-e dor de tine. Ești fericit? Multe invitații? (Asta însemna oaspeți sau dacă era el invitat?) *Pictezi? N-am primit nicio vorbă de la Papa.*

Sărută pe madame A. Te îmbrățișez.

Restul scrisorii era în franceză. Heloise voia ca Tom să-i trimită un costum de baie roșu care se afla într-o *commode* la ea în baie. Să i-l trimită cu poșta aeriană. Iahtul avea o piscină încălzită. Tom a urcat imediat la etaj, unde *madame* Annette încă mai trebăluia la el în cameră, și i-a încredințat ei această sarcină, dându-i și o bancnotă de o sută de franci ca s-o ducă la îndeplinire, pentru că exista riscul ca menajera să fie scandalizată de prețul mesageriei aeriene și să fie tentată să expedieze costumul prin poșta obișnuită, mult mai lentă.

Pe urmă a coborât din nou și a deschis grăbit scrisoarea de la Greenleaf, pentru că trebuia să plece în câteva minute spre Orly.

12 octombrie 19–

Dragă domnule Ripley,

Sunt un văr al lui Dickie și sosesc săptămâna viitoare în Europa. Probabil voi merge direct la Londra, dar încă nu m-am hotărât dacă să mă opresc întâi la Paris. În orice caz, m-am gândit că ar fi frumos dacă ne-am putea întâlni. Unchiul Herbert mi-a dat adresa dumneavoastră și mi-a spus că locuiți nu departe de Paris. N-am numărul dumneavoastră de telefon, dar îl pot căuta.

Să vă spun câte ceva despre mine: am douăzeci de ani și sunt student la Universitatea Stanford. Am petrecut un an în armată, motiv pentru care am întrerupt facultatea. Mă voi întoarce la Stanford ca să-mi termin studiile în inginerie, dar între timp am decis să-mi iau un an liber, să vizitez Europa și să mă relaxez. Multă lume procedează astfel, în prezent. Presiunea este foarte mare peste tot, în America vreau să zic, dar poate că dumneavoastră locuiți în Europa de prea multă vreme ca să știți despre ce vorbesc.

Unchiul meu mi-a povestit o mulțime de lucruri despre dumneavoastră. Mi-a spus că ați fost prieten bun cu Dickie. L-am cunoscut pe Dickie când aveam unsprezece ani, iar el avea douăzeci și unu. Mi-l amintesc că pe un tip înalt și blond. Ne-a vizitat familia în California.

Spuneți-mi, vă rog, dacă veți fi la Villeperce la sfârșitul lui octombrie, începutul lui noiembrie. Sper să ne putem cunoaște.

Al dumneavoastră,

Chris Greenleaf

Trebuia să scape politicos de băiatul ăsta, s-a gândit Tom. N-avea rost să întărească legătura cu familia Greenleaf. Herbert Greenleaf îi mai scria câteodată, foarte rar, iar Tom îi răspundea întotdeauna frumos și politicos.

— *Madame* Annette, păstrați centrala termică pornită, a zis Tom gata de plecare.

— Ce-ați spus să fac?

I-a tradus în franceză cât de bine s-a priceput.

— Au revoir, monsieur Tome! Bon voyage![2]

Madame Annette și-a luat la revedere din prag.

Tom a plecat într-un Alfa-Romeo roșu, una dintre cele două mașini pe care le avea. La Orly, a parcat în garajul acoperit, anunțând că automobilul va rămâne acolo două sau trei zile. A cumpărat din terminal o sticlă de whisky, ca s-o dăruiască bandei. Ascunsese în bagaj și o sticlă mare de Pernod (nu avea voie să intre în Londra decât cu una), pentru că observase că atunci când trecea pe la control lăsând sticla la vedere, vameșul nu-i mai cerea să deschidă și valiza. Din avion a cumpărat Gauloises fără filtru, țigări mereu populare la Londra.

În Anglia ploua ușor. Autobuzul înainta pe partea stângă a drumului, pe lângă pensiuni ale căror nume îl amuzau întotdeauna pe Tom, deși acum, prin burniță, abia dacă le putea descifra. Zăbovește o clipă, Incredibila, Refugiul Milford, Fiul rătăcitor erau scrise pe indicatoare micuțe. Cotlonul vetrei și Șezi colea. Doamne sfinte! Urma apoi înghesuiala de case victoriene înșiruite transformate în hoteluri micuțe cu firme grandioase de neon atârnate între coloanele dorice de la intrare: Blazonul Manchester, Regele Alfred, Casa Cheshire. Tom știa că în spatele respectabilității sclifosite ale acelor holuri înguste își găsiseră refugiu pentru măcar o noapte unii dintre cei mai formidabili criminali ai prezentului, care păreau ei înșiși foarte respectabili. Anglia era Anglia, Dumnezeu s-o binecuvânteze!

Următorul lucru care i-a atras atenția lui Tom a fost un afiș pe un stâlp de iluminat de pe partea stângă a șoselei. Pe el scria cu litere groase „DERWATT”, cu majuscule înclinate spre dreapta – așa semna Derwatt –, iar tabloul reprodus în culori părea în lumina slabă vânăt sau negru și semăna cu capacul deschis al unui pian de concert. Un nou fals al lui Bernard Tufts, fără îndoială. La fiecare câțiva metri era alt afiș asemănător. Ce ciudat! Să fii atât de „așteptat” în toată Londra și să sosești atât de discret, s-a gândit Tom coborând din autobuz în gara West Kensington, neobservat de nimeni.

De la gară, Tom l-a sunat pe Jeff Constant la studio. A răspuns Ed Banbury.

— Sari într-un taxi și vino direct încoace, a zis Ed, părând nemaipomenit de bucuros.

[2] „La revedere, domnule Tom! Călătorie plăcută!” (lb. fr.) (n.r.).

Studioul lui Jeff era pe strada St. John Wood, pe stânga, la etajul al doilea (primul, după sistemul de numerotare englezesc), într-o clădire micuță și îngrijită, nici dichisită, nici ponosită.

Ed i-a deschis imediat ușa, larg.

— Hei, Tom, mă bucur nespus să te văd!

Și-au strâns mâna cu putere. Ed era mai înalt decât Tom, blond și cu părul lins care-i cădea peste față, așa că-l dădea mereu după urechi. Avea vreo treizeci și cinci de ani.

— Unde-i Jeff?

Tom a scos din plasa roșie țigările Gauloises și sticla de whisky, apoi a scormonit în valiză după Pernod. Pentru gazde.

— Super! Jeff e la galerie. Ascultă, Tom, chiar ai de gând s-o *faci*? Am toată marfa aici și n-a mai rămas prea mult timp.

— O să încerc, a zis Tom.

— Bernard trebuie să sosească și el. Ne va ajuta cu sfaturi.

Ed s-a uitat agitat la ceas.

Tom își scosese pardesiul și sacoul.

— Derwatt nu poate întârzia puțin? Vernisajul parcă e la 17.00.

— Sigur că poate. Nu-i nevoie să ajungi înainte de 18.00, dar aș vrea să încerc deghizarea. Jeff a zis să-ți amintesc că nu ești mult mai scund decât Derwatt. Oricum, cine ține minte date dintr-astea? Presupunând că am scris eu pe undeva despre înălțimea lui. Avea ochi albaștri-cenușii, dar merg și ai tăi, a râs Ed. Vrei niște ceai?

— Nu, mulțumesc.

Tom se uita la costumul bleumarin de pe canapeaua lui Jeff. Părea prea larg și era necălcat. O pereche de pantofi negri oribili ședeau pe podea lângă canapea.

— Mai bine am bea ceva, i-a propus Tom lui Ed, pentru că Ed părea încordat ca o pisică.

Ca de obicei, neliniștea altcuiva îl făcea pe Tom să se simtă calm.

S-a auzit soneria.

Ed a deschis lăsându-l să intre pe Bernard Tufts.

Tom a dat mâna cu el.

— Bernard, ce mai faci?

— Bine, mulțumesc, a răspuns Bernard cu o voce jalnică.

Bernard era slab, cu piele măslinie, păr brunet drept și ochi negri blânzi.

Tom s-a gândit că era mai bine să nu încerce să vorbească în acel moment cu Bernard. Era mai indicat să înceapă să se pregătească.

Ed a umplut cu apă chiuveta din baia mică, dar modernă, a lui Jeff, iar Tom și-a aplicat un nuanțator ca să-și închidă părul la culoare. Bernard a început să vorbească la insistențele lui Ed.

— Mergea ușor adus de spate, a spus Bernard. Vocea lui… Era cam timid în public, așa că vorbea monoton, aș zice. Cam așa, ca să înțelegi, a zis Bernard cu glas lipsit de inflexiuni. Din când în când mai izbucnea în râs.

— Ca noi toți, a zis Tom râzând nervos.

Tom stătea acum pe un scaun cu spătarul drept, iar Ed îl pieptăna. În dreapta lui era o tavă cu ceva asemănător resturilor măturate de pe podeaua unei frizerii, dar Ed a netezit părul și a scos la iveală o barbă fixată pe tifon fin de culoarea pielii.

— Doamne sfinte, sper să fie lumina proastă! a murmurat Tom.

— Vom avea noi grijă de asta, a zis Ed.

În timp ce Ed se ocupa de mustață, Tom și-a scos cele două inele – verigheta și inelul lui Dickie Greenleaf și le-a băgat în buzunar. L-a rugat pe Bernard să-i aducă din buzunarul stâng al pantalonilor inelul mexican, iar pictorul s-a conformat. Degetele fine ale lui Bernard erau reci și tremurau. Tom a vrut să-l întrebe ce mai făcea Cynthia, dar și-a adus aminte că ea și Bernard nu se mai vedeau. Pe vremuri intenționau să se căsătorească, și-a amintit Tom. Jeff îi ciopârțea părul cu foarfecele, făcându-i un ciuf în față.

— Iar Derwatt…

Bernard s-a oprit, pentru că vocea i s-a frânt.

— Ei, taci din gură, Bernard! a zis Ed râzând isteric.

Bernard a râs și el.

— Scuze. Pe bune, îmi pare rău…

I se simțea remușcarea în glas, se vedea că vorbește serios.

Barba a ajuns la locul ei, lipită cu clei.

— Aș vrea să mergi puțin, Tom, ca să te obișnuiești, a zis Ed. La galerie nu-i nevoie să intri cu publicul, am hotărât că-i mai bine așa. Există o ușă în spate și Jeff o să ne dea drumul pe acolo. Vom invita în birou câțiva ziariști și o să ținem aprins doar

un lampadar din celălalt colț al camerei. Am scos veioza de lucru și becul din tavan, ca să nu existe altă sursă de lumină.

Tom simțea rece barba proaspăt lipită. În oglinda din baie i s-a părut că semăna puțin cu D.H. Lawrence. Avea gura înconjurată de păr. Senzația asta nu-i plăcea. Sub oglindă erau sprijinite pe o poliță trei instantanee cu Derwatt: Derwatt citind o carte într-un șezlong, în cămașă cu mâneci scurte, Derwatt în picioare alături de un bărbat pe care Tom nu-l cunoștea, Derwatt cu fața spre aparatul de fotografiat. În toate fotografiile, Derwatt purta ochelari.

— Ochelarii, a zis Ed, ca și cum i-ar fi citit lui Tom gândurile.

Tom a luat ochelarii cu rame rotunde întinși de Ed și i-a pus la ochi. Așa era mai bine. A zâmbit ușor, cu grijă să nu deranjeze barba. Lentilele erau, se pare, din sticlă obișnuită. Tom a mers adus de spate înapoi în cameră și a spus sperând că imită perfect vocea lui Derwatt:

— Povestiți-mi acum despre acest Murchison…

— Cu timbru mai grav, a zis Bernard fluturând agitat din mâinile lui scheletice.

— Tipul ăsta, Murchison, a repetat Tom.

Bernard i-a răspuns:

— M-Murchison, după spusele lui Jeff, crede că Derwatt s-a întors la o tehnică mai veche. În tabloul pe care l-a cumpărat, *Ceasul*, înțelegi? Nu știu la ce se referă exact, ca să fiu sincer.

Bernard a clătinat repede din cap, a scos de undeva o batistă și și-a suflat nasul.

— Eu m-am uitat doar la o fotografie a lui Jeff cu *Ceasul*. N-am mai văzut tabloul de trei ani, înțelegi? Nu în realitate.

Bernard vorbea încet, de parcă pereții ar fi putut trage cu urechea.

— Murchison e expert? a zis Tom întrebându-se în același timp oare ce însemna „expert”?

— Nu, e doar un afacerist american, a zis Ed. Colecționar. Îi place să se audă vorbind.

Era mai mult de-atât, s-a gândit Tom, altfel n-ar fi fost toți atât de întorși pe dos.

— Ar trebui să mă pregătesc pentru ceva anume?

— Nu, a zis Ed. Nu-i așa, Bernard?

Bernard aproape că a oftat, apoi a încercat să râdă și pentru o clipă a arătat așa cum arătase cu ani în urmă, mai tânăr și naiv.

Tom și-a dat seama că Bernard era mai slab decât acum trei sau patru ani, când îl văzuse ultima oară.

— Tare aș vrea să știu, a zis Bernard. Trebuie numai să susții că tabloul *Ceasul* e al lui Derwatt.

— Te poți baza pe mine, a zis Tom.

Se plimba prin cameră, exersând mersul adus de spate și domol al lui Derwatt.

— Dar, a intervenit Bernard, poate că Murchison vrea să continue discuția și despre alte tablouri... *Bărbat stând pe scaun,* de pildă, care-i la tine, Tom...

Un fals și acela.

— Nu trebuie să-l vadă niciodată, a zis Tom. Eu îl ador.

— Sau *Cada,* a adăugat Bernard. L-am expus acum.

— Te îngrijorează? a întrebat Tom.

— E în aceeași tehnică, a zis Bernard. S-ar putea.

— Atunci, înseamnă că știi la ce tehnică se referă Murchison? De ce nu scoți *Cada* din expoziție, dacă te îngrijorează?

— Tabloul a fost anunțat în catalog, a zis Ed. Ne temem că dacă-l scoatem, Murchison ar putea dori să-l vadă, să știe cine l-a cumpărat și câte și mai câte.

Discuția nu ducea nicăieri. Tom nu putea obține de la ei o descriere clară a ceea ce înțelegeau – sau ce înțelegea Murchison – prin tehnica diferită folosită în respectivele picturi.

— Tu n-o să te întâlnești niciodată cu Murchison, așa că încetează să-ți mai faci griji, i-a spus Ed lui Bernard.

— Tu l-ai cunoscut? l-a întrebat Tom pe Ed.

— Nu, numai Jeff. S-au văzut azi-dimineață.

— Și cum este?

— Jeff zice că are în jur de cincizeci de ani, genul de american voinic. Destul de politicos, dar încăpățânat. Pantalonii ăștia n-aveau o curea?

Tom a încheiat cureaua pantalonilor. A mirosit mâneca hainei. Avea un iz slab de naftalină, care probabil putea să treacă neobservat în fumul țigărilor. Și oricum, era posibil ca Derwatt să fi purtat haine mexicane în ultimii ani și să fi ținut la păstrare hainele europene. Tom s-a analizat într-o oglindă lungă, după ce Ed a aprins unul dintre proiectoarele foarte puternice ale lui Jeff, și a izbucnit în râs. S-a întors pe urmă spre ceilalți și le-a spus:

— Iertați-mă, tocmai mă gândeam că, având în vedere cât de mult câștigă, Derwatt pare să țină enorm la hainele lui vechi.

— Nu-i nimic, s-a făcut un pustnic, a zis Ed.

A sunat telefonul. Ed a răspuns, iar Tom l-a auzit dând asigurări cuiva – lui Jeff, fără îndoială – că Tom sosise și era pregătit.

Dar el nu se simțea chiar pregătit. Transpira din cauza emoțiilor. I s-a adresat lui Bernard, încercând să pară voios:

— Ce mai face Cynthia? Te mai vezi cu ea?

— Nu ne mai întâlnim. Nu foarte des, în orice caz.

Bernard i-a aruncat o privire scurtă, apoi s-a uitat din nou în podea.

— Ce-o să spună când va afla că Derwatt s-a întors la Londra pentru câteva zile? a întrebat Tom.

— Nu cred c-o să spună nimic, a răspuns posomorât Bernard. Nu va încerca să dea lucrurile în vileag, sunt sigur.

Ed a terminat de vorbit la telefon.

— Cynthia n-o să scoată o vorbă, Tom. Așa e ea. Ți-o mai aduci aminte?

— Da. Vag, a zis Tom.

— Dacă n-a spus nimic până acum, nici n-o să spună, a spus Ed.

Din felul în care rostise fraza, se înțelegea: „Nu-i împotriva noastră și nu-i nici gură spartă!”

— Este o persoană minunată, a zis visător Bernard, fără să se adreseze cuiva anume.

S-a ridicat brusc și a dat fuga în baie, fie pentru că avea nevoie la toaletă, fie ca să vomite.

— Nu-ți bate capul cu Cynthia, Tom, a zis Ed încet. Trăim aici împreună cu ea. La Londra, vreau să zic. N-a scos o vorbă de trei ani. Adică de când a rupt-o cu Bernard. Sau de când a rupt-o el cu ea.

— E fericită? Și-a găsit pe altcineva?

— Ăă, are un iubit, parcă.

Bernard se întorcea de la baie.

Tom și-a turnat un scotch. Pictorul a preferat un Pernod, iar Ed n-a băut nimic. Se temea să bea, a zis el, pentru că luase un calmant. Până la ora 17.00, Tom aflase sau recapitulase mai multe lucruri despre localitatea din Grecia unde fusese văzut oficial Derwatt ultima dată, în urmă cu aproape șase ani. În caz că era întrebat, Tom urma să spună că plecase din Grecia

îmbarcându-se sub alt nume pe un petrolier cu destinația Veracruz, pe care lucrase ca vopsitor.

Au împrumutat pardesiul lui Bernard, pentru că arăta mai vechi decât al lui Tom și decât tot ce avea Jeff în șifonier. Pe urmă Tom și Ed au plecat, lăsându-l pe Bernard în studioul lui Jeff, unde urmau să se întâlnească mai târziu cu toții.

— Doamne, e deprimat rău! a zis Tom când au ajuns pe trotuar.

Exersa mersul un pic aplecat.

— Cât poate s-o mai țină așa?

— Nu-l judeca după ziua de azi. O să-și revină. Întotdeauna se poartă așa în timpul expozițiilor.

Bernard era bătrânul cal de povară, bănuia Tom. Ed și Jeff se lăfăiau în bani mulți, mâncare bună și trai bun, în timp ce Bernard se spetea să producă tablourile care făceau toate astea posibile.

Tom a fost silit să sară într-o parte ca să se ferească de un taxi. Nu se așteptase să apară lângă el pe partea stângă a drumului.

— Grozav. Intri în personaj, a zis Ed zâmbind. Ține-o tot așa.

Au ajuns la un șir de taxiuri și s-au urcat într-unul.

— Pe îngrijitorul acela sau administratorul galeriei cum îl cheamă? a întrebat Tom.

— Leonard Hayward, a răspuns Ed. Are douăzeci și șase de ani și e poponar până-n măduva oaselor. Și-ar avea locul într-o vitrină din Cartierul Roșu, dar e băiat de treabă. Jeff și cu mine i-am explicat cum stau lucrurile. Am fost nevoiți. E chiar mai sigur așa, pentru că nu ne poate șantaja, din moment ce a semnat un contract scris cu noi. Administrează galeria, îl plătim destul și se distrează bine. Ne mai trimite și cumpărători valoroși.

Ed s-a uitat la Tom și a zâmbit.

— Nu uita să bagi puțin din accentul ăla de clasă muncitoare, a adăugat el. Te pricepi destul de bine la accente, din câte țin minte.

CAPITOLUL 3

Ed Banbury a sunat la o ușă roșu-închis ascunsă în spatele unei clădiri. Tom a auzit cheia răsucindu-se în broască, ușa s-a deschis și în cadrul ei a apărut Jeff.

— Tom! *Minunat!* a șoptit Jeff.

Au traversat un coridor scurt și au intrat într-un birou confortabil, cu masă de lucru, mașină de scris, cărți și mochetă crem pe jos. De zid erau rezemate pânze și mape cu lucrări.

— Nu-ți pot spune cât de bine arăți! Leit Derwatt! a zis Jeff și l-a bătut pe Tom pe umăr. Sper că dacă te ating n-o să-ți cadă barba.

— N-o să-i cadă nici dacă bate vântul tare, a intervenit Ed.

Jeff Constant se îngrășase și era îmbujorat la față – sau poate folosise o lampă de bronzat. Avea butoni pătrați de aur la manșetele cămășii, iar cravata cu dungi albastre și negre părea nou-nouță. Tom a observat că își acoperise cu o meșă – parcă așa numeau ei bucata aceea de perucă – chelia din creștetul capului, care trebuia să fi ajuns destul de golaș. Prin ușa închisă dinspre galerie se auzea zarvă mare, un amalgam de voci peste care râsul unei femei s-a ridicat ca un delfin la suprafața unei mări agitate, s-a gândit Tom, deși nu era tocmai într-o dispoziție poetică.

— Ora 18.00, a anunțat Jeff uitându-se la ceas.

Butonii îi sclipeau în lumină.

— Ar trebui să anunț discret câțiva ziariști că Derwatt e aici. Ținând cont că suntem în Anglia, n-o să se stârnească…

— Ha-ha! l-a întrerupt Ed. Ce n-o să se stârnească?

— N-o să se stârnească *debandadă*, a continuat Jeff ferm. Am eu grijă.

— Așază-te acolo. Sau stai în picioare, dacă preferi, a zis Ed arătându-i biroul aranjat în unghi într-un colț, cu un scaun în spate.

— Tipul acela, Murchison, e aici? a întrebat Tom cu vocea lui Derwatt.

Zâmbetul permanent al lui Jeff s-a lățit, dar părea cumva forțat.

— O, da! Trebuie să te întâlnești cu el, evident. Dar după ce vorbești cu presa.

Jeff era neliniștit, nerăbdător să iasă, deși parcă ar mai fi avut ceva de spus. S-a dus în galerie și l-au auzit întorcând cheia în ușă.

— Aveți apă pe-aici?

Ed i-a arătat o baie mică, ascunsă după un dulap rabatabil. Tom a băut cu sete, iar când s-a întors, doi ziariști intrau în birou împreună cu Jeff, cu fețe surprinse și curioase. Unul avea vreo cincizeci de ani, celălalt douăzeci și ceva, dar expresia lor era aceeași.

— Permite-mi să ți-l prezint pe domnul Gardiner de la *Telegraph*, a zis Jeff. Derwatt. Și domnul…

— Perkins, a zis bărbatul mai tânăr. De la *Sunday…*

Înainte să apuce să se salute, s-a auzit o bătaie în ușă.

Tom a pășit gârbovit, aproape ca un reumatic. Singurul lampadar din încăpere se afla lângă ușa spre galerie, la cel puțin trei metri de el. Tom a remarcat însă că domnul Perkins avea la el un aparat de fotografiat cu bliț.

Au fost lăsați să intre încă patru bărbați și o femeie. Având în vedere situația, Tom se temea cel mai mult de ochii femeii. I-a fost prezentată drept domnișoara Eleanor Nu știu-cum de la *Manchester Nu știu ce.*

Pe urmă au început să curgă întrebările, deși Jeff propusese ca fiecare reporter să întrebe pe rând. S-a dovedit o propunere inutilă. Fiecare ziarist murea de nerăbdare să primească răspuns la propriile lui întrebări.

— Intenționați să rămâneți în Mexic pe termen nedefinit, domnule Derwatt?

— Domnule Derwatt, suntem extrem de surprinși să vă vedem aici. Ce v-a determinat să veniți la Londra?

— Nu-mi mai spuneți *domnule* Derwatt, a zis Tom morocănos. Doar Derwatt.

— Vă plac ultimele tablouri pe care le-ați pictat? Le considerați cele mai reușite?

— Derwatt, trăiești singur în Mexic? a întrebat Eleanor Nu știu-cum.

— Ne puteți spune numele satului?

Au mai intrat trei bărbați, iar Tom și-a dat seama că Jeff insistase ca alții să aștepte afară.

— Unul dintre lucrurile pe care n-o să vi le spun este exact numele satului, a zis Tom rar. N-ar fi corect față de locuitorii lui.

— Derwatt...

— Derwatt, unii critici au spus...

Cineva bătea cu pumnul în ușă.

Jeff a bătut și el dinăuntru și a zis:

— Nu mai intră nimeni deocamdată, vă rog!

— Unii critici au spus...

Ușa a scos un zgomot ca și cum s-ar fi crăpat, iar Jeff a înfipt umărul în ea. Tom s-a convins că ușa nu ceda, așa că și-a întors ochii calm către cel care-i punea întrebarea.

— ...Au spus că opera ta seamănă cu perioada cubistă a lui Picasso, când a început să descompună fețele și formele.

— Eu nu am perioade, a zis Tom. Picasso are perioade. De aceea nu-l poate defini nimeni pe Picasso, nici dacă ar vrea s-o facă. Este imposibil să spui „îmi place Picasso” pentru că-ți vin în minte mai multe perioade. Picasso se joacă. Nu-i nimic rău în asta. Făcând-o, însă, distruge ceea ce ar fi putut fi o individualitate autentică și unitară. Care *este* individualitatea lui Picasso?

Reporterii luau sârguincioși notițe.

— Ce tablou preferi din expoziția de acum? Care ți se pare cel mai reușit?

— Nu am... Nu pot spune că am un tablou preferat în expoziția prezentă. Mulțumesc.

Oare Derwatt fuma? La naiba! Tom a luat o țigară Craven A de la Jeff și și-a aprins-o cu bricheta de pe birou înainte ca doi dintre reporteri să apuce să-i întindă brichetele lor. S-a tras în spate ca să-și protejeze barba de flăcări.

— Pânzele mele preferate sunt unele mai vechi: *Scaunele roșii*, *Femeia în cădere*, poate. Vândute, din păcate.

Lui Tom îi venise în minte numele ultimului tablou din senin. Pictura exista.

— Unde este tabloul ăsta? a zis cineva. Nu îl știu, dar îmi sună cunoscut numele.

Timid, rezervat, Tom a rămas cu ochii lipiți de sugativa pusă în suport din piele de pe biroul lui Jeff.

— Am uitat. *Femeia în cădere...* s-a vândut unui american, cred.

Reporterii au năvălit din nou cu întrebări.

— Ești mulțumit de vânzările lucrărilor tale, Derwatt?

(Cine n-ar fi fost?)

— Mexicul te inspiră? Am remarcat că nu există în expoziție pânze cu tentă mexicană.

(Era un mic obstacol aici, dar Tom l-a depășit. Pictase întotdeauna din imaginație.)

— Derwatt, ai putea măcar să ne descrii casa în care locuiești în Mexic? a întrebat Eleanor.

(Tom putea. Era o casă fără etaj, cu patru camere. Cu un bananier în față. O fată venea în fiecare dimineață să facă ordine și pe urmă cumpărături pentru prânz; îi aducea *tortillas* proaspăt coapte, pe care el le mânca cu fasole roșie – *frijoles.* Da, carnea se găsea rar, dar existau niște capre. Cum o chema pe fată? Juana.)

— Cei din sat îți spun Derwatt?

— Au încercat, la început, și permiteți-mi să vă mărturisesc că au un mod cu totul diferit de a-mi pronunța numele. Acum sunt Filipo. Nu-i nevoie de alt nume, ajunge Don Filipo.

— Ei nu știu că ești *acel* Derwatt?

Tom a râs ușor, din nou.

— Nu cred că-i interesează prea tare *The Times* sau *Arts Review.*

— Ți-a fost dor de Londra? Cum ți se pare?

— Ai venit încoace doar dintr-un impuls de moment? a întrebat tânărul Perkins.

— Da. Dintr-o toană.

Tom a zâmbit obosit și filosofic ca un om care se uitase ani în șir la munții mexicani de unul singur.

— Vii vreodată incognito în Europa? Știm că-ți place să fii lăsat în pace…

— Derwatt, ți-aș fi teribil de recunoscător dacă mi-ai acorda zece minute mâine. Îmi poți spune unde…

— Îmi pare rău, încă nu m-am decis unde o să stau, a zis Tom.

Jeff le-a cerut cu blândețe reporterilor să pună capăt întrevederii și s-au pornit blițurile aparatelor de fotografiat. Tom s-a uitat în jos, apoi a ridicat privirea, la cererea unuia sau a doi fotografi. Jeff a lăsat să intre un chelner cu sacou alb, care a adus o tavă cu băuturi. Tava s-a golit cât ai clipi.

Tom a ridicat mâna într-un gest timid și binevoitor de rămas-bun.

— Vă mulțumesc tuturor!

— Gata, nu mai intră nimeni, vă rog, a zis Jeff în ușă.

— Dar eu…

— Aa, domnul Murchison. Poftiți, vă rog, a zis Jeff. Derwatt, dânsul este domnul Murchison, din America.

Domnul Murchison era voinic, cu o față plăcută.

— Bună ziua, domnule Derwatt! a zis el zâmbind. Ce surpriză plăcută să vă pot întâlni aici, la Londra.

Și-au strâns mâinile.

— Bună ziua! a zis Tom.

— Iar acesta este Edmund Banbury, domnule Murchison, a zis Jeff.

Ed și domnul Murchison s-au salutat.

— Am cumpărat un tablou al dumitale – *Ceasul.* De fapt, l-am adus cu mine.

Domnul Murchison zâmbea acum larg și se uita la Tom cu fascinație și respect. Tom spera că uimirea din privirea lui se datora surprizei că îl vedea în realitate.

— A, da! a zis Tom.

Jeff a încuiat discret ușa.

— Luați loc, vă rog, domnule Murchison!

— Mulțumesc, a zis Murchison și s-a așezat pe un scaun.

Jeff a început să strângă în tăcere paharele goale de pe rafturile bibliotecii și de pe marginea biroului.

— Ei bine, ca să trec direct la subiect, domnule Derwatt, sunt interesat de o anumită schimbare de tehnică pe care ați abordat-o în *Ceasul*. Știți despre ce pictură vorbesc, nu? a întrebat Murchison.

Era o întrebare întâmplătoare? Sau urmărea ceva? s-a gândit Tom.

— Sigur că da, a răspuns.

— O puteți descrie?

Tom continuase să rămână în picioare. L-a trecut un fior rece. A zâmbit.

— Niciodată nu-mi pot descrie lucrările. Nu m-ar surprinde să nu existe niciun ceas în tabloul cu pricina. Știați, domnule Murchison, că eu nu-mi botez lucrările? Este mai presus de înțelegerea mea cum s-a ajuns la titlul *Duminică la prânz* pentru una dintre pânzele expuse acum. (Tom aruncase o privire în catalogul galeriei – pe care Jeff sau altcineva îl lăsase deschis cu

grijă pe birou – la cele douăzeci și opt de tablouri din expoziția care tocmai își avusese vernisajul.) Tu te ocupi cu treaba asta, Jeff?

Jeff a râs.

— Nu eu, ci Ed. Vreți să beți ceva, domnule Murchison? Vă aduc de la bar.

— Nu, mulțumesc, a zis domnul Murchison, apoi i s-a adresat din nou lui Tom. Este vorba despre un ceas negru-albăstrui pe care îl ține… Vă mai amintiți?

A zâmbit, de parcă ar fi fost o ghicitoare nevinovată.

— Cred că îl ține o fetiță care se uită la privitor, am putea spune așa?

— Aha. Bun, a zis Murchison. Nu pictați niciodată băieței?

Tom a chicotit, ușurat că ghicise corect.

— Aș zice că prefer fetițele.

Murchison și-a aprins un Chesterfield. Avea ochi căprui, păr castaniu-deschis și ondulat și o bărbie puternică și puțin cam durdulie.

— Aș vrea să-mi vedeți tabloul. Am un motiv întemeiat. Scuzați-mă o clipă. L-am lăsat la garderobă.

Jeff i-a descuiat ușa, apoi a încuiat-o la loc.

Jeff și Tom s-au uitat unul la celălalt. Ed stătea rezemat de bibliotecă, tăcut. Tom a șoptit:

— Acum, pe bune, băieți, dacă blestemata de pânză a fost tot timpul ăsta la garderobă, n-ar fi putut unul dintre voi s-o șterpelească și să-i dea foc?

— Ha-ha, a râs nervos Ed.

Zâmbetul larg al lui Jeff părea forțat, deși își păstra postura ca și cum Murchison ar fi continuat să se afle în încăpere.

— Ei bine, să ascultăm ce are să ne spună, a zis Tom cu tonul temperat și încrezător al lui Derwatt.

A încercat să-și tragă manșetele cât să i se vadă butonii, dar n-a reușit.

Murchison s-a întors aducând sub braț un tablou înfășurat în hârtie cafenie. Era un Derwatt de mărime mijlocie, probabil șaizeci pe nouăzeci de centimetri.

— L-am cumpărat cu zece mii de dolari, a zis el zâmbind. Probabil vă gândiți că a fost o neglijență să-l las la garderobă, dar tind să am încredere în oameni.

A desfăcut ambalajul cu ajutorul unui briceag și l-a întrebat pe Tom:

— Cunoașteți tabloul ăsta?

Tom s-a uitat la tablou și a zâmbit.

— Sigur că da.

— Vă amintiți să-l fi pictat?

— Este lucrarea mea, a zis Tom.

— Movurile sunt cele care mă interesează. Acest mov. Este un violet cobalt simplu – așa cum probabil vă dați seama mai bine decât mine, a zis domnul Murchison zâmbind ca și cum și-ar fi cerut scuze. Tabloul este vechi de cel puțin trei ani, din moment ce eu l-am cumpărat cu trei ani în urmă. Dar, dacă nu mă înșel, ați abandonat violetul-cobalt pentru un amestec de roșu de cadmiu cu ultramarin încă de acum șase ani. Nu știu momentul precis.

Tom tăcea. În tabloul lui Murchison, ceasul era negru cu violet. Tușele și culoarea semănau cu cele din *Bărbat stând pe scaun* (pictat de Bernard) de la el de-acasă. Tom nu știa la care anume din partea de mov se referea Murchison. O fetiță cu rochiță roz și verde-măr ținea ceasul, sau mai degrabă își lăsase o mână pe el, pentru că ceasul era mare și stătea pe o masă.

— Ca să fiu sincer, am uitat complet, a zis Tom. Probabil am folosit acolo direct violet de cobalt.

— La fel ca în pictura intitulată *Cada*, expusă acum, a zis Murchison arătând cu capul spre galerie. Dar n-ați mai folosit culoarea în niciun alt tablou. Mi se pare ciudat. Un pictor nu se mai întoarce, de obicei, la o culoare la care a renunțat. Compoziția de roșu de cadmiu cu albastru-ultramarin este cu mult mai interesantă, după părerea mea. Adică alegerea dumneavoastră mai nouă.

Tom nu se simțea deloc îngrijorat. Oare ar fi trebuit să-și facă mai multe griji? A ridicat ușor din umeri.

Jeff se dusese în mica baie a biroului și își făcea de lucru cu paharele și cu scrumierele.

— Acum câți ani ați pictat *Ceasul*? a întrebat Murchison.

— Mă tem că nu vă pot spune, a răspuns Tom sincer.

Înțelesese unde bătea Murchison, cel puțin în legătură cu perioada, și a adăugat:

— S-ar putea să fie patru sau cinci ani. Este un tablou vechi.

— Mie nu mi-a fost vândut drept unul vechi. Iar *Cada* este datat, a fost pictat anul trecut și folosește același violet simplu.

Cineva ar fi putut spune că violetul de cobalt folosit pentru a da umbră nu era dominant în *Ceasul*. Murchison avea ochi de vultur. Tom s-a gândit că în *Scaunele roșii* – tabloul timpuriu și original al lui Derwatt – se regăsea același cobalt simplu și s-a întrebat dacă fusese datat clar. Dacă putea afirma și proba cumva că *Scaunele roșii* era pictat acum trei ani, Murchison n-avea decât să se ducă naibii. Tom s-a gândit că trebuia să verifice varianta asta mai târziu, împreună cu Ed și cu Jeff.

— Vă amintiți sigur că ați pictat *Ceasul*?

— Știu că este tabloul meu, a zis Tom. S-ar putea să fi fost în Grecia sau în Irlanda când l-am pictat, pentru că eu nu țin minte datele, iar cele atribuite de galerie nu sunt întotdeauna datele adevărate ale picturilor.

— Eu nu cred că *Ceasul* este lucrarea dumneavoastră, a zis Murchison cu naturalețea lui încrezătoare și simplă de american.

— Doamne sfinte, de ce nu? i-a răspuns la fel de natural Tom.

— Știu că pare o impertinență ce spun, dar v-am văzut opera timpurie într-un muzeu din Philadelphia. Dacă mă pot exprima așa, domnule Derwatt, sunteți atât de…

— Spuneți-mi Derwatt, simplu. Îmi place mai mult.

— Derwatt. Ești atât de prolific, încât s-ar putea să fi uitat – sau mai degrabă să nu-ți amintești exact o anumită pictură. Admit însă că *Ceasul* este în stilul dumitale și că tema îți este specifică…

Jeff, ca și Ed, asculta atent toată discuția și a profitat de pauză ca să intervină.

— Dar am primit această pânză din Mexic împreună cu alte lucrări ale lui Derwatt. Întotdeauna ne trimite două-trei în același timp.

— Da. *Ceasul* are o dată pe spate. Este de acum trei ani și a fost notată cu aceeași vopsea neagră cu care pictorul s-a și semnat, a zis Murchison, întorcând tabloul ca să poată vedea toată lumea înscrisul. Am cerut în State analizarea datei și a semnăturii. Ca să vă dați seama cât de atent am abordat chestiunea, a adăugat bărbatul zâmbind.

— Nu-mi dau seama care-i problema, a zis Tom. Înseamnă că am pictat tabloul în Mexic, dacă are data scrisă de mine și este de acum trei ani.

Murchison s-a uitat la Jeff.

— Domnule Constant, spui că ai primit *Ceasul* împreună, probabil, cu alte două pânze, în același transport?

— Da, iar dacă îmi aduc bine aminte, celelalte două sunt expuse aici, împrumutate de la proprietarii lor din Londra – *Hambarul oranj* și… care-i cealaltă, Ed?

— Parcă *Năluca păsării*, nu?

După cum a încuviințat Jeff din cap, Tom și-a dat seama că acesta era adevărul – sau poate că Jeff se prefăcea pur și simplu foarte bine.

— Exact, a zis Jeff

— Lucrările despre care vorbiți nu sunt în aceeași tehnică. Au și ele violet, dar este făcut dintr-un amestec de culori. Ele sunt tablouri originale și aparțin în mod clar ultimei perioade.

Murchison se înșela aici, erau și ele falsuri. Tom s-a scărpinat în barbă, dar cu mare grijă. A rămas tăcut, păstrându-și aerul vag amuzat.

Murchison și-a mutat privirea de la Jeff la Tom.

— Poate că mă vei considera îngâmfat și te rog să mă ierți, Derwatt, dar cred că ai fost falsificat. Ca să merg și mai departe, pun rămășag pe ce vrei că *Ceasul* nu este tabloul dumitale.

— Dar, domnule Murchison, a zis Jeff, este o chestiune simplă de…

— Adică, să-mi arătați o chitanță conform căreia ați primit un anumit număr de picturi într-un anumit an? Picturi sosite din Mexic care probabil că *nici măcar* nu aveau titlu? Pentru că Derwatt nu dă nume lucrărilor lui?

— Galeria Buckmaster este singura autorizată să comercializeze operele lui Derwatt. Ați cumpărat tabloul de la noi.

— Știu asta prea bine, a zis Murchison. Și nu vă acuz pe voi sau pe Derwatt. Afirm pur și simplu că eu nu cred că acesta este un *Derwatt* și n-am cum să vă spun ce anume s-a *întâmplat.* Murchison s-a uitat la fiecare pe rând, puțin stânjenit de izbucnirea lui, dar a continuat să-și expună convingerea. Teoria mea este că un pictor nu se întoarce niciodată la o culoare pură sau la un amestec pe care l-a folosit cândva, după ce a făcut o schimbare atât de subtilă, dar atât de importantă cum este violetul din tablourile lui Derwatt. Ești de acord, Derwatt?

Tom a oftat și și-a atins mustața cu degetul arătător.

— Nu știu. După toate aparențele, nu sunt un teoretician atât de bun ca dumneavoastră.

A urmat o pauză.

— Ei bine, domnule Murchison, cum doriți să procedăm în legătură cu *Ceasul*? a întrebat Jeff. Vreți să vă returnăm banii? Suntem gata s-o facem bucuroși, pentru că Derwatt tocmai a afirmat că este tabloul lui, iar în acest moment valorează mai mult de zece mii de dolari.

Tom spera că Murchison va accepta, dar nu era genul acela de om. A zăbovit, și-a băgat mâinile adânc în buzunarele pantalonilor și s-a uitat la Jeff.

— Mulțumesc, dar mă interesează mai mult teoria mea decât banii. Și întrucât sunt la Londra, unde există evaluatori de tablouri excelenți, poate cei mai buni din lume, am de gând să merg cu *Ceasul* la un expert care să se uite și să-l compare cu alte tablouri despre care se știe sigur că sunt ale lui Derwatt.

— Foarte bine, a zis amabil Tom.

— Îți mulțumesc foarte mult că ai stat de vorbă cu mine, Derwatt. Mi-a făcut plăcere să te cunosc, a zis Murchison și i-a întins mâna.

Tom i-a strâns-o ferm.

— Plăcerea a fost de partea mea, domnule Murchison.

Ed l-a ajutat pe Murchison să-și împacheteze tabloul la loc și i-a mai adus niște sfoară, pentru că cea veche nu mai ajungea.

— Pot da de dumneata prin intermediul galeriei? l-a întrebat Murchison pe Tom. Mâine, să zicem?

— Sigur că da. Ei vor ști unde sunt.

După ce Murchison a ieșit din încăpere, Jeff și Ed au oftat din rărunchi.

— Ei bine, cât este de grav? a întrebat Tom.

Jeff știa mai multe despre tablouri. A vorbit primul, cu dificultate:

— Dacă se duce la un expert, poate fi grav. Și se va duce. S-ar putea să aibă dreptate cu movurile. Cineva ar putea folosi acest indiciu ca să meargă mai departe cu cercetările.

— Ce-ar fi să ne întoarcem la studio, Jeff? a zis Tom. Mă faceți nevăzut pe ușa din dos, ca pe Cenușăreasa?

— Da, dar vreau să vorbești mai întâi cu Leonard, a rânjit Jeff. Îl aduc încoace.

A ieșit. Zarva din galerie se mai potolise. Tom s-a uitat la Ed, care era cam palid. „Eu pot să dispar, dar tu nu poți”, s-a gândit Tom. Și-a îndreptat umerii și a făcut cu degetele semnul victoriei.

— Bărbia sus, Banbury! Trecem noi și peste asta.

— Sau ne-o trag ei *nouă*, a răspuns Ed făcând un gest mai vulgar.

Jeff s-a întors cu Leonard, un tânăr mărunțel și plăcut la vedere, îmbrăcat într-un costum eduardian cu mulți nasturi și revere de catifea. La vederea lui Derwatt a izbucnit în râs, iar Jeff i-a făcut semn să tacă.

— Minunat! Nemaipomenit! a exclamat Leonard, privindu-l pe Tom cu o admirație sinceră. Știi, m-am uitat la atâtea fotografii! N-am mai văzut ceva la fel de reușit de când mi-am legat eu gambele de coapse și l-am imitat pe Toulouse-Lautrec. Asta s-a întâmplat anul trecut.

Leonard s-a uitat țintă la Tom și l-a întrebat:

— Cine *ești* de fapt?

— Asta nu-i treaba ta, a zis Jeff. E suficient să știi…

— Ajunge să știi, a intervenit Ed, că Derwatt tocmai a avut o extraordinară întâlnire cu presa.

— Iar mâine, Derwatt nu va mai fi aici. Se va întoarce în Mexic, a șoptit Jeff. Gata, du-te înapoi la ce ai de făcut, Leonard.

— *Ciao!*[3] a zis Tom, ridicând o mână.

— *Hommage!*[4] a zis Leonard făcând o plecăciune.

S-a retras spre ușă, apoi a adăugat:

— Au plecat aproape toți oamenii. Iar băutura s-a cam terminat și ea.

Pe urmă s-a strecurat afară.

Tom nu era prea vesel. Își dorea foarte mult să scape de personajul în pielea căruia se deghizase. Toată situația rămăsese o problemă încă nerezolvată.

Întorși la studio, au descoperit că Bernard Tufts plecase. Ed și Jeff au părut surprinși. Nici Tom nu s-a simțit tocmai în largul lui, pentru că Bernard ar fi trebuit să știe ce se petrecea.

— Bănuiesc că puteți da de Bernard, a zis Tom.

---

[3] „La revedere!” (lb. it.) (n.r.).

[4] „Respectele mele!” (lb. fr.) (n.r.).

— Sigur că da, a zis Ed în timp ce făcea niște ceai în bucătărie pentru el și pentru Jeff. Bernard e întotdeauna *chez lui*[5]. Și are telefon.

Lui Tom i-a trecut prin minte că poate nici telefonul nu era prea sigur de folosit.

— Probabil că domnul Murchison va dori să te vadă din nou, a zis Jeff. Împreună cu expertul. Așa că trebuie să dispari. Mâine vei pleca oficial spre Mexic. Sau poate chiar în noaptea asta.

Jeff sorbea dintr-un pahar cu Pernod. Părea mai încrezător, poate pentru că întâlnirea cu presa și chiar cea cu Murchison decurseseră destul de bine, și-a spus Tom.

— În Mexic, pe naiba, a zis Ed, venind cu cana lui de ceai. Derwatt va fi undeva în Anglia, la niște prieteni, într-un loc pe care nici măcar noi nu-l știm. Lăsăm să treacă mai întâi câteva zile și *pe urmă* pleacă în Mexic. În ce fel? Cine știe?

Tom și-a scos haina lălâie.

— *Scaunele roșii* are o dată?

— Da, a zis Jeff. Este de acum șase ani.

— A fost publicată pe undeva, oare? a întrebat Tom. Mă gândeam să-l facem mai nou și să rezolvăm chestiunea cu violetul.

Ed și Jeff s-au uitat unul la celălalt, apoi Jeff a zis iute:

— Nu, a apărut în prea multe cataloage.

— Există o soluție – să picteze Bernard câteva pânze, cel puțin două, cu violet de cobalt simplu. Ca să dovedească faptul că încă mai folosește ambele tehnici pentru violet.

Dar Tom s-a simțit cumva descurajat când a spus asta și și-a dat seama de ce. Simțea că era posibil să nu se mai poată baza pe Bernard. Și-a mutat privirea de la Jeff la Ed. Păreau și ei nesiguri. A încercat să stea drept și să se simtă în largul lui deghizat drept Derwatt.

— V-am povestit vreodată despre luna mea de miere? a întrebat Tom, cu tonul monoton al pictorului.

— Nu, povestește-ne despre luna de miere! a zis Jeff gata să râdă, zâmbind deja.

Tom s-a încovoiat de spate în stilul lui Derwatt.

— S-a petrecut într-o atmosferă în stare să te inhibe peste măsură. În Spania. Am luat un apartament la un hotel, eu cu Heloise, înțelegeți, iar jos în curtea interioară era un papagal

[5] „Acasă!” (lb. fr.) (n.r.).

care cânta *Carmen* într-un mod oribil. Și de fiecare dată când noi… știți voi, el începea: „Ah-ha-ha-ha-ha-ha-ha-haaaaa! Ah-ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha-ha-haaaaa!” Lumea se apleca pe ferestre și striga în spaniolă: „Ține-ți pliscul, împuțitule! Cine l-a învățat pe nenorocitul ăsta să cânte *Carmen*? Omorâți-l! Faceți-l borș!” Să știți că-i imposibil să faci dragoste în timp ce râzi. Ați încercat vreodată? Se spune că râsul îl deosebește pe om de animale, dar cealaltă activitate, câtuși de puțin. Ed, mă scoți din ambalajul ăsta?

Ed râdea, iar Jeff se rostogolea pe canapea. Tom știa însă că ușurarea lor urma să fie doar temporară.

— Hai în baie!

Ed a dat drumul la apă caldă în chiuvetă.

Tom s-a îmbrăcat cu pantalonii și cu cămașa lui. Dacă l-ar fi ademenit cumva pe Murchison la el acasă înainte ca americanul să stea de vorbă cu expertul, așa cum intenționa, poate că ar fi reușit să rezolve situația cumva.

— Unde stă Murchison la Londra?

— La un hotel, a zis Jeff. N-a spus la care.

— Poți telefona la câteva hoteluri, să vezi dacă-l găsești?

Telefonul a sunat înainte ca Jeff să ajungă la el. Tom l-a auzit spunând cuiva că Derwatt luase un tren spre nord, dar că nu știa unde se ducea pictorul.

— E un om foarte singuratic, a zis Jeff. Încă un reporter care vrea să-i ia un interviu personal, i-a explicat el lui Tom după ce a închis, apoi a înșfăcat cartea de telefon. Încerc mai întâi la Dorcester. Murchison pare genul Dorcester.

— Sau genul Westbury, a zis Ed.

A fost nevoie de multă apă aplicată cu grijă ca să se desprindă pânza cu barba. A trebuit apoi spălată căneala din păr. În cele din urmă, Tom l-a auzit pe Jeff zicând vesel:

— Nu, mersi, sun eu mai târziu. E la Mandeville, le-a spus el. Pe Wigmore Street.

Tom s-a îmbrăcat cu cămașa lui roz de la Veneția. Pe urmă s-a dus la telefon și a rezervat o cameră la hotelul Mandeville pe numele Thomas Ripley. Urma să ajungă acolo în jurul orei 20.00, a spus el.

— Ce-ai de gând să faci? l-a întrebat Ed.

Tom a zâmbit vag.

— Nu știu încă, a zis el, ceea ce era adevărat.

CAPITOLUL 4

Hotelul Mandeville era unul luxos, dar nici pe departe atât de scump ca Dorcester. Tom a ajuns la ora 20.15 și s-a înregistrat cu adresa de la Villeperce-sur-Seine. Îi trecuse prin minte să dea un nume fals și o adresă din Anglia rurală, pentru că exista posibilitatea să ajungă la probleme considerabile cu domnul Murchison și să fie nevoit să dispară repede, dar exista și posibilitatea să-l invite pe Murchison în Franța, caz în care Tom trebuia să-și folosească numele adevărat. A cerut unui băiat de serviciu să-i ducă valiza în cameră și a aruncat o privire prin bar, sperând că domnul Murchison era acolo. Zona era plină de restaurante, Tom știa, dar la nevoie putea încerca să se apropie de masa lui Murchison și să se prezinte spunându-i că-l văzuse în aceeași zi la expoziția lui Derwatt. Sau poate chiar spunând că-l văzuse intrând în camera din spate ca să se întâlnească cu pictorul? Da. Tom tocmai se pregătea să iasă și să exploreze restaurantele din cartier, când l-a văzut pe domnul Murchison intrând în bar și făcând semn cuiva să-l urmeze.

Spre surpriza lui Tom, spre groaza lui chiar, a văzut că cealaltă persoană era Bernard Tufts. S-a strecurat iute pe ușa din cealaltă parte a barului, care dădea pe trotuar. Era cât se poate de sigur că Bernard nu-l văzuse. S-a uitat în jur după o cabină telefonică sau după alt hotel de unde ar fi putut telefona și, nezărind nimic, s-a întors în hotelul Mandeville pe intrarea principală și a luat de la recepție cheia camerei lui, cea cu numărul 411.

În cameră, Tom l-a sunat pe Jeff la studio. Trei apeluri, patru, cinci, apoi, spre ușurarea lui, Jeff a răspuns:

— Salut, Tom! Tocmai coboram scările cu Ed, când am auzit telefonul. Care-i treaba?

— Știți cumva, din întâmplare, unde este Bernard acum?

— Îl lăsăm în pace în seara asta. E tare supărat.

— Să știi că tocmai bea ceva cu Murchison în barul hotelului Mandeville.

— *Poftim?*

— Sun din cameră. Acum, indiferent ce ai de gând, Jeff... Mă asculți?

— Da, da!

— Nu-i spune lui Bernard că l-am văzut. Nu-i spune că sunt la Mandeville. Și nu intra în panică. Nu știu dacă asta înseamnă neapărat că Bernard ne toarnă.

— Of, Doamne! a gemut Jeff. Nu, nu! Bernard nu ne-ar *turna. Nu cred* că ar face asta!

— Te întorci mai târziu la studio?

— Da, pe la... înainte de miezul nopții, oricum.

— Voi încerca să te sun, dar nu te îngrijora dacă nu reușesc. Și nu încerca să mă suni tu, pentru că s-ar putea să mai fie cineva la mine în cameră, a zis Tom izbucnind brusc în râs.

Jeff a râs și el, dar cumva amar.

— Bine.

Tom a închis telefonul.

Voia categoric să se întâlnească cu Murchison în seara aceea. Oare Murchison și Bernard se duceau să cineze undeva? Ar fi fost mare plictiseală să aibă de așteptat atât. Tom a atârnat un costum în dulap și a pus câteva cămăși într-un sertar. Și-a mai aruncat niște apă pe față și s-a uitat în oglindă, să fie sigur că nu mai rămăsese urmă de lipici.

Nu avea stare, a ieșit din cameră cu pardesiul pe braț. Intenționa să facă o plimbare, poate prin Soho, și să găsească un restaurant unde să mănânce. În hol, s-a mai uitat o dată prin ușile de sticlă ale barului de la hotel.

Avea noroc. Murchison, singur, semna nota de plată, iar ușa dinspre stradă a barului tocmai se închidea, poate chiar după ce ieșise Bernard. Tom a mai aruncat totuși o privire prin hol, nu cumva Bernard să fi plecat doar până la toaletă și să se întoarcă. Nu l-a văzut și a așteptat până când Murchison s-a ridicat, gata să-și ia tălpășița, și abia atunci a intrat în bar. Tom părea deprimat și gânditor – de fapt exact așa se și simțea. S-a uitat la Murchison de două ori (o dată li s-au întâlnit privirile), de parcă și-l amintea de undeva.

Pe urmă, Tom s-a apropiat de el.

— Scuză-mă, cred că te-am văzut azi la expoziția lui Derwatt, a zis el cu accent american din Midwest, insistând pe numele lui Derwatt.

— Da, da, am fost acolo, a zis Murchison.

— Mi s-a părut mie că arăți ca un american. Și eu sunt. Îți place Derwatt?

Tom se purta cât mai naiv și mai direct cu putință, dar fără să încerce să pară prost.

— Da, evident.

— Am două pânze de-ale lui, a zis Tom cu mândrie. S-ar putea să cumpăr și una din expoziția de-acum, dacă rămâne nevândută. Încă nu m-am hotărât. Mă interesează *Cada*.

— Da? Am și eu o pânză a lui Derwatt, a zis Murchison la fel de sincer.

— Serios? Cum se numește?

— Ce-ar fi să iei loc?

Murchison era în picioare, dar i-a arătat locul din fața lui.

— Bei ceva?

— Mulțumesc, nu m-ar deranja.

Murchison s-a așezat și el.

— Tabloul meu se numește *Ceasul*. Ce plăcere să dau peste cineva care are și el un Derwatt – chiar două, de fapt!

A venit un chelner.

— Scotch, pentru mine. Dumneata? l-a întrebat Murchison pe Tom.

— Gin tonic, a zis el. Stau aici, la Mandeville, așa că fac cinste.

— Avem timp să ne ciondănim pe tema asta mai târziu. Spune-mi ce tablouri ai.

— *Scaunele roșii,* a zis Tom, și…

— Serios? Tabloul acela este o nestemată! *Scaunele roșii*… Locuiești în Londra?

— Nu, în Franța.

— Aha, a oftat dezamăgit Murchison. Și cealaltă pictură?

— *Bărbat stând pe scaun*.

— Pe asta n-o știu, a zis Murchison.

Câteva minute au discutat despre personalitatea excentrică a lui Derwatt, iar Tom a spus că îl văzuse pe Murchison ducându-se în biroul din spate al galeriei, unde auzise că ar fi fost și pictorul.

— Numai presa a avut acces, dar am reușit să mă strecor și eu, a spus Murchison. Știi, am venit aici dintr-un motiv special și, când am auzit că Derwatt era la galerie după-amiaza, n-am putut lăsa să-mi scape ocazia.

— Da? Ce motiv?

Murchison i-a explicat. I-a explicat și motivele pentru care credea că era posibil ca Derwatt să fi fost copiat, iar Tom l-a ascultat cu mare atenție. Era vorba despre faptul că Derwatt folosea de vreo cinci ani un amestec de albastru-ultramarin și roșu de cadmiu (dinainte de moartea lui, și-a dat seama Tom, deci Derwatt îl introdusese, nu Bernard), iar în *Ceasul* și în *Cada* revenise la violetul de cobalt simplu. Murchison picta și el, dar de plăcere, i-a spus lui Tom.

— Nu sunt expert, crede-mă, dar am citit aproape toate cărțile care există despre pictori și despre pictură. Nu-i nevoie de un expert sau de un microscop ca să-ți dai seama de diferența dintre o culoare simplă și una produsă dintr-o combinație, și vreau să-ți spun că nu vei găsi niciun pictor care să revină la o culoare la care a renunțat, conștient sau inconștient. Eu aș zice inconștient, pentru că atunci când pictorul alege o culoare sau niște culori noi, o face de obicei dintr-o decizie a subconștientului. Nu că Derwatt ar folosi violet în toate tablourile, nici vorbă. Dar concluzia mea este că *Ceasul* meu și probabil și alte câteva tablouri, printre care *Cada* de care ești interesat, nu sunt pictate de Derwatt.

— Interesant. Foarte interesant! Din întâmplare, *Bărbat stând pe scaun,* pânza care îmi aparține, pare să corespundă spuselor dumitale. Așa aș zice. Iar *Bărbat stând pe scaun* este o lucrare de acum patru ani. Mi-ar plăcea s-o vezi. Ce-ai de gând să faci cu *Ceasul*?

Murchison și-a aprins un Chesterfield și a zis:

— Nu ți-am spus încă toată povestea. Tocmai am băut ceva cu un englez pe nume Bernard Tufts, pictor și el, care pare să aibă aceeași bănuială în legătură cu Derwatt.

— Serios? a zis Tom încruntându-se. Ar fi foarte important să aflăm dacă cineva falsifică tablouri cu numele lui Derwatt. Ce ți-a spus individul?

— Am sentimentul că știe mai mult decât spune, dar mă îndoiesc că e băgat în asta. Nu este genul escroc și nici nu arată ca un om cu mulți bani. Dar pare să cunoască lumea artistică londoneză. Pur și simplu m-a avertizat. „Nu mai cumpărați alte tablouri de Derwatt, domnule Murchison”, așa mi-a spus. Ce părere ai despre *asta*?

— Hm! Ce a vrut să spună, mai exact?

— Cum am zis, nu știu. N-am mai putut scoate nimic de la el. Dar și-a bătut capul să mă găsească și mi-a mărturisit că a sunat la opt hoteluri înainte să dea de mine. L-am întrebat de unde îmi știa numele și a zis: „Ei, vorba umblă repede”. Foarte ciudat, din moment ce singurii cu care am vorbit au fost cei de la Galeria Buckmaster. Nu ți se pare? Am stabilit mâine o întâlnire cu cineva de la Galeria Tate, dar nici măcar omul acela nu știe că vreau să vorbim despre Derwatt.

Murchison a sorbit din scotch, apoi a zis:

— Când au început să vină tablourile din Mexic... Știi ce-am de gând să fac mâine, în afară de a-i arăta *Ceasul* domnului Riemer de la Galeria Tate? Vreau să-l întreb dacă avem dreptul să vedem documentele sau registrele de la Galeria Buckmaster referitoare la tablourile lui Derwatt expediate din Mexic. Nu mă interesează titlurile, Derwatt însuși mi-a spus că nu le numește el, mă interesează numărul de lucrări. Au trecut în mod cert prin vamă, iar dacă unele tablouri n-au fost înregistrate, există un motiv. N-ar fi uluitor să-l fi înșelat cineva până și pe Derwatt însuși și unele dintre lucrările semnate de el – de exemplu, cele anunțate că ar avea patru sau cinci ani – să fi fost pictate chiar aici, la Londra?

Da, s-a gândit Tom. Uluitor.

— Dar spui că ai discutat cu Derwatt. L-ai întrebat despre tabloul tău?

— I l-am și arătat! A spus că-i al lui, dar, după părerea mea, nu era sigur. N-a zis ceva de genul: „Doamne, evident că e al meu!” L-a privit vreo două minute și a zis: „Desigur, îmi aparține.” Poate că am fost impertinent, dar i-am spus lui Derwatt că s-ar putea să nu-și mai amintească toate pânzele din cele fără titlu pe care le-a făcut cu ani în urmă.

Tom s-a încruntat ca și cum s-ar fi îndoit de asta, ceea ce era adevărat. Chiar și un pictor care nu își numea lucrările și-ar fi amintit o pictură, credea Tom. Putea uita eventual un desen.

— Și încă ceva. Nu-mi prea plac oamenii de la Galeria Buckmaster. Jeffrey Constant. Și ziaristul Edmund Banbury, care îi este în mod evident prieten apropiat. Sunt vechi prieteni de-ai lui Derwatt, îmi dau seama de asta. În Long Island, unde locuiesc, primesc *The Listener*, *Arts Review*, chiar și *Sunday Times.* Văd des articole de Banbury, de obicei cu trimitere la

Derwatt, chiar și când nu sunt direct despre Derwatt. Știi ce mi-a trecut prin minte?

— Ce? l-a întrebat Tom.

— Că poate Constant și Banbury au pus la cale câteva falsuri ca să vândă mai multe tablouri de Derwatt decât poate picta Derwatt însuși. N-aș merge atât de departe încât să spun că și el este complice. Dar n-ar fi asta o adevărată nostimadă, din moment ce Derwatt este atât de distrat, încât nici măcar nu-și aduce aminte câte pânze a pictat?

Ar fi fost haios, bănuia Tom, dar nu chiar de râs. Și nu la fel de nostim ca adevărul, domnule Murchison, s-a gândit Tom și a zâmbit.

— Deci te duci mâine să-i arăți tabloul tău unui expert?

— Vino sus să-l vezi și tu!

Tom a încercat să ia nota, dar Murchison a insistat să plătească el.

Au urcat împreună cu liftul. Murchison ținea tabloul într-un colț de dulap, împachetat așa cum i-l împachetase Ed după-amiază. Tom l-a privit cu interes.

— Este o pictură frumoasă, a zis el.

— Sigur, nimeni nu poate nega asta.

— Știi ceva?

Tom proptise tabloul în picioare pe birou și îl privea acum din cealaltă parte a camerei, cu toate luminile aprinse.

— Seamănă puțin cu *Bărbat stând pe scaun*. Ce-ar fi să vii cu mine să-l vezi? Stau foarte aproape de Paris. Dacă ți se pare că și pictura mea este un fals, te las s-o iei cu tine și s-o arăți expertului de la Londra.

— Hm! a zis Murchison stând pe gânduri. Aș putea.

— Dacă ai fost tras pe sfoară, poate că și eu am pățit la fel.

Tom s-a gândit că l-ar fi insultat dacă se oferea să-i plătească el biletul de avion, așa că s-a abținut.

— Am o ditamai casa și momentan sunt singur, doar cu menajera.

— Bine, vin, a zis Murchison, care nu se așezase.

— Eu intenționez să plec mâine după-amiază.

— În regulă, o să amân întâlnirea de la Galeria Tate.

— Mai am și alte tablouri. Nu c-aș fi colecționar, a zis Tom așezându-se în cel mai mare fotoliu. Mi-ar plăcea să le arunci o privire. Un Soutine. Două Magritte.

— Serios?

Ochii lui Murchison începuseră să devină oarecum visători.

— Cât de departe zici că stai de Paris?

Zece minute mai târziu, Tom se afla în camera lui, cu un etaj mai jos. Murchison îi propusese să ia cina împreună, dar Tom considerase mai nimerit să-i spună că la ora 22.00 avea o întâlnire în Belgravia, așa că nu-i mai rămânea timp. Murchison îl lăsase pe el să se ocupe de biletele de avion pentru a doua zi, un drum dus-întors pentru american. Tom a dat telefon și a rezervat două locuri într-un avion care pleca spre Orly a doua zi, miercuri, la ora 14.00. El avea deja propriul lui bilet de întoarcere. A lăsat un mesaj la recepție pentru Murchison în legătură cu detaliile zborului. Pe urmă a comandat un sandviș și jumătate de sticlă de Medoc. Până la ora 23.00 a dormit, apoi a cerut o convorbire cu Reeves Minot, la Hamburg.

Reeves nu era acasă, i-a spus o voce cu accent german.

Tom a decis să riște, pentru că se săturase de Reeves și a zis:

— Sunt Tom Ripley. Mi-a lăsat cumva Reeves vreun mesaj?

— Da. Mesajul este: „Miercuri. Contele sosește mâine la Milano. Poți veni și tu mâine la Milano?”

— Nu, nu pot veni mâine la Milano. *Es tut mir leid!*[6]

Tom n-a vrut să-i spună bărbatului aceluia, oricine o fi fost, că respectivul conte italian era deja așteptat să-l viziteze de îndată ce venea în Franța. Reeves nu se putea aștepta de la el să lase mereu baltă tot ce avea de făcut – Tom procedase astfel în vreo două ocazii – zburase la Hamburg sau la Roma (oricât de mult i-ar fi plăcut lui călătoriile), pretinsese că ajunsese întâmplător în orașele respective și invitase „gazda”, așa cum le spunea Tom cărăușilor, să vină cu el acasă la Villeperce.

— Nu cred că asta e o mare problemă, a adăugat Tom. Îmi poți spune adresa contelui de la Milano?

— Grand Hotel, s-a răstit vocea de la capătul firului.

— Te rog să-i spui lui Reeves că ținem legătura. Mâine, probabil. Unde îl pot găsi?

— Mâine dimineață, la Grand Hotel, în Milano. Pleacă într-acolo cu trenul, în noaptea asta. Nu-i plac avioanele, probabil că știi.

Tom nu știa. Era ciudat că unui om ca Reeves nu-i plăceau avioanele.

---

[6] «Îmi pare rău!” (lb. germ.) (n.r.).

— O să-l sun. Nu sunt la München acum, sunt la Paris.

— La Paris? a zis surprins celălalt. Știu că Reeves a încercat să te sune în München, la Vierjahreszeiten.

Păcat. Tom a închis telefonul politicos.

Limbile ceasului de la mâna lui se apropiau de miezul nopții. Tom nu se hotărâse ce să-i spună în noaptea aceea lui Jeff Constant. Și cum să procedeze cu Bernard. I-a înflorit în minte un discurs încurajator pentru Jeff, iar cu Bernard avea timp să se întâlnească a doua zi, până la plecarea de după prânz, dar Tom se temea că orice efort de a-l liniști risca să-l facă pe Bernard chiar mai supărat și mai negativist. Din moment ce îi spusese lui Murchison „Nu mai cumpărați alte tablouri de Derwatt”, se părea că Bernard nu intenționa să mai picteze alte pânze în numele lui Derwatt, iar chestia asta urma să se dovedească păguboasă pentru afacere. Ar fi fost chiar și mai rău dacă Bernard mărturisea totul poliției sau vreunuia dintre cumpărătorii de tablouri false. Și părea gata-gata s-o facă.

În ce stare de spirit se afla Bernard și ce avea de gând?

A hotărât că mai bine să nu-i spună nimic lui Bernard, din moment ce acesta știa că el, Tom, propusese falsurile. S-a băgat sub duș și a început să cânte:

„Babbo non vuole

Mamma nemmeno
Come faremo
A far all’ amor…”[7]

Pereții de la Mandeville dădeau senzația – o iluzie, poate – că erau izolați fonic. Tom nu mai cântase de multă vreme acest cântec. Era încântat că-i venise în minte din senin tocmai acum, pentru că era un cântec vesel, pe care îl asocia cu norocul.

S-a îmbrăcat în pijama și l-a sunat pe Jeff la studio.

Jeff a răspuns imediat.

— Alo? Care-i treaba?

— Am vorbit astă-seară cu domnul M. și ne-am înțeles bine. Vine mâine cu mine în Franța. Asta o să mai amâne lucrurile o vreme.

— Bănuiesc că vei încerca să-l convingi sau ceva.

[7] Versuri din cântecul *Babbo Non Vuole* al artistei italiene Orietta Berti (n.r.).

— Da. Cam asta intenționez.

— Vrei să trec eu pe la tine, la hotel, Tom? Probabil că tu ești prea obosit ca să vii încoace, nu-i așa?

— Nu, dar nu-i nevoie. Iar dacă vii tu, s-ar putea să dai nas în nas cu domnul M. și nu dorim asta.

— Nu?

— Ai vorbit cu Bernard?

— Nu.

— Te rog să-i spui – Tom încerca să găsească vorbele potrivite. Spune-i că tu – nu eu – ai aflat cumva că domnul M. va mai aștepta câteva zile înainte să acționeze în vreun fel în legătură cu tabloul lui. Sunt foarte îngrijorat ca Bernard să nu explodeze. Încerci să te ocupi de treaba asta?

— De ce nu vorbești *tu* cu Bernard?

— Pentru că ar fi o greșeală, a zis Tom oarecum iritat.

Unii oameni n-aveau nici cea mai vagă idee despre psihologie!

— Tom, ai fost nemaipomenit azi, a zis Jeff. Mulțumesc!

Tom a zâmbit, satisfăcut de tonul extaziat al lui Jeff.

— Ai grijă de Bernard. Te sun înainte de decolare.

— Probabil că mâine voi fi la studio toată dimineața.

Și-au spus noapte bună.

Dacă i-ar fi zis despre intenția lui Murchison de a cere chitanțe și documente referitoare la tablourile expediate din Mexic, probabil că Jeff ar fi luat-o razna, s-a gândit Tom. Mai bine îl avertiza mâine dimineață, îl suna de la vreo cabină telefonică sau de la poștă. Se temea că operatorii de la centrala hotelului l-ar fi putut asculta. Sigur că spera să schimbe părerea lui Murchison despre teoria lui, dar dacă nu reușea, ar fi fost la fel de bine dacă Galeria Buckmaster producea niște documente care să pară autentice.

CAPITOLUL 5

În dimineața următoare, în timp ce lua micul dejun în pat – un privilegiu pentru care în Anglia trebuia să plătești vreo câțiva șilingi puritani în plus –, Tom a sunat-o pe *madame* Annette. Era abia ora 8.00, dar știa că probabil menajera se sculase de vreo oră și cânta în timp ce-și ducea la îndeplinire treburile: dădea drumul la căldură (centrala se pornea din bucătărie), își făcea delicata ei *infusion* (ceai) – pentru că dacă bea cafea dimineața, îi bătea inima prea repede – și aranja plantele de pe diferite pervazuri în așa fel încât să se bucure de cât mai mult soare. Ar fi fost, desigur, deosebit de încântată de un *coup de fil*[8] din partea lui, de la Londra.

Operator furios:

— Alo! Alo-*alo!*

Întrebător:

— Alo?

— *Alo!*

Trei operatori francezi erau pe fir în același timp, plus femeia de la centrala hotelului Mandeville.

În cele din urmă a auzit-o și pe *madame* Annette.

— La noi este o dimineață foarte frumoasă. E soare! a zis ea.

Tom a zâmbit. Avea mare nevoie de o voce veselă.

— *Madame* Annette... Da, sunt cât se poate de bine, mulțumesc. Ce vă face măseaua?... Bun! Am telefonat ca să vă spun că ajung acasă astăzi pe la 16.00, împreună cu un domn din America.

— Aa! a exclamat încântată *madame* Annette.

— Va fi oaspetele nostru o noapte, sau poate două, cine știe? Vreți să pregătiți frumos camera de oaspeți? Cu flori? Și pentru cină... poate *tournedos* cu deliciosul dumneavoastră sos *béamrnaise*?

Madame Annette părea înnebunită de bucurie că Tom avea un oaspete și că în sfârșit avea și ea ceva clar de făcut.

[8] „Apel telefonic” (lb. fr.) (n.r.).

După aceea, Tom l-a sunat pe Murchison. Au hotărât să se întâlnească la ora 12.00 în holul hotelului și să ia împreună un taxi până la Heathrow.

Pe urmă a ieșit, intenționând să meargă pe jos până în Berkeley Square, unde exista o galanterie de la care își cumpăra mereu pijamale de mătase – un mic ritual. Era și ultima lui ocazie de a merge cu metroul în acest voiaj. Metroul era o parte importantă din atmosfera vieții londoneze, iar Tom era, pe deasupra, un mare admirator de graffitti. Soarele se străduia lipsit de speranță să străbată o pâclă umedă, dar nu ploua. Tom a coborât în stația de metrou Bond Street împreună cu ultimii rătăciți ai aglomerației de dimineață. La autorii londonezi de graffitti admira în mod special abilitatea de a mâzgăli lucruri de pe scările rulante în mișcare. Traseul scărilor abunda de reclame la lenjerie, peste tot numai fete în bustiere și chiloței, cărora desenatorii le adăugaseră diverse detalii anatomice masculine și feminine, iar uneori chiar fraze întregi: „ADOR SĂ FIU HERMAFRODIT!” Oare cum reușeau? Alergând pe scară în direcția opusă în timp ce scriau? Cel mai frecvent apărea peste tot „AFARĂ CU IMIGRANȚII!”, uneori cu varianta „AFARĂ CU IMIGRANȚII, CĂRAȚI-VĂ ACUM!” Jos, pe peron, Tom a observat un afiș al filmului *Romeo și Julieta* de Zeffirelli, cu Romeo gol văzut din spate și Julieta cățărându-se pe el în timp ce din gură îi ieșea o propunere șocantă. Romeo îi răspundea la rândul lui, într-un balon: „Sigur, dă-i drumul!”

Pe la 10.30, Tom avea pijama nouă. Cumpărase una galbenă. Ar fi vrut una mov, pentru că nu avea nicio pijama de culoarea aceea, dar auzise prea multe discuții despre mov în ultima vreme. A luat pe urmă un taxi până pe Carnaby Street. Și-a cumpărat o pereche de pantaloni strâmți dintr-un material care semăna cu satinul, cei evazați nu-i plăceau. Pentru Heloise a luat unii evazați din stofa de lână, negri, mărimea 26. Cabina în care Tom și-a încercat pantalonii era atât de mică, încât nu se putea da înapoi destul cât să vadă dacă erau potrivit de lungi, dar lui *madame* Annette îi plăcea să facă mici modificări de genul ăsta pentru el și pentru Heloise. În plus, doi italieni care spuneau mereu*, „Bellisimo”* tot trăgeau de perdea, vrând să probeze și ei ce aleseseră. În timp ce Tom plătea, au apărut doi greci care comentau tare prețurile, calculând cât ar însemna în

drahme. Magazinul avea doi metri pe patru și nu era de mirare că exista un singur vânzător – doi n-ar fi încăput.

Cărând cumpărăturile în pungi mari și foșnitoare de hârtie, Tom s-a dus la o cabină telefonică de pe trotuar și l-a sunat pe Jeff Constant.

— Am vorbit cu Bernard, a zis Jeff, și este absolut înspăimântat de Murchison. L-am întrebat ce i-a spus, pentru că mi-a mărturisit că a vorbit cu el. Susține că l-a avertizat să nu mai cumpere alte tablouri. Mi se pare destul de rău, nu crezi?

— Ba da, a zis Tom. Și altceva?

— Păi, am încercat să-l fac să înțeleagă că deja a mărturisit tot ce putea sau trebuia să mărturisească. Mi-e greu să-ți explic, pentru că tu nu-l cunoști pe Bernard, dar să știi că are un uriaș sentiment de vinovăție față de geniul lui Derwatt și chestii dintr-astea. M-am străduit să-l conving că și-a ușurat deja conștiința *spunându-i* lui Murchison ce i-a spus, de-acum înainte poate să nu-și mai bată capul.

— Și Bernard ce-a zis?

— Este atât de abătut, încât e greu să-ți dai seama ce părere are. Expoziția s-a vândut toată, mai puțin un tablou. Imaginează-ți! Iar Bernard se simte vinovat din cauza asta! a zis Jeff râzând. A mai rămas *Cada,* unul dintre cele de pe lista lui Murchison.

— Dacă deocamdată nu vrea să mai picteze, nu-l sili.

— Exact asta este și părerea mea. Ai mare dreptate, Tom. Dar cred că în două săptămâni se pune pe picioare și se apucă iar de pictat. A fost emoția expoziției și a faptului că te-a văzut pe tine pe post de Derwatt. El crede în Derwatt mai mult decât cred unii în Iisus Hristos.

Nu era nevoie să-i spună asta lui Tom.

— Mai e încă ceva, Jeff. S-ar putea ca Murchison să vrea să vadă documentele pentru tablourile lui Derwatt. Cele primite din Mexic. Ții vreun fel de evidență?

— N-nu pentru cele din Mexic.

— Nu poți falsifica ceva? Pentru cazul în care nu reușesc să-l conving să renunțe la toată povestea?

— O să încerc, Tom.

Jeff părea cam descumpănit.

— Scrie niște documente, a zis Tom pierzându-și răbdarea. Fă-le să pară vechi. Chiar și fără domnul Murchison, nu crezi că ar fi bine să ai niște registre care să dovedească…

S-a oprit. Unii oameni nu știau pur și simplu cum să conducă o afacere, nici măcar una de succes ca firma Derwatt.

— Bine, Tom.

Tom a făcut un ocol pe la Burlington Arcade, unde s-a oprit la un magazin de bijuterii și a cumpărat pentru Heloise o broșă de aur – o maimuțică ghemuită pe vine – pe care a plătit-o cu cecuri americane de călătorie. Luna viitoare era ziua lui Heloise. Pe urmă a pornit pe jos spre hotel prin Oxford Street, unde se înghesuiau ca de obicei cumpărători, femei cu genți mari și cutii, trăgându-și copii după ele. Un bărbat cu o pancartă pe piept făcea reclamă la un studio de fotografii pentru pașaport – serviciu rapid și ieftin. Era un om în vârstă, cu un pardesiu străvechi, o pălărie pleoștită și un muc de țigară stins între buze. Ia-ți un pașaport și fă o croazieră în insulele grecești, s-a gândit Tom, dar bătrânul acela nu se ducea nicăieri, niciodată. Tom i-a scos mucul de țigară dintre buze și i-a strecurat în loc un Gauloise.

— Ia o țigară, a zis el. Uite și un foc.

I-a aprins-o imediat cu chibriturile lui.

— Mulțam, a zis bărbatul în barbă.

Tom i-a vârât restul pachetului de Gauloise în buzunarul uzat al hainei, apoi chibriturile, și s-a îndepărtat cu capul plecat, sperând că nu-l văzuse nimeni.

Din camera de hotel, Tom l-a sunat pe Murchison și s-au întâlnit în holul de jos, cu bagajele.

— Am fost și am făcut niște cumpărături pentru nevastă-mea în dimineața asta, a zis Murchison în taxi. Părea bine dispus.

— Da? Și eu la fel. I-am luat lui Heloise pantaloni de pe Carnaby Street.

— Harriet preferă puloverele de la Marks and Spencer. Și eșarfele Liberty. Uneori vrea gheme de lână. Tricotează și îi place să depene lâna din bătrâna Anglie.

— Ți-ai anulat întâlnirea de azi?

— Da. Am reprogramat-o pentru vineri dimineață. Acasă la expert.

La aeroport au mâncat bine și au băut o sticlă de vin roșu de Bordeaux. Murchison a insistat să plătească el. În timpul

prânzului, i-a povestit lui Tom despre fiul său, care era inventator și lucra într-un laborator din California. Băiatul și nora lui Murchison tocmai avuseseră primul copil. I-a arătat lui Tom fotografia fetiței și a râs de el însuși, ce bunic topit devenise, dar era prima nepoțică și o chema Karin, după bunica din partea mamei. Când americanul și-a exprimat curiozitatea, Tom i-a răspuns că alesese să trăiască în Franța pentru că în urmă cu trei ani se însurase cu o franțuzoaică. Murchison n-a fost atât de necioplit încât să-l întrebe cum își câștiga traiul, dar l-a întrebat cum își petrecea timpul.

— Citesc cărți de istorie, a răspuns firesc Tom. Învăț germana. Nu mai spun că și franceza mea încă mai are nevoie de îmbunătățiri. Și grădinăresc. Am o grădină foarte mare la Villeperce. Mai și pictez, a adăugat el, dar numai pentru propria mea plăcere.

Au ajuns la Orly la ora 15.00, iar Tom s-a dus cu un autobuz micuț să-și recupereze mașina din parcare, apoi l-a luat pe Murchison de lângă stația de taxiuri, unde îl așteptase cu valizele amândurora. Soarele strălucea și nu era la fel de frig ca în Anglia. Tom a condus prin Fontainebleau și a trecut pe lângă castel, pentru ca Murchison să-l poată vedea. Americanul i-a spus că nu-l mai vizitase de cincisprezece ani. Pe la 16.30 erau la Villeperce.

— De aici ne facem aprovizionarea, a zis Tom arătându-i o băcănie pe partea stângă a străzii principale din sat.

— Foarte drăguț. Fără fițe, a zis Murchison.

Când au ajuns acasă la Tom, a adăugat:

— Fantastică locuință! Frumoasă cu adevărat!

— Ar trebui s-o vezi vara, a răspuns modest Tom.

Madame Annette a auzit mașina și a venit să-i întâmpine și să-i ajute cu bagajele, dar Murchison nu accepta ca o femeie să care lucruri grele. I-a dat doar pungile cu țigări și cu băutură.

— E totul bine acasă, *madame* Annette? a întrebat Tom.

— Absolut totul. A venit chiar și instalatorul să repare toaleta.

Tom și-a adus aminte că unul dintre closete picura.

Tom și Annette l-au condus pe Murchison în camera lui de la etaj, care avea baie proprie. De fapt, era baia lui Heloise, iar camera ei era în cealaltă parte a băii, dar Tom i-a explicat că soția lui se afla în acel moment în Grecia, cu niște prieteni. L-a lăsat pe Murchison să se spele și să-și desfacă valiza, spunându-

i că-l găsea jos, în living. Murchison se uita deja cu interes la unele desene de pe pereți.

Tom a coborât și a rugat-o pe *madame* Annette să facă niște ceai. Îi adusese în dar din Anglia o sticlă de apă de colonie „Lake Mist”, pe care o cumpărase de la Heathrow.

— *Oh, monsieur Tome, comme vous êtes gentil!*[9]

Tom a zâmbit. *Madame* Annette îl făcea mereu să se simtă recunoscător pentru recunoștința ei.

— Facem la cină *tournedos* delicioase?

— Ah, *oui*! Și *mousse au chocolat* la desert.

Tom s-a dus în living. Erau flori pe masă și *madame* Annette dăduse drumul la căldură. Exista și un șemineu, iar lui Tom îi plăcea focul, dar simțea că trebuia să stea mereu cu ochii pe el, sau, de fapt, îi plăcea atât de mult să urmărească flăcările, încât nu se putea dezlipi din fața lor, așa că a decis să nu aprindă deocamdată niciun foc. S-a uitat la tabloul *Bărbat stând pe scaun* atârnat deasupra căminului și s-a ridicat pe vârfuri de satisfacție – satisfacția familiarității și a excelenței picturii. Bernard era bun. Confundase puțin perioadele, atât. La naiba cu perioadele, oricum! În mod logic, *Scaunele roșii*, tabloul original al lui Derwatt ar fi trebuit să ocupe locul de onoare de deasupra vetrei. Dar era tipic pentru Tom să pună falsul în locul de onoare. Heloise nu știa că *Bărbat stând pe scaun* era o făcătură, de fapt nu știa nimic despre falsurile în numele lui Derwatt. Manifesta pentru pictură doar un interes oarecare. Pe ea o pasiona să călătorească, să guste mâncăruri exotice și să cumpere haine. Conținutul celor două șifoniere ale ei semăna cu un muzeu al costumelor din toată lumea, dar fără manechine. Avea veste din Tunisia, haine fără mâneci bogat ornamentate din Mexic, pantaloni bufanți ca ai soldaților greci – în care arăta fermecător – și veșminte brodate chinezești pe care le cumpărase de undeva din Londra.

Tom și-a amintit pe neașteptate de contele Bertolozzi și s-a dus la telefon. Nu voia neapărat ca Murchison să audă numele contelui, dar, pe de altă parte, nici nu vedea ce-ar fi fost rău în asta. Poate că era mai bine să păstreze o atitudine deschisă. Tom a cerut legătura cu informațiile de la Milano, a obținut numărul hotelului, apoi i l-a dat centralistei din Franța. Ea i-a

[9] „Vai, domnule Tom, ce amabil sunteți!” (lb. fr.) (n.r.).

spus lui Tom că s-ar putea să primească legătura cam peste jumătate de oră.

Domnul Murchison a coborât și el. Își schimbase hainele, acum purta pantaloni gri de flanel și un sacou negru de tweed.

— Viața la țară! a exclamat el radios. Oh!

Zărise *Scaunele roșii* de cealaltă parte a încăperii și s-a apropiat să examineze tabloul mai bine.

— Este o capodoperă! Un Derwatt adevărat!

Nu exista nicio îndoială, s-a gândit Tom și l-a străbătut un fior de mândrie care l-a făcut să se simtă cam ridicol.

— Da, și mie îmi place.

— Cred că am auzit de el. Țin minte titlul de undeva. Te felicit, Tom!

— Iar dincolo este *Bărbat stând pe scaun*, a zis Tom arătând cu capul spre șemineu.

— Ah, a zis Murchison pe un ton diferit.

S-a dus mai aproape. Tom i-a văzut trupul înalt și voinic încordându-se de concentrare.

— Cât e de vechi?

— Este de acum vreo patru ani, a răspuns Tom sincer.

— Cât ai dat pe el, ca să-ți pun o întrebare grosolană?

— Patru mii de lire. Înainte de devalorizare. În jur de unsprezece mii două sute de dolari, a zis Tom calculând lira la doi dolari și optzeci de cenți.

— Sunt încântat să-l văd, a zis Murchison dând aprobator din cap. Dacă observi, apare din nou același mov. Nu-i mult, dar iată-l!

A arătat spre partea de jos a scaunului. Din cauza înălțimii la care era tabloul și a lățimii șemineului, degetul lui Murchison se afla la destulă distanță de tablou, dar Tom știa dâra de culoare la care se referea.

— Violet de cobalt simplu.

Murchison a traversat camera și s-a uitat din nou la *Scaunele roșii,* apropiindu-se cu nasul până la un lat de palmă.

— Iar asta este una dintre lucrările vechi. Tot cu violet de cobalt simplu.

— Crezi cu adevărat că *Bărbat stând pe scaun* este un fals?

— Da. La fel ca și *Ceasul* meu. Numai că de altă calitate. Tabloul meu este inferior *Bărbatului stând pe scaun.* Calitatea

nu se poate măsura la microscop, dar eu îmi dau seama. Și sunt sigur în ce privește violetul de cobalt.

— Poate că asta înseamnă, a zis Tom pe un ton imperturbabil, că Derwatt folosește violetul de cobalt simplu în mod alternativ cu amestecul menționat de tine.

Murchison s-a încruntat și a clătinat din cap.

— Eu nu cred că așa stau lucrurile.

Madame Annette a adus ceaiul pe un cărucior. Una dintre roțile cărucior ului scârțâia ușor.

— *Voilà le thé, monsieur Tome!*[10]

Madame Annette făcuse fursecuri rumenite bine pe margine din care se ridica un miros delicios de vanilie caldă. Tom a turnat ceaiul.

Murchison s-a așezat pe canapea. Părea să n-o fi remarcat pe *madame* Annette venind și plecând. Se uita uluit și fascinat la *Bărbat stând pe scaun*. Pe urmă a clipit către Tom, a zâmbit și chipul i-a devenit din nou binevoitor.

— Mi se pare că nu mă crezi. Este dreptul tău.

— Nu știu ce să spun. Eu nu observ diferența de calitate. Dar poate că sunt eu limitat. Dacă, așa cum ai spus, chemi un expert să analizeze tabloul tău, voi accepta decizia expertului. Apropo, dacă vrei, poți lua cu tine la Londra tabloul *Bărbat stând pe scaun*.

— Evident că vreau. Îți dau o chitanță și îl asigur pe numele tău, a chicotit Murchison.

— Este asigurat deja. Nu-ți face probleme.

Cât timp au băut două cești de ceai, Murchison l-a întrebat pe Tom despre Heloise, cu ce se ocupa. Aveau copii? Nu. Heloise avea douăzeci și cinci de ani. Nu, Tom nu considera că franțuzoaicele ar fi fost mai dificile decât alte femei, însă aveau propria lor părere despre respectul care li se cuvenea. N-au putut să dezvolte subiectul prea mult, pentru că toate femeile voiau să fie tratate cu respect, și chiar dacă Tom știa ce însemna asta în mod specific pentru Heloise, nu o putea exprima în cuvinte.

A sunat telefonul, iar Tom a zis:

— Scuză-mă, cred că o să răspund din camera mea.

[10] „Iată ceaiul, domnul Tom!” (lb. fr.) (n.r.).

A dat fuga în sus pe scări. La urma urmei, Murchison putea presupune că îl căuta Heloise și că voia să fie singur când vorbea cu ea.

— Alo? a zis Tom. Eduardo! Ce mai faci? Ce noroc să dau de tine... Din vorbă în vorbă. Un prieten comun din Paris m-a sunat astăzi și mi-a spus că ești la Milano. Când vii să mă vizitezi? Mi-ai promis doar...

Contele, un petrecăreț întotdeauna dornic să fie distras din supravegherea afacerilor lui (export-import), a arătat că șovăie puțin la ideea de a-și schimba planurile pe care le avea la Paris, apoi a acceptat cu entuziasm să vină la Tom.

— Dar nu în seara asta. Mâine. E bine așa?

Era chiar destul de curând pentru Tom, care nu știa ce probleme mai puteau apărea cu Murchison.

— Da, chiar și vineri ar fi...

— *Joi*, a zis ferm contele, fără să înțeleagă aluzia lui Tom.

— Bine. Te iau de la Orly. La ce oră?

— Am avion la... Stai puțin!

Contelui i-a luat destul de mult timp să verifice, dar în cele din urmă a revenit la telefon.

— Ajung la 17.15. Zborul 306, cu Alitalia.

Tom a notat.

— Voi fi acolo. Sunt foarte încântat că vii, Eduardo!

Pe urmă, Tom a coborât din nou la Thomas Murchison. De-acum își spuneau unul altuia „Tom”, deși Murchison specificase că soția lui îi zicea „Tommy”. Murchison, inginer specializat în sisteme hidraulice, lucra la o companie care instala conducte și avea sediul principal la New York. Era unul dintre directori.

S-au plimbat prin grădina din spatele casei lui Tom, care la margine devenea una cu pădurea. Lui Tom îi plăcea mult Murchison. Cu siguranță că ar fi putut să-l convingă să-și schimbe părerea, s-a gândit el. Dar oare *cum* trebuia să procedeze?

La cină, în timp ce Murchison vorbea despre ceva absolut nou în domeniul lui, anume transportul pneumatic prin țevi al oricărui produs ambalat în cutii de mărimea unei conserve de supă, Tom se întreba dacă merita să le mai ceară lui Jeff și lui Ed să facă rost de hârtii cu antetul unor companii mexicane de transport pe care să înșire liste cu tablourile lui Derwatt. Cât de repede puteau ei rezolva problema asta? Ed era ziarist, nu

putea el să se ocupe de o problemă birocratică precum registrele? Leonard, administratorul galeriei, îl putea ajuta. Iar Jeff putea să înșire hârtiile pe podea și să calce pe ele ca să le facă să pară vechi de cinci-șase ani... Cina a fost excelentă, iar Murchison a lăudat-o pe *madame* Annette pentru *mousse* și chiar pentru Brie, într-o franceză acceptabilă.

— Vom bea cafeaua în living, i-a spus Tom menajerei. Luăm și coniacul.

Madame Annette aprinsese focul în cămin. Tom și Murchison s-au așezat pe canapeaua mare, galbenă.

— Ce ciudat! Îmi place *Bărbat stând pe scaun* la fel de mult ca *Scaunele roșii*. Și totuși, s-ar putea să fie fals. Nu ți se pare ciudat? a zis Tom cu un accent din Midwest. După cum vezi, ocupă locul de onoare în casă.

— Păi, n-ai știut că-i fals! a râs Murchison. Ar fi foarte, foarte interesant să aflăm cine este falsificatorul.

Tom și-a întins picioarele în față și a pufăit dintr-un trabuc.

— Cel mai ciudat ar fi, a început el să-și joace ultima și cea mai bună carte, să aflăm că cineva a falsificat toate tablourile de Derwatt de la Galeria Buckmaster, adică tot ce am văzut ieri. Cineva la fel de bun ca Derwatt, cu alte cuvinte.

Murchison a zâmbit.

— Și Derwatt ce face în timpul ăsta? Tace și înghite? Nu fi caraghios! Derwatt mi s-a părut exact cum mă așteptam: retras și de modă veche.

— Te-ai gândit vreodată să colecționezi falsuri? Știu pe cineva în Italia care face asta. A început dintr-un hobby, dar acum le vinde tablouri false și altor colecționari, pe bani foarte buni.

— Am auzit și eu despre așa ceva. Da. Dar cu condiția să știu că achiziționez un fals atunci când cumpăr unul.

Tom a simțit că ajunsese într-un punct sensibil și că se îndrepta spre o fundătură. A încercat altfel:

— Îmi place să mă gândesc uneori la astfel de lucruri absurde. De exemplu, de ce să deranjezi un falsificator care face o treabă atât de bună? Eu n-am de gând să renunț cu niciun chip la *Bărbat stând pe scaun.*

Murchison părea să nu fi auzit remarcile lui Tom.

— Știi, a zis el cu privirea ațintită în continuare asupra tabloului despre care vorbea Tom, nu-i vorba numai despre

mov, ci despre sufletul tabloului. N-aș folosi astfel de cuvinte dacă nu m-ar fi înmuiat mâncarea ta grozavă și băutura.

Dăduseră gata o delicioasă sticlă de Margaux, cel mai bun vin din pivnița lui Tom.

— Crezi că cei de la Galeria Buckmaster ar putea fi escroci? a întrebat Murchison. *Trebuie* să fie. Altminteri, de ce să fi apelat la un falsificator? De ce să expună falsuri printre lucrări originale?

Murchison credea, așadar, că toate pânzele din noua expoziție a lui Derwatt, cu excepția *Căzii*, erau originale, și-a dat seama Tom.

— Asta dacă sunt într-adevăr falsuri – *Ceasul* tău și așa mai departe. Eu încă nu sunt convins.

Murchison a zâmbit bine dispus.

— Asta pentru că îți place *Bărbat stând pe scaun*. Dacă pânza ta este veche de patru ani și a mea de cel puțin trei, înseamnă că falsurile astea se fac de multă vreme. Poate că există mai multe la Londra, care n-au fost împrumutate pentru expoziție. Sincer, îl bănuiesc și pe Derwatt. Îl bănuiesc că este mână în mână cu cei de la Galeria Buckmaster ca să câștige mai mulți bani. Și încă ceva: n-au mai apărut desene de Derwatt de ani buni. Asta-i ciudat de tot.

— Serios? a întrebat Tom prefăcându-se surprins.

Știa prea bine, și știa și încotro bătea Murchison.

— Desenele dezvăluie personalitatea unui artist, a zis Murchison. Mi-am dat seama singur de asta, dar pe urmă am și citit-o undeva – doar ca să-mi confirm opinia.

A râs, apoi a adăugat:

— Pentru simplul fapt că fabric țevi, oamenii nu cred că sunt sensibil! Un desen reprezintă pentru pictor un fel de semnătură, una foarte complicată. S-ar putea spune că o semnătură sau o pictură se falsifică mult mai ușor decât un desen.

— Nu m-am gândit niciodată la asta, a zis Tom și a învârtit vârful trabucului în scrumieră. Și spui că sâmbătă te duci să stai de vorbă cu omul de la Galeria Tate?

— Da. La Tate există două tablouri mai vechi de Derwatt, după cum probabil știi. Pe urmă o să discut cu cei de la Buckmaster fără să-i mai avertizez – asta dacă Riemer îmi dă dreptate.

Mintea lui Tom a început să facă salturi dureroase. Sâmbătă însemna răspoimâine. Probabil că Riemer o să vrea să compare *Ceasul* și *Bărbat stând pe scaun* cu pânzele lui Derwatt de la Galeria Tate și cu cele din expoziția în desfășurare. Oare tablourile lui Bernard Tufts puteau rezista comparației? Și dacă nu rezistau? I-a mai turnat coniac din belșug lui Murchison și încă un strop și lui, deși nu mai voia. Și-a încrucișat brațele la piept.

— Știi, eu nu cred că voi intenta proces, sau ce se face în astfel de cazuri, dacă se dovedește că dețin un fals.

— Ha! Eu sunt ceva mai dogmatic. Am o atitudine mai de modă veche, poate. Cum ar fi ca Derwatt chiar să fie băgat în toată treaba?

— Derwatt e mai degrabă un sfânt, așa am auzit.

— Basme. Poate că o fi fost sfânt când era mai tânăr și mai sărac. S-a izolat. Prietenii lui din Londra l-au readus în prim-plan, asta-i clar. Multe se pot întâmpla cu un om sărac, atunci când devine bogat dintr-odată.

Tom n-a mai continuat discuția în seara aceea. Murchison voia să se culce devreme, era obosit.

— Mă interesez mâine dimineață de un avion. Ar fi trebuit să-mi rezerv zborul încă de la Londra. A fost o prostie să n-o fac.

— Ei, sper că nu pleci chiar de dimineață, a zis Tom.

— O să-l rezerv dimineață și o să plec după-amiază, dacă ție îți convine așa.

Tom l-a condus în camera de oaspeți și s-a asigurat că avea tot ce-i trebuia.

I-a trecut prin minte să sune la Jeff sau la Ed. Dar ce le putea spune din nou, în afară de faptul că nu ajunsese nicăieri cu încercarea lui de a-l convinge pe Murchison să nu se mai întâlnească cu expertul de la Galeria Tate? În plus, Tom nu voia ca numele lui Jeff să apară prea des în lista convorbirilor lui telefonice.

CAPITOLUL 6

Tom a început dimineața cu un optimism hotărât. A băut în pat delicioasa cafea a lui *madame* Annette. Nu a pus zahăr, ca să se trezească. S-a îmbrăcat cu niște haine vechi și comode și a coborât să vadă dacă Murchison se sculase deja.

— Domnul își ia micul dejun în cameră, a zis *madame* Annette.

În timp ce *madame* Annette făcea ordine la el în dormitor, Tom se bărbierise în baie.

— Cred că domnul Murchison pleacă în după-amiaza asta, a răspuns Tom întrebării menajerei în legătură cu meniul pentru cină. Dar azi e joi. N-ați putea găsi la negustorul de pește două limbi-de-mare frumoase – Tom a înghițit în sec și s-a gândit că în englezește același cuvânt se folosea și pentru tălpile de pantofi – pe care să le mâncăm la prânz?

O camionetă cu pește venea în sat de două ori pe săptămână. Villeperce era prea mic ca să aibă pescărie proprie.

Madame Annette a părut inspirată de sugestia lui.

— Negustorul de fructe are niște struguri minunați, a adăugat ea. N-o să vă vină să credeți...

— Cumpără câțiva, a zis Tom, fără s-o asculte prea atent.

La ora 11.00 dimineața, Tom și Murchison se plimbau prin pădurea din spatele proprietății. Tom avea o stare de spirit ciudată. Într-o izbucnire fățișă de prietenie, îi arătase lui Murchison propriile încercări artistice, în camera de lucru de la etaj. Tom picta mai ales peisaje și portrete. Încerca tot timpul să simplifice, să aibă în minte exemplul lui Matisse, dar reușea prea puțin, după părerea lui. Un portret al lui Heloise, probabil al doisprezecelea pe care i-l făcuse, nu era rău, iar Murchison îl lăudase. „Doamne”, s-a gândit Tom, „aș fi gata să-mi dezvălui sufletul în fața lui, să-i arăt poeziile pe care i le-am scris lui Heloise, să mă dezbrac și să dansez dansul săbiilor, numai să accepte să vadă lucrurile la fel ca mine!” Nu avea nicio șansă.

Avionul lui Murchison pleca spre Londra la ora 16.00. Aveau timp să ia prânzul. Până la Orly nu făceau decât o oră cu mașina, în condiții normale. Cât timp Murchison își schimbase

pantofii pentru mica lor plimbare, Tom învelise *Bărbat stând pe scaun* în trei straturi de hârtie gofrată, le legase cu sfoară, apoi într-o coală de hârtie cafenie, legată din nou cu sfoară. Murchison îi promisese că va lua tabloul cu el în cabina avionului. Rezervase o cameră la Mandeville pentru aceeași seară.

— Ține minte, nu aduci niciun fel de acuzații din partea mea cu privire la *Bărbat stând pe scaun*, a zis Tom.

— Dar asta nu înseamnă că vei nega că este un fals, a răspuns zâmbind Murchison. Doar n-ai de gând să insiști că este original?

— Nu, a zis Tom. *Touché.* Mă voi înclina în fața hotărârii experților.

Pădurea nu era locul potrivit pentru o discuție care să ajungă la o decizie, credea Tom. Sau poate ar fi fost mai bine să lase subiectul învăluit într-un uriaș nor cenușiu? Lui Tom nu-i plăcea deloc să stea de vorbă cu Murchison în pădure.

Tom o rugase pe *madame* Annette să pregătească prânzul mai devreme, deoarece oaspetele lui era pe picior de plecare. S-au așezat la masă la 12.45.

Tom a decis să continue discuția pe aceeași temă. Nu voia să abandoneze orice speranță. A adus vorba despre Van Meegeren, a cărui carieră Murchison o cunoștea. Falsurile lui Van Meegeren după Vermeer ajunseseră în cele din urmă să aibă valoare proprie. Van Meegeren începuse, probabil, toată treaba din interes propriu și din bravadă, dar din punct de vedere estetic, nu exista nicio îndoială că „noile” Vermeer pe care le inventase le plăcuseră celor care le cumpăraseră.

— Nu pot să înțeleg completa ta distanțare față de *adevăr*, a zis Murchison. Stilul unui artist reprezintă adevărul, integritatea sa. Are voie cineva să-l copieze, la fel cum se poate copia semnătura cuiva? Și încă din același motiv, ca să-i preia reputația și contul din bancă? O reputație construită prin talent?

Mâncau ultimele bucăți de pește cu unt din farfurie și ultimele bucăți de cartof. Limba-de-mare fusese excelentă, vinul alb încă mai era. În oricare alte împrejurări, acest prânz ar fi provocat satisfacție, chiar bucurie, i-ar fi inspirat pe cei îndrăgostiți să se bage în pat – poate după cafea – să facă dragoste și pe urmă să doarmă. Astăzi, însă, Tom nu se putea bucura de frumusețea prânzului.

— Eu vorbesc doar în numele meu, a zis Tom. Întotdeauna procedez astfel. Nu vreau să te influențez. Sunt convins că nici n-aș putea. Dar ai permisiunea mea să-i spui acelui domn – Constant, nu? – că sunt foarte mulțumit cu falsul meu și vreau să-l păstrez.

— Îi voi spune. Nu te gândești, însă, la viitor? Dacă va continua cineva să procedeze la fel…

A urmat sufleul de lămâie. Tom nu mai știa ce să facă. Era convins de ceea ce încerca să spună. Oare de ce nu reușea să găsească cuvintele potrivite cu care să-l convingă și pe Murchison? *Murchison nu era un spirit artistic.* Altminteri n-ar fi vorbit astfel. Murchison nu-l aprecia pe Bernard. Ce naiba făcea Murchison scormonind după adevăr, căutând semnături și probabil stârnind chiar și poliția, în comparație cu ce făcea Bernard la el în atelier, adică o operă incontestabilă de pictor priceput? Cum se exprimase Van Meegeren (sau poate că o spusese Tom însuși, într-unul dintre carnetele lui de însemnări)? „Un artist face lucrurile în mod natural, fără efort. Există o putere care îi conduce mâinile. Un falsificator se căznește, iar dacă strădania lui dă roade, asta reprezintă o realizare autentică”. Tom și-a dat seama că parafrazase citatul. Dar naiba să-l ia pe îngâmfatul de Murchison, cel mai catolic decât Papa! Bernard măcar era un om talentat, mult mai talentat decât Murchison, cu țevile lui, cu instalațiile de conducte, cu transportul lui pneumatic de produse ambalate – o idee care oricum îi venise unui tânăr inginer din Canada, după cum spusese Murchison însuși.

Au băut cafeaua după masă. Niciunul dintre ei nu și-a turnat coniac, deși sticla era la îndemână.

Pe fața dolofană și oarecum rumenă a lui Thomas Murchison, Tom nu putea citi nimic. Ochii, în schimb, îi străluceau de inteligență și i se împotriveau.

Se făcuse ora 13.30. Urmau să pornească spre Orly cam peste o oră. Oare trebuia să se întoarcă la Londra cât de curând posibil, imediat după ce pleca și contele? s-a întrebat Tom. Dar ce-ar fi reușit să facă la Londra? La naiba cu contele! și-a spus. Compania Derwatt era o chestiune mai importantă decât rahatul sau tinicheaua pe care o transporta contele. Tom și-a dat seama că Reeves nici măcar nu-i spusese unde să caute, în valiza contelui sau în servieta lui. Bănuia că urma să-l sune în seara

aceea. Se simțea mizerabil, avea nevoie pur și simplu să se miște, să se ridice chiar atunci din scaunul în care se foia de zece minute.

— Vreau să-ți dau o sticlă de vin din pivniță, a zis Tom. Mergem să arunci o privire?

Murchison a zâmbit și mai larg.

— Minunată idee! Mulțumesc, Tom!

În pivniță se intra de afară, coborând câteva trepte până la o ușă verde, sau prin toaleta de serviciu de la parter, aflată lângă un holișor unde își atârnau hainele musafirii. Tom și Heloise construiseră scara din interior, ca să nu fie nevoiți să iasă din casă când era vreme rea.

— O să duc vinul cu mine în State. Ar fi păcat să-l beau singur la Londra, a zis Murchison.

Tom a aprins lumina. Pivnița era mare, cenușie și rece ca un frigider, sau cel puțin așa părea comparativ cu interiorul casei, care avea încălzire centrală. Existau cinci sau șase butoaie pe suporturile lor, niciunul plin, și o mulțime de rafturi cu sticle în jurul tuturor pereților. Într-un colț mai erau un rezervor mare cu combustibilul pentru încălzire și un boiler pentru apa caldă.

— În partea asta sunt vinurile de Bordeaux, a zis Tom arătând un perete cu multe rafturi, pline mai mult de jumătate cu sticle negre și prăfuite.

Murchison a fluierat admirativ.

Dacă trebuie făcut ceva, s-a gândit Tom, atunci trebuie făcut aici, jos. Încă nu plănuise totul amănunțit. De fapt, nu plănuise nimic. „Mergi înainte”, și-a spus el, dar n-a făcut decât să avanseze încet, uitându-se la sticle și atingând unul sau două dintre gâturile lor înfășurate în folie roșie de aluminiu. Pe urmă a tras una de pe raft.

— Margaux. O să-ți placă.

— Splendid, a zis Murchison. Mulțumesc foarte mult, Tom. O să le povestesc tuturor despre pivnița din care l-am primit.

Murchison a luat vinul plin de recunoștință. Tom a zis:

— N-ai de gând să te răzgândești, nici măcar din fairplay, și să nu stai de vorbă despre falsuri cu expertul de la Londra?

Murchison a râs încetișor.

— Nu pot, Tom. Fairplay! Nu înțeleg în ruptul capului de ce vrei să le iei apărarea. Doar dacă nu cumva a…

Lui Murchison îi venise în minte un gând, iar Tom știa ce gând anume – că Tom Ripley făcea și el parte din afacere și că obținea anumite beneficii de pe urma ei.

— Da, am și eu un interes în toată povestea, a zis repede Tom. Îl cunosc pe tânărul cu care ai vorbit alaltăieri la hotel. Știu totul despre el. El face falsurile.

— *Cum?* Acel… acel…

— Da, individul acela foarte tulburat, Bernard. L-a cunoscut pe Derwatt. Totul a început foarte idealist, înțelegi…

— Vrei să spui că Derwatt *știe* totul?

— Derwatt a murit. Au adus pe cineva care s-a dat drept el.

Tom a lăsat să-i scape și această informație, simțind că nu mai avea nimic de pierdut, poate doar de câștigat.

Murchison trebuia de-acum să-și câștige propriul drept la viață, dar Tom nu-i putea spune asta, nu în cuvinte simple și nu încă.

— Așadar, Derwatt e mort. De câtă vreme?

— De cinci sau șase ani. A murit cu adevărat în Grecia.

— Iar toate picturile…

— Le-a făcut Bernard Tufts. Ai văzut ce gen de om este. Dacă se află că falsifică tablourile prietenului său mort, o să se sinucidă. Ți-a spus să nu mai cumperi. Nu-i de-ajuns? Galeria l-a rugat pe Bernard să picteze vreo două pânze în stilul lui Derwatt…

Tom și-a dat seama că *el* propusese asta, dar n-avea importanță. Tom a mai înțeles și că argumenta fără speranță, nu numai pentru că Murchison era de neclintit, ci și pentru că raționamentul lui avea o fisură, una pe care o cunoștea foarte bine. Tom vedea și binele, și răul. Și totuși, ambele aspecte i se păreau la fel de sincere. Voia să-l salveze pe Bernard, să salveze falsurile, să-l salveze chiar și pe Derwatt. Pentru asta se lupta Tom. Dar Murchison n-avea cum să înțeleagă vreodată.

— Bernard vrea să iasă din afacere, știu sigur. Nu cred că ți-ai asuma riscul să se sinucidă numai ca să-ți dovedești tu punctul de vedere.

— Ar fi trebuit să se gândească la dezonoare atunci când s-a apucat!

Murchison s-a uitat la mâinile lui Tom, la fața lui, apoi din nou la mâini.

— *Tu* te-ai dat drept Derwatt? Da. I-am remarcat mâinile. Și lumea crede că nu observ detalii! a zis Murchison zâmbind amar.

— Ești un foarte fin observator, l-a repezit Tom.

Se simțea dintr-odată furios.

— Dumnezeule! Ar fi trebuit să-ți spun asta încă de ieri. M-am gândit și ieri la mâinile tale. Lor nu le poți pune barbă.

— Lasă-i în pace, da? a zis Tom. Ce mare rău fac? Picturile lui Bernard sunt bune, nu poți să negi.

— Să fiu al naibii dacă-mi țin gura! Nu! Nici măcar dacă tu sau oricine altcineva ați încerca să-mi cumpărați tăcerea cu un morman de bani!

Murchison se înroșise la față și îi tremura bărbia. A lăsat vinul jos destul de brutal, dar sticla nu s-a spart.

Refuzarea vinului însemna o mică insultă, sau cel puțin așa a simțit-o Tom – încă o insultă și o neplăcere. A ridicat sticla aproape imediat și a rotit-o spre Murchison, lovindu-l într-o parte a capului. De data asta, sticla s-a spart. Vinul s-a vărsat și fundul sticlei a căzut pe jos. Murchison s-a clătinat pe picioare și s-a izbit de rafturile cu vin, făcându-le pe toate să se zgâlțâie, dar n-a mai căzut nimic, cu excepția lui, care s-a prăbușit atingând gâturile sticlelor, fără să deranjeze însă vreuna de la locul ei. Tom a înșfăcat primul lucru care i-a căzut în mână – s-a întâmplat să fie o găleată goală de cărbuni – și l-a izbit cu ea în cap. Pe urmă l-a mai lovit o dată. Fundul găleții era greu. Murchison sângera, întins pe-o parte pe pardoseala de piatră, cu trupul contorsionat. Nu se mai mișca.

Ce era de făcut cu sângele? Tom s-a învârtit de mai multe ori în cerc, uitându-se după vreo cârpă veche sau măcar după niște ziare. S-a dus spre rezervorul de combustibil. A văzut dedesubt o cârpă mare, țeapănă din cauza vechimii și a jegului. S-a întors cu ea și a șters pe jos, dar a renunțat repede la această operațiune inutilă și s-a uitat din nou în jur. „Pune-l sub un butoi”. L-a apucat pe Murchison de glezne, apoi i-a dat drumul și i-a pipăit gâtul. Nu părea să mai aibă puls. Tom a tras adânc aer în piept și și-a vârât mâinile sub brațele lui Murchison. L-a tras și l-a smucit ușor, apoi a târât corpul greu spre butoi. În colțul din spatele butoiului era întuneric. Picioarele lui Murchison ieșeau puțin afară. Tom i-a îndoit genunchii, ca să nu se mai vadă. Cum butoiul fusese ridicat însă pe suport la vreo patruzeci de

centimetri înălțime, Murchison era mai mult sau mai puțin vizibil, pentru o persoană care ar fi stat în mijlocul pivniței și s-ar fi uitat exact în colțul acela. Cineva lăsat pe vine i-ar fi văzut cadavrul în întregime. Cum se putea, s-a gândit Tom, ca tocmai acum, când avea nevoie, să nu găsească un cearșaf vechi, o bucată de prelată, ziare sau ceva cu care să-l acopere? Curățenia lui *madame* Annette era de vină!

Tom a tras un șut în cârpa plină de sânge și aceasta a aterizat la picioarele lui Murchison. A împins cu piciorul câteva cioburi de pe podea – vinul vărsat se amestecase de-acum cu sângele –, apoi a luat gâtul sticlei și a lovit cu el becul care atârna de un cablu din tavan. Becul s-a spart și cioburile au căzut zornăind.

Pe urmă, gâfâind puțin și încercând să-și recapete ritmul obișnuit al respirației, Tom s-a dus pe întuneric spre scări și a urcat. A închis ușa. Toaleta de serviciu avea chiuvetă și s-a spălat repede pe mâini. Apa se făcea roz de la sânge, iar Tom a crezut că era sângele lui Murchison, până când și-a dat seama că tot continua să curgă și că se tăiase la baza degetului mare. Nu era cine știe ce tăietură, putea fi mai rău, așa că s-a considerat norocos. A tras hârtie igienică din sul și a înfășurat-o în jurul degetului.

Madame Annette avea de lucru în bucătărie, ceea ce însemna că Tom avea iarăși noroc. Dacă își făcea apariția, s-a gândit Tom, o să-i spună că Murchison se dusese deja la mașină – asta *în caz* că *madame* Annette ar fi întrebat. Venise momentul să plece.

Tom a dat fuga în camera unde dormise Murchison. Singurele lucruri pe care americanul nu le împachetase erau pardesiul și articolele de toaletă din baie. Tom le-a pus pe cele din urmă într-un buzunar al valizei lui Murchison și apoi a închis-o. A coborât cu valiza și cu pardesiul pe scări și a ieșit pe ușa din față. După ce a pus totul în Alfa Romeo, a alergat din nou la etaj să ia *Ceasul,* care rămăsese exact așa cum îl ambalase. Murchison fusese atât de sigur pe sine, încât nici măcar nu despachetase tabloul ca să-l compare cu *Bărbat stând pe scaun*. „Trufia te duce la pierzanie”, s-a gândit Tom. A luat *Bărbat stând pe scaun,* pe care îl împachetase temeinic, și l-a dus la el în cameră, unde l-a ascuns într-un colț din spatele dulapului, pe urmă a coborât cu *Ceasul.* Și-a luat balonzaidul din cuierul de

lângă toaleta de serviciu și s-a dus la mașină, apoi a plecat spre Orly.

Probabil că Murchison avea pașaportul și biletul de avion în buzunarul hainei, s-a gândit Tom. Intenționa să se ocupe de ele mai târziu, de preferat să le ardă când *madame* Annette pleca dimineața în obișnuitul ei tur de cumpărături. Și-a dat seama și că nu o anunțase pe *madame* Annette de sosirea contelui. Tom s-a gândit s-o sune de undeva, dar nu de la aeroportul Orly, pentru că nu voia să zăbovească acolo.

A ajuns la fix, de parcă Murchison chiar trebuia să ia avionul.

Tom s-a dus la intrarea de la Plecări. Dacă nu stăteau prea mult, taxiurile și mașinile particulare puteau opri acolo cât să lase sau să ia bagaje ori persoane. Tom a oprit, a scos valiza lui Murchison și a pus-o pe trotuar, a aranjat deasupra pachetul cu *Ceasul* și a lăsat peste toate pardesiul. Pe urmă a plecat. Mai erau câteva grămăjoare asemănătoare de bagaje pe trotuar, a remarcat el. A luat-o în direcția Fontainebleau și s-a oprit la un cafe-bar de pe marginea drumului, unul dintre multele cafe-baruri de mărime mijlocie înșirate de-a lungul șoselei dintre Orly și autostrada care ducea spre sud.

A comandat o bere și a cerut o fisă de telefon. Nu era nevoie de fisă, așa că Tom a ridicat receptorul aparatului de lângă casa de marcat și a format numărul de acasă.

— Alo, eu sunt, a zis Tom. Domnul Murchison a fost nevoit să se grăbească, așa că m-a rugat să vă spun la revedere și să vă mulțumesc în numele lui.

— Vai, înțeleg!

— *Alors*... ne mai vine un oaspete astă-seară, contele Bertolozzi, un italian. Îl iau de la Orly și ajungem acasă înainte de ora 18.00. Ați putea cumpăra, să zicem, niște ficat de vițel?

— Măcelarul a primit un *gigot*[11] minunat!

Dar Tom nu avea chef de nimic cu os înăuntru.

— Dacă nu vă deranjează, aș prefera ficat de vițel.

— Și un Margaux? Un Meursault?

— Mă ocup eu de vin.

Tom a plătit – a spus că telefonase la Sens, care se afla mai departe decât satul lui – și s-a dus la mașină. A condus fără grabă spre Orly, a trecut pe lângă zona de Sosiri și Plecări și a remarcat că lucrurile lui Murchison rămăseseră acolo unde le

[11] „Pulpă de berbec” (lb. fr.) (n.r.).

lăsase. „Haina o să dispară prima”, s-a gândit Tom, „șterpelită de vreun tânăr întreprinzător.” Iar dacă pașaportul era cumva în pardesiu, hoțul putea scoate un profit și din el. A zâmbit ușor și s-a îndreptat spre P-4, una dintre parcările cu ora.

Peste puțină vreme, Tom a intrat alene printre ușile de sticlă care s-au deschis în fața lui, a cumpărat un *Neue Züricher Zeitung* de la chioșcul de ziare și pe urmă a verificat la ce oră sosea avionul lui Eduardo. Avionul ateriza la timp, mai avea câteva minute de pierdut. Tom s-a dus la barul aglomerat – era aglomerat întotdeauna – și-a făcut până la urmă loc cu coatele și a reușit să comande o cafea. După cafea, și-a cumpărat bilet și s-a dus acolo unde aștepta lumea sosirile.

Contele purta o pălărie Homburg gri. Avea mustață neagră, lungă și subțire și burtă proeminentă, vizibilă chiar de sub pardesiul descheiat. I-a zâmbit, un zâmbet spontan, cu adevărat italienesc, și i-a făcut cu mâna. Pe urmă a întins pașaportul la control.

Și-au strâns mâinile, s-au îmbrățișat scurt, iar Tom l-a ajutat cu pungile și bagajele. Avea și o valiză diplomat. Oare ce transporta contele și unde? Oficialii francezi nu i-au deschis valiza, i-au făcut doar semn să treacă.

— Dacă mă aștepți un minut, mă duc să aduc mașina, a zis Tom după ce au ieșit pe trotuar. E foarte aproape.

A plecat repede și s-a întors după cinci minute. A fost nevoit să treacă din nou pe lângă poarta de la Plecări și a observat că tabloul și valiza lui Murchison încă mai erau acolo, dar pardesiul, nu. Un obiect dispăruse, mai rămâneau două.

În drum spre casă au discutat, nu prea profund, subiecte legate de actualitatea politică italiană și franțuzească, iar Tom a răspuns la câteva întrebări despre Heloise. Tom îl cunoștea prea puțin pe conte, se vedeau abia a doua oară, dar la Milano vorbiseră despre pictură, un subiect de mare interes pentru Bertolozzi.

— În acest moment are loc la Londra o *esposizione* Derwatt. Abia aștept să mă duc săptămâna viitoare s-o văd. Ce părere ai despre faptul că Derwatt a trecut prin Londra? Eu am fost *uluit*! Sunt primele fotografii cu el după ani de zile!

Tom nu se obosise să cumpere vreun ziar englezesc.

— A fost o surpriză enormă. Se spune că nu s-a schimbat prea mult.

Tom nu avea de gând să pomenească faptul că fusese la Londra de curând și vizitase expoziția.

— Abia aștept să văd tabloul de la tine de-acasă. Cum se numește? Cel cu două fetițe.

— *Scaunele roșii*, a zis Tom surprins că Bertolozzi își aducea aminte.

A zâmbit și a strâns volanul mai bine. În ciuda faptului că avea un cadavru în pivniță, în ciuda zilei oribile și a după-amiezii exasperante, Tom era foarte fericit că se întorcea acasă – la locul faptei, cum se spune. Nu se simțea ca și cum ar fi comis o crimă. Oare trebuia să se aștepte la o reacție întârziată a doua zi sau poate chiar în seara aceea? Spera că nu.

— În cafenelele din Italia se face cel mai îngrozitor espresso, a afirmat contele cu voce solemnă de bariton. Sunt *convins*! Probabil că e vreo afacere a Mafiei.

S-a uitat posomorât pe fereastră câteva clipe, apoi a continuat:

— Iar frizeriile din Italia, Doamne sfinte! Încep să mă întreb dacă îmi mai cunosc propria țară. În salonul meu preferat de pe Via Veneto au acum un tânăr nou care mă întreabă ce fel de șampon vreau. „Nu vreau decât să mă speli pe păr, te rog – cât a mai rămas din el”. „Părul dumneavoastră este gras sau uscat, *signor*? Folosim trei feluri de șampon. Aveți cumva mătreață?” „Nu”, zic eu. Oare nu mai poate avea cineva păr *normal* în vremurile noastre, sau șamponul obișnuit nici nu mai există?

La fel ca și Murchison, contele a lăudat simetria masivă a vilei Belle Ombre. Grădina, în care nu mai supraviețuise aproape niciun trandafir de peste vară, își etala pajiștea dreptunghiulară înconjurată de pini groși, redutabili. Era o casă adevărată, deloc modestă. *Madame* Annette i-a întâmpinat din nou în prag, la fel de primitoare și de săritoare cum fusese cu o zi în urmă la sosirea lui Thomas Murchison. Tom i-a arătat din nou musafirului camera de oaspeți, pe care *madame* Annette o pregătise deja. Era târziu pentru ceai. Tom i-a spus contelui că îl găsea jos, când dorea să coboare. Cina se lua la ora 20.00.

Pe urmă, Tom a despachetat în camera lui *Bărbat stând pe scaun*, iar după aceea l-a atârnat la loc deasupra căminului. Poate că *madame* Annette o fi observat că tabloul lipsise câteva

ore, dar dacă îl întreba, Tom intenționa să-i spună că domnul Murchison îl luase la el în cameră ca să-l poată studia într-o lumină diferită.

A tras apoi draperiile grele și roșii care acopereau ușile de sticlă ale livingului și s-a uitat în grădină. Umbrele de culoare verde-închis deveneau negre, odată cu căderea nopții. Tom și-a dat seama că stătea exact deasupra cadavrului lui Murchison din pivniță și s-a îndepărtat. Trebuia, chiar dacă noaptea târziu, să coboare și să vadă cum putea curăța vinul și petele de sânge. *Madame* Annette putea găsi oricând un motiv să meargă în pivniță. De obicei supraveghea atent rezerva de combustibil pentru centrală. Pe urmă, se punea și problema scoaterii cadavrului din casă. În magazia de unelte era o roabă. Oare îl putea duce cu ea pe Murchison – învelit într-o prelată luată tot din magazie – până în pădurea din spatele proprietății, unde să-l îngroape? Era o metodă învechită, iar pădurea se afla neplăcut de aproape de casă, dar părea soluția optimă.

Contele a coborât sprinten și vioi, în ciuda proporțiilor lui. Era un bărbat foarte înalt.

— Aha! *Aha!*

La fel ca Murchison, a fost atras imediat de *Scaunele roșii* de pe peretele opus scărilor. Dar contele s-a întors repede și s-a uitat apoi deasupra șemineului, părând încă și mai impresionat de *Bărbat stând pe scaun*.

— Minunat! Delicios! a zis el privind atent amândouă tablourile. Nu m-ai dezamăgit. Picturile sunt o încântare. Toată casa ta este încântătoare. Mă refer acum și la desenele din camera mea.

Madame Annette a intrat în living cu o găletușă cu gheață și câteva pahare aranjate pe căruciorul cu băuturi.

Contele a văzut sticla de Punct e Mes și a spus că asta voia să bea.

— Galeria din Londra nu ți-a cerut să-i împrumuți tablourile pentru *esposizione t*

Cu douăzeci și patru de ore înainte, Murchison pusese exact aceeași întrebare, dar făcuse referire doar la *Bărbat stând pe scaun* pentru că pe el îl interesase atitudinea galeriei față de picturile despre care cei de-acolo știau pesemne că erau false. Tom s-a simțit oarecum amețit, de parcă urma să leșine. S-a aplecat peste căruciorul cu băuturi, apoi s-a îndreptat.

— Ba da. Dar transportul și asigurarea înseamnă mare bătaie de cap. Le-am împrumutat *Scaunele roșii* pentru o expoziție de acum doi ani.

— S-ar putea să cumpăr un Derwatt, a zis gânditor contele. Asta dacă-mi permit. La prețurile lui, probabil mi-aș permite unul mic.

Tom și-a turnat un pahar de scotch cu gheață.

A sunat telefonul.

— Scuză-mă, a zis Tom și a răspuns.

Eduardo a continuat să se plimbe, uitându-se la alte lucrări de pe pereți.

La telefon era Reeves Minot. A întrebat dacă sosise contele, apoi dacă Tom era singur în acel moment.

— Nu, nu sunt.

— Este în…

— Nu prea te aud.

— *În pasta de dinții* a zis Reeves.

— Ah! a exclamat Tom, aproape gemând – de oboseală, de dispreț, chiar de plictiseală.

Ce era ăsta, un joc de copii? Un film de doi bani?

— Foarte bine. Și adresa? La fel ca ultima oară?

Tom știa o adresă din Paris – de fapt trei sau patru – unde îi mai trimisese lucruri lui Reeves cu alte ocazii.

— Da. Ultima adresă. Totul e în regulă?

— Da, cred că da. Mulțumesc, a zis amabil Tom.

Ar fi putut să-i propună lui Reeves să schimbe o vorbă cu contele, așa, amical, dar probabil că era mai bine ca Bertolozzi să nu știe că sunase. Tom nu se simțea prea în formă, nu prea era în apele lui.

Mulțumesc pentru telefon, a adăugat el.

— Dacă totul merge bine, nu-i nevoie să mă suni, a zis Reeves și a închis.

— Mă scuzi un moment, Eduardo? a zis Tom și a zbughit-o în sus pe scări.

S-a dus în camera contelui. Una dintre valize era deschisă pe un cufăr vechi de lemn pe care puneau de obicei bagajele musafirii și *madame* Annette, dar Tom s-a uitat mai întâi în baie. Contele nu-și scosese articolele de toaletă. Tom s-a întors la valiză și a găsit o gentuță neagră de plastic, opacă, cu fermoar. A deschis-o – înăuntru era tutun. În altă geantă de plastic era

trusa de ras, o periuță de dinți și un tub de pastă. Capătul tubului era puțin zgâriat, dar bine închis. Probabil că omul lui Reeves avea vreun dispozitiv cu care sigila metalul la loc. Tom a pipăit tubul cu grijă și a simțit o umflătură aproape de marginea lui. A clătinat dezgustat din cap, a băgat pasta de dinți în buzunar și a pus la loc trusa de voiaj. S-a dus la el în cameră și a ascuns tubul cu pastă în fundul sertarului din stânga sus al comodei lui, unde avea o cutie cu butoni și mai multe gulere apretate.

Pe urmă i s-a alăturat contelui în living.

În timpul cinei au vorbit despre surprinzătoarea întoarcere a lui Derwatt și despre interviul cu el pe care contele îl citise în presă.

— Trăiește în Mexic, nu? a întrebat Tom.

— Da. Și nu vrea să spună unde anume. La fel ca B. Traven[12], știi? Ha, ha!

Contele a lăudat masa și a mâncat cu poftă. Avea calitatea europeană de a fi în stare să vorbească cu gura plină, lucru pe care niciun american nu-l putea face fără să arate și să se simtă dezgustător.

După cină, contele a observat gramofonul lui Tom, și-a exprimat dorința de a asculta muzică și a ales *Pelléas et Melisande*[13]*.* Contele își dorea actul trei – duetul pătimaș dintre soprană și vocea gravă de bărbat. În timp ce asculta și mai și cânta din când în când, contele reușea în continuare să vorbească.

Tom a încercat să fie atent la el și să facă abstracție de muzică, dar nu reușise niciodată să ignore muzica. El n-avea chef de *Pelléas et Melisande.* Lui i-ar fi prins bine fabuloasa uvertură a operei *Visul unei nopți de vară,* iar acum, că muzica de la gramofon era dramatică, Tom auzea în urechea lui interioară uvertura lui Mendelssohn – alertă, comică, plină de inventivitate. Avea nevoie disperată să fie inventiv.

S-au lăsat înmuiați de coniac. Tom a propus ca a doua zi să ia mașina și să meargă să ia prânzul la Moret-sur-Loing. Eduardo spusese că voia să plece la Paris cu un tren de după-amiază. Dar mai întâi voia să se asigure că văzuse toate comorile

[12] Pseudonim al unui misterios scriitor de ficțiune, despre care se bănuiește că s-a mutat în Mexic în 1924 (n.t.).

[13] Operă de Claude Debussy, după un libret în franceză de Maurice Maeterlinck (n.t.).

artistice ale lui Tom, așa că Tom i-a făcut turul casei. L-a dus până și la Heloise în dormitor, unde se afla un tablou de Marie Laurencin.

Pe urmă și-au spus noapte bună, iar Eduardo s-a retras cu două dintre cărțile de artă ale lui Tom.

La el în cameră, Tom a golit tubul de pastă de dinți Vademecum și a încercat să-i desfacă fundul cu unghia de la degetul mare, dar n-a reușit. S-a dus în încăperea unde picta și a luat de pe masa de lucru un clește. Întors în dormitor, a tăiat tubul și a scos din el un mic cilindru negru. Un microfilm, evident. Tom s-a întrebat dacă rezista la spălat, apoi a hotărât că mai bine nu risca. L-a șters un pic cu un șervețel. Mirosea a mentă. A scris adresa pe un plic:

M. Jean-Marc Cahannier

16 Rue de Tison
Paris IX

Apoi a vârât cilindrul în câteva foi de hârtie împăturite pe care le-a băgat în plic. Tom și-a jurat că va ieși din afacerea aceea tâmpită, pentru că i se părea degradant. Putea să-i spună lui Reeves că se retrage fără să-l jignească. Reeves avea ideea trăsnită că un obiect era cu atât mai în siguranță, cu cât trecea prin mai multe mâini. Avea o minte de adevărat intermediar, dar în mod cert ieșea în pagubă dacă plătea atâta lume, fie și cu foarte puțin. Sau poate că unii îi făceau servicii lui Reeves în contul unor servicii reciproce?

Tom s-a îmbrăcat în pijama și în halat, s-a uitat pe hol și s-a bucurat când a văzut că de sub ușa lui Eduardo nu se vedea lumină. A coborât tiptil în bucătărie. Între bucătărie și camera lui *madame* Annette erau două uși, pentru că în spatele bucătăriei exista un mic hol și o intrare destinată servitorilor, așa că menajera nu-l putea auzi cu ușurință și nici nu vedea lumina din bucătărie. Tom a luat o cârpă mare și cenușie de curățat și o cutie de Ajax, apoi a băgat în buzunar un bec dintr-un sertar. A coborât în pivniță. Tremura. Și-a dat seama că avea nevoie de lanternă și de un scaun pe care să stea, așa că s-a întors în bucătărie și a luat un taburet de lemn de la masă și o lanternă din sertarul măsuței de pe hol.

Cu lanterna ținută sub braț, a scos becul spart și l-a înlocuit cu cel nou. Pivnița s-a umplut de lumină. Lui Murchison i se vedeau pantofii. Tom și-a dat seama cu groază că picioarele i se îndreptaseră după instalarea *rigor mortis.* Sau poate că încă mai trăia? Tom s-a silit să se ducă să verifice, altfel știa că n-ar mai fi dormit în noaptea aceea. Și-a lipit dosul degetelor de mâna lui Murchison. A fost destul ca să-și dea seama. Mâna era rece și țeapănă. Tom i-a tras zdreanță cenușie peste picioare.

Într-un colț al pivniței era o chiuvetă cu apă rece. Tom a udat cârpa și s-a pus pe treabă. Cârpa s-a îmbibat cu sânge, așa că a stors-o, dar nu i se părea că progresase prea mult cu pardoseala, deși pata putea să pară acum neagră și pentru că era udă. Ei bine, avea să-i spună lui *madame* Annette că scăpase o sticlă de vin, în caz că întreba. A strâns ultimele cioburi de bec și de sticlă, a clătit cu grijă cârpa în chiuvetă, a cules resturile din scurgere și le-a pus în buzunarul halatului. Apoi a spălat iar pardoseala cu cârpa. În cele din urmă a urcat în casă și s-a asigurat la lumina mai bună din bucătărie că a stors sângele din cârpă aproape de tot. Pe urmă a întins-o pe țeava de scurgere de sub chiuvetă.

Mai rămânea blestematul de cadavru. Tom a oftat și s-a gândit să încuie pivnița până când îl vedea plecat pe Eduardo a doua zi, dar lui *madame* Annette i s-ar fi părut cam ciudat dacă voia să coboare acolo. Oricum avea propria ei cheie, ba chiar și una de la ușa exterioară, cu altfel de încuietoare. Din precauție, Tom a adus sus o sticlă de *rosé* și două de Margaux, pe care le-a lăsat pe masa din bucătărie. Uneori putea fi enervant să ai servitori.

Când s-a băgat în pat, mai obosit decât cu o noapte înainte, Tom s-a gândit ce-ar fi fost să-l vâre pe Murchison într-un butoi. Credea însă că doar un dogar putea să fixeze capacul înapoi ca lumea. Iar Murchison ar fi trebuit scufundat complet într-un lichid de vreun fel, altminteri s-ar fi izbit de margini. Și cum putea să-l ridice singur într-un butoi, la cât era de greu? Imposibil!

Tom s-a gândit la valiza și la tabloul lui Murchison pe care le lăsase la Orly. Cu siguranță le luase deja cineva. Poate că americanul avea o agendă sau vreo scrisoare veche în valiză. Era posibil ca a doua zi Murchison să fie declarat oficial „dispărut”. Sau poimâine. Expertul de la Galeria Tate îl aștepta

de dimineață. Tom s-a întrebat dacă Murchison spusese cuiva că se ducea să stea la Tom Ripley. Spera că nu.

CAPITOLUL 7

Vineri s-a dovedit a fi o zi însorită și rece, dar nu atât de rece încât să poți spune că era frig. Tom și Eduardo au luat micul dejun în living, lângă ușile de sticlă dinspre grădină, prin care pătrundea soarele. Contele coborâse în pijama și halat, ceea ce n-ar fi făcut, a spus el, dacă în casă s-ar fi aflat și o doamnă. Nădăjduia că lui Tom nu-i păsa.

Puțin după ora 10.00, contele a urcat să se îmbrace, apoi a coborât cu tot cu valize, gata să pornească la plimbare cu mașina înainte de prânz.

— Mă întreb dacă mi-ai putea împrumuta niște pastă de dinți, a zis Eduardo. Cred că am uitat-o pe a mea la hotelul din Milano. Mare prostie!

Tom se așteptase la această cerere din partea contelui și era bucuros că în sfârșit venise. S-a dus să vorbească cu *madame* Annette în bucătărie. Întrucât trusa de toaletă a contelui se afla, bănuia Tom, în valiza cu care coborâse deja, s-a gândit că cel mai bine era să-i arate toaleta de serviciu cu chiuvetă. *Madame* Annette i-a adus pastă de dinți.

A sosit poșta, iar Tom s-a scuzat ca să arunce o privire corespondenței. O vedere de la Heloise, care nu spunea nimic, de fapt. Și încă o scrisoare de la Christopher Greenleaf. Tom a deschis-o. Scria:

15 oct. 19–

Stimate domnule Ripley,

Tocmai am aflat că pot lua o cursă charter până la Paris, așa că voi ajunge mai devreme decât credeam. Sper că sunteți acasă în acest moment. Zbor împreună cu un prieten, Gerald Hayman, tot de vârsta mea, dar vă asigur că nu-l voi lua cu mine în vizită pentru că poate fi foarte posac, deși altminteri e băiat de treabă. Sosesc la Paris sâmbătă, 19 octombrie și voi încerca să vă sun. Evident, voi petrece noaptea de sâmbătă la

vreun hotel din Paris, întrucât avionul aterizează la ora 19.00, ora Franței.

Până atunci vă transmit salutări!

Al dumneavoastră,

Chris Greenleaf

Sâmbătă însemna a doua zi. Măcar Chris nu ajungea la el acasă tot mâine. Doamne, s-a gândit Tom, tot ce-i mai lipsea acum era să dea Bernard totul în vileag! I-a trecut prin minte s-o roage pe *madame* Annette să nu răspundă la telefon în următoarele două zile, dar asta ar fi părut ciudat și ar fi deranjat-o foarte mult pe menajeră, care primea măcar un apel pe zi de la prietenele ei, mai ales de la *madame* Yvonne, menajeră și ea în satul vecin.

— Vești proaste? a întrebat Eduardo.

— O, nu, câtuși de puțin, a răspuns Tom.

Trebuia să scoată cadavrul lui Murchison din pivniță. De preferat, la noapte. Și, desigur, îl putea amâna pe Chris, spunându-i că era ocupat cel puțin până marțea viitoare. Tom și-a imaginat poliția franceză descinzând a doua zi în căutarea lui Murchison și găsindu-l cât ai clipi în cel mai logic loc cu putință, adică în pivniță.

Tom s-a dus în bucătărie să-i spună la revedere menajerei. Aceasta lustruia o supieră mare din argint și o mulțime de linguri, însemnate toate cu inițialele familiei lui Heloise, P.F.P.

— Mergem să dăm un tur. Domnul conte pleacă de tot. Vreți să iau ceva în drum spre casă?

— Dacă găsiți niște pătrunjel proaspăt, *monsieur Tome...*

— O să țin minte. *Persil*[14]*.* Cred că mă întorc înainte de ora 17.00. Diseară cinez singur. Ceva simplu.

— Să vă ajut cu valizele? a întrebat *madame* Annette ridicându-se în picioare. Nu știu unde-mi stă mintea azi.

Tom a asigurat-o că nu era nevoie, dar ea a venit să-și ia rămas-bun de la conte, care a făcut o plecăciune și a complimentat-o în franțuzește pentru felul în care gătea.

Au mers cu mașina la Nemours, s-au uitat la piața orașului cu fântâna din mijloc, apoi s-au îndreptat către nord, spre Moret-sur-Loing, pe unul dintre drumurile acelea cu o singură bandă pe

[14] „Pătrunjel” (lb. fr.) (n.r.).

care Tom putea să se descurce foarte bine. Orașul avea niște turnuri splendide din piatră cenușie – cândva fostele porți ale cetății – pe ambele părți ale podului de peste râu. Contele s-a arătat încântat.

— Nu-i la fel de *prăfuit* ca în Italia, a remarcat el.

Tom s-a străduit pe cât posibil să nu pară agitat în timpul prânzului lor luat pe îndelete și s-a uitat frecvent pe fereastră la sălciile plângătoare de pe malul râului, dorindu-și să dobândească și el ritmul tihnit al crengilor acestora, pe care vântul le clătina încolo și încoace. Contele i-a spus o foarte lungă poveste despre cea de-a doua căsătorie a fiicei lui cu un tânăr dintr-o familie nobiliară, renegat o vreme de clanul lui din Bologna pentru că se însurase cu o femeie care mai fusese măritată. Tom abia dacă l-a urmărit. Se gândea cum să se descotorosească de Murchison. Oare putea risca să-l arunce în vreun râu? Ar fi reușit să-l ridice singur pe Murchison peste parapet, cu tot cu greutatea pietrelor legate de cadavru ca să se scufunde? Și asta fără să fie văzut? Dacă îl târa pur și simplu până pe mal, putea fi sigur că Murchison se va scufunda suficient, chiar și cu greutăți adăugate? Începuse să plouă încet. Asta făcea pământul mai ușor de săpat, s-a gândit Tom. Probabil că pădurea din spatele casei rămânea ideea cea mai bună.

La gara Melun, Eduardo mai avea de așteptat doar zece minute trenul spre Paris. După ce el și Tom și-au luat un rămas-bun afectuos, Tom s-a oprit la cea mai apropiată tutungerie și a cumpărat timbre din belșug pentru plicul destinat omului lui Reeves, ca nu cumva să-l oprească vreun funcționar poștal amărât pentru că îi lipseau cinci centime.

A cumpărat pătrunjel pentru *madame* Annette. *Persil,* în franceză. *Petersilie*, în germană. *Prezzemolo*, în italiană. Pe urmă a plecat spre casă. Apunea soarele. Tom s-a întrebat dacă vreo lanternă sau altfel de lumină aprinsă în pădure i-ar fi atras atenția lui *madame* Annette, în cazul în care se uita pe fereastra băii ei, care dădea spre grădina din spate. Dacă ar fi venit să-l caute la el în cameră (descoperindu-l plecat) ca să-i spună că văzuse o lumină în pădure? Pădurea nu era vizitată niciodată de cunoscuți de-ai lui Tom, nici de alții, care să vină acolo la picnic sau la cules de ciuperci. Tom intenționa oricum să se ducă adânc în pădure, în felul ăsta poate că *madame* Annette chiar nu observa lumina.

Ajuns acasă, Tom a simțit nevoia să-și pună imediat hainele de lucru și să scoată roaba din magazia de unelte. A împins roaba până lângă treptele de piatră care coborau de la terasa din spate. Pe urmă, cum era încă destulă lumină, a traversat repede pajiștea înapoi spre magazie. Dacă *madame* Annette remarca ceva, avea de gând să-i spună că voia să sape în pădure o groapă pentru compost.

În baie la *madame* Annette era lumină, iar el a presupus că făcea duș, ca de obicei la această oră, când nu avea prea mult de lucru în bucătărie. Tom a luat o furcă din șopron și a dus-o în pădure. A început să caute un loc cu dorința să înceapă o groapă care să-i ofere o mică bucurie mâine dis-de-dimineață, când urma să termine treaba. A găsit locul potrivit între câțiva copaci tineri, unde spera să nu dea peste foarte multe rădăcini. În semiîntuneric, lui Tom i se părea locul cel mai bun, deși nu era decât la vreo optzeci de metri de lizieră, acolo unde începea pajiștea lui. Tom s-a apucat să sape viguros, eliberându-se de o parte din energia nervoasă care îi dăduse bătăi de cap întreaga zi.

Urma să mai pună gunoiul, s-a gândit el și s-a oprit gâfâind, râzând tare în timp ce ridica fața ca să respire adânc. Oare să adune cojile de cartofi din găleata de gunoi și cotoarele de mere și să le îngroape acolo laolaltă cu Murchison? Să adauge și o doză zdravănă din pulberea aceea care grăbea descompunerea? Avea un sac întreg în bucătărie.

Acum se întunecase de-a binelea.

Tom s-a întors cu furca, a pus-o la loc în magazie și, văzând că în baie la *madame* Annette încă ardea lumina – era doar 19.00 – a coborât în pivniță. Acum avea mai mult curaj să-l atingă pe Murchison – sau *corpul neînsuflețit,* cum se spunea – și s-a întins imediat să caute în buzunarul de la piept al hainei mortului. Era curios în legătură cu pașaportul și cu biletul de avion. A găsit doar un portofel din care au căzut două cărți de vizită. Tom a șovăit, apoi a pus portofelul înapoi în buzunar, după ce a adunat cărțile de vizită. Într-unul dintre buzunarele laterale ale hainei a găsit un inel cu o cheie, pe care le-a lăsat acolo. Celălalt buzunar, care era sub Murchison, s-a dovedit mai greu de controlat, întrucât bărbatul devenise țeapăn ca o statuie și părea să cântărească aproape la fel de mult. Dar nu era nimic în celălalt buzunar. În buzunarele pantalonilor n-a găsit decât

mărunțiș franțuzesc și englezesc, monede amestecate pe care Tom le-a lăsat la locul lor. I-a lăsat, de asemeni, și cele două inele de pe degete. Dacă Murchison avea să fie găsit vreodată pe proprietatea lui, n-ar fi existat oricum niciun dubiu asupra identității lui, pentru că *madame* Annette îl cunoscuse. Tom a urcat din pivniță și a stins lumina după ce a ajuns în vârful scărilor.

Pe urmă a făcut o baie, pe care tocmai o termina când a sunat telefonul. A dat fuga să răspundă, sperând că îl suna Jeff, cu vești bune – dar *care* puteau fi veștile bune?

— Alo, *Tome*. Sunt Jacqueline. Ce mai faci?

Era una dintre vecinele lor, Jacqueline Berthelin, care locuia împreună cu soțul ei, Vincent, într-o localitate aflată la câțiva kilometri distanță. Îl invita joi la cină. Venea și familia Clegg, un cuplu de vârstă mijlocie. Tom îi cunoștea pe cei doi; locuiau lângă Melun.

— Draga mea, am ghinion, să știi. Aștept un oaspete, un tânăr din America.

— Adu-l și pe el. Va fi bine-venit.

Tom a încercat să scape de obligație, dar n-a reușit pe de-a-ntregul. A spus că va suna el peste câteva zile ca să o anunțe, pentru că nu știa sigur cât intenționa să stea prietenul american.

Când să iasă din cameră, telefonul a sunat din nou. De data asta era Jeff. Suna de la hotelul Strand Palace.

— Cum merg lucrurile acolo? a întrebat Jeff.

— Totul e bine, mulțumesc, a zis Tom zâmbind.

Și-a trecut degetele prin păr, de parcă nici n-ar fi putut să-i pese mai puțin că avea un cadavru în pivniță, cadavrul unui bărbat pe care îl omorâse chiar el ca să apere compania Derwatt.

— Dar voi ce mai faceți?

— Unde-i Murchison? A rămas la tine?

— A plecat la Londra ieri după-amiază. Dar nu cred că vrea să mai stea de vorbă cu omul de la Galeria Tate. De fapt, sunt sigur.

— Ai reușit să-l convingi?

— Da, a zis Tom.

Oftatul de ușurare al lui Jeff a fost atât de puternic, încât trebuie să se fi auzit până dincolo de Canalul Mânecii.

— Super, Tom! Ești un geniu!

— Spune-le celor de-acolo să se liniștească. Mai ales lui Bernard.

— Asta-i problema noastră. Sigur, îi spun cu plăcere. Bernard... e foarte deprimat. Încercăm să-l convingem să se ducă undeva, în Malta sau oriunde, până când se termină expoziția. Mereu ajunge în starea asta când avem expoziții, dar acum e și mai rău din cauza... știi tu.

— Și ce face?

— Zace posomorât, ca să fiu sincer. Am sunat-o chiar și pe Cynthia. Cred că încă îl mai place, într-un fel. Nu i-am spus nimic despre... despre sperietura noastră, s-a grăbit Jeff să adauge. Am întrebat-o numai dacă nu vrea să petreacă puțin timp cu Bernard.

— Bănuiesc că a refuzat.

— Exact.

— Bernard știe că ați vorbit cu ea?

— I-a spus Ed. Tom, știu, probabil că a fost o greșeală.

Tom dădea semne de iritare.

— Puteți să-l convingeți pe Bernard să nu vorbească câteva zile?

— Îi dăm calmante, unele nu prea tari. I-am strecurat o pastilă în ceai azi după-amiază.

— Nu uitați să-i spuneți că și Murchison e sedat.

Jeff a râs.

— Bine, Tom. Dar ce face la Londra?

— A zis că mai are niște treburi. Pe urmă se întoarce în State. Ascultă, Jeff, fără telefoane pentru câteva zile, da? Oricum, nici nu știu sigur dacă voi fi acasă.

Tom se gândise cum ar putea să explice cele câteva telefoane date sau primite de la Jeff, în caz că polițiștii și-ar fi bătut capul cu verificarea apelurilor: voise să cumpere *Cada* și discutase despre asta cu Galeria Buckmaster.

În aceeași seară, Tom s-a dus în magazia cu unelte și a adus de acolo o prelată și o frânghie. În timp ce *madame* Annette făcea curățenie în bucătărie, Tom a învelit corpul lui Murchison cu prelata și l-a legat în așa fel încât să-l poată apuca. Cadavrul era voluminos, semăna cu un trunchi de copac și cântărea chiar mai mult, i s-a părut lui Tom. L-a tras până la treptele pivniței. Faptul că era învelit îl făcea să alunece oarecum mai ușor. Dar

gândul că trebuia să-l care pe ușă, pe trepte și să-l scoată din casă îl neliniștea pe Tom. Ce-ar fi putut spune dacă îl vedea *madame* Annette sau unul dintre cei care veneau de obicei la ușă – țigani cu coșuri de vânzare, Michel, meșterul satului, ca să întrebe dacă nu avea ceva de lucru, un băiat care vindea pamflete catolice? Ce le-ar fi putut spune despre obiectul monstruos pe care intenționa să-l urce în roabă? Poate că oamenii nu ar fi întrebat, dar s-ar fi uitat și ar fi făcut un comentariu negativ, ceva tipic franțuzesc de genul: „Nu-i prea ușor, nu?” Și ar fi ținut minte ce au văzut.

Tom a dormit prost, conștient în mod ciudat de propriul lui sforăit. N-a adormit profund niciun moment, așa că i-a fost ușor să se scoale la ora 5.00.

A dat deoparte mocheta din fața ușii de la intrare, apoi a coborât în pivniță. A ajuns ușor cu Murchison până la jumătatea scărilor, dar consumase deja foarte multă energie și s-a văzut nevoit să se oprească. Sfoara îi tăia mâinile, însă nu voia să piardă timpul dând o fugă în magazie după mănușile de grădinărit. A apucat cadavrul din nou și a ajuns cu el sus. Pe marmură aluneca mai ușor. Pentru variație, a ieșit să aducă roaba și a lăsat-o pe o parte lângă scări. Ar fi preferat să-l scoată pe Murchison pe ușile dinspre grădină, dar nu putea traversa livingul cu el fără să dea covorul deoparte. A tras în jos trupul împachetat pe cele patru sau cinci trepte de afară. A încercat să-l împingă suficient în roabă, sperând să-l poată îndrepta atunci când ridica marginea, dar Murchison s-a rostogolit de tot și a căzut pe partea cealaltă, ajungând din nou întins la pământ. A fost aproape amuzant.

Gândul că putea fi nevoit să ducă înapoi cadavrul în pivniță i s-a părut lui Tom îngrozitor. De neconceput. A stat vreo treizeci de secunde ca să-și recapete forțele, uitându-se la blestematul de balot de pe jos. Pe urmă s-a repezit asupra lui ca asupra unui balaur viu și urlător, ceva supranatural pe care trebuia să-l omori înainte să te omoare el pe tine, și l-a săltat în roaba îndreptată.

Roata roabei s-a afundat în pietriș. Tom și-a dat seama imediat că n-ar fi reușit s-o tragă peste pajiște, prin noroiul de la ploile de ieri. A dat fuga și a deschis poarta mare a curții. Între treptele de la intrare și poartă erau lespezi neregulate de piatră pe care roaba a mers destul de bine. A urmat pământul bătătorit

al potecii care ducea în dreapta spre pădurea din spatele casei. Poteca era îngustă, potrivită mai degrabă pentru căruțe decât pentru mașini, deși avea exact lățimea unui automobil. Tom a condus roaba printre hârtoapele și bălțoacele de pe cărare și a ajuns în cele din urmă în pădurea lui – cu siguranță nu era proprietatea lui, dar așa i se părea atunci, dat fiind adăpostul pe care i-l oferea.

A mai împins roaba o vreme, apoi s-a oprit și s-a uitat după locul unde începuse să sape. L-a găsit repede. Era un povârniș până acolo, pe care Tom nu-l luase în calcul, așa că a trebuit să răstoarne cadavrul și să-l tragă sus. Pe urmă a ascuns roaba în pădure, să nu poată fi văzută dacă trecea cineva pe acolo. Deja se luminase ceva mai bine. Tom a dat fuga până la el în magazie să ia furca. A adus și o lopată, una ruginită, lăsată acolo de cine știe cine atunci când el și Heloise cumpăraseră casa. Lopata era găurită, dar se putea folosi de ea și așa. S-a dus acolo unde începuse să facă groapa și a continuat să sape. A dat de rădăcini. După un sfert de oră i-a fost clar că nu putea termina de săpat în dimineața aceea. Dacă nu din alte motive, măcar pentru că la ora 8.30 *madame* Annette urma să urce la el în cameră cu cafeaua.

S-a ghemuit la pământ, pentru că pe potecă trecea un bărbat în haine albastre decolorate, împingând o roabă meșterită din scânduri și plină cu lemne de foc. Bărbatul nu s-a uitat în direcția lui Tom. S-a îndreptat spre drumul din fața porților casei. Oare de unde apăruse? Poate că șterpelea lemnul statului și era la fel de dornic ca Tom să nu fie văzut de nimeni.

Tom a continuat să sape până când groapa a ajuns adâncă de vreun metru douăzeci, dar traversată de rădăcini pe care ar fi avut nevoie de un fierăstrău ca să le taie. S-a cățărat afară și s-a uitat după o văiugă sau o scobitură unde să-l ascundă temporar pe Murchison. A găsit una cam la cinci metri și a târât din nou cadavrul, trăgându-l de frânghie. A acoperit prelata cenușie cu crenguțe și frunze uscate. Cel puțin nu se vedea din avion, s-a gândit el.

A împins din nou roaba pe potecă – acum era ușoară ca un fulg – și ca măsură de precauție, a dus-o înapoi în magazie, ca să n-o vadă *madame* Annette și să-l întrebe pe urmă ceva.

A fost nevoit să intre în casă pe ușa din față, pentru că ușile spre grădină erau încuiate. Fruntea îi șiroia de sudoare.

La etaj, s-a șters bine cu un prosop fierbinte și umed, s-a îmbrăcat în pijama și s-a băgat în pat. Era 7.40. Făcuse prea multe pentru afacerea Derwatt, s-a gândit el. Meritau ceilalți, oare? În mod ciudat, cel care merita era Bernard. Măcar dacă l-ar fi putut ajuta să depășească acea criză.

Dar nu așa trebuiau privite lucrurile. N-ar fi ucis niciodată pe nimeni doar ca să salveze compania Derwatt, nici măcar ca să-l salveze pe Bernard, credea Tom. Îl omorâse pe Murchison pentru că americanul își dăduse seama, jos în pivniță, că el se deghizase în Derwatt. Tom îl ucisese pe Murchison ca să se salveze pe sine. Și totuși, încerca Tom să se întrebe, oare nu intenționase să-l omoare oricum pe Murchison, încă de când coborâseră împreună în pivniță? Nu avusese asta în gând? Pur și simplu nu putea răspunde la această întrebare. Dar oare conta atât de mult?

Bernard era singurul dintre cei trei de la Londra pe care nu-l putea înțelege perfect, și totuși Bernard îi plăcea cel mai mult. Motivația lui Jeff și a lui Ed era simplă: să facă bani. Tom se îndoia că Cynthia fusese cea care rupsese relația cu Bernard. N-ar fi fost deloc surprins să fi rupt-o Bernard (care în mod cert fusese la un moment dat îndrăgostit de Cynthia) din cauză că era rușinat de activitatea lui de falsificator. Ar fi fost interesant să afle cândva părerea lui Bernard despre asta. Da, Bernard avea un anume mister, iar misterul îi face pe oameni atrăgători, s-a gândit Tom, și îi face pe oameni să se îndrăgostească. În ciuda balotului urât învelit în prelată cenușie din spatele casei lui, Tom simțea că gândurile îl purtau în altă parte, plutind ca un nor. Era straniu și nemaipomenit de plăcut să viseze cu ochii deschiși la posibilele dorințe, spaime, rușini și iubiri ale lui Bernard. Bernard, la fel ca adevăratul Derwatt, avea sămânță de sfânt.

Două muște, smintite ca de obicei, îl necăjeau pe Tom. Și-a scos una din păr. Zburau bâzâind pe deasupra noptierei. Nu mai era anotimpul muștelor. Vara avusese parte de ele din belșug. Zona rurală a Franței se distingea printr-o varietate mare de muște, una care depășea chiar și varietatea de brânzeturi, citise Tom undeva. Una dintre zburătoare a sărit în spinarea celeilalte. Așa, în văzul lumii! Tom a aprins un chibrit și l-a apropiat de ticăloase. Aripile le-au sfârâit. *Bâzz-bâzz!* S-au întors cu

picioarele în sus și în cele din urmă au căzut. Împreunate chiar și în moarte!

Dacă se putuse întâmpla asta la Pompeii, de ce nu și la Belle Ombre, s-a gândit Tom.

CAPITOLUL 8

Tom a lenevit întreaga dimineață de sâmbătă, scriindu-i lui Heloise la Atena și ascultând la radio, la 15.30, o emisiune umoristică pe care o asculta deseori. *Madame* Annette îl găsea uneori sâmbăta cocoșat de râs pe canapea, iar Heloise îl ruga din când în când să i-o traducă, dar mare parte din emisiune se dovedea intraductibilă, mai ales jocurile de cuvinte. La ora 16.00, răspunzând unei invitații primite la prânz prin telefon, Tom s-a dus să ia ceaiul cu Antoine și Agnes Grais. Locuiau în celălalt capăt al localității, unde putea ajunge pe jos. Antoine era arhitect, lucra la Paris și își petrecea weekendurile la atelierul lui din sat. Agnes, o blondă de vreo douăzeci și opt de ani, stătea permanent în Villeperce și se ocupa de cei doi copii mici ai lor. La familia Grais mai erau încă patru oaspeți, toți parizieni.

— Ce-ai mai făcut, Tom? l-a întrebat Agnes aducând la sfârșitul ceaiului specialitatea soțului ei, o sticlă de gin olandez vechi și tare, pe care Antoine îl recomanda băut simplu, neîndoit.

— Am mai pictat câte ceva. Am trebăluit prin grădină și am curățat ce era de prisos.

Francezii numeau stârpitul buruienilor „curățat”.

— Nu te simți singur? Când se întoarce Heloise?

— Cam peste o lună, cred.

Ora și jumătate petrecută la familia Grais l-a mai liniștit. Gazdele n-au făcut niciun fel de comentariu despre oaspeții lui Tom: Murchison și contele Bertolozzi. Poate că nu-i remarcaseră sau nu auziseră de ei de la *madame* Annette, care pălăvrăgea fără reținere prin băcănii. Nu observaseră nici mâinile rozalii și aproape însângerate ale lui Tom, roase și iritate de la frânghia cu care îl legase pe Murchison.

Seara, Tom s-a întins desculț pe canapeaua galbenă și a răsfoit dicționarul *Harrap's*, care era atât de greu, încât trebuia să-l reazeme de coapse sau să-l pună pe o masă. Se aștepta să primească un telefon, fără să știe sigur cine va suna, iar la 22.15 a primit unul. Era Chris Greenleaf de la Paris.

— Alo? Tom Ripley?

— Da. Bună, Chris. Ce mai faci?

— Bine, mulțumesc. Tocmai am ajuns împreună cu prietenul meu. Sunt nemaipomenit de bucuros că vă găsesc acasă. N-am avut timp să aștept răspunsul dumneavoastră la scrisoare, în caz că mi-ați scris. Păi, uite...

— Unde stați?

— La Hotel Louisiana. Ne-a fost recomandat călduros de cei de-acasă! Este prima mea seară la Paris. Nici nu mi-am deschis încă valiza. Dar am vrut să vă sun.

— Ce planuri ai? Când vrei să-mi fii oaspete?

— Oricând, din partea mea. Vreau să mai și vizitez câte ceva. Probabil că o să merg întâi la Luvru.

— Ce zici de marți?

— Păi, bine, dar eu mă gândeam să vin mâine, pentru că prietenul meu e ocupat mâine toată ziua. Are un văr care trăiește aici, un tip mai în vârstă, american. Așa că speram...

Din cine știe ce motiv, Tom nu l-a putut refuza și nici n-a găsit o scuză ca s-o facă.

— Mâine. Bine. Rămâne pentru după-amiază? De dimineață sunt puțin ocupat.

Tom i-a explicat să ia trenul de la Gare de Lyon până la Moret-les-Sablons și să sune din nou, înainte să se urce în tren, ca să știe când să-l aștepte.

În mod clar, Chris intenționa să rămână peste noapte. Tom și-a dat seama că era nevoit să termine mormântul lui Murchison și să-l îngroape a doua zi dimineață. Probabil că exact de asta acceptase să-l primească pe Chris a doua zi. Îl motiva să termine mai repede.

Chris părea cumva naiv, dar probabil că avea buna creștere a celor din familia Greenleaf și în mod cert nu intenționa să rămână mai mult decât era bine-venit. Tom a tresărit gândindu-se la asta, pentru că el rămăsese evident mai mult decât fusese bine-venit la Dickie în Mongibello, în tinerețea lui necoaptă, pe când avea douăzeci și cinci de ani, nu douăzeci precum Chris. Tom venise din America în Europa, sau mai degrabă fusese trimis de tatăl lui Dickie, Herbert Greenleaf, ca să-l aducă pe Dickie înapoi acasă. Fusese o situație clasică: Dickie nu voia să se întoarcă în Statele Unite. Naivitatea de care dăduse dovadă Tom atunci îl făcea acum să se crispeze de rușine când își

amintea. Cât de multe lucruri trebuise să învețe! Și pe urmă – ei bine, Tom Ripley rămăsese în Europa. Învățase câte ceva. Avea bani – ai lui Dickie –, iar fetele îl plăceau destul de mult, ba chiar începuse să se simtă destul de vânat. Heloise Plisson se număra printre cele care îl plăceau. Iar în opinia lui Tom, Heloise nu arăta ca o bucată de ciment, nu era conservatoare și nici nu era dusă cu capul sau alte belele. Tom n-o ceruse de nevastă – și nici ea pe el. Ăsta era un capitol negru din viața lui, unul scurt. Heloise îi spusese, în bungaloul lor închiriat de la Cannes: „Din moment ce trăim împreună, de ce să nu ne căsătorim?... *Apropos,* nu sunt sigură că Papa va încuraja" (cum se spunea „a încuraja" în franceză? Trebuia să caute) „prea multă vreme traiul nostru împreună, dar dacă am fi cu adevărat căsătoriți, asta l-ar pune în fața unui fapt împlinit Tom se făcuse alb ca varul la nuntă, chiar dacă nu fusese decât o cununie civilă fără public într-o sală oficială oarecare. Heloise îi spusese după aceea, râzând: „Erai verde". Avea dreptate. Dar cel puțin făcuse față până la capăt. Sperase să audă o vorbă de laudă din partea lui Heloise, deși Tom știa că ar fi absurd să aștepte asta de la ea. Făcea parte din rolul mirelui să spună: „Scumpo, ai fost minunată!" sau „Îți străluceau obrajii de frumusețe și de fericire!" sau altă prostie de același gen. Ei bine, Tom pălise atât de tare, încât se înverzise. Măcar nu leșinase pe drumul spre „altar", care nu fusese, de fapt, decât un culoar printre câteva scaune goale din biroul unui magistrat, în sudul Franței. Căsătoria trebuia să fie o taină, credea Tom, ceva la fel de intim ca noaptea nunții, care nici ea nu mai însemna mare lucru. Din moment ce la nuntă toată lumea se gândea, de fapt, la noaptea nunții, nu devenea toată povestea nerușinat de publică? Se transforma în ceva mai degrabă vulgar. Oare nu era mai bine să poți să-ți surprinzi prietenii spunându-le: „Ei, dar suntem deja căsătoriți de trei luni". Înțelegea motivul pentru care nunțile trebuiau să fie publice în trecut: primești femeia asta din mâinile noastre și să știi că nu-ți poți bate joc de ea, bătrâne panglicar, altminteri cincizeci de rude ale miresei te vor fierbe în ulei! Dar de ce și în zilele noastre?

Tom s-a dus la culcare.

Duminică dimineață, tot în jur de ora 5.00, și-a tras pantalonii de lucru și a coborât.

De data asta s-a ciocnit de *madame* Annette, care a deschis ușa dintre bucătărie și hol chiar în momentul în care Tom dădea să iasă pe ușa din față. *Madame* Annette ținea apăsat pe obraz un șervet alb – fără îndoială cu sare grunjoasă bine încălzită – și avea pe chip o expresie suferindă.

— *Madame* Annette… măseaua, a zis Tom compătimitor.

— N-am putut dormi toată noaptea, a zis *madame* Annette. V-ați sculat devreme, *monsieur Tome.*

— Lua-l-ar naiba de dentist! a zis Tom în engleză, apoi a continuat în franceză: Ce idee, că un nerv o să *cadă.* Doctorul ăsta habar n-are ce face! Ascultați, *madame* Annette, am sus niște pastile galbene! De la Paris. Special pentru durerile de dinți. Stați o secundă!

Tom a alergat în sus pe scări și i-a adus o pastilă. *Madame* Annette a clipit când a înghițit-o. Avea ochi de un albastru-deschis. Pleoapele de sus, subțiri și cu colțurile trase în jos, păreau nordice. După tată, era bretonă.

— Dacă vreți, vă duc azi cu mașina la Fontainebleau, a zis Tom.

Tom și Heloise aveau un dentist în Fontainebleau, iar Tom credea că ar fi acceptat s-o vadă pe *madame* Annette chiar și duminica.

— De ce v-ați sculat așa devreme?

După cum se vedea, curiozitatea lui *madame* Annette depășea durerea.

— Vreau să muncesc puțin în grădină și pe urmă să mai ațipesc vreo oră. Nici eu n-am dormit bine astă-noapte.

Tom a convins-o cu blândețe să se întoarcă în camera ei și i-a lăsat flaconul cu pastile. Putea lua patru în douăzeci și patru de ore, i-a spus.

— Nu vă bateți capul cu micul meu dejun sau cu prânzul, doamnă dragă. Stați azi și odihniți-vă!

Pe urmă, Tom s-a dus să-și vadă de treabă. A început într-un ritm potrivit, sau care i se părea lui potrivit. Groapa trebuia să ajungă la un metru și jumătate adâncime, fără discuție. Luase din magazie un fierăstrău ruginit, dar încă eficient, cu care a atacat rădăcinile încrucișate în toate direcțiile. Pământul umed se prindea între dinții lamei. A făcut progrese. Se lumina deja, deși soarele nici gând să fi răsărit, atunci când a terminat groapa și a sărit afară din ea, umplându-și de noroi tot pieptul

puloverului, care din nefericire era din cașmir bej. S-a uitat în jur și n-a văzut pe nimeni pe pajiștea de la poalele pădurii. Ce bine, s-a gândit Tom, că francezii de la țară își țineau câinii legați, altminteri noaptea trecută un câine ar fi putut adulmeca leșul lui Murchison pe sub crengile îngrămădite deasupra lui și ar fi lătrat de-ar fi dat alarma pe o rază de un kilometru. Tom a tras din nou de sfoara cu care legase prelata peste Murchison. Cadavrul a căzut în groapă făcând un zgomot delicios pentru urechile lui Tom. Și aruncatul pământului cu lopata deasupra mortului s-a dovedit o plăcere. Mai rămăsese pământ și, după ce a bătătorit mormântul cu picioarele, Tom a împrăștiat restul în toate direcțiile. Pe urmă s-a întors încet, dar cu sentimentul datoriei împlinite, și a traversat pajiștea până în fața intrării principale.

A spălat puloverul cu ceva detergent delicat din baia lui Heloise. Pe urmă a dormit excelent până după ora 10.00.

Tom și-a făcut niște cafea în bucătărie, apoi s-a dus la magazinul de ziare să cumpere *Observer* și *Sunday Times*. De obicei se oprea undeva să bea o cafea, în timp ce răsfoia cele două ziare – mereu o încântare pentru el –, dar azi voia să fie singur când se uita la cronicile expoziției lui Derwatt. Era să uite să ia și ziarul pe care-l citea zilnic *madame* Annette – ediția locală din *Le Parisien*, cu titlurile scrise mereu cu roșu. Știrea zilei era despre un băiat de doisprezece ani care fusese strangulat. Afișele din vitrina prăvăliei care anunțau titluri din diverse ziare i s-au părut și ele bizare, dar în alt fel.

„JEANNE ȘI PIERRE SE SĂRUTĂ DIN NOU!”

Cine erau ăștia?

„MARIE ESTE FURIOASĂ PE CLAUDE!”

Francezii nu se supărau pur și simplu, ei erau *furioși.*

„ONASSIS SE TEME CĂ I-O VOR FURA PE JACKY!”

Oare francezii nu dormeau noaptea din cauza asta?

„UN COPIL PENTRU NICOLE!”

Care Nicole, pentru numele lui Dumnezeu? Tom nu știa niciodată cine erau majoritatea acestor oameni – vedete de cinema, cântăreți pop, poate –, dar se vedea clar că titlurile de genul ăsta vindeau ziarele. Familia regală britanică avea o activitate incredibilă: Elizabeth și Philip ajungeau în pragul divorțului de trei ori pe an, iar Margaret și Tony se scuipau în față.

Tom a lăsat ziarul lui *madame* Annette pe masa din bucătărie, apoi a urcat la el în cameră. Atât *Observer*, cât și *Sunday Times* publicaseră pe paginile cu cronici de artă câte o fotografie cu el în rolul lui Philip Derwatt. Într-una avea gura deschisă – răspundea ceva, iar gura se căsca în barba aceea dezgustătoare. Tom s-a uitat rapid peste cronici, nedorind cu adevărat să le citească integral.

The Observer scria: întrerupându-și lunga izolare cu o apariție surpriză miercuri după-amiază la Galeria Buckmaster, Philip Derwatt, care preferă să i se spună simplu Derwatt, s-a arătat reticent în a-și dezvălui reședința din Mexic, dar a răspuns destul de volubil întrebărilor despre activitatea sa și a contemporanilor săi. Despre Picasso: «Picasso are perioade. Eu nu am perioade»". În fotografia din *Sunday Times*, Tom stătea în picioare lângă Jeff și gesticula cu pumnul stâng ridicat, fapt pe care nu-și amintea să-l fi făcut, dar iată, era imortalizat acolo. „... purtând haine care în mod evident au stat ani în șir în dulap... singur împotriva a doisprezece reporteri, ceea ce a fost, probabil, o adevărată încercare după atâția ani de izolare". Să fi fost acel „probabil" o înțepătură? Tom s-a gândit că nu tocmai, din moment ce restul comentariului era favorabil. „Pânzele actuale ale lui Derwatt păstrează standardele sale înalte – sunt pline de o acută sensibilitate, ciudate, uneori chiar macabre... poate? Niciuna dintre lucrările lui Derwatt nu este făcută în grabă sau nefinisată. Sunt rezultate ale unei munci pasionate, deși tehnica pare rapidă, proaspătă și ușoară pentru el. A nu se confunda însă cu superficialitatea sau cu neglijența. Derwatt afirmă că el nu termină niciodată o lucrare în mai puțin de două săptămâni..." Spusese el asta? „... și că pictează zilnic, uneori mai mult de șapte ore pe zi... Bărbați, fetițe, scaune, mese, obiecte stranii în flăcări, toate aceste teme continuă să predomine... Expoziția urmează să se vândă din nou în totalitate". Nu se pomenea deloc despre dispariția lui Derwatt după întâlnirea cu presa.

Păcat, s-a gândit Tom, că unele dintre aceste complimente nu vor putea fi gravate pe mormântul lui Bernard Tufts, oriunde va fi acela. Tom și-a amintit de „Aici zace un om al cărui nume a fost scris pe apă"[15], inscripție care îi umpluse ochii de lacrimi de fiecare dată în cele trei rânduri când o văzuse în cimitirul

[15] Epitaful poetului englez John Keats (1795-1821) înmormântat la Roma (n.r.).

protestant din Roma. Uneori lăcrima numai amintindu-și de ea. Poate că Bernard, truditorul, artistul, o să-și compună singur epitaful înainte să moară. Sau avea să devină faimos în mod anonim pentru vreun *Derwatt*, vreun tablou splendid pe care abia urma să-l picteze?

Dar oare va mai picta Bernard ceva în numele lui Derwatt? Tom și-a dat seama că nu știa răspunsul. Ori poate că intenționa să-și picteze propriile pânze, tablouri semnate *Tufts*?

Înainte de prânz, *madame* Annette se simțea mai bine. Așa cum prevăzuse Tom, pastilele își făcuseră efectul și *madame* nu mai voia să fie dusă la dentistul bun din Fontainebleau.

— *Madame*, s-ar părea că sunt potopit de *invités.* Mare păcat că Heloise nu-i acasă! În seara asta avem din nou un oaspete la cină – un tânăr pe care îl cheamă *monsieur Christophe*, american. Pot să fac eu toate cumpărăturile necesare din sat… *Non-non*, dumneavoastră stați și vă odihniți!

Tom a plecat imediat la cumpărături și s-a întors înainte de ora 14.00. *Madame* Annette i-a spus că telefonase un american, dar nu reușiseră să se înțeleagă și că va telefona din nou.

Fusese Chris, iar Tom trebuia să-l ia de la Moret la ora 18.30. Și-a pus niște pantaloni vechi de lână, un pulover pe gât și ghete de piele întoarsă, apoi a plecat în Alfa Romeo. Meniul din seara aceea era *viande hâchée* – un hamburger franțuzesc atât de roșu și de delicios, încât îți venea să-l mănânci crud. Tom văzuse destui americani salivând după hamburgeri cu ceapă și ketchup în prăvăliile pariziene destinate străinilor, deși nu plecaseră din America nici de douăzeci și patru de ore.

Tom l-a recunoscut pe Chris Greenleaf de la prima vedere, așa cum se și aștepta. Cu toate că era aglomerat, capul blond al lui Christopher se ițea pe deasupra tuturor. Ochii și sprâncenele păreau că i se încruntă ușor, la fel ca lui Dickie. Tom a ridicat un braț în semn de salut, dar Christopher a ezitat până când li s-au întâlnit privirile și Tom i-a zâmbit. Băiatul zâmbea ca Dickie, singura diferență era la buze, s-a gândit Tom. Christopher avea buzele mai pline, spre deosebire de buzele lui Dickie. Trăsătura asta se datora fără îndoială liniei materne a tânărului.

Și-au strâns mâinile cu putere.

— E chiar ca la țară pe-aici!

— Cum ți se pare Parisul?

— O, îmi place! Este mai mare decât am crezut.

Christopher era atent la tot, își lungea gâtul după cele mai obișnuite cafe-baruri, după aleile străjuite de copaci și după casele aflate de-a lungul drumului. Gerald, prietenul lui, urma probabil să stea două sau trei zile la Strasbourg, i-a spus Christopher lui Tom.

— Acesta este primul sat franțuzesc pe care-l văd. E de-adevăratelea, așa-i? a întrebat el, de parcă avea impresia că se afla într-un decor de teatru.

Entuziasmul lui Chris i s-a părut lui Tom amuzant și ciudat de emoționant. Și-a amintit de bucuria nebună – deși nu avusese cui i-o împărtăși – pe care o simțise el atunci când zărise prima oară Turnul din Pisa din goana trenului sau prima oară când văzuse luminile unduite de-a lungul țărmului de la Cannes.

Belle Ombre nu se dezvăluia privirii pe deplin, din cauza întunericului, dar *madame* Annette aprinsese becul de deasupra ușii principale și proporțiile casei se ghiceau după lumina de la un geam din colț, acolo unde era bucătăria. Tom a zâmbit în sinea lui la comentariile extaziate ale lui Chris, dar nu se poate spune că nu-i făceau plăcere. El simțea uneori că-i venea să le tragă un șut vilei Belle Ombre și familiei Plisson deopotrivă, ca unui castel de nisip pe care-l poți distruge dintr-o lovitură. Asta se întâmpla când îl înfuria vreun incident cauzat de imbecilitatea ori lăcomia franțuzească, sau vreo minciună care nu era întru totul minciună, ci o tăinuire cu bună știință a faptelor. Dar când lăuda altcineva Belle Ombre, lui Tom îi plăcea. A tras mașina în garaj și a cărat el una dintre cele două valize ale lui Chris. Băiatul îi spusese că își adusese tot bagajul.

Madame Annette a deschis ușa din față.

— Doamna este menajera mea credincioasă, fără de care n-aș putea trăi, a zis Tom. *Madame Annette, monsieur Christophe*.

— Ce mai faceți? *Bonsoir,* a zis Chris.

— *Bonsoir, m'sieur!* Camera dumneavoastră este gata.

Tom l-a condus pe Chris la etaj.

— Ce încăpere minunată! a exclamat Chris. Parcă ar fi muzeu!

Era, după părerea lui Tom, o grămadă apreciabilă de satin și de bronz aurit.

— Cred că soția mea a decorat-o. Nu-i acasă acum.

— Am văzut o fotografie a ei. Mi-a arătat-o unchiul Herbert chiar alaltăieri, la New York. E blondă. O cheamă Heloise.

Tom l-a lăsat pe Christopher să se spele și i-a spus că-l găsește jos.

Gândurile i-au fugit din nou spre Murchison: lipsise de pe lista de pasageri a zborului său. Poliția urma să verifice hotelurile din Paris și să afle că nu se cazase la niciunul. O verificare a biroului de imigrări avea să indice că Murchison stătuse la hotelul Mandeville în 14 și 15 octombrie și că lăsase vorbă că va reveni în data de 17. Numele și adresa lui Tom figurau și ele în registrul hotelului Mandeville pentru noaptea de 15 octombrie. Cu siguranță însă nu fusese singurul rezident al Franței cazat la Mandeville în momentul acela. Oare poliția urma sau nu să vină să-i pună întrebări?

Christopher a coborât și el. Își pieptănase părul castaniu și ondulat, dar purta în continuare pantalonii de catifea reiată și bocancii militari.

— Sper că nu aveți musafiri la cină. Dacă aveți, mă schimb.

— Suntem singuri. Și suntem la țară, te poți îmbrăca oricum îți place.

Christopher s-a uitat la tablourile lui Tom și a zăbovit mai mult asupra unui nud rozaliu de Pascin, o schiță, decât asupra picturilor.

— Locuiți aici tot anul? Trebuie să fie o plăcere.

A acceptat un scotch. Tom a trebuit din nou să povestească în ce fel își petrecea timpul; a menționat grădinăritul și studiul ocazional al limbilor străine, deși programul lui de studiu era mai strict decât voia să recunoască. Dar lui Tom îi plăcea tihna lui așa cum numai unui american putea să-i placă, credea el, atunci când se învăța să huzurească – și erau puțini care reușeau. Nu era un lucru pe care să îndrăznească să-l exprime în cuvinte în fața nimănui. După ce îl cunoscuse pe Dickie Greenleaf, tânjise și el după tihnă și după puțin lux, iar acum, că le obținuse, farmecul lor nu pălise câtuși de puțin.

La masă, Christopher a început să vorbească despre Dickie. I-a spus că avea fotografii făcute la Mongibello și că era și Tom în una dintre ele. Vorbea cu oarecare dificultate despre moartea lui Dickie – sinuciderea lui, așa cum credea toată lumea. Chris avea ceva mai de preț decât buna-creștere, a remarcat Tom, avea sensibilitate, îl fascinau luminițele lumânărilor reflectate în irisurile ochilor albaștri ai tânărului, pentru că de multe ori ochii

lui Dickie arătaseră la fel – noaptea la Mongibello sau în vreun restaurant din Neapole.

Stând în picioare și uitându-se la ușile mari cu geam dinspre grădină și la tavanul de culoarea cafelei cu lapte, Christopher a zis:

— Mi se pare fabulos să trăiești într-o asemenea casă. Și să mai ai, în plus, muzică și tablouri!

Lui Tom asta i-a amintit dureros de el cel de la douăzeci de ani. Familia lui Chris nu era săracă, Tom nu se îndoia câtuși de puțin, dar casa lor nu avea cum să fie ca asta. Cât și-au băut cafeaua, a pus discul cu *Visul unei nopți de vară.*

Pe urmă a sunat telefonul. Era aproape 22.00.

Centralista franțuzoaică l-a întrebat dacă avea numărul cutare și cutare, apoi i-a spus să rămână pe fir ca să vorbească cu Londra.

— Alo! Sunt Bernard Tufts, a zis o voce încordată

Apoi au urmat pârâituri.

— Alo? Da. Tom la telefon. Mă auzi?

— Poți vorbi mai tare? Te sun ca să-ți spun…

Vocea lui Bernard s-a stins de parcă s-ar fi scufundat în mare.

Tom a aruncat o privire spre Chris, care citea coperta unui disc.

— Acum e *mai bine*? a strigat Tom în telefon.

De parcă și-ar fi bătut joc de el, telefonul a hârâit, apoi a plesnit ca un munte despicat de fulger.

Urechea stângă a lui Tom a început să țiuie și a schimbat receptorul în mâna dreaptă. Îl auzea pe Bernard căznindu-se să vorbească rar și tare, dar din nefericire cuvintele rămâneau de neînțeles. Tom a auzit doar „Murchison”.

— *E la Londra!* a strigat Tom, bucuros că avea ceva clar de transmis.

A urmat ceva despre Mandeville. Oare expertul de la Galeria Tate încercase să ia legătura cu Murchison la Mandeville și pe urmă întrebase la Galeria Buckmaster? s-a gândit Tom.

— Bernard, nu reuși*m să ne auzim*! a strigat disperat Tom. Poți să-mi scrii?

Nu și-a dat seama dacă Bernard a închis sau nu, dar a urmat o tăcere plină de pârâituri, iar Tom a presupus că Bernard se dăduse bătut și întrerupsese legătura.

— Când te gândești că trebuie să dai o sută douăzeci de dolari numai ca să *ai* telefon în țara asta, a zis Tom. Scuză-mă pentru urlete.

— Am auzit deja că telefoanele sunt o pacoste în Franța, a zis Chris. Era ceva important? Heloise?

— Nu, nu.

Chris s-a ridicat în picioare.

— Aș vrea să-ți arăt ghidurile mele. Se poate?

A dat fuga la etaj.

Era doar o chestiune de timp, s-a gândit Tom, până când poliția franceză sau engleză – poate chiar cea americană – avea să-l ia la întrebări în legătură cu Murchison. Tom spera să nu fie și Chris de față, când urma să se întâmple.

Chris a coborât cu trei cărți. Avea *Le Guide Bleu* pentru Franța, o carte de artă despre castelele franțuzești și încă una, mare, despre regiunea Rinului, unde intenționa să meargă cu Gerald Hayman după ce acesta se întorcea de la Strasbourg.

Christopher a sorbit apoi cu plăcere dintr-un pahar de coniac, savurându-l.

— Am îndoieli serioase în legătură cu valorile democrației. Este groaznic să spună asta tocmai un american, nu-i așa? Democrația se bazează pe un anumit nivel minim de educație al tuturor oamenilor, iar America încearcă să-l furnizeze tuturor cetățenilor ei, dar încă n-am ajuns cu adevărat acolo. Și nici măcar nu-i adevărat că-și dorește toată lumea acest nivel…

Tom îl asculta doar pe jumătate, dar comentariile lui ocazionale păreau să-i fie de ajuns lui Chris, cel puțin în seara aceea.

Telefonul a sunat din nou. Tom a observat că micul ceas de argint de pe măsuța telefonului arăta ora 22.55.

O voce de bărbat i-a spus în franceză că era agent de poliție și s-a scuzat că telefona la ora aceea; domnul Ripley era acasă?

— Bună seara, *m'sieur.* Cunoașteți din întâmplare un american pe nume Thomas Murchison?

— Da, a zis Tom.

— V-a vizitat cumva de curând? Miercuri? Joi?

— Da, a fost aici.

— *A, bon!* Este cumva cu dumneavoastră acum?

— Nu, s-a întors joi la Londra.

— Nu s-a întors. Valiza i-a fost găsită la Orly, dar nu a luat avionul de ora 16.00, pentru care avea bilet.

— Nu?

— Sunteți prieten cu domnul Murchison, domnule Reeply?

— Nu, nu suntem prieteni. L-am cunoscut de puțină vreme.

— Cu ce a plecat de acasă de la dumneavoastră la Orly?

— L-am dus eu cu mașina… joi după-amiază, pe la 15.30.

— Cunoașteți alți prieteni ai domnului Murchison la Paris, unde ar putea să stea? Pentru că nu este la niciun hotel din oraș.

Tom a făcut o pauză și s-a gândit.

— Nu. Nu mi-a vorbit de nimeni.

Asta l-a dezamăgit în mod evident pe agent.

— Sunteți acasă în următoarele zile, domnule Reeply? S-ar putea să vrem să stăm de vorbă cu dumneavoastră…

De data asta, Christopher s-a arătat curios. După ce Tom a încheiat apelul, a întrebat:

— Despre ce e vorba?

Tom a zâmbit și i-a răspuns:

— Ei, cineva m-a întrebat unde este un prieten al meu. Nu știu să-i spun.

Cine se agita în legătură cu Murchison? s-a gândit Tom? Tipul de la Galeria Tate? Începuse să-l caute poliția franceză de la Orly? Sau poate chiar soția lui Murchison din America?

— Cum e Heloise? a întrebat Christopher.

CAPITOLUL 9

Când Tom a coborât a doua zi dimineață, *madame* Annette i-a spus că *monsieur Christophe* plecase să facă o plimbare. Tom spera că nu se dusese în pădurea din spatele casei. Era mai degrabă de așteptat să se fi dus să arunce o privire prin sat.

Tom a luat *Sunday*-ul londonez, căruia ieri abia dacă îi aruncase o privire, și s-a uitat prin toate secțiunile după vreun articol cât de mic despre Murchison sau despre o dispariție petrecută la Orly. Nu a găsit nimic.

Chris s-a întors zâmbitor și cu obrajii roșii. Cumpărase de la o *droguerie* locală un tel ca acelea cu care bat ouăle francezii.

— Un mic cadou pentru sora mea, a zis el. Nu atârnă mult în bagaj. O să-i spun că-l am din satul tău.

Tom l-a întrebat dacă n-ar fi vrut să meargă împreună cu mașina și să ia prânzul în altă localitate.

— Ia cu tine și *Le Guide Bleu.* Hai să mergem de-a lungul Senei.

Poșta a adus un singur plic, cu adresa scrisă înalt și ascuțit cu cerneală neagră. Tom a simțit imediat că era de la Bernard, deși nu-i cunoștea scrisul. A deschis-o și a văzut după semnătura de la sfârșit că avea dreptate.

Strada Copperfield numărul 127

S.E.I.

Dragă Tom,

Iartă-mă pentru scrisoarea asta neașteptată. Aș dori foarte mult să te văd. Pot să vin la tine? Nu-i nevoie să mă cazezi. Mi-ar prinde foarte bine să stăm puțin de vorbă, în caz că ești de acord.

Al tău,

Bernard T.

P.S. S-ar putea să încerc să te sun înainte să primești asta.

Trebuia să-i telegrafieze imediat lui Bernard. Dar ce să-i spună? Un refuz l-ar fi deprimat și mai rău, bănuia Tom, deși el nu voia cu niciun chip să se întâlnească cu Bernard – nu era momentul. Poate reușea să-i trimită în dimineața asta o telegramă din vreun mic oficiu poștal de țară, dându-și un nume de familie și o adresă false. Formularele franceze îți cereau la sfârșit numele și adresa. Iar pe Chris trebuia să-l expedieze cât mai curând cu putință, ceea ce îi displăcea.

— Plecăm?

Chris s-a ridicat de pe canapea, unde stătuse să scrie o vedere.

— Bine.

Tom a deschis ușa și a dat nas în nas cu doi polițiști francezi care se pregăteau să bată. De fapt, chiar a trebuit să se dea înapoi din calea pumnului ridicat înmănușat în alb.

— Bună ziua. *Monsieur* Reeply?

— Da. Intrați, vă rog!

Erau din Melun, probabil, s-a gândit Tom, pentru că cei doi polițiști din Villeperce îl cunoșteau, iar Tom le știa chipurile – și nu erau astea.

Polițiștii au intrat, dar au refuzat să ia loc. Și-au scos caschetele, le-au vârât sub braț, iar cel mai tânăr a tras afară din buzunar un carnet și un stilou.

— V-am telefonat aseară în legătură cu domnul Murchison, a zis polițistul mai vârstnic, care era *commissaire.* Am discutat la Londra și după mai multe telefoane știm sigur că dumneavoastră și domnul Murchison ați sosit miercuri la Orly cu același avion și că ați stat la același hotel din Londra, *Mandeveel.* Așadar, a zis *le commissaire* zâmbind satisfăcut, spuneți că l-ați dus pe domnul Murchison la Orly joi după-amiază la ora 15.30?

— Da.

— Și l-ați însoțit pe domnul Murchison în interiorul terminalului?

— Nu, pentru că nu puteam parca acolo, așa că l-am așteptat să coboare.

— L-ați văzut intrând pe ușile terminalului?

Tom s-a gândit un pic înainte să răspundă:

— Nu m-am uitat în spate în timp ce plecam.

— Pentru că domnul Murchison și-a lăsat valiza pe trotuar și pur și simplu a dispărut. Urma să se întâlnească cu cineva la Orly?

— Nu mi-a spus nimic în legătură cu asta.

Christopher Greenleaf stătea în picioare la oarecare distanță, ascultând, dar Tom era sigur că nu înțelegea mare lucru.

— A menționat prieteni din Londra cu care intenționa să se vadă?

— Nu. Nu-mi aduc aminte.

— Astăzi dimineață am telefonat din nou la *Mandeveel,* unde urma să se întoarcă, și am întrebat dacă au noutăți. Ne-au informat că nu, dar că un anume domn…

S-a întors către colegul lui.

— *Monsieur* Riemer, l-a ajutat polițistul mai tânăr.

— Un anume domn Riemer a sunat la hotel pentru că avea vineri o întâlnire cu domnul Murchison. Poliția din Londra ne-a informat că domnul Murchison era interesat să verifice un tablou aflat în posesia lui. Un tablou de Derwatt. Știți ceva despre asta?

— A, da, a zis Tom. Domnul Murchison avea tabloul cu el. A vrut să vadă și tablourile lui Derwatt pe care le am eu aici, a zis Tom arătând spre pereți. De aceea a venit cu mine de la Londra.

— Înțeleg. De cât timp îl cunoașteți pe domnul Murchison?

— De marțea trecută. L-am văzut la galeria de artă care găzduiește expoziția Derwatt, iar pe urmă l-am văzut în aceeași seară la mine la hotel și am început să stăm de vorbă.

Tom s-a întors spre Chris și i-a spus:

— Iartă-mă, dar e ceva important.

— Vezi-ți de treabă, nu mă deranjează, a zis Chris.

— Unde este tabloul domnului Murchison?

— L-a luat cu el, a zis Tom.

— În valiză? Nu l-am găsit în valiză.

Le commissaire s-a uitat la colegul lui, amândoi surprinși.

Fusese furat la Orly, slavă Domnului, s-a gândit Tom.

— Era împachetat în hârtie cafenie. Domnul Murchison îl transporta separat. Sper că n-a fost furat.

— Ei bine, se pare că da. Cum se numea tabloul? Și cât era de mare? Îl puteți descrie?

Tom a răspuns precis la toate întrebările.

— Este o problemă complicată pentru noi și probabil că e de competența poliției din Londra, dar trebuie să le spunem tot ce

aflăm. Domnul Murchison se îndoia de autenticitatea acestui tablou… *L'Horloge*?

— Da, la început a avut dubii în privința lui. Se pricepe mult mai bine decât mine, a zis Tom. M-a interesat ce spunea, pentru că am și eu două picturi de Derwatt, așa că l-am invitat să le vadă.

— Și… a zis *le commissaire* încruntându-se nedumerit, ce a spus despre tablourile dumneavoastră?

Putea fi o întrebare pusă pur și simplu de curiozitate.

— Crede cu certitudine că ale mele sunt originale, așa cum cred și eu, a răspuns Tom. Începuse să creadă că și tabloul lui este original. A spus că s-ar putea să anuleze întâlnirea cu domnul Riemer.

— Aha!

Comisarul s-a uitat spre telefon, întrebându-se probabil dacă să sune la Melun, dar n-a cerut permisiunea să-l folosească.

— Pot să vă ofer un pahar de vin? a întrebat Tom adresându-se deopotrivă celor doi polițiști.

Au refuzat vinul, dar au vrut să se uite la tablouri. Tom i-a condus bucuros. Cei doi s-au plimbat de la o lucrare la alta, murmurând comentarii care păreau destul de pricepute, judecând după fețele lor pline de fascinație și după gesturile pe care le făceau când priveau pânzele și desenele. Pesemne că vizitau galeriile în timpul liber.

— Derwatt este un pictor celebru în Anglia, a spus polițistul mai tânăr.

— Da, a zis Tom.

Terminaseră întrebările. I-au mulțumit lui Tom și au plecat.

Tom era bucuros că *madame* Annette plecase în runda ei matinală de cumpărături.

După ce Tom a închis ușa, Christopher a râs ușor și a întrebat:

— Despre ce a fost vorba? N-am înțeles decât Orly și Murchison.

— Se pare că Thomas Murchison, un american care m-a vizitat săptămâna trecută, n-a mai luat de la Orly avionul înapoi spre Londra. Pare să fi dispărut. Și i-au găsit valiza pe trotuar la aeroport, acolo unde l-am lăsat eu joi.

— A dispărut? Doamne sfinte! Asta a fost acum patru zile.

— N-am știut nimic până aseară târziu când am fost informat prin telefon. Era din partea poliției.

— Doamne, ce ciudat!

Chris a pus câteva întrebări, iar Tom i-a răspuns, la fel cum le răspunsese și polițiștilor.

— Pare să i se fi rupt filmul, dacă și-a lăsat bagajul așa. Era treaz?

Tom a râs.

— Categoric! Nici eu nu pot să înțeleg!

S-au plimbat în Alfa-Romeo pe malurile Senei, iar în apropiere de Samois, Tom i-a arătat lui Chris podul pe care generalul Patton și armata lui traversaseră fluviul în drum spre Paris, în 1944. Chris a coborât din mașină și a citit inscripția de pe coloana scundă și cenușie, apoi s-a întors cu ochii umezi, la fel ca Tom după ce vizitase mormântul lui Keats. Au luat prânzul la Fontainebleau, pentru că lui Tom îi displăcea restaurantul principal din Bas Samois – Chez Bertrand sau cam așa ceva – unde el și Heloise nu primiseră niciodată o notă de plată decentă și unde proprietarii aveau obiceiul de a începe să spele pe jos înainte să termine lumea de mâncat, târând scaunele cu picioare metalice pe dalele de gresie fără pic de milă pentru urechile clienților. Mai târziu, Tom n-a uitat să facă micile comisioane pentru *madame* Annette – *champignons à la grecque, céleri rémoulade*[16] și niște cârnați cărora nu le ținea minte numele, pentru că nu-i plăceau – lucruri imposibil de găsit în Villeperce. Le-a cumpărat din Fontainebleau și a adăugat niște baterii pentru aparatul lui de radio.

În drum spre casă, Chris a izbucnit în râs și a zis:

— Azi-dimineață, în pădure, a zis el, am dat peste ceva care semăna cu un mormânt proaspăt. Foarte proaspăt. Acum, după ce au fost la tine polițiștii mi se pare nostim de tot. Caută un bărbat dispărut care a fost la tine în casă și dacă ar vedea presupusul *mormânt* din pădure…

A continuat să hohotească.

Da, era nostim, al naibii de nostim. Tom a râs și el de pericolul nebunesc în care se afla. Dar n-a făcut niciun comentariu.

[16] „Ciuperci grecești, țelină și sos de muștar” (lb. fr.) (n.r.).

CAPITOLUL 10

În ziua următoare era înnorat și pe la ora 9.00 a început ploaia. *Madame* Annette a ieșit repede să închidă un oblon care se clătina de la vânt. Auzise la radio că se anunța *un orage*[17] amenințător, l-a avertizat ea pe Tom.

Vântul îl făcea pe Tom iritabil. Nici gând ca el și Chris să mai poată pleca într-o plimbare în dimineața aceea. Spre prânz, furtuna s-a întețit, iar vântul îndoia vârfurile plopilor înalți de parcă ar fi fost bice sau vârfuri de săbii. Din când în când smulgea câte o creangă – mică și uscată, probabil – de prin vreun copac de lângă casă și o arunca pe acoperiș, de unde se rostogolea jos.

— Chiar n-am mai văzut pe-aici așa ceva, a zis Tom la prânz.

Dar Chris, cu calmul lui Dickie, sau poate al întregii lor familii, zâmbea și se bucura de vijelie.

Timp de jumătate de oră au rămas fără lumină în casă, dar Tom a spus că asta se întâmpla mereu în Franța rurală, chiar dacă furtuna era moderată.

După masă, Tom s-a dus în camera unde picta. Pictatul îl ajuta uneori, când era agitat. Picta în picioare la masa de lucru, cu pânza rezemată de o menghină grea și de câteva cărți groase de artă și de horticultură.

Sub pânză erau puse niște ziare și o cârpă mare și pătată care fusese cândva un cearșaf de pat. Tom s-a aplecat plin de zel asupra lucrării lui, dându-se des câțiva pași înapoi ca s-o privească. Era un portret al lui *madame* Annette făcut cumva – poate – în maniera lui de Kooning, ceea ce însemna că *madame* Annette n-ar fi recunoscut niciodată vreo asemănare intenționată. Tom nu îl imita în mod conștient pe de Kooning și nu se gândise la el când începuse tabloul, dar nu exista nicio îndoială că aducea cu portretele în stilul lui. Buzele palide ale menajerei erau desfăcute într-un zâmbet larg și roz, iar dinții îi erau îngălbeniți și strâmbi. Purta o rochie violet-deschis cu guler alb plisat în jurul gâtului. Totul era pictat cu pensule late, în tușe lungi. Pregătirea lui Tom pentru acest portret constase în câteva

[17] „Vijelie” (lb. fr.) (n.r.).

schițe repezite ale lui *madame* Annette desenate într-un carnet pe genunchi, fără ca ea să știe.

De-acum fulgera. Tom s-a îndreptat și a respirat adânc, cu pieptul dureros de încordat. La tranzistorul lui, *France Culture* lua un interviu altui autor aparent incomod: „Cartea dumneavoastră, *monsieur* Hublot (Heublein?) mi se pare (pârâit) ... care reprezintă o deviere, așa cum au subliniat mai mulți critici, de la provocarea pe care ați lansat-o până acum conceptelor de anti-Sartrism. De data aceasta pare o răsturnare...” Tom a închis radioul brusc.

S-a auzit un trosnet amenințător din direcția pădurii, iar Tom s-a uitat pe fereastră. Vârfurile pinilor și ale plopilor încă se îndoiau, dar din cauza pâclei cenușiu-verzui a lizierei nu se vedea dacă se prăbușise vreun copac. Poate căzuse vreunul, chiar și unul mai mic, și acoperise blestematul ăla de mormânt, s-a gândit Tom. Spera să fie așa. Amesteca un maro-roșcat pentru părul lui *madame* Annette. Voia să termine tabloul azi. A auzit voci de la parter sau cel puțin așa i s-a părut. Voci de bărbați.

A ieșit pe hol.

Vocile vorbeau englezește, dar el nu reușea să distingă ce spuneau. Chris și încă cineva. *Bernard,* s-a gândit Tom. Un accent britanic. Da, Doamne sfinte!

A lăsat cu grijă cuțitul de pictură deasupra cănii de terebentină. A închis ușa în urma lui și a coborât repede pe scară.

Era Bernard, stătea murdar și ud leoarcă pe covor chiar lângă ușa de la intrare. Pe Tom l-au tulburat ochii întunecați care păreau și mai adânc înfundați sub sprâncenele negre și drepte. Bernard părea absolut mort de frică, s-a gândit Tom. Iar în secunda următoare, lui Tom i s-a părut că Bernard arăta ca moartea în persoană.

— Bernard! a zis el. Bine ai venit!

— Salut, a zis Bernard.

Avea o geantă de umăr la picioare.

— El este Christopher Greenleaf, a zis Tom. Bernard Tufts. Poate că ați făcut deja singuri cunoștință.

— Da, a zis Chris zâmbind, parcă încântat să aibă pe cineva alături.

— Sper că e în regulă că am venit... în felul ăsta, a zis Bernard.

Tom l-a asigurat că da. A apărut și *madame* Annette, iar Tom le-a făcut cunoștință.

Madame Annette a cerut haina lui Bernard. Tom i-a spus în franceză:

— Ar fi bine să pregătiți camera mică pentru *monsieur* Bernard.

Se referea la cea de-a doua cameră de oaspeți, folosită rar, cu un singur pat, pe care Heloise o numea „dormitorul mic”.

— Iar *monsieur* Bernard va lua astă-seară cina împreună cu noi, a adăugat Tom.

Pe urmă l-a întrebat pe Bernard:

— Cum ai făcut? Ai luat un taxi din Melun? Sau din Moret?

— Din Melun, da. Am căutat localitatea ta pe hartă, la Londra.

Slab și ascuțit aidoma scrisului său, Bernard își freca mâinile ca să se încălzească. Până și sacoul îi părea ud.

— Vrei un pulover, Bernard? Ce zici de un coniac, ca să te încălzești?

— O, nu, nu, mulțumesc!

— Vino în living. Vrei ceai? O rog pe *madame* să-l pregătească imediat ce coboară. Ia loc, Bernard!

Bernard s-a uitat neliniștit la Chris, ca și cum aștepta să se așeze el primul. În următoarele minute însă, Tom și-a dat seama că Bernard se uita neliniștit la orice, chiar și la scrumiera de pe măsuța de cafea. Schimburile de cuvinte, atâtea câte erau, se desfășurau extrem de dificil, și se vedea limpede că Bernard ar fi preferat să nu-l găsească pe Christopher acolo. Dar Chris nu părea să-și dea seama, a observat Tom, iar prezența lui putea fi chiar utilă, întrucât Bernard se afla într-o stare de agitație evidentă. Abia dacă îngăima câte ceva și îi tremurau mâinile.

— Chiar nu vreau să te deranjez prea mult, a zis Bernard.

— Doar nu vrei să te întorci astăzi! a zis Tom râzând. Avem parte de cea mai proastă vreme pe care am văzut-o de trei ani de când sunt aici. Avionul a aterizat cu probleme?

Bernard nu-și amintea. Ochii îi tot fugeau spre tabloul pictat de el, *Bărbat stând pe scaun*, de deasupra șemineului.

Tom s-a gândit la violetul de cobalt din tablou. Devenise de-acum o otravă chimică pentru el. Probabil că și pentru Bernard, se gândea.

— N-ai mai văzut de mult *Scaunele roșii*, a zis Tom ridicându-se în picioare.

Pictura era în spatele lui Bernard.

Bernard s-a ridicat și el și s-a întors, cu picioarele încă lipite de marginea canapelei.

Efortul lui Tom a fost răsplătit de Bernard cu un zâmbet slab, dar sincer.

— Da. E minunat, a zis Bernard cu glasul lui slab.

— Ești pictor? l-a întrebat Chris.

— Da, a zis Bernard și s-a așezat la loc. Dar nu la fel de bun ca… Derwatt.

— *Madame* Annette, ne faceți niște ceai? a zis Tom.

Madame Annette coborâse de la etaj aducând prosoape sau cine știe ce.

— Imediat, *monsieur Tome*!

— Poți să-mi spui ce anume face un pictor bun sau mai puțin bun? l-a întrebat Chris pe Bernard. De exemplu, mie mi se pare că mai mulți pictori pictează acum ca Derwatt. Nu-mi amintesc numele lor, pentru că nu sunt la fel de faimoși. A, ba da, Parker Nunnally, de exemplu. Îi cunoști lucrările? Ce-l face pe Derwatt atât de bun?

Tom a încercat și el să găsească răspunsul corect, gândindu-se la „originalitate”. Dar cuvântul „publicitate” i-a trecut prin minte în același timp. Aștepta să vadă ce avea de spus Bernard.

— Personalitatea, a zis cu grijă Bernard. Asta are Derwatt.

— Îl cunoști? a întrebat Chris.

Tom a simțit o mică împunsătură în inimă, un fior de milă pentru Bernard.

Bernard a încuviințat din cap.

— O, da.

Acum își încleștase palmele osoase pe unul dintre genunchi.

— Simți această personalitate atunci când îl întâlnești? Când îl vezi, adică?

— Da, a zis Bernard mai ferm.

Dar se chinuia groaznic, pur și simplu agoniza din cauza discuției. În același timp, ochii lui negri păreau să caute ce-ar mai fi putut spune în legătură cu subiectul.

— Probabil că n-a fost corectă întrebarea, a zis Chris. Majoritatea artiștilor buni nu-și arată personalitatea și nu-și

irosesc flacăra în viața particulară, așa cred. Par, la suprafață, cât se poate de obișnuiți.

Li s-a servit ceaiul.

— N-ai valiză, Bernard? a întrebat Tom.

Știa că nu avea și își făcea griji pentru confortul lui general.

— Nu, sunt doar în trecere, a zis Bernard.

— Nu-ți face griji. Am eu tot ce ți-ai putea dori.

Și-a dat seama că tânărul Chris se uita la amândoi și încerca să înțeleagă de unde se cunoșteau atât de bine.

— Ți-e foame? l-a întrebat Tom pe Bernard. Menajera mea adoră să facă sandvișuri.

La ceai nu aveau decât prăjiturele.

— O cheamă *madame* Annette. Cere-i tot ce dorești.

— Nu, mulțumesc!

Ceașca lui Bernard a clănțănit distinct de trei ori când a pus-o pe farfurioară.

Tom s-a întrebat dacă Jeff și Ed nu-l sedaseră atât de tare pe Bernard, încât pictorul să fi ajuns acum în sevraj. Bernard și-a terminat ceaiul, iar Tom l-a dus la etaj ca să-i arate unde urma să stea.

— Va trebui să împarți baia cu Chris, a zis Tom lăsând ușile deschise. Traversezi holul și intri prin camera soției mele. Heloise nu-i acasă, este în Grecia. Sper să te poți odihni puțin aici, Bernard. Ce se întâmplă, de fapt? Ce te îngrijorează?

Se întorseseră înapoi în dormitorul mic și închiseseră ușa.

Bernard a clătinat din cap.

— Mă simt terminat. Asta-i tot. Expoziția a însemnat sfârșitul. Este ultima expoziție pentru care am putut picta. Ultimul tablou a fost *Cada*. Iar acum, ei încearcă… știi tu… să-l readucă la viață.

„Iar eu am reușit s-o fac”, ar fi putut spune Tom, dar chipul i-a rămas la fel de grav ca al lui Bernard.

— Păi, se presupune că în ultimii cinci ani chiar *a fost* viu. Sunt sigur că nu te vor sili să pictezi în continuare, Bernard, dacă tu nu vrei.

— Jeff și Ed o să tot încerce. Dar mie mi-a ajuns, înțelegi? E destul!

— Cred că știu și ei asta. Nu-ți face griji. Putem… Uite, Derwatt se poate izola din nou. În Mexic. Să zicem că în următorii ani pictează, dar refuză să arate lucrările cuiva.

Tom vorbea plimbându-se în sus și în jos prin cameră.

— Anii trec, iar când Derwatt moare... spunem că și-a ars toată opera recentă sau ceva de genul ăsta, ca să n-o mai poată vedea nimeni.

Tom a zâmbit. Ochii întunecați ai lui Bernard, fixați în podea, l-au făcut să se simtă de parcă spusese un banc pe care publicul nu l-a înțeles. Sau mai rău, comisese sacrilegiul de-a face o glumă proastă într-o catedrală.

— Ai nevoie de odihnă, Bernard. Vrei un fenobarbital? Am niște pastile mai slabe, un sfert de doză.

— Nu, mulțumesc.

— Vrei să te speli? Nu-ți face probleme în legătură cu Chris și cu mine. Te vom lăsa în pace. Cina este la ora 20.00, dacă vrei să ni te alături. Dacă vrei să bei ceva, vino mai devreme.

Vântul a scos chiar atunci un vuiet puternic și un copac uriaș s-a îndoit. Tom și Bernard s-au uitat spre fereastră și au văzut copacul. Era în grădina din spate. Parcă se îndoise casa cu totul, iar Tom și-a încordat instinctiv picioarele. Cum putea cineva să-și păstreze calmul pe o asemenea vreme?

— Vrei să trag draperiile? a întrebat el.

— Nu contează.

Bernard l-a privit atent, apoi a întrebat:

— Ce-a spus Murchison când a văzut *Bărbat stând pe scaun*?

— A spus că i se pare un fals... la început. Pe urmă l-am convins că nu este.

— Cum ai reușit? Murchison mi-a spus părerea lui despre movuri. Are dreptate. Am greșit de trei ori. În *Bărbat stând pe scaun*, în *Ceasul* și acum în *Cada.* Nu știu cum s-a întâmplat. Nu știu de ce. Nu m-am gândit. Murchison are dreptate.

Tom a rămas tăcut pentru un moment, apoi a spus:

— Am tras cu toții o sperietură, evident. Apariția lui Derwatt s-ar putea să fi potolit lucrurile. Exista pericolul ca moartea lui să fie dată în vileag, dar am trecut acest hop, Bernard.

Pictorul părea să nu-l fi ascultat deloc.

— Te-ai oferit să cumperi *Ceasul* de la Murchison sau ceva de genul ăsta? a întrebat el.

— Nu. L-am convins că Derwatt trebuie să fi revenit, pentru un tablou, două sau poate trei, la nuanța de mov folosită înainte.

— Murchison mi-a vorbit până și de calitatea picturii. Of, Doamne!

Bernard s-a așezat pe pat și s-a întins pe spate, apoi a întrebat:

— Ce face el acum la Londra?

— Nu știu. Dar știu că nu se va întâlni cu niciun expert și nu va mai încerca să dovedească nimic, Bernard, pentru că l-am convins să fie de partea noastră, a zis Tom pe un ton liniștitor.

— Nu mă pot gândi decât la un singur mod în care l-ai convins, unul urât.

— Ce vrei să spui? a întrebat Tom zâmbind, dar puțin speriat.

— L-ai convins să mă lase în pace în semn de milă, adică să-i fie milă de mine. Nu vreau mila nimănui!

— Nimeni n-a pomenit de tine, în niciun caz!

„Ești nebun”, simțea Tom nevoia să spună. Bernard era nebun, sau cel puțin cu nervii zdruncinați temporar. Și totuși, vorbise exact despre ce încercase Tom să facă în pivniță înainte să-l ucidă pe Murchison: să-l convingă să-i dea pace lui Bernard, pentru că nu va mai picta niciodată în numele lui Derwatt. Încercase chiar să-l facă pe Murchison să înțeleagă venerația lui Bernard pentru Derwatt, idolul lui.

— Eu nu cred că Murchison putea fi convins, a zis Bernard. Sper că nu încerci să mă faci să mă simt mai bine mințindu-mă, nu, Tom? Pentru că m-am săturat de *minciuni!*

— Nu.

Dar Tom nu se simțea deloc în largul lui mințindu-l pe Bernard. Rareori se simțea stânjenit atunci când mințea. Acum își dădea seama că la un moment dat va trebui să-i spună că Murchison murise. Era singurul mod în care îl putea liniști pe Bernard. L-ar fi liniștit măcar parțial, în legătură cu falsurile. Dar nu-i putea spune acum, nu în timpul acestei furtuni care-i răscolea nervii, nu în starea în care se afla Bernard, pentru că risca să-l scoată complet din minți.

— Mă întorc într-o secundă, a zis Tom.

Bernard a sărit imediat din pat și s-a dus la fereastră, exact când vântul arunca o rafală de ploaie în geamuri.

Tom s-a tras înapoi, dar Bernard nu s-a clintit. Tom s-a dus la el în cameră și a luat o pijama, un halat Madras, papuci de casă și o periuță nouă de dinți cu ambalajul nedesfăcut. A pus periuța de dinți în baie, în caz că Bernard nu avea una, iar restul

lucrurilor i le-a dus în dormitor. I-a spus lui Bernard că-l găsea jos dacă voia ceva și că-l lăsa să se odihnească.

Se părea că celălalt musafir, Chris, se dusese la el în cameră. Tom și-a dat seama după lumina venită de sub ușă. Furtuna făcuse nefiresc de întuneric în casă. Tom s-a întors și a scos din sertar pasta de dinți a contelui. Dacă rula tubul, acesta devenea utilizabil și era mai bine să-l folosească decât să-l arunce și să riște să-l găsească *madame* Annette la gunoi: ar fi însemnat pentru ea o risipă nejustificată și imorală. A luat propria lui pastă de dinți de pe chiuvetă și a dus-o în baia împărțită de Chris și de Bernard.

Ce naiba să facă cu Bernard? s-a întrebat Tom. Dacă venea poliția și Bernard era de față, așa cum fusese Chris? Bernard înțelegea binișor franceza, și-a dat seama Tom.

S-a așezat și i-a scris lui Heloise. Să-i scrie ei avea întotdeauna un efect liniștitor asupra lui Tom. Când se îndoia de franceza pe care o folosea, de obicei nu-și mai bătea capul să caute în dicționar; greșelile lui o amuzau pe Heloise.

22 octombrie 19

Heloise chérie,

Un văr al lui Dickie Greenleaf un băiat de treabă pe nume Christopher, a venit să stea la noi câteva zile. Face prima lui vizită la Paris. Imaginează-ți ce înseamnă să vezi Parisul pentru prima oară când ai douăzeci de ani! Este foarte uimit de mărimea orașului. El e din California.

Azi a fost aici o furtună teribilă. Toată lumea este agitată. Bate vântul și plouă.

Mi-e dor de tine. Ai primit costumul de baie roșu? I-am spus lui madame Annette *să ți-l expedieze cu poșta aeriană și i-am dat o grămadă de bani pentru asta, așa că dacă nu ți l-a trimis par avion, îi voi cere socoteală. Toată lumea întreabă când te întorci acasă. Am fost la ceai la familia Grais. Mă simt foarte singur fără tine. Întoarce-te ca să dormim ținându-ne în brațe.*

Soțul tău singur cuc,

Tom

A timbrat scrisoarea, a dus-o la parter și a pus-o pe masa din hol.

Christopher era acum în living, citea pe canapea. A sărit în picioare.

— Ascultă…! a zis el încet. Ce se întâmplă cu prietenul tău?

— A avut o cădere nervoasă la Londra. Este deprimat din cauza muncii. Și cred că… s-a despărțit de iubita lui, sau ea l-a părăsit. Nu știu sigur.

— Îl cunoști bine?

— Nu foarte bine. Nu.

— Mă întrebam… din moment ce este într-o asemenea stare, poate ar fi mai bine să plec. Mâine dimineață. Sau chiar în seara asta.

— În niciun caz în seara asta, Chris. Pe o asemenea vreme? Nu, nu mă deranjează prezența ta aici.

— Dar mi se pare că-l deranjează pe el, pe Bernard.

Chris a făcut semn din cap spre scări.

— Avem o mulțime de camere în casa asta unde să stăm de vorbă, dacă vrea. Nu-ți face probleme.

— Bine. Sper că spui asta sincer. Rămâne pe mâine, atunci.

Și-a înfundat mâinile în buzunarele din spate ale pantalonilor și s-a dus la ușile de sticlă dinspre grădină.

Madame Annette putea veni de-acum în orice clipă să tragă draperiile, s-a gândit Tom, ceea ce ar fi însemnat măcar puțin calm în tot acest haos.

— Uite!

Chris îi arăta cu degetul ceva de afară, de pe pajiște.

— Ce-i acolo?

Căzuse vreun copac, s-a gândit Tom, o problemă minoră. I-au trebuit câteva secunde ca să-și dea seama ce văzuse Chris, pentru că era foarte întuneric. Tom a zărit o siluetă care traversa alene pajiștea. Primul lui gând a fost „fantoma lui Murchison” și a tresărit. Dar Tom nu credea în fantome.

— E Bernard! a zis Chris.

Era Bernard, evident. Tom a deschis una dintre uși și a ieșit afară în ploaie. Rafalele reci îl biciuiau din toate direcțiile.

— Hei, Bernard! Ce faci?

Bernard n-a reacționat, ci a continuat să meargă încet, cu capul ridicat. Tom a fugit după el. A alunecat pe treapta de sus

a scărilor de piatră ale terasei și aproape a căzut. A reușit să-și recapete echilibrul, dar și-a răsucit o gleznă.

— Hei, Bernard, intră în casă! a strigat Tom șchiopătând către el.

Chris a venit din urmă și i s-a alăturat.

— Ai să te uzi leoarcă, a zis Chris râzând și a dat să-l apuce pe Bernard de braț, dar, evident, n-a îndrăznit.

Tom l-a înșfăcat ferm de încheietura mâinii.

— Bernard, vrei să răcești?

Bernard s-a întors spre ei și a zâmbit, în timp ce ploaia îi șiroia pe părul negru lipit de frunte.

— Îmi place! Îmi place cu adevărat! Mă simt extraordinar!

A ridicat brațele în sus, smulgându-se din strânsoarea lui Tom.

— Dar acum vii în casă, da? Te rog, Bernard!

Bernard i-a răspuns lui Tom cu un zâmbet.

— Mda, bine, a zis el, ca și cum venea ca să-i facă lui pe plac.

S-au întors în casă toți trei, dar încet, pentru că Bernard părea că vrea să absoarbă fiecare strop de ploaie.

Era bine dispus și a făcut câteva comentarii vesele, atunci când s-a descălțat în dreptul ușilor de sticlă, ca să nu murdărească covorul de noroi. Și-a scos și haina.

— Trebuie neapărat să te schimbi. Îți aduc eu haine, a zis Tom în timp ce se descălța și el.

— Foarte bine, mă schimb, a zis Bernard pe același ton condescendent și a urcat încet scara, cu pantofii în mână.

Chris s-a uitat la Tom și s-a încruntat concentrat, ca Dickie.

— Individul ăsta e nebun, a șoptit el. Nebun de legat!

Tom a dat din cap, ciudat de tulburat – tulburat ca de fiecare dată când se afla în prezența cuiva care nu se afla cu adevărat în toate mințile. Avea sentimentul că se făcea țăndări el însuși. Senzația se instala devreme și de obicei dura douăzeci și patru de ore. Tom a călcat cu grijă pe glezna sucită și a rotit-o. Nu era nimic grav, s-a gândit el.

— S-ar putea să ai dreptate, i-a spus lui Chris. Mă duc sus să-i caut niște haine uscate.

CAPITOLUL 11

Pe la ora 22.00, Tom a bătut la ușa lui Bernard.

— Sunt eu, Tom!

— Intră, Tom! a zis vocea calmă a pictorului.

Stătea la masa de scris, cu stiloul în mână.

— Te rog să nu fii alarmat de plimbarea mea prin ploaie. Am fost eu însumi, iar ăsta a devenit un lucru rar.

Tom îl înțelegea, încă prea bine.

— Stai jos, Tom! Închide ușa, fă-te comod!

Tom s-a așezat pe pat. De fapt, venise să-l vadă pentru că-i promisese în timpul cinei, în prezența lui Chris. La cină, Bernard fusese mult mai vesel. Acum purta halatul Madras. Pe masă erau două foi de hârtie acoperite cu scrisul lui de mână, dar Tom avea senzația că nu scria o scrisoare.

— Bănuiesc că o mare parte din timp simți că ești Derwatt, a zis Tom.

— Uneori. Dar cine ar putea fi cu adevărat el? Când merg pe străzile din Londra, nu mă simt niciodată Derwatt. Numai uneori, când pictez, simt vreme de câteva secunde că sunt el. Știi, acum pot vorbi cu ușurință despre asta pentru că voi renunța să mai pictez în numele lui, așa sper.

Poate că asta era mărturisirea de pe masa de scris, s-a gândit Tom. O mărturisire către cine?

Bernard și-a pus brațul pe spătarul scaunului.

— Știi, falsurile, imitațiile mele au evoluat în patru sau cinci ani așa cum poate că ar fi evoluat pictura lui Derwatt. Caraghios, nu?

Tom nu știa ce să spună ca să fie corect sau suficient de respectuos.

— Poate că nu-i caraghios. L-ai înțeles pe Derwatt. Criticii au spus și ei același lucru, că pictura a evoluat.

— Nu-ți poți da seama cât de ciudat este să pictez ca Bernard Tufts. Pictura lui n-a evoluat la fel de mult. Acum mă simt de parcă aș falsifica tablouri de Tufts, pentru că pictez la fel ca Tufts cel de-acum cinci ani! a zis Bernard râzând tare. Într-un fel, trebuie să fac mai mult efort ca să fiu eu însumi decât ca să

fiu Derwatt. Și *l-am făcut.* Iar asta m-a înnebunit, înțelegi? Vezi și tu. Mi-ar plăcea să-mi dau o șansă, dacă a mai rămas ceva din mine.

Adică să-i dea o șansă lui Bernard Tufts, și-a dat seama Tom.

— Sunt absolut sigur că se poate. Tu trebuie să fii cel care decide.

A scos pachetul de Gauloises din buzunar și i-a oferit o țigară lui Bernard.

— Vreau să încep o viață nouă. Intenționez mai întâi să recunosc ce-am făcut și să pornesc de acolo… sau măcar să încerc.

— Of, Bernard! Trebuie să-ți scoți din cap ideea ta. Nu ești singurul implicat. Gândește-te cum rămâne cu Jeff și cu Ed. Toate tablourile pictate de tine ar fi… Serios, Bernard, mărturisește-i totul unui preot, dacă vrei să te confesezi, dar nu presei sau poliției britanice.

— Tu mă crezi nebun, îmi dau seama. Ei bine, uneori chiar sunt. Dar n-am decât o singură viață. Aproape că mi-am distrus-o. Nu intenționez să distrug și ce-a mai rămas din ea. Iar asta e alegerea mea, nu?

Vocea lui Bernard tremura. Oare pentru că era puternic sau pentru că era slab? s-a întrebat Tom.

— Înțeleg, a zis el cu blândețe.

— Nu vreau să sune dramatic, dar trebuie să văd dacă lumea mă va accepta, să văd dacă oamenii mă vor ierta, dacă preferi.

Lumea nu-l va ierta, s-a gândit Tom. În niciun caz! Oare l-ar fi distrus pe Bernard dacă îi spunea asta? Probabil că da. Probabil că s-ar fi sinucis, în loc să mărturisească. Tom și-a dres vocea și a încercat să se gândească la altceva, dar nu i-a venit în minte nimic, absolut nimic.

— Pe de altă parte, cred că Cynthiei i-ar plăcea să lămuresc lucrurile pe deplin. Mă iubește. O iubesc și eu. Știu că în momentul ăsta nu vrea să mă vadă. Mi-a spus Ed, la Londra. N-o pot acuza. Jeff și Ed m-au prezentat ca pe un neputincios. „Vino să-l vezi pe Bernard, are nevoie de tine!” i-a maimuțărit el. Ce femeie ar fi venit?

Bernard s-a uitat la Tom și a deschis larg brațele, zâmbind.

— Vezi cât de mult bine mi-a făcut ploaia, Tom? Tot binele din lume, doar că nu mi-a spălat *păcatele.*

A râs din nou, iar Tom l-a invidiat pentru cât de nepăsător suna râsul lui.

— Cynthia este singura femeie pe care am iubit-o vreodată. Nu vreau să spun că... Mă rog, a mai avut o aventură-două de-atunci, sunt sigur. Eu sunt cel care a pus capăt poveștii cu ea, mai mult sau mai puțin. Eram atât de... agitat, chiar speriat, atunci când am început să-l imit pe Derwatt!

Bernard a înghițit în sec, apoi a adăugat:

— Dar știu că Cynthia încă mă iubește... dacă sunt eu însumi. Poți să înțelegi asta?

— Sigur că pot. Evident. Ei îi scrii acum?

Bernard a fluturat mâna pe deasupra foilor de hârtie și a zâmbit.

— Îi scriu... oricui vrea să asculte. E doar o declarație. Pentru presă sau pentru oricine.

Planul ăsta trebuia oprit.

— Aș vrea să te mai gândești câteva zile, Bernard, a zis Tom calm.

— Nu crezi că am avut destul timp să mă gândesc?

Tom a încercat să găsească ceva de spus mai puternic și mai clar, ceva care să-l oprească pe Bernard, dar mare parte din gândurile lui se îndreptau spre Murchison, spre posibilitatea ca poliția să se întoarcă. Cât de mult intenționau să cerceteze locul în căutare de indicii? Oare se vor uita în pădure? Tom Ripley avea o reputație oarecum pătată de povestea cu Dickie Greenleaf. Deși nu mai plana nicio bănuială asupra lui, o vreme fusese suspect și se dusese vorba, în ciuda faptului că totul se terminase cu bine. Oare de ce nu-l pusese pe Murchison în mașina mai mare și nu se dusese să-l îngroape la distanță, undeva în pădurea Fontainebleau? Ar fi putut chiar să rămână acolo, în pădure, până termina toată treaba, dacă era nevoie.

— Putem vorbi despre asta mâine? a zis Tom. S-ar putea să vezi lucrurile altfel, Bernard.

— Sigur, putem vorbi oricând. Dar n-o să mă simt altfel mâine. Am vrut să vorbesc mai întâi cu tine pentru că tu ai fost primul care s-a gândit la toată treaba – să-l înviem pe Derwatt. Vreau să încep cu începutul, vezi? Sunt cât se poate de logic.

Exista o undă de nebunie în felul categoric în care afirma asta, iar Tom a simțit din nou o neliniște profundă.

A sunat telefonul. Sunetul s-a auzit clar de dincolo de hol. Tom a sărit în picioare.

— Nu trebuie să-i uiți pe ceilalți implicați…

— N-o să vă trag și pe voi după mine, Tom.

— Telefonul. Noapte bună, Bernard! a zis Tom repede și a ieșit. S-a grăbit să traverseze holul spre dormitorul lui. Nu voia să răspundă cumva Chris de la parter.

Era din nou poliția. Își cereau scuze că-i telefonau atât de târziu, dar…

— Mă scuzați, domnule, a zis Tom, n-ați putea suna din nou peste vreo cinci minute? Acum tocmai…

Vocea politicoasă de la celălalt capăt al firului a spus că da, desigur.

Tom a închis și și-a ascuns fața în palme. Stătea pe marginea patului. S-a ridicat și a trântit ușa. Evenimentele se cam precipitau. Se grăbise să-l îngroape pe Murchison din cauza blestematului de conte. Ce greșeală! Sena și râul Loing șerpuiau peste tot în regiune și erau traversate de poduri liniștite, mai ales după ora 1.00 noaptea. Apelul primit de la poliție nu putea însemna decât vești rele. Poate că doamna Murchison – Harriet, nu așa spusese Murchison că o chema? – angajase un detectiv american sau britanic să-i găsească soțul. Știa ce misiune își asumase Murchison – să afle dacă un tablou pictat de un artist faimos era sau nu un fals. Oare nu putea bănui că fusese atras într-o cursă? Dacă începeau să-i pună întrebări lui *madame* Annette, oare nu avea să spună că nu-l *văzuse*, de fapt, pe domnul Murchison părăsind casa lui Tom joi după-amiază?

Dacă poliția voia să discute cu el în seara asta, exista posibilitatea ca tânărul lui oaspete, Chris, să se apuce să le spună despre presupusul mormânt din pădure. Tom și l-a închipuit pe Chris zicându-i în engleză: „De ce nu le povestești despre…”, iar Tom n-ar mai fi putut să le declare polițiștilor altceva în franceză, pentru că tânărul ar fi vrut probabil să-i vadă săpând.

Telefonul a sunat din nou, iar Tom a răspuns calm.

— Alo, domnul Reeply? Aici Prefectura din Melun. Ne-au sunat de la Londra în legătură cu domnul Murchison. Doamna Murchison a contactat Scotland Yard-ul[18], care ne solicită să le

[18] Scotland Yard – denumire sub care este cunoscut Serviciul de Poliție Metropolitană din Londra (n.r.).

furnizăm chiar în această seară toate informațiile pe care le deținem. Un inspector britanic va sosi mâine dimineață. Ne puteți spune, vă rog, dacă domnul Murchison a dat vreun telefon de la dumneavoastră de acasă? Am vrea să urmărim numerele apelate.

— Nu-mi amintesc să fi folosit telefonul, a zis Tom. Dar n-am fost în casă tot timpul.

Se puteau uita la lista completă a apelurilor lui, s-a gândit Tom, dar voia să-i lase pe ei să-și dea seama de asta.

O clipă mai târziu, au închis telefonul.

Faptul că poliția din Londra nu sunase direct ca să-i pună întrebări era un gest neprietenos și destul de neplăcut, s-a gândit Tom. Simțea că cei de la Scotland Yard îl considerau deja suspect și preferau să obțină informații pe canalele oficiale. Într-un fel, Tom se temea mai mult de un detectiv englez decât de unul francez, deși îi aprecia mult pe francezi pentru minuțiozitatea și pedanteria cu care cercetau.

Îi rămâneau două lucruri de făcut: să scoată cadavrul din pădure și pe Chris din casă. Și Bernard? Mintea lui Tom aproape că s-a blocat de teamă, dându-și seama câtă treabă avea.

A coborât la parter.

Chris citea, dar a căscat și s-a ridicat în picioare.

— Tocmai voiam să mă duc la culcare. Ce face Bernard? Mi s-a părut că se simțea mai bine la cină.

— Da, și mie.

Tom detesta ce urma să spună sau să sugereze, iar asta era și mai rău.

— Am găsit un orar al trenurilor lângă telefon, a zis Chris. Am un tren dimineață la 9.52 și altul la 11.32. Pot chema un taxi să mă ducă de aici la gară.

Tom s-a simțit ușurat. Existau și mai de dimineață, dar era imposibil să-i sugereze asta.

— Ia-l pe care vrei. Te duc eu la gară. Nu știu cum să procedez cu Bernard, dar cred că vrea să fie singur cu mine câteva zile.

— Sper să fii în siguranță, a zis sincer Chris. Știi, m-am gândit să mai stau o zi sau două numai ca să-ți dau o mână de ajutor cu el, în caz că ai nevoie.

Chris vorbea cu blândețe.

— Am văzut în Alaska – acolo am făcut armata – un tip care a cedat nervos. Se purta foarte asemănător lui Bernard. Devenea violent din senin și pocnea pe toată lumea.

— Mă îndoiesc că Bernard va deveni violent. Poate că tu și Gerald, prietenul tău, veți putea veni în vizită după ce pleacă Bernard. Sau după ce vă întoarceți din regiunea Rinului.

Pe Chris l-a încântat această perspectivă.

După ce Chris a urcat la etaj (voia să plece cu trenul de la 9.52), Tom a rămas să se plimbe în sus și-n jos prin living. Mai erau cinci minute până la miezul nopții. Trebuia să facă ceva în legătură cu cadavrul lui Murchison chiar în noaptea aceea. Dar era greu pentru o singură persoană să sape pe întuneric, să încarce leșul în mașină și să-l arunce... unde? De pe vreun podeț, probabil. Tom s-a gândit dacă să-l roage pe Bernard să-l ajute. Oare pictorul, confruntat cu realitatea, și-ar fi ieșit din fire sau ar fi devenit cooperant? După cum mergeau lucrurile, Tom simțea că nu va reuși să-l convingă să nu mărturisească totul. Oare șocul vederii cadavrului îl putea face să conștientizeze gravitatea situației?

Era o întrebare teribil de grea.

Ar fi putut face Bernard „saltul credinței” așa cum îl numise Kirkegaard[19]? Tom a zâmbit când și-a adus aminte expresia. El însuși făcuse saltul atunci când se dusese la Londra ca să se dea drept Derwatt. Saltul acela reușise. Mai făcuse încă un salt, ucigându-l pe Murchison. Dar până la urmă, dacă nu riști, nu câștigi! Ce naiba!

Tom a început să urce scările, dar a trebuit să încetinească din cauză că-l durea glezna. De fapt, s-a oprit cu piciorul lovit pe prima treaptă și cu mâna pe îngerul poleit de pe stâlpul balustradei. Îi trecuse prin minte că, dacă Bernard se împotrivea, trebuia eliminat și el. Ucis. Era un gând dezgustător. Tom nu voia să-l ucidă pe Bernard. Poate că nici n-ar fi fost în stare. Dar dacă Bernard refuza să-l ajute și îl menționa și pe *Murchison* în mărturisirea lui...

Tom a urcat scările.

Holul era întunecat, cu excepția luminii slabe care venea chiar din camera lui Tom. Bernard stinsese veioza. Chris părea să fi

[19] Søren Kierkegaard (1813-1855), filosof danez care a numit „saltul credinței” trecerea de la cunoașterea obiectivă la acceptarea subiectivă a unor idei nedovedite științific (n.r.).

făcut la fel, dar asta nu însemna că dormea. Lui Tom i-a venit greu să ridice mâna și să bată la ușa lui Bernard. A ciocănit încet, pentru că ușa camerei lui Chris era la nici doi metri și jumătate distanță. Nu voia ca tânărul să stea și să tragă cu urechea, gata să-l apere în caz că-l ataca Bernard.

CAPITOLUL 12

Bernard n-a răspuns, iar Tom a deschis ușa, a intrat și a închis-o în urma lui.

— Bernard?

— Mmm? Tom?

— Da. Scuză-mă. Pot să aprind lumina?

— Sigur.

Bernard părea calm și a aprins chiar el veioza de lângă pat.

— Ce s-a întâmplat?

— A, nimic. Adică, trebuie să vorbesc cu tine, dar încet, pentru că nu vreau să ne audă Chris.

Tom a tras scaunul cu spătar chiar lângă patul lui Bernard și s-a așezat.

— Bernard, am dat de belea și am nevoie să mă ajuți, dacă vrei.

Bernard s-a încruntat, atent. S-a întins după pachetul de țigări tari Capstan și a aprins una.

— Care-i problema?

— Murchison e mort, a zis încet Tom. De asta nu mai trebuie să-ți faci griji în legătură cu el.

— Mort? a întrebat Bernard încruntându-se și mai tare. De ce nu mi-ai spus?

— Pentru că eu l-am omorât. Aici, în pivniță.

Bernard a rămas cu răsuflarea tăiată.

— Tu? Nu vorbești serios, Tom!

— Ssst!

Ciudat, dar Tom avea senzația că în acel moment Bernard era mai sănătos decât el. Asta făcea lucrurile și mai dificile, pentru că Tom se așteptase la o reacție mai bizară din partea lui Bernard.

— Am fost nevoit să-l omor și l-am îngropat în pădurea din spatele casei. Problema este că trebuie să-l scot și să-l duc de-acolo în noaptea asta. Poliția deja îmi dă telefoane, înțelegi? Mâine s-ar putea să vină și să se uite peste tot.

— L-ai omorât? a zis Bernard, încă nevenindu-i să creadă. Dar de ce?

Tom a oftat și a ridicat din umeri.

— Întâi de toate, trebuie să-ți aduc aminte că voia să-l dea pe Derwatt în vileag? Afacerea Derwatt ar fi sărit în aer. În al doilea rând – și cel mai grav – m-a recunoscut, când eram în pivniță. Mi-a recunoscut mâinile. A zis: „Tu te-ai dat drept Derwatt la Londra!” Totul s-a petrecut pe neașteptate. Nu aveam de gând să-l ucid când l-am chemat aici.

— Mort, a repetat Bernard uluit.

Minutele treceau și Tom devenea nerăbdător.

— Crede-mă, m-am străduit cât am putut să-l conving să nu tulbure lucrurile. I-am spus chiar că tu erai falsificatorul – tu, adică persoana cu care stătuse de vorbă în barul de la Mandeville. Da, te-am văzut acolo, a zis Tom înainte ca Bernard să apuce să scoată vreun cuvânt. I-am spus că nu vei mai picta alte tablouri în numele lui Derwatt. I-am cerut să te lase în pace. Murchison a refuzat. Așadar… mă ajuți să scap de cadavru?

Tom a aruncat o privire spre ușă. Rămăsese închisă și nu se auzea niciun zgomot de pe hol.

Bernard s-a dat încet jos din pat.

— Și ce vrei să fac eu?

Tom s-a ridicat în picioare și i-a răspuns:

— Ți-aș fi recunoscător dacă peste vreo douăzeci de minute mi-ai da o mână de ajutor. Aș vrea să-l duc undeva cu mașina. În doi ar fi mult mai ușor. Chiar nu mă descurc de unul singur. E greu.

Tom se simțea mai bine, pentru că acum vorbea aproape așa cum gândea.

— Dacă nu vrei să mă ajuți, nu-i nimic. Pot să încerc singur, numai că…

— Bine, te ajut.

Bernard spusese asta într-un mod resemnat, ca și cum vorbea serios, și totuși, Tom nu avea încredere în el. Dacă peste jumătate de oră urma să aibă vreo reacție imprevizibilă? Tonul lui Bernard fusese cel al unui sfânt care-i spunea unui sfânt mai mare: „Te voi urma oriunde te vei duce”.

— Vrei să te îmbraci? Pune-ți pantalonii pe care ți i-am dat azi. Încearcă să nu faci zgomot. Chris nu trebuie să ne audă.

— Bine.

— Poți să fii jos, afară, în fața scărilor, peste un sfert de oră? a întrebat Tom uitându-se la ceas. Acum este 00.27.

— Da.

Tom s-a dus la parter și a descuiat ușa din față, pe care *madame* Annette o încuiase peste noapte. Pe urmă a șchiopătat pe scări până la el în cameră, unde și-a scos papucii de casă, s-a încălțat în pantofi și și-a luat o jachetă. A coborât din nou și a luat cheile mașinii de pe masa din hol. A stins luminile din living, lăsând numai una. Lăsa deseori o veioză aprinsă toată noaptea. Pe urmă și-a pus o pelerină și și-a tras peste pantofi niște cizme de cauciuc, care erau pe jos în baia de serviciu. A luat o lanternă din sertarul mesei de pe hol și un felinar din baie, pe care putea să-l așeze direct pe pământ.

A scos din garaj mașina Renault break și a tras-o pe aleea care ducea în pădure. N-a aprins decât pozițiile, pe care le-a stins imediat ce a găsit locul potrivit. A intrat cu lanterna în pădure, a găsit mormântul, apoi, ținând raza de lumină cât mai ascunsă, s-a întors la magazia de unelte, de unde a luat furca și lopata, pe care le-a dus lângă pata noroioasă a mormântului lui Murchison. Pe urmă s-a întors acasă pășind agale pe cărare, cu gândul să-și conserve forțele. Tom se aștepta ca Bernard să întârzie și nu s-ar fi mirat câtuși de puțin dacă nu apărea deloc.

Dar Bernard era acolo, stătea ca o statuie în holul întunecat, îmbrăcat în costumul lui, care fusese ud leoarcă în urmă cu câteva ore, dar pe care Tom observase că-l întinsese la uscat pe caloriferul lung din camera de la etaj.

I-a făcut semn cu mâna și Bernard l-a urmat.

De pe alee, Tom a văzut că fereastra lui Chris rămăsese întunecată. Doar în camera lui Bernard era aprinsă lumina.

— Nu-i departe. Exact asta-i problema, a zis Tom, dintr-odată teribil de amuzat.

I-a dat furca lui Bernard și și-a păstrat lopata, pentru că, după părerea lui, era mai greu să sapi la lopată.

— Îmi pare rău s-o spun, dar l-am îngropat destul de adânc.

Bernard a purces la treabă cu aceeași resemnare ciudată, dar loviturile furcii lui se dovedeau puternice și eficiente. Lovea pământul ca să-l afâneze. Tom a intrat în șanț și a început să scoată pământul cu lopata cât putea de repede.

— O să fac o pauză, a zis în cele din urmă Tom.

Dar pauza lui a însemnat să care două pietroaie, fiecare de peste cincisprezece kilograme, până în spatele mașinii. A deschis portbagajul și le-a împins înăuntru.

Între timp, Bernard ajunsese la cadavru. Tom a coborât în groapă și a încercat să-l împingă în sus cu lopata, dar groapa săpată era prea îngustă. Au apucat amândoi de frânghii, cu picioarele de-o parte și de cealaltă a cadavrului. Frânghia lui Tom s-a rupt sau s-a dezlegat, iar el a înjurat și a înnodat-o din nou, în timp ce Bernard îi ținea lanterna. Parcă ceva ar fi sorbit cadavrul lui Murchison în pământ. Parcă o forță supranaturală li se împotrivea. Lui Tom i se umpluseră mâinile de noroi și îl usturau, poate chiar sângerau.

— Este foarte greu, a zis Bernard.

— Da. Mai bine numărăm „un doi, trei” și îl smucim.

— Da.

— Unu… Doi…

S-au pregătit să-l ridice.

— Trei! *Hop!*

Murchison a fost tras la nivelul solului. Bernard avusese capătul mai greu, cel cu umerii.

— Restul ar trebui să meargă mai ușor, a zis Tom doar ca să spună ceva.

Au dus cadavrul în mașină. De pe prelată curgea țărână. Haina de ploaie a lui Tom se murdărise peste măsură.

— Trebuie să acoperim groapa la loc, a zis Tom, cu vocea răgușită de osteneală.

Asta s-a dovedit a fi ușor de făcut. Tom a adăugat în plus câteva crengi peste parcela de pământ. Bernard a scăpat furca din mâini, iar Tom a zis:

— Hai să punem și uneltele în mașină.

Au făcut întocmai, pe urmă s-au urcat în Renault. Tom a dat cu spatele. Nu-i plăcea zgomotul motorului în sforțarea de-a ieși din noroi. Nu avea unde să întoarcă pe poteca îngustă. Pe urmă, spre groaza lui, a văzut aprinzându-se lumina în camera lui Chris, chiar când scosese mașina pe drum și apăsase accelerația. Se uitase în sus spre geamul întunecat – Chris mai avea o fereastră și pe alt perete –, iar lumina se aprinsese chiar atunci, ca și cum l-ar fi salutat. Nu i-a spus nimic lui Bernard. Nu exista iluminat stradal și spera că tânărul nu reușise să distingă culoarea mașinii (verde-închis), deși avea pozițiile aprinse acum, altfel n-ar fi putut înainta.

— Unde mergem? a întrebat Bernard.

— Știu un loc la vreo opt kilometri. Un pod…

Nu mai exista deocamdată nicio altă mașină pe drum, ceea ce nu era deloc neobișnuit la ora 1.50 noaptea. Tom se întorsese târziu de la destule petreceri ca să știe acest lucru.

— Mulțumesc, Bernard. Totul este în regulă, a zis Tom.

Bernard n-a spus nimic.

Au ajuns la locul la care se gândise Tom. Se afla lângă un sat numit Voisy, un nume căruia Tom nu-i dăduse prea multă atenție până în acea noapte, când trebuiseră să treacă de indicator și pe urmă să traverseze satul ca să ajungă la podul căutat. Râul se numea Loing și se vărsa în Sena. Nu că Murchison avea să plutească prea departe, cu pietrele alea atârnate de el. La un capăt al podului exista un felinar stradal chior, dar la capătul celălalt, nimic. Tom a condus până în celălalt capăt și a parcat la câțiva metri distanță de pod. În întuneric, ajutați doar de lanterna lui Tom, au împins pietroaiele în prelata mortului și au legat-o la loc.

— Acum îl aruncăm, a zis încet Tom.

Bernard se mișca eficient și calm. Părea să știe exact ce avea de făcut. Au cărat amândoi cadavrul, cu pietre cu tot, cu destulă ușurință. Parapetul de lemn al podului avea un metru și douăzeci înălțime. Mergând cu spatele, Tom s-a uitat la satul cufundat în întuneric. Se vedeau doar doi stâlpi de iluminat în depărtare, la mare distanță de locul unde capătul podului dispărea în beznă.

— Cred că putem risca să mergem până la mijloc, a zis Tom.

Așa că s-au dus la mijlocul podului și au lăsat jos cadavrul câteva clipe, să-și recapete puterile. Pe urmă s-au aplecat, l-au apucat și, opintindu-se amândoi deodată, l-au ridicat și l-au aruncat peste parapet.

Pleoscăitul apei a fost asurzitor – ca un *bum!* în mijlocul liniștii, ca o lovitură de tun în stare să trezească tot satul – și a stârnit o ploaie de stropi. S-au întors la mașină.

— Nu fugi, a zis Tom, probabil fără să fi fost nevoie.

Le mai rămăsese vreo urmă de energie?

S-au urcat în mașină și au pornit drept înainte, fără ca Tom să știe sau să-i pese încotro se îndreptau.

— S-a terminat! a zis Tom. Chestia asta blestemată nu mai stă în cârca noastră!

Se simțea minunat de fericit, de ușor și de liber.

— Nu știu dacă ți-am spus, Bernard, a zis Tom pe un ton vesel, fără să mai simtă de-acum vreo uscăciune în gât, le-am declarat celor de la poliție că l-am dus joi pe Murchison la Orly. L-am lăsat acolo, cu bagaj cu tot. Dacă Murchison n-a luat avionul, nu mai este vina mea, așa-i? Ha!

Tom a râs așa cum râdea deseori de unul singur, cu aceeași ușurare după anumite momente înfricoșătoare.

— Apropo, *Ceasul* a fost furat la Orly. Murchison îl avea împreună cu valiza. Îmi închipui că cine va observa că e semnat de Derwatt o să vrea să păstreze tabloul pentru el și n-o să mai spună nimănui!

Oare Bernard îl asculta? Nu zicea nimic.

Începuse din nou să plouă. Lui Tom îi venea să chiuie de bucurie. Ploaia putea să șteargă urmele mașinii de pe poteca din fața casei lui și în mod cert avea să schimbe felul în care se vedea suprafața mormântului rămas de-acum gol.

— Trebuie să cobor, a zis Bernard, întinzându-se după mânerul portierei.

— Poftim?

— Mi-e rău.

Imediat ce s-a putut, Tom a tras mașina pe marginea drumului și a oprit. Bernard s-a dat jos.

— Vrei să merg cu tine? a întrebat repede Tom.

— Nu, mulțumesc!

Bernard s-a dus câțiva metri mai spre dreapta, unde se ridica un mal întunecat. S-a îndoit de mijloc.

Lui Tom îi părea rău pentru Bernard. El era atât de vesel și de in formă, în timp ce lui Bernard îi era rău de la stomac. A rămas acolo două minute, trei, patru, Tom nu știa sigur.

O mașină se apropia din spate, fără cine știe ce viteză. Tom a simțit impulsul să stingă farurile mașinii, dar le-a lăsat așa cum erau – luminile de drum, dar nu cu faza lungă. Din cauza unei curbe a drumului, mașina cealaltă a măturat o clipă cu propriile faruri silueta lui Bernard. La naiba, era o mașină de poliție! Avea pe acoperiș o lumină albastră! Mașina de poliție a virat pe lângă mașina lui Tom și a mers mai departe, cu o viteză constantă. Tom s-a destins. Slavă domnului! Se gândiseră, fără îndoială, că Bernard se oprise să urineze, iar în Franța nu era ilegal să faci asta pe marginea drumului nici măcar ziua în amiaza mare.

Bernard n-a spus nimic despre mașină când s-a întors, și nici Tom.

Ajunși acasă, Tom a băgat mașina în garaj cât mai în liniște. A scos furca și lopata și le-a sprijinit de perete, apoi a șters portbagajul cu o cârpă. A închis ușa portbagajului doar pe jumătate, nevrând să se audă cum o trântește. Bernard aștepta. Tom i-a făcut semn și au ieșit din garaj. A închis ușa după el și a strâns ușor lacătul.

La ușa din față s-au descălțat și au intrat cu pantofii în mână. Tom observase, când se apropiaseră, că la fereastra lui Chris nu se mai vedea lumină. Au urcat scările folosind lanterna. Tom i-a făcut semn din cap lui Bernard să se ducă la el în cameră și i-a dat de înțeles că îl va urma curând.

Și-a golit buzunarele pelerinei și a aruncat-o în cadă. Și-a clătit cizmele de cauciuc la robinetul căzii și le-a vârât într-un dulap. Putea să spele haina mai târziu și s-o atârne și pe ea tot acolo, ca să n-o găsească *madame* Annette dimineață.

Pe urmă, în pijama și papuci de casă, s-a dus să vadă ce făcea Bernard.

Bernard stătea în picioare, în ciorapi, și fuma o țigară. Haina lui mânjită de noroi era pusă pe spătarul scaunului.

— Nu prea mai ai ce face cu costumul ăsta, a zis Tom. Lasă-mă pe mine să mă ocup de el.

Bernard s-a mișcat – încet, dar s-a mișcat. Și-a scos pantalonii și i-a dat lui Tom. Tom a dus pantalonii și haina la el în cameră. Putea să șteargă costumul de noroi ceva mai târziu și pe urmă să-l ducă la o curățătorie rapidă. Era un costum de proastă calitate, tipic pentru Bernard. Jeff și Ed îi spuseseră lui Tom că Bernard nu accepta toți banii pe care voiau ei să i-i dea din profitul afacerii Derwatt. Tom s-a întors în camera lui Bernard. Aprecia pentru prima oară soliditatea parchetului din casă. Ce bine că nu scârțâia!

— Să-ți aduc ceva de băut, Bernard? Cred că ți-ar prinde bine.

De-acum își putea permite să fie văzut jos de *madame* Annette sau chiar de Chris, s-a gândit Tom. Ar fi putut chiar spune că el și Bernard avuseseră chef de-o mică plimbare cu mașina și că tocmai se întorseseră.

— Nu, mulțumesc, a zis Bernard.

Tom se întreba dacă Bernard putea să se culce, dar se temea să-i mai propună ceva, un calmant, de pildă, sau o ciocolată caldă, de frică să nu-i răspundă din nou: „Nu, mulțumesc”.

— Iartă-mă că te-am târât în povestea asta, a zis Tom în șoaptă. Dacă vrei, poți să dormi până la prânz. Chris pleacă dimineață.

— Bine.

Fața lui Bernard avea o paloare ușor verzuie. Nu se uita la Tom. Buzele lui aveau conturul ferm al buzelor care rar zâmbesc sau vorbesc –, dar acum gura părea să-i fi dispărut complet.

Părea trădat, s-a gândit Tom.

— Mă ocup eu și de pantofii tăi, a zis el și i-a adunat de pe jos.

La el în baie, după ce închisese și ușa camerei, și pe cea a băii, ca să nu-l audă Chris, Tom și-a spălat haina de ploaie și a curățat cu buretele costumul lui Bernard. I-a clătit ghetele și i le-a pus pe un ziar lângă calorifer. Chiar dacă îi aducea cafeaua și îi făcea patul, *madame* Annette nu intra să facă curat în baie decât cam o dată pe săptămână, iar femeia pentru curățenia generală, *madame* Clusot, venea tot o dată pe săptămână și urma să apară chiar după-amiază.

În cele din urmă, Tom și-a oblojit mâinile, care nu arătau atât de rău, însă îl dureau. S-a dat cu cremă Nivea. Într-un mod curios, se simțea ca și cum evenimentele din ultima oră fuseseră un vis – un vis care îl făcuse să se ducă undeva, iar acum îl dureau mâinile – ca și cum tot ce se petrecuse nu era real.

Telefonul a scos un *bip.* Tom a sărit și a ridicat receptorul în mijlocul apelului, care i s-a părut șocant de zgomotos.

Era aproape 3.00 dimineața.

Bip-bip... Prrrr... dup-dup-dup... Bip?

Zgomote de submarin. De unde venea apelul ăsta?

— *Vous êtes... ne quittez pas... Athènes vous appelle*...[20]

Heloise.

— Alo, *Tome!... Tome!*

Pentru câteva secunde înnebunitoare, asta a fost tot ce a înțeles Tom.

— Poți vorbi mai tare? a zis el în franceză.

[20] „Sunteți... nu închideți... apel din Atena...” (lb. fr.) (n.r.).

Heloise îi spunea, după cum el abia reușea să înțeleagă, că se simțea nefericită și plictisită, *terriblement ennuyée*[21]. Altceva, sau poate altcineva, era absolut *dezgustător.*

— … femeia asta pe care o cheamă Norita…

Lolita?

— Vino acasă, iubito! Mi-e dor de tine! a strigat Tom în engleză. Dă-i naibii pe ticăloșii ăia!

— Știu ce-ar trebui să fac!

Asta s-a auzit clar.

— Încerc de două ore să dau de tine. Nici măcar telefonul nu funcționează aici, a zis ea.

— Nu-i făcut să funcționeze în vreun loc. Nu-i decât un aparat de jecmănit oameni.

Tom a auzit-o încântat cum a râs ușor – ca o sirenă care râdea sub apă.

— Mă iubești?

— Sigur că te iubesc!

Chiar când începuseră să se audă, s-a întrerupt. Tom era sigur că nu închisese Heloise.

Telefonul n-a sunat din nou. Era 5.00 în Grecia, după calculele lui. Oare Heloise sunase de la vreun hotel din Atena? Sau de pe iahtul acela tâmpit? Voia foarte mult s-o vadă. Se obișnuise cu ea și acum îi lipsea. Oare asta însemna să iubești pe cineva? Sau să fii căsătorit? Dar Tom voia mai întâi să scape de situația mizerabilă din prezent. Heloise era destul de amorală, însă n-ar fi reușit să suporte astfel de lucruri. Și, evident, nu știa nimic despre falsurile Derwatt.

[21] „Teribil de plictisită” (lb. fr.) (n.r.).

CAPITOLUL 13

Tom s-a trezit ameţit atunci când a bătut *madame* Annette la uşă. Îi aducea cafeaua.

— Bună dimineaţa, *monsieur Tome.* Azi este o zi minunată!

Într-adevăr, soarele strălucea, o schimbare fantastică faţă de ziua trecută. Tom şi-a sorbit cafeaua, lăsându-se pătruns de magia ei neagră, apoi s-a dat jos din pat şi s-a îmbrăcat.

A bătut la uşa lui Chris. Încă mai avea timp să prindă trenul de 9.52.

Chris stătea în pat cu o hartă mare, desfăcută pe genunchi.

— M-am gândit să plec cu cel de 11.32, dacă nu te superi. Îmi place de mor să mai lenevesc câteva minute.

— Sigur, nicio problemă, a zis Tom. Trebuia s-o rogi pe *madame* Annette să-ţi aducă o cafea.

— Ei, asta chiar ar fi *prea* mult, a zis Chris şi a sărit din pat. Cred că vreau să fac o mică plimbare.

— Bine. Ne vedem mai târziu, atunci.

Tom a coborât la parter. A reîncălzit cafeaua, şi-a mai turnat o cană în bucătărie şi a sorbit din ea în picioare, uitându-se pe geam. L-a văzut pe Chris ieşind şi deschizând poarta mare. A luat-o spre stânga, către sat. Probabil că voia să comande un croasant şi o cafea cu lapte într-o cafenea, în stil franţuzesc.

Evident, Bernard încă dormea, ceea ce era cât se poate de bine.

La 9.10 a sunat telefonul. O voce englezească a rostit cu grijă:

— Sunt detectivul-inspector Webster de la Scotland Yard. Domnul Ripley este acolo?

Să fi fost ăsta laitmotivul existenţei lui?

— Da, la telefon.

— Vă sun de la Orly. Aş vrea foarte mult să vă întâlnesc în această dimineaţă, dacă se poate.

Tom ar fi vrut să-i spună că după-amiază îi convenea mai mult, dar obişnuita lui îndrăzneală nu se trezise încă şi, în plus, simţea că inspectorul l-ar fi putut bănui că voia să-şi petreacă dimineaţa încercând să ascundă ceva.

— Vă stau la dispoziţie. Veniţi cu trenul?

— Mă gândeam să iau un taxi, a zis inspectorul, degajat. Nu pare foarte departe. Cât fac cu taxiul până acolo?

— Cam o oră.

— Atunci, ne vedem cam într-o oră.

Chris urma să fie încă aici. Tom a mai turnat o cană de cafea și a dus-o sus pentru Bernard. Ar fi preferat să țină secretă prezența lui acolo față de inspectorul Webster, dar, ținând cont de împrejurări și neștiind ce-ar fi putut să-i scape lui Chris, Tom s-a gândit că era mai înțelept să nu încerce să-l ascundă pe Bernard.

Bernard se trezise, stătea culcat, cu capul sprijinit pe două perne și cu degetele împreunate sub bărbie. Părea în mijlocul unei meditații matinale.

— 'neața, Bernard! Vrei niște cafea?

— Da, mulțumesc.

— Vine aici într-o oră un tip de la poliția din Londra. S-ar putea să vrea să vorbească și cu tine. În legătură cu Murchison, evident.

— Da, a zis Bernard.

Tom a așteptat până când Bernard a luat o înghițitură sau două de cafea.

— N-am pus zahăr deloc. Nu știam cum îți place.

— Nu contează. Cafeaua-i excelentă.

— Știi, Bernard, cred că cel mai bine ar fi să spui că nu l-ai cunoscut pe Murchison și că nu l-ai văzut niciodată. Că n-ai stat de vorbă cu el la barul hotelului Mandeville. Înțelegi?

Tom spera că vorbele lui ajunseseră până la Bernard.

— Da.

— Și că nici n-ai *auzit* de Murchison, nici măcar de la Jeff sau de la Ed. După cum știi, lumea nu se așteaptă să fii prieten prea apropiat cu ei. Sigur că vă cunoașteți, dar Jeff și Ed nu aveau de ce să-ți spună *ție* că exista un american care bănuia că *Ceasul* nu este o lucrare originală.

— Da, a zis Bernard. Da, sigur.

— În plus – iar acesta este lucrul cel mai ușor de ținut minte, pentru că este adevărat, a continuat Tom de parcă s-ar fi adresat unei clase de școlari care nu-l ascultau cu destulă atenție –, ai sosit aici ieri după-amiază, la mai bine de douăzeci și patru de ore după ce Murchison a plecat spre Londra. Evident că nu l-ai văzut și nu ai auzit de el niciodată. Bine, Bernard?

— Bine, a zis Bernard sprijinindu-se într-un cot.

— Vrei ceva de mâncare? Niște ouă? Pot să-ți aduc un croasant. A fost *madame* Annette și a cumpărat.

— Nu, mulțumesc.

Tom a coborât.

Madame Annette ieșea din bucătărie.

— *Monsieur Tome*, ia uitați! a zis ea arătându-i prima pagină a ziarului ei preferat. Nu este acel domn *Murcheeson* care ne-a vizitat joi? Spune că acum îl caută pe *monsieur Murcheeson*!

À la recherche de Monsieur Murcheeson[22]... Tom s-a uitat la fotografia lui Murchison întinsă pe două coloane, un portret în care zâmbea vag, publicat în colțul din stânga jos al ziarului *Le Parisien – Édition Seine-et-Marne.*

— Ba da, el este, a zis Tom, apoi a citit:

> *Americanul Thomas F. Murchison, 52 de ani, este dat dispărut de joi după-amiază, 17 octombrie. Valiza lui a fost găsită în fața terminalului Plecări de la Aeroportul Orly, dar bărbatul nu s-a mai îmbarcat ulterior în avionul spre Londra. Domnul Murchison este om de afaceri, directorul unei firme din New York, și și-a vizitat un prieten în regiunea Melun. Soția lui, Harriet, din America, a început căutările cu ajutorul polițiștilor francezi și englezi.*

Tom era recunoscător că nu-i pomeniseră numele. Chris a intrat pe ușă cu câteva reviste în mână, dar fără niciun ziar.

— Salut, Tom! *Madame*! Este o zi superbă!

Tom l-a salutat, apoi i-a spus lui *madame* Annette:

— M-aș fi așteptat să-l fi găsit până acum. De fapt, vine încoace un englez, în dimineața asta, ca să-mi pună câteva întrebări.

— A, da? În dimineața asta?

— Peste vreo jumătate de oră.

— Ce mister! a zis *madame* Annette.

— Ce mister? l-a întrebat Chris pe Tom.

— Dispariția lui Murchison. I-a apărut fotografia în ziarul de azi.

[22] „În căutarea domnului Murchison” (lb. fr.) (n.r.).

Chris s-a uitat plin de interes la fotografie, apoi a citit rar, cu voce tare, rândurile de dedesubt, traducându-le.

— La naiba! E dat în continuare dispărut!

— *Madame* Annette, a zis Tom, nu sunt sigur dacă englezul rămâne sau nu la prânz. Vă descurcați cu patru porții?

— Sigur că da, *monsieur Tome*! a zis ea și a dispărut în bucătărie.

— Care englez? a întrebat Chris. Încă unul?

Franceza lui Chris se îmbunătățea rapid, s-a gândit Tom.

— Da, vine să întrebe despre Murchison. Știi, dacă vrei să ajungi la trenul acela de 11.32…

— N-aș putea să rămân? Este un tren imediat după ora 12.00, plus altele după-amiază, evident. Sunt curios ce au aflat în legătură cu Murchison. N-o să stau în living cât vorbești cu el, dacă vrei să fiți singuri.

Treaba asta îl scotea din sărite pe Tom, dar ce-ar fi putut spune?

— De ce nu? Nu avem secrete.

Detectivul-inspector a ajuns cu taxiul la 10.50. Tom uitase să-i explice cum să ajungă la el acasă, dar inspectorul i-a spus că întrebase la poștă unde locuia domnul Ripley.

— Ce casă minunată aveți! a zis vesel inspectorul. Avea în jur de patruzeci și cinci de ani și era îmbrăcat în civil. Avea părul negru cu fir subțire, puțină burtă și ochelari cu rame negre prin care se uita vioi și curtenitor. Zâmbetul lui plăcut părea însă înțepenit pe față.

— Locuiți aici de mult?

— De trei ani, a zis Tom. Luați loc, vă rog!

Tom îi deschisese ușa, pentru că *madame* Annette nu văzuse taxiul, iar acum se pregătea să-i ia haina.

Inspectorul avea o valijoară neagră, simplă, de genul celor în care încăpea un costum, și a luat-o cu el lângă canapea, ca și cum n-ar fi fost obișnuit să se despartă de ea.

— Întâi de toate, trebuie să vă întreb când l-ați văzut ultima dată pe domnul Murchison.

Tom s-a așezat pe un scaun.

— Joia trecută. Pe la 15.30 după-amiaza. L-am dus la Orly. Pleca la Londra.

— Știu.

Webster a deschis valijoara și a luat din ea un carnet, apoi a scos un stilou din buzunar. A notat ceva timp de câteva secunde.

— Era bine dispus? a întrebat el zâmbind.

A căutat un pachet de țigări în buzunarul sacoului și și-a aprins una.

— Da.

Tom a dat să spună că tocmai îi făcuse cadou o sticlă de Margaux de calitate, dar s-a oprit, pentru că nu voia să aducă vorba despre pivnița lui.

— Avea cu el un tablou. Intitulat *Ceasul*, dacă nu mă înșel.

— Da. Împachetat în hârtie cafenie.

— Și se pare că a fost furat la Orly, da. Despre acel tablou credea domnul Murchison că ar fi fost un fals?

— Mi-a spus la început că așa bănuia.

— Cât de bine îl cunoșteați pe domnul Murchison? De câtă vreme?

Tom i-a explicat:

— Mi-am adus aminte că l-am văzut intrând în biroul din spate al galeriei unde auzisem că ar fi venit Derwatt. Iar când l-am întâlnit seara, în barul hotelului unde eram cazat, am intrat în vorbă cu el. Voiam să-l întreb cum era Derwatt.

— Înțeleg. Și pe urmă?

— Am băut ceva împreună, iar Murchison mi-a spus mai târziu bănuiala lui: că unele pânze de Derwatt erau false. I-am spus că am și eu două tablouri acasă, în Franța, și l-am întrebat dacă nu voia să vină să le vadă. Am ajuns amândoi aici miercuri după-amiază și a rămas peste noapte.

Detectivul-inspector a mai făcut o însemnare sau două.

— V-ați dus la Londra special pentru expoziția lui Derwatt?

— A, nu, a zâmbit Tom. M-am dus din două motive. Unul a fost expoziția, recunosc, iar celălalt, faptul că în noiembrie este ziua soției mele și îi plac lucrurile englezești: puloverele, pantalonii, Carnaby Street. Am cumpărat ceva de la Burlington Arcade...

Tom s-a uitat spre scări și s-a gândit să urce și să aducă maimuțica de aur, dar s-a răzgândit. De data asta n-am cumpărat niciun tablou de Derwatt, dar mă gândeam să cumpăr *Cada,* singurul care nu era vândut deja.

— L-ați întrebat pe domnul Murchison dacă și tablourile dumneavoastră i se păreau posibile falsuri?

Tom a ezitat.

— Recunosc că eram curios. Dar eu nu m-am îndoit niciodată de lucrările mele. După ce le-a văzut, domnul Murchison a recunoscut și el că sunt originale.

Tom n-avea câtuși de puțin de gând să expună teoria lui Murchison despre movuri. Iar inspectorul Webster nu părea nici el foarte interesat de tablouri, nu mai mult decât să întoarcă puțin capul și să se uite două secunde la *Scaunele Roșii* din spatele lui, apoi la *Bărbat stând pe scaun.*

— Mă tem că pictura modernă nu este punctul meu forte. Locuiți singur, domnule Ripley? Doar cu soția?

— Da, și cu menajera, *madame* Annette. Soția mea se află în Grecia în acest moment.

— Aș vrea s-o cunosc pe menajera dumneavoastră, a zis inspectorul, continuând să zâmbească.

Tom a pornit spre bucătărie s-o aducă pe *madame* Annette, dar chiar atunci cobora scările Chris.

— A, Chris! Dânsul este detectivul-inspector Webster. De la Londra. Christopher Greenleaf, oaspetele meu.

— Încântat, a zis Chris întinzând mâna și părând copleșit de admirație în fața polițistului de la Scotland Yard.

— Mă bucur să vă cunosc, a zis politicos Webster înclinându-se și strângându-i mâna lui Chris. Greenleaf. Richard Greenleaf. Era un prieten al dumneavoastră, nu-i așa, domnule Ripley?

— Da. Chris este vărul lui.

Webster probabil că-l verificase, scormonise prin dosare să vadă dacă Tom Ripley nu avea cumva cazier, pentru că altminteri Tom nu-și imagina cum și-ar mai fi amintit cineva numele lui Dickie, după șase ani.

— Vă rog să mă scuzați, mă duc s-o chem pe *madame* Annette.

Madame Annette curăța ceva în chiuvetă. Tom a întrebat-o dacă putea veni să-l cunoască pe domnul de la Londra.

— Cred că vorbește franțuzește, a zis el.

În timp ce se întorcea în living, l-a văzut coborând scările pe Bernard. Purta pantalonii lui Tom și un pulover fără cămașă pe dedesubt. Tom i l-a prezentat lui Webster.

— Domnul Tufts este pictor. Din Londra.

— Aha, a zis Webster. L-ați cunoscut pe domnul Murchison cât ați stat aici?

— Nu, a zis Bernard, așezându-se pe unul dintre scaunele cu spătar tapițate tot cu galben. Am sosit abia ieri.

A intrat *madame* Alinette.

Detectivul-inspector Webster s-a ridicat în picioare, a zâmbit și a zis:

— *Enchanté, madame!*[23]

A continuat într-o franceză perfectă, deși cu un accent britanic evident:

— Am venit să anchetez dispariția domnului Murchison.

— A, da! Am citit despre asta în ziar chiar azi-dimineață, a zis *madame* Annette. N-a fost găsit?

— Nu, *madame*.

A zâmbit din nou, ca și cum ar fi vorbit despre ceva încă și mai amuzant, apoi a continuat:

— S-ar părea că dumneavoastră și domnul Ripley sunteți ultimii care l-au văzut. Sau poate dumneavoastră, domnule Greenleaf? a adăugat el în engleză.

Chris s-a bâlbâit, dar se vedea clar că era sincer când a zis:

— Nu l-am întâlnit niciodată pe domnul Murchison, nu.

— La ce oră a plecat de-aici domnul Murchison joi, *madame* Annette? Vă mai amintiți?

— O, cred că pe la… după prânz. Am pregătit prânzul ceva mai devreme. Să zicem că a plecat pe la 14.30.

Tom n-a spus nimic. *Madame* Annette avea dreptate.

— V-a pomenit cumva că ar avea prieteni la Paris? l-a întrebat inspectorul pe Tom. Scuzați-mă, doamnă, pot vorbi franțuzește, dacă doriți.

Dar discuția a continuat în ambele limbi, iar Tom și Webster traduceau pe rând pentru *madame* Annette, pentru că inspectorul voia să-i audă părerea, dacă avea vreuna.

Murchison nu pomenise despre nimeni din Paris, iar Tom a spus că nu credea că intenționa să se întâlnească cu cineva la Orly.

— Știți, dispariția domnului Murchison *și* dispariția tabloului s-ar putea să aibă legătură, a zis inspectorul Webster.

Tom i-a explicat lui *madame* Annette că un tablou pe care Murchison îl avusese cu el fusese furat la Orly, iar ea și-a adus

[23] „Încântat, doamnă!” (lb. fr.) (n.r.).

aminte cu bucurie că-l văzuse deasupra valizei domnului în hol, înainte să plece. Probabil că abia dacă-i aruncase o privire, s-a gândit Tom, dar avea mare noroc că menajera își amintea. Webster ar fi putut bănui că-l distrusese el.

— Corporația Derwatt, și cred că am toate motivele să-i spun așa, este foarte mare, a continuat inspectorul. Din ea nu face parte doar pictorul Derwatt. Constant și Banbury, prietenii lui Derwatt, dețin Galeria Buckmaster ca pe un fel de afacere adițională activităților lor, respectiv jurnalismul și fotografia. Există o companie de produse pentru pictură numite Derwatt. Există o școală de artă Derwatt la Perugia. Dacă ar fi vorba despre niște falsuri, am avea o mare problemă!

S-a întors spre Bernard și l-a întrebat:

— Cred că-i cunoașteți pe domnul Constant și pe domnul Banbury, nu-i așa, domnule Tufts?

Tom s-a simțit din nou cuprins de neliniște, pentru că Webster chiar trebuia să fi scormonit mult după informația asta. De ani buni, Ed Banbury nu-l mai pomenise în articolele lui pe Bernard drept unul dintre membrii grupului de prieteni ai lui Derwatt.

— Da, îi cunosc, a zis Bernard cumva năucit, dar fără să devină câtuși de puțin agitat.

— Ați stat de vorbă cu Derwatt la Londra? l-a întrebat Tom pe inspector.

— Nu poate fi găsit! a zis inspectorul Webster, de data asta radiind de-a dreptul. Nu că l-aș fi căutat eu prea mult, dar a încercat un coleg să dea de el după dispariția domnului Murchison. Și mai curios este, a adăugat el trecând pe franceză ca s-o includă în discuție și pe *madame* Annette, că nu există consemnată nicăieri vreo intrare în Anglia a lui Derwatt, venit din Mexic sau din altă parte. Și nu mă refer la ultimele zile, când se spune că ar fi fost văzut, ci la mai mulți ani. De fapt, ultima înregistrare pe care o are Serviciul de Imigrări este plecarea domnului Philip Derwatt în Grecia acum șase ani. Nu avem date că s-ar fi întors. După cum știți, chiar s-a crezut că Derwatt s-a înecat sau s-a sinucis undeva în Grecia.

Bernard s-a aplecat în față și s-a sprijinit cu coatele de genunchi. Oare se aduna ca să reziste provocării sau urma să răbufnească?

— Da. Am auzit. Vorbim despre pictorul Derwatt și despre presupusa lui sinucidere, i-a explicat Tom lui *madame* Annette.

— Da, doamnă, a zis politicos inspectorul, vă rog să ne scuzați un moment. Tot ce este important vom vorbi în franceză.

Pe urmă i s-a adresat lui Tom:

— Asta înseamnă că Derwatt a intrat și poate chiar a ieșit din Anglia la fel de nevăzut ca legendarul Scarlet Pimpernel sau ca o fantomă, a chicotit el. Am înțeles că dumneavoastră, domnule Tufts, l-ați cunoscut cândva pe Derwatt. L-ați întâlnit la Londra?

— Nu.

— Dar ați fost la expoziția lui, bănuiesc.

Zâmbetul lui Webster făcea un contrast de-a dreptul nebunesc cu posomorala lui Bernard.

— Nu. S-ar putea să mă duc mai târziu, a zis Bernard serios. A ajuns să mă deranjeze tot ce are legătură cu Derwatt.

Webster a părut să se uite la Bernard cu alți ochi.

— De ce?

— Pentru că… țin foarte mult la el. Știu că nu-i place publicitatea. M-am gândit c-o să mă duc să-l văd după ce trece toată nebunia, înainte să se întoarcă în Mexic.

Webster a izbucnit în râs și s-a lovit cu palmele peste coapse, spunând:

— Ei bine, dacă-l găsiți, să ne spuneți și nouă unde. Vrem să discutăm despre acest posibil fals. Am stat de vorbă cu domnul Banbury și cu domnul Constant. Ei au văzut *Ceasul* și susțin că este un tablou original, dar mă așteptam la asta, dacă înțelegeți ce vreau să spun, a adăugat inspectorul zâmbindu-i lui Tom. Ei au vândut tabloul. Mai susțin și că Derwatt l-a identificat ca aparținându-i în mod cert. Dar deocamdată nu pot decât să-i cred pe cuvânt pe domnii Banbury și Constant, din moment ce nu pot da de Derwatt sau de domnul Murchison. Ar fi interesant ca Derwatt să nu-l fi recunoscut ca fiind al lui sau să fi avut îndoieli și… În fine, nu vreau să scriu romane polițiste nici măcar în mintea mea!

Webster a râs cu poftă, colțurile gurii i s-au ridicat voios și s-a legănat puțin pe canapea. Râsul lui era contagios și atrăgător în ciuda dinților prea mari și pătați.

Tom a înțeles ce voia să spună Webster: că celor de la Galeria Buckmaster s-ar putea să le fi convenit să-l reducă pe Derwatt la tăcere sau să-l facă să dispară. Și să-l reducă la tăcere și pe Murchison.

— Dar domnul Murchison mi-a povestit el însuși despre discuția lui cu Derwatt, a zis Tom. A spus că Derwatt și-a recunoscut tabloul. Pe domnul Murchison îl îngrijora ca nu cumva Derwatt să fi uitat că-l pictase. Sau că *nu-l* pictase, mai exact. Însă Derwatt părea să și-l aducă aminte.

A fost rândul lui Tom să râdă.

Detectivul-inspector Webster s-a uitat la Tom și a clipit, păstrând ceea ce Tom a simțit că era o tăcere politicoasă. Ca și cum ar fi spus: „Acum trebuie să vă cred și pe dumneavoastră pe cuvânt, deși cuvântul dumneavoastră s-ar putea să nu valoreze nici el prea mult”. În cele din urmă, Webster a zis:

— Sunt destul de sigur că cineva, dintr-un motiv anume, a considerat că trebuie să scape de Thomas Murchison. Ce altceva aș putea crede?

Pe urmă a tradus politicos pentru *madame* Annette.

— *Tiens!*[24] a exclamat *madame* Annette.

Tom i-a simțit fiorul de groază, deși nu s-a uitat la ea nici măcar cu coada ochiului.

Tom era bucuros că inspectorul Weber nu știa că îi cunoștea și el pe Jeff și pe Ed. Ciudat că nu-l întrebase direct, s-a gândit Tom. Sau poate Jeff și Ed îi spuseseră deja că-l cunoșteau pe Tom Ripley, întrucât cumpărase de la ei două tablouri?

— *Madame* Annette, cred că ne-ar prinde bine niște cafea. Pot să vă ofer o cafea, domnule inspector, sau ceva de băut?

— Am văzut că aveți Dubonnet. Mi-ar plăcea un strop cu un cub de gheață și cu coajă de lămâie, dacă nu-i prea mare deranjul.

Tom i-a transmis lui *madame* Annette dorința inspectorului.

Nimeni n-a vrut cafea. Chris, rezemat de spătarul scaunului lângă ușile dinspre grădină, nu voia nimic. Părea complet fascinat de ce se petrecea.

— Din ce motiv anume, a zis Webster, credea domnul Murchison că tabloul lui era un fals?

Tom a oftat gânditor. Întrebarea îi fusese adresată lui.

— A spus ceva de spiritul picturii. Despre tușe, a răspuns el vag.

— Sunt cât se poate de sigur, a intervenit Bernard, că Derwatt n-ar accepta niciun fel de falsificare a operei lui. Nici nu se pune

[24] „Ca să vezi!” (lb. fr.) (n.r.).

problema. Dacă ar fi crezut că *Ceasul* este fals, el ar fi sesizat primul. S-ar fi dus direct la… nu știu, la poliție, cred.

— Sau la proprietarii Galeriei Buckmaster, a zis inspectorul.

— Da, a zis Bernard ferm, apoi s-a ridicat brusc în picioare. Mă scuzați un minut?

Bernard s-a îndreptat direct spre scări. *Madame* Annette a venit cu băutura lui Webster.

Bernard s-a întors cu un carnet gros, maro, foarte uzat, în care încerca să găsească ceva anume în timp ce traversa încăperea.

— Dacă vreți să-l cunoașteți puțin pe Derwatt, am copiat aici câte ceva din jurnalele lui. Le-a lăsat într-o valiză la Londra, atunci când a plecat în Grecia. Le-am împrumutat o vreme. Vorbește mai ales despre pictură și despre problemele lui de zi cu zi, dar există o însemnare… iat-o! Este de acum șapte ani. Îl definește cu adevărat pe Derwatt. Pot să v-o citesc?

— Da, vă rog! a zis Webster.

Bernard a citit:

— „Nu există depresie mai mare pentru un artist decât cea provocată de întoarcerea la Sine”. Scrie Sine cu majusculă. „Sinele este o lupă plină de lașitate, îngâmfare, egocetrism și rușine, prin care n-ar trebui să te uiți niciodată. Se întâmplă să-i arunci câteodată o privire în mijlocul lucrului – și atunci se produce un dezastru oribil – sau între tablouri, sau în timpul pauzelor, a vacanțelor – iar această privire n-ar trebui să se producă niciodată!”

Bernard a râs încet, apoi a continuat:

„O astfel de cădere aduce, pe lângă nefericire, întrebări deșarte de genul: la ce bun toate astea? Sau exclamații precum: cât de mult am decăzut! Și pe urmă, descoperirea încă și mai rea, pe care trebuia s-o faci demult, că nu te poți baza la nevoie nici măcar pe oamenii despre care ai spune că te iubesc. N-ai nevoie de ei când îți merge bine. Dar n-ar trebui să mă arăt lor în astfel de momente de slăbiciune. Mi-ar scoate ochii mai târziu cu momentul ăsta de slăbiciune, ca o cârjă pe care trebuia s-o ard chiar în noaptea asta. Să las amintirea nopților de chin să-mi rămână doar mie”. Și mai e un paragraf, a zis Bernard plin de venerație. „Oare oamenii care chiar pot vorbi unul cu altul fără frica urmărilor au cele mai bune căsnicii? Unde o fi dispărut din lume bunătatea și iertarea? Descopăr mai multă bunătate în

privirile copiilor care îmi pozează și se uită la mine cu ochi mari, inocenți, fără să mă judece. Prietenii? În momentul încleștării cu Moartea, potențial sinucigaș, i-am sunat. Rând pe rând n-au fost acasă, n-au răspuns la telefon sau, dacă au răspuns, erau ocupați în seara aceea cu ceva important, la care nu puteau renunța. Iar eu am fost prea mândru să-i întrerup și să le spun: «Trebuie să ne vedem astă-seară, altminteri…» Acesta a fost ultimul meu efort de a stabili legături. Cât de demn de milă, cât de omenesc, cât de nobil… ce poate fi mai dumnezeiesc decât să comunici? Sinuciderea știe că are puteri magice”.

Bernard a închis carnetul și a adăugat:

— Desigur, era foarte tânăr când a scris asta. Nici nu împlinise treizeci de ani.

— Foarte emoționant, a zis inspectorul. Când ați spus că a scris asta?

— Acum șapte ani. În luna noiembrie, a răspuns Bernard. A încercat să se sinucidă la Londra, în octombrie. A scris aceste însemnări în timp ce își revenea. N-a fost ceva radical… Somnifere.

Tom l-a ascultat neliniștit. Nu știuse de tentativa de sinucidere a lui Derwatt.

— Poate vi se pare că sună melodramatic, i s-a adresat Bernard inspectorului. Jurnalele nu erau destinate să fie citite de altcineva. Pe restul le deține Galeria Buckmaster. Doar dacă Derwatt nu le-o fi cerut înapoi.

Bernard începuse să se bâlbâie și să pară stingherit, probabil pentru că se străduia să mintă.

— Așadar, Derwatt este genul sinucigaș? a întrebat Webster.

— A, nu! Are perioade bune și perioade proaste. Perfect normal. Normal pentru un pictor, vreau să spun. Când a scris asta, era la pământ. Nu i se mai dădeau banii pentru o pictură murală pe care o terminase deja. Experții au refuzat-o pentru că în ea erau reprezentate și niște nuduri. Era pentru un oficiu poștal de undeva, a râs Bernard, de parcă acum nu mai avea nicio importanță.

În mod ciudat, chipul lui Webster devenise serios și gânditor.

— V-am citit aceste pasaje ca să vă arăt că Derwatt este un om cinstit, a continuat Bernard nedomolit. Niciun om necinstit n-ar fi scris așa ceva – sau orice altceva din jurnal legat de pictură ori de viața de zi cu zi.

Bernard a bătut cu unghia în coperta carnetului și a adăugat:

— Eu am fost unul dintre cei prea ocupați ca să mă întâlnesc cu el atunci când a avut nevoie. Habar nu aveam că se simțea atât de distrus, înțelegeți? Nimeni n-a știut. Nici bani nu avea, dar a fost prea mândru să ne ceară. Un astfel de om nu fură și nu face falsuri… adică nu permite să se facă falsuri după opera lui.

Tom s-a gândit că inspectorul avea să spună: „Înțeleg”, cu solemnitatea potrivită ocaziei, dar Webster a rămas doar așa cum era, cu genunchii depărtați, tot gânditor, cu o mână în șold.

— Mi se pare minunat ceea ce ai citit! a zis Chris după o lungă tăcere.

Cum nimeni altcineva n-a spus nimic, Chris a plecat capul, apoi l-a ridicat din nou, gata, la nevoie, să-și apere opinia.

— Aveți și însemnări ulterioare? a întrebat Webster. Mă interesează foarte mult ceea ce ne-ați citit, dar…

— Una sau două, a zis Bernard răsfoind carnetul. Dar tot de acum șase ani. De exemplu: „Eternul eșec este singurul lucru care elimină spaima uriașă prezentă în actul creației? Derwatt… a fost mereu recunoscător pentru talentul lui. Îmi este extrem de greu să exprim în cuvinte ce vreau să spun.

— Cred că înțeleg, a zis Webster.

Tom a simțit imediat dezamăgirea uriașă, aproape personală a lui Bernard. S-a uitat scurt la *madame* Annette, care stătea discret la jumătatea distanței dintre arcada ușii și canapea.

— Ați schimbat vreo vorbă cu Derwatt la Londra, măcar la telefon? l-a întrebat Webster pe Bernard.

— Nu, a răspuns Bernard.

— Dar cu Banbury sau Constant, în timp ce Derwatt era acolo?

— Nu. Nu mă întâlnesc prea des cu ei.

Nimeni, s-a gândit Tom, n-ar fi bănuit că Bernard mințea. Părea cinstea întruchipată.

— Dar vă aflați în termeni amicali cu ei? a întrebat Webster ridicând ușor capul, dar părând că-și cerea oarecum scuze pentru întrebare. Am înțeles că i-ați cunoscut cu mulți ani în urmă, când Derwatt încă mai locuia la Londra.

— O, da! Sigur! Dar eu nu ies prea des în oraș.

— Știți cumva dacă Derwatt are prieteni, a continuat Webster cu vocea lui plină de blândețe, care să dețină vreun elicopter

sau vreo ambarcațiune cu care să-l fi putut strecura pe pictor m și afară din Anglia ca pe o pisică siameză ori ca pe un pakistanez?

— Nu știu. Eu nu cunosc niciunul.

— Încă o întrebare. I-ați scris, desigur, lui Derwatt în Mexic, atunci când ați aflat că trăiește, nu-i așa?

— Nu, nu i-am scris.

Bernard a înghițit în sec și mărul lui Adam, mare, a părut chinuit. A continuat:

— Așa cum v-am spus, nu prea țin legătura cu Jeff și cu Ed de la Buckmaster. Iar ei nu știu în ce sat locuiește Derwatt, de asta nu mă îndoiesc, pentru că tablourile sunt trimise cu vaporul din Veracruz. M-am gândit că dacă voia, Derwatt mi-ar fi scris el mie. Din moment ce n-a făcut-o, n-am încercat nici eu să-i scriu. Mi s-a părut…

— Da? Ce vi s-a părut?

— Mi s-a părut că Derwatt a trecut prin destule. Mă refer la sufletul lui. În Grecia, poate, sau înainte de Grecia. M-am gândit că poate s-a schimbat și poate s-a săturat de vechii prieteni, iar dacă n-a vrut să comunice cu mine, înseamnă că asta a fost dorința lui, modul lui de a vedea lucrurile.

Lui Tom îi venea să plângă pentru Bernard. Pictorul făcea eforturi dureroase și se simțea la fel de nefericit să joace acel rol ca oricine care, nefiind actor, încerca să joace pe scenă și ura fiecare minut în care trebuia să se prefacă.

Inspectorul Webster s-a uitat scurt la Tom, apoi din nou la Bernard.

— Ciudat. Vreți să spuneți că Derwatt era într-o asemenea…

— Cred că Derwatt se săturase peste măsură de trecut, l-a întrerupt Bernard, și se săturase de oameni, atunci când a plecat în Mexic. Dacă voia singurătate, eu nu m-am străduit să-l scot din ea. Altminteri, m-aș fi putut duce în Mexic să-l caut la nesfârșit… până l-aș fi găsit, probabil.

Tom aproape credea cuvintele pe care tocmai le auzise. Trebuia să le creadă, și-a spus în sinea lui. Așa că a început să le creadă. S-a dus la bar și a umplut din nou paharul lui Webster cu Dubonnet.

— Înțeleg. Iar acum când Derwatt pleacă din nou în Mexic… sau poate că a plecat deja, nu veți ști nici de data aceasta unde să-i scrieți? a întrebat Webster.

— Nu, în mod cert. Voi știi doar că pictează și că este, sper, fericit.

— Iar Galeria Buckmaster? Cei de acolo nu vor ști nici ei unde să-l găsească?

Bernard a clătinat iarăși din cap.

— Din câte știu eu, nu.

— Unde îi trimit banii cuveniți?

— Cred că la o bancă din Mexico City, care apoi îi expediază banii lui Derwatt.

Multe mulțumiri pentru replica asta deșteaptă, s-a gândit Tom, aplecat să toarne Dubonnetul. A lăsat loc în pahar pentru gheață și a adus găletușa de pe căruciorul cu băuturi.

— Domnule inspector, rămâneți să luați masa cu noi? I-am spus menajerei că mă aștept să rămâneți.

Madame Annette se strecurase din nou în bucătărie.

— Nu, nu, vă mulțumesc foarte mult, a zis zâmbind inspectorul Webster. Mă întâlnesc la prânz cu poliția din Melun. Cred că este singurul moment în care pot vorbi cu ei în tihnă. Tipic franțuzesc, nu? Sunt așteptat la Melun la 12.45, așa că ar trebui să chem deja un taxi.

Tom a sunat la firma de taxiuri din Melun și a cerut o mașină.

— Mi-ar plăcea să arunc o privire pe domeniul dumneavoastră, a zis inspectorul. Pare minunat!

Asta putea fi o schimbare de dispoziție, s-a gândit Tom, ca atunci când te roagă cineva să-i arăți grădina de trandafiri cu intenția să scape de o conversație plictisitoare, dar Tom nu credea că despre asta era vorba.

Chris a dat să-i urmeze, polițistul britanic îl fascina, dar Tom i-a făcut semn din ochi să nu vină și a ieșit afară cu inspectorul. Au coborât treptele de piatră pe care Tom aproape căzuse cu doar o zi în urmă, în timp ce alerga după Bernard cel murat de ploaie. Soarele era șovăielnic, iarba aproape se uscase. Inspectorul și-a vârât mâinile în buzunarele pantalonilor lăbărțați. Poate că Webster nu-l suspecta că făcuse ceva rău, s-a gândit Tom, dar simțea că nici nu era în afara oricărei bănuieli. „Adus-am oarecari servicii țării. Se știu.[25]” Nu era cea mai potrivită dimineață în care să-i treacă prin minte replici din Shakespeare.

[25] Replică din *Othello* (actul V, scena 2) de William Shakespeare (n.r.).

— Meri. Piersici. Cred că duceți o viață minunată aici. Aveți o profesie, domnule Ripley?

Întrebarea era la fel de tăioasă ca aceea a unui inspector de la imigrări, dar Tom se obișnuise deja cu ea.

— Grădinăresc, pictez și studiez ce-mi place. Nu am o ocupație în sensul că trebuie să mă duc zilnic sau măcar săptămânal la Paris. De fapt, mă duc rar la Paris.

Tom a cules de pe jos o piatră care-i deranja peluza și a țintit cu ea trunchiul unui copac. Piatra a lovit ținta cu un pocnet și Tom a simțit un junghi în glezna răsucită.

— Și pădure. Este a dumneavoastră?

— Nu. Din câte știu, este comunală. Sau a statului. Mai iau câteodată lemne de foc din ea. Vreascuri, resturi din copaci deja căzuți. Vreți să facem o mică plimbare? a întrebat Tom arătând spre potecă.

Inspectorul Webster a făcut șase-șapte pași spre potecă, dar după ce i-a aruncat o privire, s-a întors.

— Nu acum, mulțumesc. Mai bine m-aș uita după taxi.

S-au întors și au găsit taxiul la ușă.

Tom și-a luat rămas-bun de la inspector, la fel și Chris. Tom i-a urat *„Bon appetit”.*

— Fascinant! a zis Chris. Serios! I-ai arătat mormântul din pădure? Nu v-am urmărit pe fereastră, ar fi fost nepoliticos.

Tom a zâmbit.

— Nu i l-am arătat.

— Am vrut să pomenesc de el, dar pe urmă m-am gândit că aș fi un idiot să aduc în discuție indicii false, a râs Chris.

Avea până și dinții ca ai lui Dickie, cu canini ascuțiți și incisivi mici, un pic înghesuiți.

— Imaginează-ți-l pe inspector săpând ca să dea de Murchison! a zis Chris izbucnind din nou în hohote.

Tom a râs și el.

— Sigur, dacă l-am dus până la Orly, oare cum s-a întors?

— Cine l-a omorât? a întrebat Chris.

— Eu nu cred că e *mort,* a zis Tom.

— Răpit?

— Nu știu. Poate. Împreună cu tabloul. Nu știu ce să cred. Unde-i Bernard?

— S-a dus sus.

Tom a urcat după el la etaj. Ușa camerei lui Bernard era închisă. Tom a bătut și a primit un mormăit drept răspuns.

Bernard ședea pe marginea patului, cu brațele strânse la piept. Părea distrus și epuizat.

Tom a spus cât de vesel a putut – sau a îndrăznit:

— A mers bine, Bernard. *Tout va bien!*

— Am dat greș, a zis Bernard cu o privire nefericită.

— Ce vrei să spui? Te-ai descurcat de minune.

— Am dat greș. De aceea a pus atâtea întrebări despre Derwatt. Și despre cum poate fi găsit în Mexic. Derwatt a dat greș, iar eu la fel.

CAPITOLUL 14

A fost unul dintre cele mai groaznice prânzuri la care Tom participase vreodată, aproape că se putea compara cu cel luat împreună cu părinții lui Heloise după ce Heloise îi anunțase că se căsătoriseră deja. Măcar ăsta nu durase la fel de mult. Tom bănuia că Bernard se afla în depresia fără speranță a actorului care tocmai dăduse o reprezentație pe care o considera proastă și nimic nu-l putea alina. Bernard suferea de epuizarea – cunoscută de Tom – a interpretului care dăduse totul.

— Știți, astă-noapte, a zis Chris terminând ultimul pahar de lapte, pe care-l bea împreună cu vinul, am văzut o mașină ieșind cu spatele pe drumeagul din pădure. Pe la ora 1.00. Nu cred că are importanță. Dădea cu spatele cu luminile aprinse la minimum, ca și cum șoferul nu voia să fie văzut.

— Amanți, probabil, a zis Tom.

Se temea să nu reacționeze cumva Bernard – cum? – la aceste vorbe, dar Bernard părea să nu le fi auzit. S-a scuzat și s-a dus la etaj.

— La naiba! Îmi pare teribil de rău că este atât de supărat, a zis Chris când Bernard nu-l mai putea auzi. Îmi iau tălpășița imediat. Sper că n-am zăbovit aici prea mult.

Tom a vrut să caute mersul trenurilor de după-amiază, dar Chris avea altă idee. Prefera să facă autostopul până la Paris. Tom n-a încercat să-l facă să se răzgândească. Chris era convins că va fi o aventură. Alternativă era un tren în jur de ora 17.00, din câte știa Tom. Băiatul și-a coborât valizele de sus și a mers în bucătărie să-și ia rămas-bun de la *madame* Annette.

Pe urmă s-au dus în garaj.

— Te rog să-i spui tu la revedere din partea mea lui Bernard, a zis Chris. Avea ușa închisă. Cred că nu vrea să fie deranjat și n-aș vrea să mă considere mitocan.

Tom l-a asigurat că va face tot ce-i stătea în puteri ca Bernard să se simtă mai bine. S-au urcat în Alfa-Romeo.

— Poți să mă lași oriunde, pe bune, a zis Chris.

Tom credea că locul cel mai bun ar fi fost la Fontainebleau, lângă monument, de unde pornea șoseaua spre Paris. Chris

arăta exact a ceea ce era: un băiat american în vacanță, nici bogat, nici sărac. Tom s-a gândit că nu va avea nicio problemă să găsească pe cineva care să-l ducă la Paris.

— Pot să te sun peste vreo două zile? a întrebat Chris. Aș vrea să aflu ce s-a mai întâmplat. Voi urmări și ziarele, evident.

— Sigur, a zis Tom. Mai bine te sun eu. Stai la hotelul Louisiana, Rue de Seine, nu?

— Da. Nici nu-ți pot spune cât de minunat m-am simțit și numai să văd pe dinăuntru o casă franțuzească.

Ba da, ar fi putut spune. Sau, mai exact, nu era nevoie să-i spună, s-a gândit Tom. Pe drumul de întoarcere, Tom a condus mai repede decât de obicei. Se simțea foarte îngrijorat, dar nu știa de ce. Se gândea că ar fi fost destul de riscant să ia legătura cu Jeff și cu Ed, sau să-l caute ei. Cel mai bine era să-l convingă pe Bernard să rămână, și-a zis. Deși se putea dovedi dificil. Întoarcerea la Londra ar fi însemnat ca Bernard să vadă din nou expoziția lui Derwatt și afișele de pe stradă. Poate chiar i-ar fi văzut pe Jeff și pe Ed și-ar fi remarcat că erau ei înșiși speriați și plini de îndoieli. Tom a băgat mașina în garaj, apoi s-a dus direct la ușa camerei lui Bernard și a bătut.

Niciun răspuns.

Tom a deschis ușa. Patul era făcut la fel ca de dimineață, când îl găsise pe Bernard stând pe marginea saltelei. A văzut și mica adâncitură unde șezuse. Dar restul lucrurilor lui dispăruseră – geanta, costumul necălcat pus de Tom în dulap. Tom s-a dus apoi să arunce o privire în camera lui. Bernard nu era nici acolo și nici nu-i lăsase vreun bilet. *Madame* Clusot dădea cu aspiratorul, iar Tom i-a spus:

— *Bonjour, madame!*

Pe urmă a coborât la parter și a strigat:

— *Madame* Annette!

Menajera nu era în bucătărie. Se retrăsese la ea în cameră. Tom a bătut la ușă, a așteptat răspunsul, apoi a deschis. *Madame* Annette se odihnea în pat, sub o cuvertură mov tricotată, și citea *Marie-Claire.*

— Nu vă deranjați, *madame!* a zis Tom. Vreau numai să vă întreb unde este *monsieur* Bernard.

— Nu-i la el în cameră? Poate a ieșit să se plimbe. Tom n-a vrut să-i spună că părea să fi plecat cu tot cu lucruri.

— Nu v-a anunțat?

— Nu, *m'sieur*.

— Ei, a zis Tom reușind să zâmbească, să nu ne îngrijorăm din atâta lucru. A telefonat cineva?

— Nu, *m'sieur*. Pentru câte persoane să pregătesc cina?

— Cred că pentru două, *madame* Annette, a zis Tom, gândindu-se că Bernard se putea întoarce.

A ieșit și a închis ușa după el.

„Doamne!", și-a zis Tom gândindu-se să se scufunde în câteva poeme liniștitoare de Goethe. *Der Abschied*[26]*,* poate. Puțină seriozitate nemțească. Siguranța goetheană a superiorității, poate chiar a geniului. De asta avea nevoie. Tom a scos cartea de pe raft – *Goethes Gedichte*[27] – și, ca printr-o minune a subconștientului, volumul s-a deschis exact la *Der Abschied*. Tom știa poezia pe de rost, deși nu îndrăznise niciodată să i-o recite cuiva cu voce tare, de teamă că nu avea accentul perfect. De data aceasta, primele versuri l-au întristat:

Lass mein Aug' den Abschied sagen,

Den mein Mund nicht nehmen kann!

„Îmi iau adio din privire, căci gura nu-l poate rosti.[28]".

Schwer, wie schwer ist er zu tragen!

Und ich bin –

Tom a auzit trântindu-se portiera unei mașini și a tresărit. Venise cineva. Poate că se întorcea Bernard cu taxiul.

Nu, era Heloise.

Stătea cu capul gol lângă mașină, cu părul blond ciufulit de vânt, și scormonea în poșetă după ceva.

Tom a dat fuga și a deschis larg ușa.

— Heloise!

— *O, Tome!*

S-au îmbrățișat. O, *Tome, o, Tome!* Se obișnuise deja cu numele lui rostit atât de pedant, iar din gura lui Heloise chiar îi plăcea cum suna.

---

[26] „Despărțire" (lb. germ.) (n.r.).

[27] „Poezii de Goethe" (lb. germ.) (n.r.).

[28] *Despărțire* în traducerea lui Nicu Porsenna (n.r.).

— Ce arsă ești de soare! a zis Tom în engleză, dar voia să spună bronzată. Hai să plătim șoferul. Cât îi datorezi?

— O sută patruzeci de franci.

— Ce ticălos! De la Orly până aici? Ce…

Tom și-a reprimat chiar și în engleză cuvântul pe care dădea să-l spună și a plătit. Șoferul nu i-a ajutat cu bagajele.

Tom le-a dus înăuntru.

— Vai, ce bine e să fii acasă! a zis pe urmă Heloise întinzând brațele.

Și-a aruncat geanta mare, care semăna cu un goblen – produs grecesc –, pe canapeaua galbenă. Purta sandale maro de piele, pantaloni evazați roz și o geacă bleumarin. Tom s-a întrebat de unde și cum își cumpărase geaca.

— Totul este în regulă, pe-aici. *Madame* Annette se odihnește la ea în cameră, a zis Tom dând-o pe franceză.

— Ce vacanță oribilă am avut!

Heloise s-a prăbușit pe canapea și și-a aprins o țigară. Îi trebuiau câteva minute ca să se liniștească, așa că Tom a început să care valizele la etaj. Ea a țipat după una dintre ele, pentru că avea înăuntru ceva ce urma să rămână la parter, așa că Tom a înșfăcat altceva.

— Chiar trebuie să fii atât de american și de eficient? s-a plâns Heloise.

Care ar fi fost alternativă? Să stea și s-o aștepte pe ea să se destindă?

— Da.

A dus și restul lucrurilor în camera ei.

Când a coborât, *madame* Annette venise și ea în living și vorbea cu Heloise despre Grecia, despre iaht, despre casa de-acolo (într-un sătuc de pescari, evident), dar menajera încă nu-i povestise despre Murchison, și-a dat seama Tom. *Madame* Annette o adora pe Heloise, pentru că ei îi plăcea să-i servească pe alții, iar lui Heloise îi plăcea să fie servită. Heloise nu voia nimic deocamdată, dar pentru că *madame* Annette a insistat, a acceptat o ceașcă de cafea.

Pe urmă, Heloise i-a povestit despre vacanța petrecută pe *Princesse de Grèce,* iahtul papițoiului Zeppo, un nume care îi aducea aminte lui Tom de Frații Marx. Tom îl văzuse în fotografii pe grecul cel păros, un tip cu un amor propriu de armator bogat, deși, din ce știa Tom, Zeppo nu era decât băiatul unui rechin

imobiliar neînsemnat, un oarecare, un afacerist care-și storcea de bani propriii oameni, stors la rândul lui de coloneii fasciști de la conducerea țării, după spusele lui Zeppo și ale lui Heloise, dar în stare, totuși, să câștige destul ca fiul lui să se fâțâie de colo-colo pe un iaht, să hrănească peștii cu caviar și să umple piscina iahtului cu șampanie pe care apoi o încălzea ca să poată înota în ea.

— Zeppo trebuia să ascundă cumva șampania, așa că a turnat-o în piscină, i-a explicat Heloise.

— Iar Zeppo cu cine se culca? a întrebat Tom. Cred că nu cu nevasta președintelui american!

— Cu ori-cine! a răspuns Heloise în engleză, plină de dispreț, suflând fumul de țigară.

Nu cu Heloise, Tom era sigur de asta. Heloise era uneori provocatoare – nici măcar prea des –, dar Tom avea certitudinea că nu sărea în patul oricui, că se culcase numai cu el de când se căsătoriseră. În niciun caz cu Zeppo, gorila, slavă Domnului! Heloise n-ar fi mers atât de departe. Zeppo trata femeile într-un mod respingător, dar părerea lui Tom despre asta – părere pe care nu îndrăznise să și-o exprime niciodată în fața vreunei femei – era că, din moment ce ele acceptau de la început acest tratament pentru o brățară cu diamante sau o vilă în sudul Franței, nu aveau dreptul să se mai plângă după aceea. Heloise părea iritată în mod special din cauza geloziei unei femei pe nume Norita, care credea că un anume bărbat de pe iaht era interesat de Heloise. Tom abia dacă a ascultat, cu mintea aiurea, toată pălăvrăgeala pe această temă, pentru că se întreba cum să-i spună lui Heloise veștile lui într-un mod care să n-o supere.

Aproape că se aștepta ca silueta sfrijită a lui Bernard să apară în orice moment în cadrul ușii. În timp ce se plimba prin living în sus și-n jos, se uita spre ușă la fiecare întoarcere.

— Am fost la Londra, a zis el.

— Da? Și cum a fost?

— Ți-am cumpărat ceva.

Tom a dat fuga pe scări – nu-l mai durea glezna – și s-a întors cu pantalonii de pe Carnaby Street. Heloise i-a încercat în sufragerie. Îi veneau bine.

— Îi ador! a zis Heloise și l-a sărutat îndelung pe obraz.

— M-am întors împreună cu un bărbat pe nume Thomas Murchison, a continuat Tom.

Apoi i-a povestit tot ce se întâmplase.

Heloise nu auzise de dispariție. Tom i-a explicat bănuiala lui Murchison în legătură cu faptul că *Ceasul* ar fi fost un fals, apoi i-a împărtășit convingerea proprie că niciun tablou semnat de Derwatt nu fusese falsificat și că, la fel ca poliția, nu era sigur că Murchison dispăruse. La fel cum nu știa despre falsuri, Heloise nu știa mare lucru nici despre venitul obținut de Tom de pe urma afacerii Derwatt – circa 12.000 de dolari pe an, cam cât primea și din acțiunile lui Dickie Greenleaf. Pe Heloise o interesau banii, dar nu și proveniența lor. Știa că familia ei contribuia la cheltuielile lor cam în aceeași măsură ca Tom, dar nu-i reproșase asta vreodată, iar Tom știa că nici nu-i păsa vreun pic – alt lucru pe care îl aprecia la Heloise. Tom îi spusese că cei implicați în afacerea Derwatt insistaseră să-i dea și lui o mică parte din profit, pentru că ajutase la organizare în urmă cu mai mulți ani, înainte ca el să fi cunoscut-o pe Heloise. Venitul obținut astfel îi era trimis lui Tom personal sau administrat de firma din New York care se ocupa de materialele Derwatt pentru pictură. Tom investea o parte din bani în New York, iar altă parte o trimitea în Franța, unde banii se transformau în franci. Șeful companiei de produse pentru pictură care purta numele lui Derwatt (din întâmplare, tot un grec) știa prea bine că Derwatt nu exista și că tablourile erau false.

— Încă ceva, a continuat Tom. Bernard Tufts – nu cred că-l cunoști – a venit în vizită aici acum două zile, iar în după-amiaza asta pare să fi plecat la plimbare cu tot cu lucrurile personale. Nu știu dacă se mai întoarce sau nu.

— Bernard Toofts? *Un anglais?*

— Da. Nu-l cunosc prea bine. E prietenul unor prieteni. Pictor, cam supărat din cauza iubitei lui. Se poate să fi plecat la Paris. M-am gândit să-ți spun de el, în caz că se întoarce.

Tom a râs. Era tot mai convins că Bernard n-o să mai apară. Oare luase un taxi – eventual spre Orly, de unde să se fi întors la Londra cu primul avion?

— Următoarea veste, a continuat Tom, este că suntem invitați mâine la cină la familia Berthelin. Vor *fi încântați* să vadă că te-ai întors! A, aproape că am uitat! Am mai avut un musafir –

Christopher Greenleaf, văr cu Dickie. A stat la noi două nopți. N-ai primit scrisoarea mea despre el?

N-ar fi avut cum, o expediase abia marți.

— *Mon Dieu*, ce ocupat ai fost! a exclamat Heloise în engleză, cu o umbră de invidie în glas. Ți-a fost dor de mine, *Tome*?

El a cuprins-o în brațe.

— Mi-a fost tare dor… serios!

Heloise dorise să păstreze la parter o vază – mică, bondoacă, cu două toarte și cu doi tauri care se amenințau reciproc cu coarnele plecate. Arăta bine, iar Tom n-a întrebat dacă era valoroasă, foarte veche sau altceva, pentru că în momentul acela nu-i păsa. A pus un disc cu *Anotimpurile* lui Vivaldi. Heloise s-a dus sus să despacheteze și i-a spus că voia să facă o baie. La ora 18.30, Bernard tot nu se întorsese. Tom avea bănuiala că plecase la Paris, nu la Londra, dar nu era decât o presimțire, deci nu se putea baza pe asta. În timpul cinei, pe care Heloise a preferat s-o ia acasă, *madame* Annette a pălăvrăgit cu ea despre domnul englez care venise de dimineață să pună întrebări despre domnul Murchison. Tom a observat că Heloise s-a arătat doar oarecum interesată și deloc îngrijorată. O interesa mai mult Bernard.

— Te aștepți să se întoarcă? În seara asta? a întrebat ea.

— Nu prea, ca să spun drept, a zis Tom.

Dimineața de joi a trecut în liniște, fără să primească nici măcar un telefon. Heloise sunase vreo trei sau patru cunoscuți din Paris, inclusiv pe tatăl ei la birou. Heloise purta acum blugi decolorați și umbla prin casă desculță. În ziarul pe care-l citea *madame* Annette nu apăruse nimic despre Murchison. Când menajera a plecat după-amiază – spunând că iese după cumpărături, dar probabil voia să-i telefoneze prietenei ei *madame* Yvonne și să-i spună despre întoarcerea lui Heloise și despre vizita acelui agent de la poliția londoneză –, Tom s-a întins alături de Heloise pe canapea, somnoros, cu capul pe sânii ei. Dimineață făcuseră dragoste. Fusese minunat! Se presupunea că era un act important, dar pentru Tom nu însemna la fel de mult ca faptul că dormise noaptea trecută împreună cu ea și că o ținuse în brațe. Heloise obișnuia să spună: „Se doarme bine cu tine pentru că atunci când te întorci pe partea cealaltă nu zgudui patul de parcă ar fi cutremur. Nici măcar nu bag de seamă că te-ai mișcat!” Lui Tom îi plăcea asta.

Nu o întrebase niciodată cine produsese cutremurele despre care vorbea. Heloise exista! Asta deja i se părea neobișnuit lui Tom. Nu-și dădea seama care erau obiectivele ei în viață. Semăna cu un tablou agățat pe perete. Poate că o să vrea copii, cândva, zicea ea. Între timp, exista. Nu că Tom s-ar fi putut lăuda cu cine știe ce obiective, mai ales că ajunsese la viața pe care o ducea acum, dar el simțea un oarecare avânt de a se bucura de tot ce-i oferea viața, avânt care îi lipsea lui Heloise, poate pentru că ea avusese tot ce-și dorea încă de când se născuse. Tom se simțea uneori aiurea când făceau dragoste, pentru că jumătate din timp era cumva detașat, de parcă ar fi obținut plăcere din partea a ceva neînsuflețit, ireal, de la un trup fără identitate. Poate că asta însemna că avea în el vreun fel de sfiiciune sau de puritanism. Sau o frică de a se dărui complet (din punct de vedere mental), de a-și spune lui însuși: „Dacă n-aș avea-o, dacă aș pierde-o pe Heloise, n-aș mai putea trăi”. Tom se știa capabil să creadă asta, chiar și în ceea ce-o privea pe soția lui, dar nu-i plăcea să recunoască acest lucru nici față de sine, nu-l admitea și evident că nu i-l spusese niciodată lui Heloise, pentru că ar fi fost (așa cum stăteau lucrurile în acel moment) o minciună. Simțea starea de completă dependență de ea mai degrabă ca pe o posibilitate. Avea puțină legătură cu sexul, s-a gândit Tom, și cu orice fel de dependență de sex. În general, Heloise disprețuia cam aceleași lucruri pe care le disprețuia și Tom. Îi era parteneră, într-un fel, deși una pasivă. Cu un băiat sau cu un bărbat, Tom ar fi râs mai mult – poate asta reprezenta principala diferență. Și totuși, Tom își aducea aminte o anumită ocazie când erau împreună cu părinții ei, iar el spusese: „Nu mă îndoiesc că fiecare membru al Mafiei a fost botezat, dar la ce folosește?”, iar Heloise râsese. Părinții ei, nu. Ei (părinții) descoperiseră cumva că Tom nu fusese botezat în Statele Unite – un aspect asupra căruia Tom era nesigur, dar pe care mătușa Dottie cu siguranță nu-l pomenise niciodată. Părinții lui Tom se înecaseră când el era foarte mic, așa că nu aflase nimic de la ei în legătură cu subiectul. Imposibil să le explice celor din familia Plisson, catolici, că în Statele Unite botezul, slujba, spovedania, găurile în urechi, iadul și Mafia erau cumva chestiuni mai degrabă catolice, și nu protestante. Tom nu era nici așa, nici așa, dar știa cu certitudine că nu era catolic.

În opinia lui Tom, Heloise se trezea la viață doar în momentele când o apuca furia. Avea furii și furii. Tom nu punea la socoteală izbucnirile provocate de întârzierea vreunei livrări de la Paris, când Heloise jura (strâmb) că nu va mai apela niciodată la vreun anume magazin. Furiile mai serioase erau provocate de plictiseală sau de vreun atac mărunt la egoul ei și puteau apărea atunci când vreun musafir se dovedea superior ei sau o contrazicea într-o discuție la masă. Heloise se controla până când oaspetele sau oaspeții plecau – ceea ce era mare lucru –, dar imediat după, se învârtea prin cameră tunând și fulgerând, izbea perne de pereți și striga: „*Fous-moi la paix! – Salauds!*" („Plecați dracului de-aici! Ticăloșilor!"), cu Tom ca unic spectator. Tom spunea atunci ceva liniștitor și irelevant, Heloise se înmuia, din fiecare ochi i se rostogolea câte o lacrimă, iar o clipă mai târziu putea izbucni în râs. Tom bănuia că asta însemna să ai spirit latin. Englezesc nu era, în mod cert.

Tom a lucrat cam o oră în grădină și a citit în franceză *Armele secrete* de Julio Cortazar. Pe urmă s-a dus la etaj și a definitivat portretul lui *madame* Annette – joia era ziua liberă a menajerei. La ora 18.00, a chemat-o pe Heloise să se uite la el.

— Nu-i rău, știi? Nu l-ai lucrat prea mult. Îmi place asta.

Remarca ei l-a încântat pe Tom.

— Să nu-i spui lui *madame*.

A pus tabloul să se usuce într-un colț, cu fața la perete. Pe urmă s-au pregătit să se ducă la familia Berthelin. Nu era nevoie să se îmbrace formal. Blugii erau de-ajuns. Vincent Berthelin lucra la Paris și venea în weekenduri la casa de la țară.

— Ce mai zicea *Papa*? a întrebat Tom.

— Se bucură că am revenit în Franța.

Papa nu-l plăcea prea mult, Tom știa asta, dar *Papa* avea și vaga senzație că Heloise își neglija soțul. Virtutea burgheză se războia cu orice urmă de personalitate, bănuia Tom.

— Și Noëlle?

Noëlle era prietena preferată a lui Heloise și locuia la Paris.

— Ei, nimic nou. Se plictisește. Nu i-a plăcut niciodată toamna.

Familia Berthelin, deși înstărită, trăia în mod voit la țară, în niște condiții spartane, cu closet în curte și fără apă caldă la chiuveta din bucătărie. Apa se încălzea într-un ibric pe plită, la foc cu lemne. Musafirii lor, soții Clegg, din Anglia, aveau în jur de

cincizeci de ani, la fel ca familia Berthelin. Fiul lui Vincent Berthelin, pe care Tom nu-l întâlnise până atunci, era un tânăr brunet de douăzeci și doi de ani (Vincent i-a spus lui Tom vârsta băiatului în timp ce gătea în bucătărie și beau împreună o sticlă de lichior de anason), iar acum locuia cu iubita la Paris și era pe punctul să-și abandoneze studiile de arhitectură de la Beaux Arts, fapt care-l nemulțumea profund pe Vincent.

— Fata asta nu merită! s-a plâns el lui Tom. Asta nu-i decât influență englezească, să știi!

Vincent era gaullist[29].

Cina a fost excelentă: pui, orez, salată, brânză și o tartă cu mere făcută de Jacqueline. Lui Tom îi stătea mintea la alte lucruri. Dar se simțea mulțumit, bucuros chiar până pe punctul de a zâmbi, pentru că Heloise era bine dispusă și își povestea aventurile din Grecia, iar la sfârșit au gustat cu toții *ouzo*[30] adus de ea.

— Dezgustător, *ouzo* ăsta! mai rău chiar decât Pernodul! a zis Heloise acasă, spălându-se pe dinți în chiuveta din baia ei.

Era deja în cămașă de noapte, una albastră, scurtă.

La el în dormitor, Tom își îmbrăca pijamaua nouă cumpărată de la Londra.

— Mă duc jos după niște șampanie! a strigat Heloise.

— Mă duc eu, a zis Tom grăbindu-se să-și ia papucii de casă.

— Trebuie să scap de gustul ăsta. În plus, vreau șampanie. Ai crede că Berthelin e sărac, dacă te iei după ce ne oferă de băut. *Vin Ordinaire!*

Dădea să coboare scările. Tom i-a ieșit înainte.

— Aduc eu șampania, ia tu niște gheață, a zis Heloise.

Tom parcă n-ar fi vrut ca ea să coboare în pivniță, dar a lăsat-o. El s-a dus în bucătărie. Tocmai scosese o tavă de gheață din frigider, când a auzit un țipăt – unul înăbușit, din cauza distanței, dar Heloise țipase groaznic. Tom a traversat în fugă holul de la intrare.

S-a auzit un al doilea țipăt și a dat nas în nas cu ea în toaleta de serviciu.

— Mon Dieu! S-a spânzurat cineva acolo jos!

— Oh, Doamne!

---

[29] Adept al doctrinei politice a generalului francez Charles de Gaulle, bazate pe ideea de patriotism și unitate națională (n.t.).

[30] Băutură alcoolică tradițională din Grecia (n.t.).

Tom a sprijinit-o pe Heloise și a condus-o sus pe scări.

— Nu coborî acolo, *Tome*! E oribil!

Era Bernard, fără îndoială. Tom tremura în timp ce urca scările cu Heloise, iar ea vorbea franțuzește și el englezește.

— Promite-mi că nu te duci acolo! Sună la poliție, *Tome*!

— Bine. O să sun la poliție.

— Cine e ăla?

— Nu știu.

S-au dus în cameră la Heloise.

— Rămâi aici! a zis Tom.

— Nu, nu mă lăsa singură!

— Insist! a zis în franceză Tom și a ieșit grăbit din cameră, apoi a coborât scările.

Un scotch sec i-ar fi prins cel mai bine, s-a gândit el. Heloise bea rareori tărie, așa că și-ar fi făcut efectul imediat. Și pe urmă, un calmant. Tom a alergat înapoi la etaj, cu o sticlă și un pahar de pe căruciorul cu băuturi. A umplut paharul pe jumătate, iar când Heloise a șovăit, a băut puțin el însuși, apoi i-a dus paharul la buze. Îi clănțăneau dinții.

— Anunți poliția?

— Da!

Măcar era sinucidere, s-a gândit Tom. Ar fi trebuit să se poată dovedi. Nu era crimă. Tom a oftat tremurând, aproape la fel de zguduit ca Heloise, care stătea acum pe marginea patului.

— Ce zici de șampanie? Multă șampanie?

— Da. *Non!* Să nu intri acolo! Telefonează la poliție!

— Da.

Tom a coborât la parter.

A intrat în toaleta de serviciu, a șovăit doar o clipă, apoi a deschis ușa – lumina din pivniță rămăsese aprinsă – și a început să coboare scara. A simțit un șoc la vederea siluetei întunecate care atârna cu capul strâmb. Frânghia era scurtă. Tom a clipit. Nu părea să aibă picioare. S-a apropiat.

Era un manechin.

Tom a zâmbit, apoi a izbucnit în râs. A lovit cu palma picioarele care atârnau – nimic altceva decât niște craci goi de pantaloni, pantalonii lui Bernard Tufts.

— Heloise! a strigat el alergând iarăși în sus pe scări, fără să-i pese dacă o trezea pe *madame* Annette. Heloise, e un

manechin! a zis el în engleză. Nu-i un om adevărat! *C'est un mannequin!* Nu trebuie să-ți fie frică!

I-au trebuit câteva secunde ca s-o convingă. Era o glumă a lui Bernard sau poate a lui Christopher, a adăugat Tom. În orice caz, pipăise picioarele spânzuratului și era sigur.

Heloise a devenit treptat furioasă, semn că-și revenea.

— Ce glumă englezească idioată! Cretină! Imbecilă!

Tom a râs ușurat.

— Mă duc să aduc șampania. Și gheața!

A coborât încă o dată. Manechinul atârna de o curea pe care Tom a recunoscut-o ca fiind a lui. Sacoul gri-închis stătea pe un umeraș, pantalonii fuseseră prinși de un nasture al hainei, iar capul era o cârpă cenușie, legată la gât cu o sfoară. Tom a adus repede un scaun din bucătărie – din fericire, toată zarva n-o trezise pe *madame* Annette –, s-a întors în pivniță și a dat jos manechinul. Cureaua fusese agățată de un cui din grindă. Tom a aruncat jos hainele care o speriaseră pe Heloise. Pe urmă a ales repede o sticlă de șampanie. A scos umerașul din sacou și l-a luat cu el. A luat și cureaua. A reușit să ia și frapiera cu gheață din bucătărie, apoi a stins luminile și a urcat la etaj.

CAPITOLUL 15

Tom s-a trezit chiar înainte de ora 7.00. Heloise dormea profund. S-a dat jos din pat cu grijă și s-a îmbrăcat cu halatul care atârna în baie.

Probabil că se trezise și *madame* Annette. Tom a coborât scările fără zgomot. Voia să ia costumul lui Bernard din pivniță înainte să-l găsească menajera. Și-a dat seama că pata lăsată de vinul vărsat și de sângele lui Murchison nu era cine știe ce. Dacă un expert ar fi căutat urme de sânge în ea, fără îndoială că le-ar fi găsit, dar Tom se simțea destul de optimist ca să creadă că nu va fi cazul.

A desfăcut nasturele pantalonilor din butoniera hainei. Dinăuntru a căzut fluturând un bilet de la Bernard. Era scris cu literele lui înalte și ascuțite:

> *Mă spânzur simbolic la tine în casă. Pe Bernard Tufts îl spânzur, nu pe Derwatt. Pentru D. fac penitență în singurul mod în care pot, adică ucigând eul pe care mi l-am însușit în ultimii cinci ani. Urmează să încerc în continuare să-mi fac treaba în mod onest în timpul care a mai rămas din viața mea.*
>
> *B.T.*

Tom a simțit impulsul să rupă biletul și să-l distrugă. Pe urmă l-a împăturit și l-a băgat în buzunarul halatului. Poate avea nevoie de el. Cine știe? Cine știe unde era Bernard și ce făcea? A scuturat costumul boțit al lui Bernard și a aruncat cârpa într-un colț. O să trimită costumul la curățătorie. Nu vedea niciun rău în asta. Tom a dat să-l ia la el în cameră, dar pe urmă s-a hotărât să-l lase pe masa din hol, unde punea hainele pe care le dădea lui *madame* Annette la curățat.

— *Bonjour, monsieur Tome!* a zis din bucătărie *madame* Annette. Iar v-ați trezit devreme! *Madame* Heloise s-a trezit și ea? I-ar plăcea niște ceai?

Tom s-a dus și el în bucătărie.

— Cred că vrea să mai doarmă în dimineața asta. Lăsați-o să doarmă cât de târziu dorește. Dar eu aș bea niște cafea, mulțumesc.

Madame Annette i-a spus că i-o va aduce sus. Tom s-a dus la etaj și s-a îmbrăcat. Voia să arunce o privire mormântului din pădure. Poate că Bernard făcuse vreo ciudățenie, îl deschisese parțial sau Dumnezeu mai știe ce, poate chiar se îngropase el înăuntru.

După cafea, a coborât. Soarele era pâclos și abia dacă se ridicase pe cer. Iarba, plină de rouă. Tom și-a făcut de lucru cu tufișurile lui, pentru că nu voia să se îndrepte direct spre mormânt, în caz că Heloise sau *madame* Annette se uitau pe fereastră. Nu și-a întors ochii către casă. Considera că privirea unui om atrăgea și privirea altuia.

Mormântul era exact acolo unde îl lăsaseră el și Bernard.

Heloise s-a trezit abia după ora 10.00, iar *madame* Annette l-a anunțat pe Tom, care se afla în acel moment în atelier, că *madame* Heloise voia să-l vadă. Tom s-a dus la ea în cameră și-a găsit-o pe Heloise luând micul dejun în pat.

— Nu-mi plac glumele prietenilor tăi, a zis ea mâncând grepfrut.

— N-o să mai fie și altele. Am scos hainele din pivniță. Nu te mai gândi la povestea asta. Vrei să mergem să luăm prânzul într-un loc frumos? Undeva pe malul Senei? Un prânz întârziat?

Ei i-a plăcut ideea.

Au găsit un restaurant pe care nu-l știau într-un orășel aflat spre sud, dar nu pe malul Senei.

— Vrei să plecăm undeva? În Ibiza? a întrebat Heloise.

Tom a șovăit. I-ar fi plăcut să plece undeva cu vaporul, să ia cu el cât bagaj dorea, cărți, un casetofon, culori și mape de desen. Dar și-a dat seama că lui Bernard, lui Jeff și lui Ed sau poliției li s-ar fi părut că încearcă să fugă, chiar dacă ar fi știut tot timpul unde se afla.

— O să mă gândesc. Poate.

— Grecia mi-a lăsat un gust amar. La fel ca *ouzo*, a zis Heloise.

Tom avea chef să moțăie puțin după prânz. La fel și Heloise. O să doarmă în patul ei, a zis ea, până când se trezeau sau până la cină. Și o să scoată din priză telefonul din camera lui Tom, ca să sune numai la parter și să răspundă *madame* Annette, dacă

era cazul. În astfel de momente, s-a gândit Tom, în timp ce conducea încet prin pădure spre Villeperce, se bucura că nu avea serviciu, că era destul de înstărit și însurat.

Dar Tom nu era câtuși de puțin pregătit pentru ce a văzut acasă atunci când a descuiat cu cheia ușa din față. Bernard stătea pe unul dintre scaunele galbene, cu fața spre intrare.

Heloise nu l-a observat imediat și a zis:

— *Tome*, *chéri*, îmi aduci tu niște Perrier cu gheață? Vai, ce somn îmi e!

Heloise s-a lăsat să cadă în brațele lui Tom și a fost surprinsă să-l simtă încordat.

— Bernard e aici. Știi tu… englezul despre care ți-am vorbit.

Tom a intrat în living.

— Bună, Bernard, ce mai faci?

Nu i-a întins mâna, dar a încercat să zâmbească.

Din bucătărie a apărut *madame* Annette.

— *A, monsieur Tome! Madame Heloise!* N-am auzit mașina. Probabil că surzesc. S-a întors *monsieur* Bernard.

Madame Annette părea agitată.

— Da. Bine. Îl așteptam, i-a spus Tom cât a putut de calm, deși își amintea că-i spusese că Bernard nu se mai întorcea.

Bernard s-a ridicat în picioare. Avea mare nevoie să se bărbierească.

— Iertați-mă că m-am întors neanunțat.

— Heloise, el este Bernard Tufts, un pictor care locuiește la Londra. Soția mea, Heloise.

— Bună ziua! a zis Bernard.

Heloise a rămas pe loc.

— Bună ziua! i-a răspuns ea în engleză.

— Soția mea este cam obosită, a zis Tom ducându-se lângă ea. Vrei să urci sau rămâi cu noi?

Heloise i-a făcut semn din cap să vină cu ea.

— Mă întorc imediat, Bernard, a zis Tom urmând-o.

— El e cel cu farsa sinistră? a întrebat Heloise când au ajuns la ea în dormitor.

— Mă tem că da. Este foarte excentric.

— Ce caută aici? Nu-mi place. Cine este? Nu mi-ai mai vorbit de el până acum. Și de ce îți poartă hainele?

— Este prietenul unor prieteni de-ai mei din Londra, a zis Tom ridicând din umeri. Sunt sigur că-l pot convinge să plece chiar

azi după-amiază. Probabil că are nevoie de bani. Sau de haine. O să-l întreb.

Tom a sărutat-o pe obraz.

— Bagă-te în pat, scumpo. Ne vedem curând.

Tom a trecut apoi prin bucătărie și a rugat-o pe *madame* Annette să-i ducă un Perrier lui Heloise.

— *Monsieur* Bernard rămâne la cină? a întrebat *madame* Annette.

— Nu cred. Dar noi mâncăm acasă. Ceva ușor. Am luat ditamai prânzul.

Tom s-a întors apoi la Bernard și l-a întrebat:

— Ai fost la Paris?

— Da, la Paris.

Bernard continua să stea în picioare. Tom nu știa exact cum să-l abordeze.

— Ți-am găsit manechinul în pivniță. Soția mea a suferit un șoc zdravăn. N-ar trebui să faci astfel de glume într-o casă în care sunt femei, i-a zis Tom zâmbind. Apropo, menajera mea ți-a dus costumul la curățat. Voi avea grijă să-ți fie trimis la Londra sau unde o să te afli. Stai jos.

Tom s-a așezat pe canapea.

— Ce ai de gând? l-a întrebat el pe Bernard.

Parcă ar fi întrebat un nebun ce mai face, și-a zis Tom. Nu se simțea în largul lui și disconfortul i-a crescut când și-a dat seama că inima îi bătea foarte repede.

În cele din urmă, Bernard s-a așezat.

— Păi…

A urmat o pauză lungă.

— Nu te întorci la Londra?

În disperare de cauză, Tom a luat un trabuc din cutia de pe măsuța de cafea. În felul ăsta avea cu ce să-și ocupe gura și să tacă pentru moment, dar ce mai conta?

— Am venit să vorbesc cu tine.

— Foarte bine. Despre ce?

S-a lăsat liniștea din nou, iar lui Tom i-a fost frică să o rupă. Bernard părea că bâjbâise în ultimele zile prin norii nesfârșiți ai propriilor gânduri. Acum se chinuia ca și cum încerca să vâneze o anume oiță mițoasă din mijlocul unei turme uriașe.

— Am tot timpul de care ai nevoie, a zis Tom. Ești între prieteni, Bernard.

— E foarte simplu. Trebuie să-mi încep viața de la capăt. Curat.

— Da. Știu. Poți s-o faci.

— Soția ta e la curent cu falsurile mele?

Tom a fost încântat să audă o întrebare logică.

— Nu, evident. Nu știe nimeni. Nimeni din Franța.

— Dar despre Murchison?

— I-am povestit despre dispariția lui Murchison. I-am spus că l-am lăsat la Orly.

Tom vorbise încet, în caz că Heloise asculta de pe holul de la etaj. Știa, însă, că vocile de jos nu ajungeau prea clar acolo, din cauza spiralei scărilor.

— Nu pot vorbi atâta timp cât în casă sunt și alte persoane, a zis Bernard oarecum iritat. Soția ta, de exemplu. Sau menajera.

— Bine, atunci hai să mergem undeva!

— Nu.

— Ei, nu pot să-i cer să plece lui *madame* Annette. Ea ține casa asta. Vrei să facem o plimbare? Știu o cafenea liniștită…

— Nu, mulțumesc.

Tom s-a rezemat de spătarul canapelei ținând în mână trabucul care mirosea ca o casă arsă. De obicei, îi plăcea mirosul.

— Apropo, să știi că inspectorul englez nu m-a mai căutat de când a fost aici. Și nici poliția franceză.

Bernard n-a reacționat în niciun fel. Până la urmă a spus:

— Bine, hai la o plimbare!

S-a ridicat și s-a uitat la ușile dinspre grădină.

— Plecăm prin spate, mai bine.

Au ieșit pe pajiște. Niciunul dintre ei nu-și luase pardesiul, iar afară era frig. Tom l-a lăsat pe Bernard să aleagă el încotro voia să meargă, iar Bernard a pornit-o spre pădure, pe potecă. Pășea încet, oarecum nesigur. Oare era slăbit pentru că nu mâncase? s-a întrebat Tom. Au ajuns la locul unde fusese îngropat cadavrul lui Murchison. Tom a simțit cum l-a cuprins frica, ridicându-i părul de pe ceafa și din spatele urechilor. Nu se temea de locul acela, și-a dat seama Tom, ci se temea de Bernard. Și-a păstrat mâinile libere, pregătit să se apere, și s-a tras mai departe de el.

La un moment dat, Bernard a încetinit, s-a întors și au pornit înapoi spre casă.

— La ce te gândești? a întrebat Tom?

— Eu... nu știu cum se va termina toată treaba asta. Deja a provocat moartea unui om.

— Da, e regretabil. Sunt de acord. Dar n-are câtuși de puțin de-a face cu tine, nu-i așa? Atâta vreme cât nu mai pictezi tablouri de Derwatt, noul Bernard Tufts poate începe o viață nouă și curată.

De la Bernard n-a venit niciun răspuns.

— I-ai sunat pe Jeff sau pe Ed cât ai fost la Paris?

— Nu.

Tom nu-și bătuse capul să cumpere vreun ziar englezesc, și probabil că nici Bernard nu se obosise s-o facă. Bernard își făcea griji doar pentru el însuși.

— Dacă vrei, o poți suna pe Cynthia de la noi. Din camera mea.

— Am vorbit cu ea de la Paris. Nu vrea să mă vadă.

— Aha!

Asta era problema, s-a gândit Tom. Asta mai lipsea!

— Păi, poți să-i scrii oricând. S-ar putea să fie mai bine. Sau s-o cauți când te întorci la Londra. Să dai buzna la ea în casă! a râs Tom.

— A zis nu.

Liniște.

Cynthia voia să se țină la distanță, bănuia Tom. Nu pentru că se îndoia că Bernard chiar intenționa să termine cu falsurile – nimeni nu se putea îndoi vreodată de ce afirma Bernard –, ci pentru că se săturase. Tom nu reușea totuși să înțeleagă de ce suferea Bernard în halul ăla. Au rămas pe terasa de piatră din fața ușilor cu geam.

— Trebuie să intru, Bernard, altfel îngheț de frig. Vino și tu!

Tom a deschis ușa. Bernard a intrat și el.

Tom a alergat la etaj să vadă ce făcea Heloise. Era încă țeapăn de frig sau de frică. Heloise stătea în pat la ea în cameră și sorta fotografii și vederi.

— Când pleacă?

— Draga mea, e vorba despre iubita lui de la Londra. A sunat-o de la Paris. Nu vrea să-l vadă. Bernard este teribil de nefericit și nu-i pot cere să plece pur și simplu. Nu știu ce are de gând să facă. Iubito, n-ai vrea să-ți vizitezi părinții pentru câteva zile?

— *Non!*

— Omul vrea să stea de vorbă cu mine. Sper să dispară de-aici cât mai curând.

— De ce nu-l poți da afară? Nu ți-e prieten. Și mai e și nebun!

Bernard a rămas.

* * *

Soneria de la intrare s-a auzit înainte să fi terminat ei cina. A răspuns *madame* Annette, apoi s-a întors și i-a spus lui Tom:

— Sunt doi ofițeri de poliție, *monsieur Tome.* Doresc să vă vorbească.

Heloise s-a uitat nemulțumită la el, apoi și-a aruncat șervetul pe jos. Detestase să se așeze la masă de la început, iar acum s-a ridicat în picioare.

— Din nou intruși! a zis ea în franceză.

Tom s-a ridicat și el în picioare.

Doar Bernard a părut netulburat.

Tom s-a dus în living. Erau aceiași doi polițiști care-l vizitaseră luni.

— Ne pare rău că vă deranjăm, domnule, a zis bărbatul mai în vârstă, dar nu vă funcționează telefonul. L-ați anunțat la deranjamente?

— Serios?

Cam la fiecare șase săptămâni telefonul se deranja în mod inexplicabil, dar acum Tom se întreba dacă nu cumva îi făcuse ceva Bernard. Poate-i tăiase firul.

— N-am știut. Mulțumesc!

— Am luat legătura cu anchetatorul englez sau, mai bine zis, el ne-a contactat pe noi.

Heloise s-a apropiat și ea, atât de curiozitate, cât și de furie, după cum bănuia Tom. Le-a făcut cunoștință, iar polițiștii și-au spus numele din nou – comisarul Delaunay și încă un nume pe care Tom nu l-a reținut.

— Acum nu este vorba numai despre dispariția domnului Murchison, ci și despre cea a pictorului Derwatt. Webstair, anchetatorul englez, a încercat și el să vă sune în după-amiaza asta. Ar fi vrut să știe dacă ați primit vești de la vreunul dintre ei.

Tom a zâmbit destul de amuzat.

— Nu l-am întâlnit niciodată pe Derwatt și cu siguranță nici el nu mă cunoaște, a zis Tom exact când intra în încăpere și Bernard. Iar de la domnul Murchison n-am primit niciun semn,

îmi pare rău s-o spun. Permiteți-mi să vi-l prezint pe Bernard Tufts, un prieten din Anglia. Bernard, domnii sunt de la poliție.

Bernard a mormăit ceva în semn de salut. Tom și-a dat seama că numele lui nu însemna nimic pentru polițiștii francezi.

— Nici măcar cei de la galeria unde Derwatt are expoziția în această perioadă nu știu unde se află pictorul, a zis Delaunay. Mi se pare surprinzător.

Era ciudat, într-adevăr, dar Tom nu le putea fi de niciun folos.

— Îl cunoașteți din întâmplare pe americanul Murchison? l-a întrebat Delaunay pe Bernard.

— Nu, a răspuns el.

— Poate dumneavoastră, doamnă?

— Nu, a zis Heloise.

Tom le-a explicat că soția lui abia se întorsese din Grecia, dar că el îi povestise deja despre vizita lui Murchison și despre dispariția lui.

Polițiștii păreau să nu știe ce să facă mai departe.

— Domnule Reeply, acestea fiind circumstanțele, a zis Delaunay, inspectorul Webstair ne-a cerut să vă cercetăm casa. Este o formalitate, desigur, dar trebuie făcută. Poate găsim vreun indiciu în legătură cu domnul Murchison. Suntem datori să ne ajutăm confrații britanici cu tot ce putem!

— Evident! Vreți să începeți chiar acum?

Afară se făcuse prea întuneric ca să cerceteze în exterior, dar polițiștii au spus că vor începe imediat și vor continua a doua zi dimineață. Au ieșit amândoi pe terasa de piatră. Lui Tom i s-a părut că se uitau cu mare nerăbdare la grădina scăldată în întuneric și la pădurea din spatele ei.

Pe urmă au început căutările în casă, conduși de Tom. I-a interesat mai întâi dormitorul lui Murchison, cel folosit ulterior de Chris. *Madame* Annette golise deja coșurile de gunoi. Polițiștii s-au uitat în sertare, golite și ele, cu excepția sertarelor de sus ale comodei – *commode*, spuneau francezii – pline cu așternuturi de pat și pături. Nu părea să fi rămas nimic în urma lui Murchison și a lui Chris. Au verificat apoi camera lui Heloise. (Heloise a rămas jos, probabil mocnind de furie.) Pe urmă s-au uitat la Tom în atelier, chiar i-au ridicat unul dintre fierăstraie. Casa avea și pod. Lumina se arsese, așa că Tom a adus un bec și o lanternă de la parter. Podul era plin de praf. Adăpostea scaune acoperite cu bucăți de pânză și o canapea veche a

foștilor chiriași pe care Tom și Heloise n-o aruncaseră. Polițiștii s-au uitat în spatele obiectelor cu ajutorul propriilor lanterne. Căutau ceva mai mare decât un indiciu, și-a dat seama Tom. Bănuia că îl credeau în stare, oricât de absurd părea, să lase un cadavru după canapea.

A urmat pivnița. Tom le-a arătat-o cu aceeași degajare, stând chiar lângă pata de pe jos și îndreptând lanterna către colțuri, deși acolo lumina era bună. S-a temut ca Murchison să nu fi sângerat cumva pe pardoseala de ciment din spatele butoiului. Nu cercetase locul acela destul de atent. Dar, dacă o fi existat sânge pe jos, polițiștii nu l-au văzut și oricum au aruncat podelei doar o privire fugară. Asta nu însemna că mâine n-o puteau verifica mai atent, s-a gândit Tom.

Au spus că vor reveni a doua zi la ora 8.00, dacă nu era prea devreme pentru Tom. Tom le-a confirmat că era o oră cât se poate de potrivită.

— Iertați-mă, le-a spus Tom lui Heloise și lui Bernard, după ce a închis ușa de la intrare.

Avea senzația că Heloise și Bernard stătuseră cu cafeaua în față fără să scoată nicio vorbă de când îi lăsase singuri.

— De ce au vrut să cerceteze casa? a întrebat Heloise.

— Pentru că americanul cu pricina încă este dat dispărut, a zis Tom. Domnul Murchison.

Heloise s-a ridicat în picioare.

— Putem sta de vorbă la etaj, Tom?

Tom s-a scuzat față de Bernard și s-a dus după ea.

Heloise a intrat în camera ei.

— Dacă nu-l scoți de aici pe acest *fou*[31]*,* plec din casă chiar în seara asta!

Tom se simțea între ciocan și nicovală. Ar fi vrut ca Heloise să rămână, dar știa că așa n-ar fi scos-o la capăt cu Bernard. Și, la fel ca Bernard, nici el nu putea gândi cu ochii indignați ai lui Heloise ațintiți asupra lui.

— Voi încerca din nou să scap de el, a zis Tom.

A sărutat-o pe Heloise pe gât. Cel puțin l-a lăsat s-o facă.

Tom a coborât iarăși la parter.

— Bernard, Heloise e supărată. Te-ar deranja să te întorci chiar astă-seară la Paris? Te pot duce cu mașina până la...

[31] „Nebun” (lb. fr.) (n.r.).

Fontainebleau, să zicem? Sunt și acolo câteva hoteluri bune. Dacă vrei să stăm de vorbă, vin mâine la Fontainebleau și…

— Nu.

Tom a oftat.

— Atunci, va pleca ea în seara asta. Mă duc s-o anunț.

Tom s-a dus la etaj și i-a spus lui Heloise.

— Ce înseamnă asta, alt Dickie *Granelafe*? Nu poți să-l dai afară din casă?

— Eu niciodată… Dickie n-a fost niciodată la *mine* acasă.

Tom s-a oprit, rămas fără cuvinte. Heloise părea suficient de furioasă încât să-l alunge ea însăși pe Bernard. Numai că n-ar fi reușit, s-a gândit Tom. Încăpățânarea lui Bernard depășea orice regulă de politețe.

Heloise a tras o valijoară de piele de pe un dulap și a început să împacheteze. N-avea niciun rost să-i spună că se simțea responsabil pentru Bernard, bănuia Tom. Ea s-ar fi întrebat de ce.

— Heloise, draga mea, îmi pare rău! Iei mașina sau vrei să te duc eu până la gară?

— Iau Alfa-Romeo și mă duc la Chantilly. Apropo, telefonul n-are nimic, l-am încercat pe cel din camera ta.

— Poate că le-au spus *les flics*[32] să-l repare.

— Sau poate că te-au mințit. Au vrut să te ia prin surprindere.

S-a oprit în timp ce-și împăturea o bluză și a întrebat:

— Ce-ai făcut, *Tome*? I-ai făcut ceva lui Murchison ăla?

— Nu! a spus Tom speriat.

— Știi, tata n-are de gând să mai tolereze nicio prostie, niciun scandal.

Se referea la treaba cu Greenleaf. Tom își reabilitase numele în povestea aceea, ca să fie sigur, dar rămâneau întotdeauna bănuieli. Latinii făceau glume urâte despre asta, iar glumele latinilor deveneau, în mod ciudat, adevăruri pentru ei. Poate că Tom îl omorâse pe Dickie. Și toată lumea știa că obținuse niște bani de pe urma morții lui, oricât se străduise Tom să nu afle nimeni. Heloise știa că avea un venit care provenea de pe urma lui Dickie. Și tatăl lui Heloise știa asta, deși nici el nu-și păstrase mâinile curate în afaceri. Numai că mâinile lui Tom puteau fi pătate de sânge. *Not olet pecunia*, *sed sanguis*[33]*…*

---

[32] „Polițiștii” (lb. fr.) (n.r.).

[33] „Banii nu au miros, dar sângele… (lb. lat.) (n.r.).

— Nu va mai fi niciun scandal, a zis Tom. Exact asta mă străduiesc din răsputeri: să evit un scandal. Este scopul meu.

Heloise și-a închis bagajul.

— Nu știu niciodată cu ce te ocupi.

Tom i-a luat valiza din mână. Pe urmă a lăsat-o jos și a îmbrățișat-o pe Heloise.

— Mi-aș fi dorit să-mi petrec noaptea asta cu tine.

Și Heloise ar fi vrut să și-o petreacă cu el, dar nu era nevoie să i-o spună. Era cealaltă latură a acelui *fous-moile-camp*![34] al ei. Acum ea era cea care pleca. Franțuzoaicele simțeau nevoia să plece dintr-o cameră ori dintr-o casă, să-i ceară altcuiva să-și schimbe camera sau să se ducă undeva, iar cu cât situația era mai supărătoare pentru celălalt, cu atât le plăcea mai mult. Și totuși, ăsta rămânea un aspect mai puțin deranjant în comparație cu țipetele lor. Tom numea acest comportament „legea dislocării franceze”.

— I-ai sunat pe ai tăi? a întrebat Tom.

— Dacă nu sunt ei acasă, sunt servitorii.

Avea de condus vreo două ore.

— Mă suni când ajungi?

— *Au revoir*, Bernard! a strigat Heloise din ușa de la intrare.

Apoi, s-a întors spre Tom, care o condusese:

— *Non*!

Tom a urmărit cu amărăciune cum luminile roșii ale mașinii Alfa-Romeo au luat-o spre stânga la poartă și au dispărut.

Bernard stătea și fuma. Din bucătărie s-a auzit zăngănind slab al capacului găleții de gunoi. Tom a luat lanterna de pe masa din hol și s-a dus în toaleta de serviciu. A coborât în pivniță și s-a uitat după butoiul de vin în spatele căruia îl ascunsese pe Murchison. Din fericire, nu erau pete de sânge acolo. Tom a urcat înapoi.

— Știi, Bernard, poți rămâne în noaptea asta aici, dar mâine dimineață va veni poliția ca să cerceteze casa mai amănunțit. (Și pădurea, i-a trecut brusc prin minte lui Tom.) Ți-ar putea pune întrebări care să te deranjeze. Nu vrei să pleci înainte să sosească ei, la 8.00?

— Poate, poate.

Pe la ora 22.00, *madame* Annette a venit să-i întrebe dacă mai voiau cafea. Tom și Bernard au refuzat.

[34] „Pleacă de aici!” (lb. fr.) (n.r.).

— *Madame* Heloise a ieșit? a întrebat *madame* Annette.

— S-a hotărât să se ducă să-și viziteze părinții, a zis Tom.

— La ora asta! Vai, *madame* Heloise!

A strâns cestile goale de cafea. Tom a simțit că Bernard îi displăcea, la fel ca lui Heloise. Ce păcat, s-a gândit Tom, că Bernard nu-și dezvăluia adevăratul caracter, că oferea o imagine atât de antipatică asupra lui în fața tuturor. Tom și-a dat seama că nici Heloise, nici *madame* Annette nu puteau să-l placă pentru că nu știau, de fapt, nimic despre el, nimic despre devotamentul lui față de Derwatt – pe care ele l-ar fi considerat, probabil, „folosirea" lui Derwatt. Și mai presus de orice, nici Heloise, nici *madame* Annette, cu originile lor atât de diferite, n-ar fi înțeles niciodată progresul făcut de Bernard Tufts de la condiția lui modestă (după spusele lui Jeff și Ed) până la ceea ce putea fi numit culmea măreției datorate talentului său – deși își semna lucrările cu alt nume. Lui Bernard nici măcar nu-i păsa de aspectul bănesc, ceea ce iarăși ar fi fost de neînțeles pentru *madame* Annette și pentru Heloise. Menajera a plecat din living foarte repede, cât de țâfnoasă își putea permite să se arate, și-a dat seama Tom.

— Aș vrea să-ți spun ceva, a zis Bernard. În noaptea de după moartea lui Derwatt – după cum știi, noi am auzit că a murit la douăzeci și patru de ore după ce s-a întâmplat nenorocirea – am… am avut o viziune cu Derwatt stând în picioare la mine în dormitor. Pe fereastră intra lumina lunii. Țin minte că refuzasem să mă întâlnesc cu Cynthia pentru că voiam să fiu singur. L-am *văzut* pe Derwatt și i-am simțit prezența. Chiar zâmbea. Mi-a spus: „Nu fi îngrijorat, Bernard, nu sufăr. Nu mă doare". Ți-l poți imagina pe Derwatt spunând ceva atât de previzibil? Și totuși, l-am auzit.

Bernard își auzise propria ureche internă. Tom s-a prefăcut că îl ascultă cu interes.

— M-am ridicat în capul oaselor în pat și m-am uitat la el cam un minut. Derwatt a plutit prin camera mea, camera în care uneori pictez și dorm.

Vorbea despre picturile semnate Tufts, nu Derwatt.

Bernard a continuat:

— A zis: „Mergi înainte, Bernard, mie nu-mi pare rău". Voia să spună, am înțeles eu, că nu-i părea rău că s-a sinucis. Și să-mi văd de viața mea. Cel puțin…

Bernard s-a uitat la Tom pentru prima oară de când începuse să vorbească și a continuat:

— ...cel puțin de timpul care mi-a mai rămas de trăit. Este greu să controlezi asta, nu-i așa? O face destinul în locul nostru.

Tom a șovăit.

— Derwatt avea simțul umorului. Jeff zice că probabil ar fi apreciat faptul că-i falsifici opera cu atât de mult succes.

Slavă Domnului, remarca lui Tom n-a picat prost.

— Până la un punct. Da, falsificatul i s-ar fi putut părea o glumă profesională. Dar lui Derwatt nu i-ar fi plăcut latura comercială a activității. Banii l-ar fi putut face să se sinucidă la fel de ușor ca lipsa lor totală.

Tom și-a dat seama că gândurile lui Bernard începeau din nou s-o ia razna într-un mod haotic și ostil – ostil față de el. Oare ar fi trebuit să-l anunțe că se duce la culcare? Sau Bernard ar fi considerat asta o jignire?

— Blestemații de *flics* vin dimineață teribil de devreme, cred că o să mă bag în pat.

Bernard s-a aplecat în față.

— N-ai înțeles ce-am vrut să spun alaltăieri, când am zis că am dat greș cu detectivul acela din Londra. Am încercat să i-l explic pe Derwatt.

— Pentru că n-ai dat greș. Uite, Chris a înțeles. Și îmi aduc aminte că Webster a spus că i s-a părut foarte emoționant.

— Webster a continuat să se gândească la posibilitatea unor falsuri autorizate de Derwatt. Nici măcar n-am reușit să-l conving asupra caracterului lui! M-am străduit din răsputeri, dar n-am reușit.

Încercând cu disperare să-l aducă pe Bernard din nou pe linia de plutire, Tom a zis:

— Webster îl caută pe Murchison. Asta-i misiunea lui. Nu-l interesează deloc Derwatt. Mă duc sus.

Tom a urcat la el în cameră. S-a îmbrăcat în pijama. A crăpat puțin fereastra și s-a băgat în pat – pe care în seara asta *madame* Annette nu-l desfăcuse –, dar se simțea cumva nesigur și a avut impulsul să încuie ușa. Să fi fost asta o prostie? Oare avea rost? Părea o lașitate din partea lui. N-a încuiat ușa. Ajunsese la mijlocul unui volum din *Istoria socială a Angliei* de Trevelyan. A vrut să continue cartea, dar a luat în loc dicționarul *Harrap's. To forge* – a falsifica. În franceză, *forge* însemna

„fierărie” și avea de-a face numai cu prelucrarea metalului. „Falsificare”, în franceză, se spunea *falsification* sau *contrafaire.* Tom știa deja. A închis cartea.

A stat întins vreo oră fără să adoarmă. La fiecare câteva secunde își auzea sângele vâjâindu-i în urechi în crescendo, destul de tare cât să-l facă să tresară, și avea mereu senzația că se prăbușea de la înălțime.

La ceasul de mână cu limbi fosforescente a văzut că era ora 00.30. Oare ar fi trebuit s-o sune pe Heloise? Voia s-o sune, dar n-ar fi vrut să stârnească și mai mult dezaprobarea lui Papa pentru că telefona atât de târziu. Naiba să-i ia!

Brusc, și-a dat seama că a fost apucat de umeri și că niște mâini i s-au strâns în jurul gâtului. S-a zvârcolit și și-a eliberat picioarele de sub pătură. Trăgea degeaba de brațele lui Bernard ca să-i desprindă mâinile de gâtul lui, așa că în cele din urmă a înfipt un picior în corpul lui Bernard și a împins. Mâinile s-au desfăcut. Bernard a căzut cu zgomot pe podea, gâfâind. Tom a aprins veioza, gata s-o dea jos de pe noptieră, și a răsturnat un pahar cu apă care s-a vărsat pe covorul oriental.

Bernard se chinuia să-și tragă răsuflarea.

La fel ca Tom, într-un fel.

— Dumnezeule, Bernard! a zis Tom.

Bernard n-a răspuns sau n-a fost în stare. S-a proptit într-un cot pe podea, în poziția galului muribund din sculptura romană. Tom s-a întrebat dacă intenționa să-l atace din nou imediat ce-și recăpăta puterile. S-a dat jos din pat și și-a aprins un Gauloise.

— Serios, Bernard, ce prostie ai vrut să faci! a zis Tom izbucnind în râs și înecându-se cu fumul țigării. N-aveai nici cea mai mică șansă să scapi! *Madame* Annette știe că ești aici, poliția, la fel.

Tom l-a urmărit pe Bernard cum s-a ridicat în picioare. Nu se întâmpla des, s-a gândit el, ca o victimă să poată fuma o țigară și să se plimbe desculță, în timp ce îi zâmbea celui care tocmai voise s-o omoare.

— N-ar trebui să mai încerci.

Tom știa că vorbele lui erau absurde. Lui Bernard nu-i păsa ce se întâmpla cu el.

— N-ai de gând să spui nimic?

— Ba da, a zis Bernard. Te detest! Toate astea s-au întâmplat numai din cauza ta. Eu n-ar fi trebuit să accept niciodată, este adevărat, dar tu ai început totul.

Tom știa. El era originea mistică, izvorul răului.

— Încercăm cu toții să punem capăt întregii afaceri, să n-o mai continuăm.

— Iar eu sunt terminat. Cynthia…

Tom a tras din țigară și a zis:

— Ai spus că uneori, atunci când pictai, te simțeai ca Derwatt. Gândește-te ce ai făcut pentru renumele lui! Când a murit nu era câtuși de puțin faimos.

— Totul a fost întinat, a zis Bernard, de parcă era însăși vocea destinului, a judecății de apoi sau chiar a iadului.

S-a îndreptat spre ușă și a ieșit, arătând mult mai hotărât ca de obicei.

Oare unde se ducea? s-a întrebat Tom. Bernard era încă îmbrăcat, deși se făcuse ora 3.00. Voia să meargă să se plimbe prin noapte sau cobora să dea foc casei?

Tom a răsucit cheia în ușa camerei. În caz că Bernard se întorcea, trebuia să bată, dacă voia să intre, iar Tom l-ar fi lăsat, evident, dar i se părea normal să fie măcar avertizat.

Bernard nu avea să-i folosească în niciun fel a doua zi dimineață, la întâlnirea cu poliția.

CAPITOLUL 16

Sâmbătă, 26 octombrie, la 9.15 dimineața. Tom stătea în fața ușilor dinspre grădină și se uita afară, spre pădure, unde polițiștii începuseră să sape în fostul mormânt al lui Murchison. În spatele lui, Bernard se plimba neobosit încolo și încoace, în tăcere. Tom ținea în mână o scrisoare oficială din partea lui Jeffrey Constant, care îl întreba în numele Galeriei Buckmaster dacă știa unde se afla Thomas Murchison, pentru că ei nu știau.

Trei ofițeri de poliție sosiseră de dimineață. Pe doi dintre ei Tom nu îi cunoștea. Al treilea era comisarul Delaunay, de la care Tom nu se aștepta să pună mâna pe lopată.

— Știți ce este locul acela proaspăt săpat din pădure? îl întrebase un polițist.

Tom spusese că nu știa nimic. Pădurea nu era a lui. Jandarmul traversase pajiștea să stea de vorbă cu colegii. Pe urmă se împrăștiaseră din nou în jurul casei.

Tom primise și o scrisoare de la Chris Greenleaf, pe care n-o deschisese încă.

Polițiștii săpau deja de zece minute.

Tom a recitit scrisoarea lui Jeff cu mai multă atenție. I se adresa fie ca și cum corespondența lui Tom ar fi fost verificată, fie ca și cum era el pus pe șotii. Tom credea că prima variantă era mai probabilă.

Galeria Buckmaster,

Strada Bond W1
24 octombrie 19–

Domnului Thomas P. Ripley, Esq.

Belle Ombre
Villeperce 77

Stimate domnule Ripley,

Am fost informați că detectivul-inspector Webster v-a vizitat de curând în legătură cu domnul Thomas Murchison, care v-a însoțit miercurea trecută în Franța.

Vă scriem ca să vă informăm că n-am mai auzit nimic de domnul Murchison de marți, 15 octombrie, când a fost la galeria noastră.

Știm că domnul Murchison dorea să se întâlnească și cu Derwatt înainte ca el (domnul Murchison) să se întoarcă în Statele Unite. În acest moment nu știm unde anume în Anglia se află Derwatt, dar ne așteptăm să ia legătura cu noi înainte să plece din nou în Mexic. Este posibil ca Derwatt să fi stabilit o întâlnire cu domnul Murchison despre care noi să nu știm nimic. (Un ceai între fantome, s-a gândit Tom.)

La fel ca și poliția, suntem îngrijorați în legătură cu dispariția tabloului lui Derwatt intitulat Ceasul.

Dacă aveți informații, vă rugăm să ne telefonați cu taxă inversă.

Al dumneavoastră,

Jeffrey Constant

Tom s-a întors, arogant de bine dispus, cel puțin pentru moment; posomorala lui Bernard oricum îl plictisea. Ar fi vrut să-i spună: „Ascultă, băi jegule, băi nătărăule, băi pulache, ce dracu' mai cauți aici?" Dar Tom știa ce urmărea Bernard: aștepta să-l poată ataca din nou. Așa că și-a ținut deocamdată respirația și i-a zâmbit, deși Bernard nici măcar nu se uita la el, și a ascultat ciripitul unor pițigoi care se ciondăneau în jurul unei bucăți de seu atârnate de *madame* Annette într-un copac. Auzea încet tranzistorul menajerei, deschis în bucătărie, și chiar clinchetul hârletului unui polițist, departe, în pădure. Pe urmă, Tom a spus cu o indiferență lipsită de orice expresie, la fel ca aceea din scrisoarea lui Jeff:

— Ei bine, nu cred că vor găsi vreo urmă de Murchison acolo.

— Mai bine să dragheze râul, a zis Bernard.

— Ai de gând să le *spui* să facă asta?

— Nu.

— Care râu, oricum? Eu nici măcar nu-mi amintesc cum se numea.

Tom era sigur că Bernard habar n-avea. Aștepta ca polițiștii să se întoarcă din pădure și să-l anunțe că n-au găsit nimic. Poate că nici măcar nu se vor obosi să-l anunțe. Poate că nu vor spune

nimic. Sau puteau să caute și mai adânc în pădure. Toată treaba asta putea dura întreaga zi. Era plăcut afară, le îngăduia polițiștilor să piardă vremea. Puteau mânca în sat sau în satul vecin sau chiar la ei acasă, în district, și pe urmă să se întoarcă în pădure.

Tom a deschis scrisoarea de la Chris.

24 octombrie 19–

Dragă Tom,

Îți mulțumesc din nou pentru zilele pe care le-am petrecut cu tine în lux și eleganță. Contrastează teribil cu bârlogul meu amărât de acum. Aseară am avut o aventură. Am cunoscut o fată, Valerie, într-o cafenea din St. Germain-des-Prés. Am întrebat-o dacă nu vine la mine la hotel pentru un pahar de vin. (Hm-hm!)

A acceptat. Eram împreună cu Gerald, dar el a dispărut plin de tact, ca un adevărat gentleman, cum este uneori. Valerie a urcat în camera mea la câteva minute după mine – a fost ideea ei, eu nu cred că la recepție ar fi contat. M-a întrebat dacă putea să se spele. I-am spus că n-am baie, doar o chiuvetă, așa că m-am oferit să ies din cameră cât timp se spăla ea. Când am bătut din nou la ușă, m-a întrebat dacă aveam acces la o baie cu cadă. Sigur că aveam, dar trebuia să iau cheia, ceea ce am și făcut. Ei bine, a dispărut în baia aceea cel puțin un sfert de oră. Când s-a întors, mi-a cerut din nou să ies din cameră ca să se spele. Bun, am ieșit, dar de data asta m-am întrebat ce Dumnezeu mai avea de spălat. Am așteptat jos, pe trotuar. Când am urcat, plecase. Camera era goală. M-am uitat pe holuri, peste tot. Nimic. Dispăruse! M-am gândit: uite o fată care s-a „spălat” din viața mea. Poate că n-am făcut eu ce trebuia. Mai mult noroc data viitoare, Chris!

S-ar putea să mă duc curând la Roma, cu Gerald...

Tom s-a uitat afară pe fereastră.

— Mă întreb când vor termina. Ah, iată-i că vin! Uite! Își leagănă lopețile goale.

Bernard nu s-a uitat.

Tom s-a așezat comod pe canapeaua galbenă. Francezii au bătut la ușa dinspre grădină, iar Tom le-a făcut semn să intre și a sărit să le deschidă.

— N-am găsit nimic în groapă, în afară de asta, a zis comisarul Delaunay, arătându-i o monedă mică.

Era o monedă aurie, de douăzeci de centime.

— E din 1965.

Comisarul a zâmbit. Tom a zâmbit și el.

— E o descoperire amuzantă.

— Comoara noastră pe ziua de azi, a zis Delaunay, băgând moneda în buzunar. Da, groapa a fost săpată de curând. Foarte ciudat. Exact de mărimea unui cadavru, dar fără cadavru. N-ați văzut pe nimeni scormonind acolo recent?

— Câtuși de puțin. Dar din casă nici nu se vede locul ăla. E ascuns de copaci.

Tom s-a dus în bucătărie să vorbească cu *madame* Annette, dar menajera nu era acolo. Probabil că se dusese la cumpărături, un tur mai lung ca de obicei, din moment ce urma să se întâlnească cu vreo trei-patru cunoștințe cărora să le povestească cum venise poliția să cerceteze casa ca urmare a dispariției domnului Murchison, cel cu fotografia în ziar. Tom a pregătit o tavă cu bere rece și o sticlă de vin și a dus-o în living. Polițiștii francezi discutau cu Bernard despre pictură.

— Cine folosește pădurea? a întrebat Delaunay.

— Niște fermieri, din când în când, așa cred, a răspuns Tom. Vin să ia lemne. Văd rar pe cineva trecând pe drumețul ăla.

— I-ați văzut de curând?

Tom s-a gândit un pic înainte să răspundă:

— Nu-mi amintesc să fi văzut pe nimeni.

Cei trei polițiști au plecat. Lămuriseră câteva lucruri: telefonul din casă funcționa, *la femme de ménage* tocmai plecase la cumpărături (Tom le-a spus că probabil o puteau găsi în sat, dacă voiau să stea de vorbă cu ea) și Heloise se dusese să-și viziteze părinții la Chantilly. Delaunay nu se obosise să-i ceară adresa.

— Vreau să deschid ferestrele, a zis Tom după plecarea lor.

A deschis atât geamul din față, cât și ușile spre grădină. Frigul nu-l deranja pe Bernard.

— Mă duc să văd ce-au făcut acolo, a zis Tom și a traversat pajiștea spre pădure.

Ce ușurat se simțea că scăpase de oamenii legii din casă!

Umpluseră groapa la loc. Pământul maro-roșcat era puțin înălțat, dar lucraseră destul de îngrijit. Tom s-a dus apoi în spatele casei. Doamne Dumnezeule, s-a gândit el, oare câte discuții și repetiții mai putea suporta? Măcar pentru un lucru putea fi recunoscător: Bernard nu-și plângea de milă. Bernard îl acuza pe el. Cel puțin era activ, ferm și cu o opinie clară.

— Au lucrat curat, a zis Tom, intrând din nou în living. Și au câștigat douăzeci de centime pentru asta. Ce-ar fi să plecăm înainte…

Madame Annette a deschis chiar atunci ușa de la bucătărie. Tom a auzit-o fără s-o vadă și s-a dus să vorbească cu ea.

— *Madame* Annette, polițiștii au plecat. Mă tem că n-au găsit niciun fel de indicii.

Nu intenționa să pomenească mormântul din pădure.

— E tare ciudat, nu-i așa? a zis ea repede.

Remarca asta era, de obicei, o introducere franțuzească a unui alt subiect, mai important.

— Avem de-a face cu un mister, nu credeți?

— Misterul este la Orly sau la Paris, a răspuns Tom. Nu aici.

— Dumneavoastră și domnul Bernard luați prânzul acasă?

— Astăzi, nu, a zis Tom. Ne ducem undeva. Iar pentru cină, nu vă faceți griji. Dacă telefonează *madame* Heloise, puteți să-i spuneți că o sun eu diseară. De fapt… a ezitat Tom, o s-o sun eu sigur în jur de ora 17.00. Ce-ar fi să vă luați liber restul zilei de azi?

— Am cumpărat niște cotlete, pentru orice eventualitate. Da, am întâlnire cu *madame* Yvonne la…

— Așa vă vreau! a întrerupt-o Tom.

S-a întors spre Bernard.

— Mergem și noi undeva?

Dar n-au putut pleca imediat. Bernard a spus că avea ceva de făcut la el în cameră. Lui Tom i s-a părut că o aude pe *madame* Annette ieșind curând după aceea, probabil ca să ia masa cu vreo prietenă în Villeperce. În cele din urmă, Tom a bătut la ușa lui Bernard.

Acesta scria ceva la masa din camera lui.

— Dacă vrei să te las singur…

— De fapt, nu vreau, a zis Bernard și s-a ridicat destul de repede.

Tom era absolut nedumerit. „Despre ce dorești să stăm de vorbă?” ar fi vrut să-l întrebe. „De ce ești aici?” Nu reușea să găsească răspuns la aceste întrebări.

— Hai să coborâm, a zis.

Bernard a venit după el.

Tom voia s-o sune pe Heloise. Era ora 12.30, o putea prinde înainte de prânz. Familia ei mânca la oră fixă, la 13.00. În timp ce Tom și Bernard intrau în living, a sunat telefonul.

— Poate-i Heloise, a zis Tom și a ridicat receptorul.

— *Vous êtes... prrr-rr... Ne quittez pas! Londres vous appelle...*

Pe urmă l-a auzit pe Jeff.

— Bună, Tom. Te sun de la poștă. Poți să vii încoace din nou? Ce zici?

Tom știa că voia să vină în rolul lui Derwatt.

— Bernard e aici.

— Ne-am gândit noi. Cum se simte?

— E... o ia mai ușor, a zis Tom.

Nu credea că Bernard – care se uita pe geam în grădină – se obosea măcar să-l asculte, dar nu putea fi sigur.

— Nu pot chiar acum, a zis Tom.

Oare nu-și dădeau seama, de fapt, că el îl omorâse pe Murchison?

— Te mai gândești, te rog?

— Am niște obligații aici, știi... Ce s-a întâmplat?

— A fost inspectorul pe la noi. A vrut să știe unde este Derwatt. A vrut să se uite la registrele noastre.

Jeff a înghițit în sec și a șoptit ultimele cuvinte, poate inconștient, dar în același timp părea atât de disperat, încât probabil că nici nu-i păsa dacă îl auzea cineva și înțelegea despre ce vorbea.

— Ed și cu mine am făcut niște liste... unele recente. Am susținut că am avut întotdeauna un aranjament neoficial și că nu s-a pierdut niciodată vreun tablou. Cred că am scos-o bine la capăt. Dar sunt curioși în legătură cu Derwatt și dacă ai putea din nou să...

— Nu mi se pare înțelept, l-a întrerupt Tom.

— Dacă ne-ai putea certifica registrele...

Să le ia naiba de registre! s-a gândit Tom. Naiba să-l ia de profit! Cu moartea lui Murchison cum rămânea? Răspundea numai el pentru asta? Dar cu Bernard și viața lui Bernard? Într-o clipă, fără măcar să se gândească, Tom și-a dat seama că Bernard intenționa să se sinucidă, urma să se omoare pe undeva. Iar Jeff și Ed își făceau griji pentru profitul *lor,* pentru reputația *lor* și pentru faptul că riscau pușcăria!

— Am anumite responsabilități aici. Îmi este imposibil să vin la Londra.

În liniștea dezamăgită păstrată de Jeff, Tom a întrebat:

— Știi cumva dacă urmează să sosească doamna Murchison?

— N-am auzit nimic despre asta.

— Lasă-l pe Derwatt să rămână acolo unde-o fi. Poate că are un prieten cu avion particular, cine știe? a râs Tom.

— Apropo, a zis Jeff puțin mai vesel, ce s-a întâmplat cu *Ceasul*? Chiar a fost furat?

— Da. Uimitor, nu-i așa? Mă întreb cine se bucură de o asemenea comoară.

Jeff a încheiat totuși convorbirea într-o notă tristă. Era dezamăgit că Tom nu venea la Londra.

— Hai să facem o plimbare, a zis Bernard.

S-a zis cu planul lui de a o suna pe Heloise, și-a spus Tom. A dat să întrebe dacă nu putea urca zece minute în camera lui ca să-i telefoneze soției, dar pe urmă s-a gândit că mai bine îi făcea pe plac lui Bernard.

— Stai să-mi iau o haină.

S-au plimbat prin sat. Bernard n-a vrut nici cafea, nici vin, nici să prânzească. Au mers un kilometru sau doi pe drumul care ieșea din Villeperce, apoi s-au întors, trecând din când în când pe lângă tractoare mari de la ferme și căruțe trase de cai Percheron. Bernard vorbea despre Van Gogh și despre Arles, unde fusese de două ori.

— …Vincent, ca și alții, a dus o viață furtunoasă și scurtă. Și-l poate imagina cineva pe Mozart ajungând la optzeci de ani? Mi-ar plăcea să mă duc din nou la Salzburg. Există acolo o cafenea, Tomaselli. Fac o cafea minunată… Pe Bach, însă, ți-l poți imagina murind la douăzeci și șase de ani? Asta dovedește că omul este opera lui, nici mai mult, nici mai puțin. Nu vorbim niciodată, de fapt, despre un artist, ci despre opera lui…

Stătea să plouă. Tom își ridicase de multă vreme gulerul hainei.

— ...Derwatt a avut o viață decent de lungă, înțelegi? A fost absurd că eu i-am prelungit-o. Numai că n-am făcut-o cu adevărat. Totul poate fi corectat, a zis Bernard cu tonul unui judecător care pronunță sentința, o sentință înțeleaptă – după părerea judecătorului.

Tom și-a scos mâinile din buzunare și a suflat în pumni, apoi le-a băgat la loc.

Întorși acasă, Tom a făcut ceai și a scos whisky și coniac. Băutura avea fie să-l calmeze pe Bernard, fie să-i provoace o criză, înfuriindu-l din nou, dar măcar l-ar fi scos din starea în care era.

— Trebuie s-o sun pe soția mea, a zis Tom. Servește-te tu cu ce vrei.

A urcat scările în fugă. Chiar dacă lui Heloise nu-i trecuse încă furia, Tom avea nevoie să vorbească cu cineva care să nu fie sărit de pe fix ca Bernard.

Tom i-a spus centralistei numărul de la Chantilly. A început să plouă. Stropii cădeau ușor pe obloane. Încă nu bătea vântul. Tom a oftat.

— Alo, Heloise! a zis Tom. *Da*, sunt bine. Am vrut să te sun aseară, dar se făcuse prea târziu... Tocmai m-am întors de la plimbare. (îl căutase ea mai devreme.) Cu Bernard... Da, încă mai e aici, dar cred că pleacă în după-amiaza asta sau diseară. Când vii acasă?

— Când scapi de acel *fou*!

— Heloise, *je t'aime.* Poate vin eu la Paris. Vin cu Bernard, pentru că doar așa cred că-l pot face să plece.

— De ce ești atât de agitat? Ce se întâmplă?

— Nimic!

— Îmi spui, când ajungi la Paris?

Tom a coborât din nou și a pus niște muzică jazz. Jazzul nu era nici bun, nici rău, iar așa cum remarcase în alte momente cruciale din viața lui, jazzul nu-l tulbura în niciun fel. Numai muzica clasică avea efect asupra lui Tom – îl liniștea sau îl plictisea, îi dădea încredere sau îi spulbera încrederea, asta pentru că avea ordine, iar ordinea aceea ori o acceptai, ori o respingeai. Tom și-a pus în ceai zahăr din belșug; se răcise și l-a

băut pe tot. Bernard nu se bărbierise de două zile. Oare intenționa să imite barba lui Derwatt?

Peste câteva minute, hoinăreau pe pajiște. Bernard avea un șiret dezlegat. Purta ghete de piele întoarsă, tocite de atâta purtat, cu pingele puse peste tălpile vechi – așa cum cresc unul peste altul ciocurile puilor abia ieșiți din ou, făcându-i să arate din cauza asta ciudat de bătrâni. Oare Bernard intenționa sau nu să-și lege șiretul?

— Noaptea trecută am încercat să compun o poezioară nostimă, a zis Tom. „Odată, un computer a împerecheat/ Un castrat cu un zero barat./ Iar castratul a spus: Nu sunt eu foarte tare,/ dar nici împreună puterea nu-i mare”. Necazul este că nu-i destul de porcoasă. Poate te gândești tu la o poantă mai bună.

Tom mai avea două variante pentru partea din mijloc a poeziei, dar oare Bernard măcar îl asculta?

De-acum mergeau pe potecă și au intrat în pădure. Ploaia se oprise, abia dacă mai picura.

— Uite un brotăcel! a zis Tom aplecându-se să-l culeagă de pe jos.

Era doar puțin mai mare decât o unghie și aproape călcase pe el.

Lovitura l-a nimerit pe Tom în ceafă. Probabil că Bernard îi trăsese un pumn. Tom l-a auzit spunând ceva, a văzut iarba udă, un bolovan lângă față, apoi a leșinat – nu înțelegea cum era posibil, dar a mai simțit încă o lovitură în tâmplă. „Asta-i prea mult”, s-a gândit Tom. Și-a imaginat mâinile lui goale pipăind prostește pământul, dar știa că de fapt nu se mișca.

Pe urmă a fost rostogolit de mai multe ori. Nu auzea nimic, în afară de țiuitul din urechile lui. Era cu fața în jos sau cu fața în sus? Gândea, cumva, fără să fie în stare să vadă. A clipit. Își simțea ochii granuloși. A început să-și dea seama, să i se pară, că niște greutăți sau o greutate îi cădea pe spinare, pe picioare. Prin țiuitul din urechi a deslușit sunetul înfundat al unei lopeți înfipte în pământ. Bernard îl îngropa. Tom avea acum certitudinea că ținea ochii deschiși. Cât de adâncă era groapa? Se afla în mormântul lui Murchison, Tom nu se îndoia de asta câtuși de puțin. Cât timp trecuse?

Doamne Dumnezeule, s-a gândit Tom, nu-i putea permite lui Bernard să-l îngroape la peste un metru sub pământ, altminteri nu mai ieșea niciodată de-acolo. Neclar, chiar cu un fel de umor

sumbru, lui Tom i-a trecut prin minte că exista o limită de la care Bernard se putea simți împăcat, iar limita aceea era propria lui viață. *Ascultă! Gata!* Tom și-a imaginat, a crezut că a strigat aceste cuvinte, dar nu era adevărat.

— ...nu este prima dată, s-a auzit vocea lui Bernard, îngroșată și înăbușită de pământul care-l înconjura pe Tom.

Ce însemna asta? Oare auzise cu adevărat? Tom a reușit să miște puțin capul și și-a dat seama că era cu fața în jos. Nu putea să se întoarcă decât foarte puțin.

Greutatea aceea a încetat să mai cadă peste el. Tom s-a concentrat să respire, mai ales pe gură. Avea gura uscată și scuipa țărână. Dacă nu se mișca, Bernard urma să plece. Tom devenise deja destul de conștient ca să-și dea seama că Bernard adusese lopata din magazie cât timp fusese el leșinat. Simțea cum pe ceafa i se prelingea ceva cald. Sânge, probabil.

Au trecut două sau poate cinci minute, iar Tom a vrut să se miște, sau măcar să încerce, dar dacă Bernard stătea acolo și-l urmărea?

I-ar fi fost imposibil să audă ceva, de exemplu pași. Poate că Bernard plecase de mai multă vreme. Și, oricum, oare Bernard l-ar fi atacat din nou dacă-l vedea zbătându-se să iasă din mormânt? Era chiar puțin amuzant. Mai târziu, dacă va exista un mai târziu, avea să râdă de asta, s-a gândit Tom.

A riscat. Și-a smucit genunchii. Și-a pus mâinile într-o poziție din care să se poată împinge în sus, apoi a descoperit că nu avea putere. Așa că a început să scurme înainte cu degetele, ca o cârtiță. Și-a făcut puțin loc în dreptul feței și a încercat să sape un tunel ca să dea de aer, dar fără să reușească. Pământul era ud și afânat, dar foarte lipicios. Greutatea din spinare i se părea formidabilă. A început să împingă cu picioarele și să-și facă loc înainte cu brațele și cu palmele, ca și cum ar fi încercat să înoate într-un ciment neîntărit. Nu putea fi mai mult de un metru de pământ deasupra lui, s-a gândit optimist Tom, poate nici măcar atât. Era nevoie de mult timp ca să sapi un metru, chiar și într-un teren moale ca ăsta, iar Bernard n-ar fi avut când să muncească atât de mult. Tom era sigur de-acum că scormonea în acoperișul închisorii lui, iar dacă Bernard stătea acolo și nu reacționa, nu-l acoperea cu și mai mult pământ și nici nu-l dezgropa ca să-i ardă iarăși una în cap, își putea permite să împingă zdravăn și pe urmă să se odihnească puțin. Tom a

împins cu putere. A câștigat mai mult spațiu de respirat. A tras de vreo douăzeci de ori în piept aer umed de mormânt, apoi a luat-o de la capăt.

Peste două minute stătea în picioare, clătinându-se ca un bețiv, lângă mormântul lui Murchison – al lui, acum – acoperit din creștet până în tălpi de noroi și murdărie.

Se întuneca. În casă nu era nicio lumină, a observat Tom, traversând pajiștea nu prea sigur pe picioare. S-a gândit automat la cum arăta mormântul, s-a gândit să-l acopere la loc, s-a întrebat unde era lopata pe care o folosise Bernard și pe urmă și-a spus că puțin îi păsa. Din ochi și din urechi încă îi curgea pământ.

Poate îl găsea pe Bernard stând în livingul lui mai mult sau mai puțin întunecat, caz în care Tom avea să-i spună: „Bau!” Bernard se dovedise a fi ditamai farsorul. Tom s-a descălțat pe terasă și și-a lăsat pantofii acolo. Ușa dinspre grădină era întredeschisă.

— Bernard! a strigat Tom.

Chiar nu era în stare să țină piept unui nou atac.

Niciun răspuns.

Tom a pășit în living, apoi s-a întors și a ieșit din nou afară, amețit, ca să lase pe terasă haina plină de noroi. Și-a scos și pantalonii. Rămas în șort, a aprins lumina și a urcat la etaj. A făcut baie și s-a mai înviorat. Și-a pus un prosop pe după gât. Tăietura din ceafa sângera. Tom o atinsese o singură dată cu mănușa de baie ca s-o curețe de noroi, apoi încercase să se uite la ea. N-o putea îngriji de unul singur. Și-a pus halatul, a coborât în bucătărie, și-a făcut un sandviș cu felii de șuncă și și-a turnat un pahar cu lapte. A mâncat, apoi și-a agățat haina și pantalonii la el în baie. „Îi periem și îi trimitem la curățat”, ar fi spus redutabila *madame* Annette. Ce bine că nu era acasă! Numai că pe la 22.00 urma să se întoarcă, s-a gândit Tom, sau poate pe la 23.30, dacă se dusese la cinema în Fontainebleau ori Melun. Dar nu se putea baza pe asta. Acum era 19.50.

Oare ce făcea Bernard acum? s-a întrebat Tom. O fi plecat spre Paris? Cumva, Tom nu reușea să și-l imagineze întorcându-se la Londra, așa că a respins ideea. Dar Bernard era atât de dus cu capul în acel moment, încât devenise absolut imprevizibil. Avea de gând, de exemplu, să-i informeze pe Jeff și pe Ed că-l omorâse pe Tom Ripley? Bernard putea la fel de bine

acum să strige orice dorea la colț de stradă. De fapt, Tom simțea că Bernard intenționa să se sinucidă. O simțea la fel cum ar fi simțit o crimă, întrucât sinuciderea însemna, până la urmă, o formă de crimă. Dar pentru ca Bernard să poată merge până la capăt, ca să ducă la bun sfârșit orice avea de gând, Tom și-a dat seama că el însuși trebuia să rămână în continuare mort.

Dar asta ar însemna o mare bătaie de cap, ținând cont de *madame* Annette, de Heloise, de vecini, de poliție! Cum i-ar fi putut face pe toți să-l creadă mort?

Tom și-a pus pantalonii de lucru și s-a dus înapoi pe pajiște cu lanterna din toaleta de serviciu. A găsit lopata, lăsată undeva pe jos între atât de folositul mormânt și fâșia de iarbă. A ridicat-o și a acoperit groapa din nou. Un copac minunat urma să crească aici cândva, s-a gândit el, pentru că pământul devenise atât de afânat! Tom a tras deasupra câteva dintre crengile și frunzele pe care le folosise inițial ca să-l ascundă pe Murchison.

„Aici zace Tom Ripley, odihnească-se în pace!” s-a gândit el.

I-ar fi prins bine un pașaport nou. Cu cine putea vorbi despre asta dacă nu cu Reeves Minot? Trecuse o eternitate de când nu-i mai ceruse niciun serviciu.

I-a scris lui Reeves un mesaj la mașină și a adăugat foii de hârtie, pentru orice eventualitate, două fotografii identice cu cele din pașaportul lui de-acum. Putea să-l sune în aceeași seară de la Paris. Tom se hotărâse să plece la Paris, unde se putea ascunde câteva ceasuri ca să se gândească. A urcat pantofii și hainele pline de noroi în pod, sperând că *madame* Annette nu intenționa să umble pe-acolo. Pe urmă s-a schimbat din nou și s-a dus cu mașina Renault până la gara din Melun.

La 10.45 era la Paris. A pus scrisoarea către Reeves la o cutie poștală din Gare de Lyon. Pe urmă s-a dus la hotelul Ritz și a luat o cameră pe numele Daniel Stevens. A completat formularul cu un număr de pașaport american inventat, spunând că nu avea actul asupra lui. Adresa: Rue du Docteur Cavet 14, Rouen – o stradă care nu exista, din câte știa Tom.

CAPITOLUL 17

Din camera lui, Tom i-a telefonat lui Heloise. Nu era acasă. Servitoarea i-a spus că ieșise să ia cina împreună cu părinții. Tom a cerut un apel către Reeves, la Hamburg. A primit legătura după vreo douăzeci de minute. Reeves era acasă.

— Salut, Reeves! Tom la telefon. Sunt la Paris. Cum merge treaba? Poți să-mi faci rost de un pașaport *tout de suite*[35]? Ți-am expediat deja fotografiile.

Reeves a părut agitat. Doamne sfinte, chiar îi cerea asta? Un pașaport? Da, un lucru din acela mărunt și esențial care se fură mereu, peste tot. Tom a fost suficient de politicos să-l întrebe câți bani voia pentru asta.

Reeves nu-i putea spune pe loc.

— Trece-l pe nota de plată, a zis încrezător Tom. E important să-l primesc cât mai repede. Dacă ajung fotografiile mele luni, crezi că-l ai gata până luni seara?... Da, e urgent. Ai vreun prieten care zboară spre Paris luni seara târziu?

Dacă n-ai, găsește unul, s-a gândit Tom.

Da, a zis Reeves, s-ar putea ca un amic să zboare spre Paris. Să nu trimită vreun curier (sau gazdă) a insistat Tom, pentru că nu avea cum să creeze situația necesară pentru a scotoci în buzunarele sau în valiza cuiva.

— Pe orice nume american, a zis Tom. Pașaport american, de preferință, dar merge și englezesc. Între timp, stau la Ritz, Place Vendôme... Daniel Stevens.

Pentru orice eventualitate, Tom i-a dat lui Reeves numărul de telefon de la Ritz și i-a spus că se va întâlni personal cu mesagerul lui, dacă știa la ce oră ajungea la Orly.

Între timp, Heloise se întorsese la Chantilly și Tom a vorbit cu ea.

— Da, sunt la Paris. Vrei să vii aici și să stai peste noapte?

Heloise voia. Tom a fost încântat. Se vedea stând la masă în fața ei după vreo oră și bând șampanie, dacă Heloise voia șampanie, ca de obicei.

---

[35] „Numaidecât” (lb. fr.) (n.r.).

A stat apoi pe pavajul cenușiu, uitându-se la rotunda Place Vendome. Cercurile îl deranjau. În ce direcție s-o ia? În stânga, spre l'Opera, sau direct înainte, spre Rue de Rivoli? Tom prefera să gândească în dreptunghiuri și pătrate. Unde era Bernard? De ce vrei un pașaport? s-a întrebat el. Ca să ai un atu în plus? O măsură suplimentară de siguranță în vederea unei posibile libertăți? „Nu pot desena ca Derwatt", spusese Bernard în aceeași după-amiază. „Pur și simplu nu mai desenez deloc – foarte rar o fac și numai pentru mine". Oare Bernard se afla în acest moment în vreun hotel din Paris, tăindu-și venele într-o chiuvetă? Se apleca spre Sena de pe vreun pod de unde se gândea să sară pe ascuns, când nu se uita nimeni?

Tom s-a dus drept înainte spre Rue de Rivoli. Era beznă la ora aceea din noapte, iar vitrinele erau asigurate cu drugi de oțel și cu lanțuri împotriva hoților de mărunțișuri și suvenire idioate pentru turiști: batiste de mătase pe care scria „Paris", cravate de mătase nejustificat de scumpe și cămăși. S-a gândit să ia un taxi până în al șaselea *arrondissment*, să se plimbe acolo printr-o atmosferă mai veselă și să bea o bere la Lipp. Dar nu voia să dea din întâmplare peste Chris. S-a întors la hotel și a făcut comandă pentru o convorbire cu Jeff, la studio.

Urma (i-a spus centralista) să dureze trei sferturi de oră până să-i facă legătura, liniile erau aglomerate; a primit legătura în jumătate de ceas.

— Alo? Paris?

Vocea lui Jeff suna ca a unui delfin care se înecă.

— Sunt Tom, te sun de la Paris! Mă auzi?

— Prost!

Nu destul de prost încât să mai ceară o dată legătura.

— Nu știu unde e Bernard, a continuat Tom. Ai vorbit cu el?

— De ce ești la Paris?

Era inutil, având în vedere conexiunea, să-i explice de ce. Dar Tom a reușit să afle că Jeff și Ed nu primiseră nicio veste de la Bernard.

Pe urmă, Jeff a zis:

— Poliția încearcă să-l găsească pe *Derwatt...* (înjurături englezești în barbă). La naiba, dacă eu nu te aud, mă îndoiesc că ne poate asculta vreun blestemat de...

— *D'accord!* a răspuns Tom. Spune-mi ce probleme aveți.

— Nevasta lui Murchison... s-ar putea să...

— Poftim?

Doamne, telefonul ăla îl scotea din minți. Oamenii ar fi trebuit să se întoarcă la hârtie și stilou și la transportul corespondenței cu vaporul.

— Nu aud nimic, dracu' s-o ia de treabă!

— Am vândut *Cada…* Întreabă… de Derwatt! Tom, dacă ai putea…

Legătura s-a întrerupt brusc.

Tom a trântit telefonul de furie, apoi l-a înșfăcat și a ridicat din nou receptorul, gata să-și verse nervii pe operatoare. Dar a închis. Nu era vina ei. Nu era vina nimănui, a nimănui care să poată fi găsit.

Ei bine, doamna Murchison venea din America, așa cum bănuise Tom. Poate că știa și ea teoria cu movul. Și oare cui vânduseră *Cada*? Și Bernard era… unde? La Atena? Avea de gând să repete fapta lui Derwatt și să se înece în apele unei insule grecești? Tom se văzu pe el ducându-se la Atena. Cum se chema insula lui Derwatt? Icaria? Unde era? Trebuia să afle mâine de la o agenție de turism.

Tom s-a așezat la masă și a scris iute un bilet:

Dragă Jeff,

În caz că te vezi cu Bernard, se presupune că eu sunt mort. Bernard crede că m-a ucis. Îți explic mai încolo. Nu spune asta nimănui, te previn numai pentru cazul în care te întâlnești cu Bernard, iar el îți spune că m-a omorât – prefă-te că-l crezi și nu acționa în niciun fel. Distrage-i atenția, te rog!

Toate cele bune,

Tom

S-a dus jos și a expediat scrisoarea cu un timbru de șaptezeci și cinci de centime cumpărat de la recepție. Probabil că Jeff nu avea s-o primească mai devreme de marți. Nu era, însă, genul de mesaj pe care ar fi îndrăznit să-l telegrafieze. Sau poate da? „Din cauza lui Bernard, trebuie să mă dau la fund o perioadă, să mă ascund chiar și sub pământ!” Nu, nu se înțelegea destul de clar. Încă se mai gândea cum să formuleze, când a intrat pe ușă

Heloise. Tom a fost bucuros să vadă că-și luase cu ea valijoara Gucci.

— Bună seara, *madame* Stevens, a zis Tom în franceză. Astă-seară ești doamna Stevens.

Tom s-a gândit s-o conducă la recepție, ca să se treacă în registru, dar pe urmă s-a hotărât să nu-și mai bată capul și a condus-o pe Heloise la lift.

I-au urmărit trei perechi de ochi. Oare chiar era soția lui?

— *Tome*, ce palid ești!

— Am avut o zi încărcată.

— Vai, ce-i asta…

— Ssst!

Îi observase lovitura de pe ceafă. Heloise avea un spirit de observație bun. Tom s-a gândit că-i putea spune câte ceva, dar nu totul. Partea cu mormântul ar fi fost prea oribilă. În plus, l-ar fi făcut pe Bernard să pară un ucigaș, ceea ce nu era. Tom i-a dat bacșiș liftierului, care a insistat să care el valiza lui Heloise.

— Ce-ai pățit la cap?

Tom și-a scos fularul verde închis cu albastru pe care și-l înfășurase sus în jurul gâtului ca să oprească sângele.

— M-a lovit Bernard. Dar nu-ți face griji, scumpo. Descalță-te. Dezbracă-te. Fă-te comodă. Vrei niște șampanie?

— Da. De ce nu?

Tom a comandat șampania prin telefon. Se simțea ușor amețit, parcă ar fi avut febră, dar știa că erau de vină doar oboseala și faptul că pierduse sânge. Verificase în casă dacă nu lăsase stropi de sânge? Da, își amintea că se întorsese din nou la etaj în ultimul moment, special ca să se uite peste tot după sânge.

— Unde este Bernard?

Heloise își scosese pantofii și era desculță.

— Chiar nu știu. La Paris, poate.

— V-ați încăierat? Nu voia să plece?

— Da, puțin. E foarte agitat în perioada asta. Dar nu-i nimic grav, nimic.

— Și de ce ai venit la Paris? El e încă la noi?

Exista posibilitatea asta, și-a dat seama Tom, deși lucrurile lui Bernard dispăruseră din casă. Tom verificase. Iar Bernard n-ar mai fi putut intra decât dacă spărgea una dintre ușile dinspre grădină.

— Nu, nu-i la noi acasă.

— Vreau să mă uit la capul tău. Hai în baie, e mai multă lumină.

S-a auzit o bătaie în ușă. Șampania comandată sosise foarte repede. Chelnerul bine făcut și cărunt a zâmbit când a pocnit dopul. A pus sticla cu un clinchet plăcut într-o frapieră plină de gheață.

— *Merci, m'sieur,* a zis chelnerul luând bacșișul întins de Tom.

Tom și Heloise au ridicat paharele – Heloise puțin nesigură – și au băut. Ea voia să-i vadă rana. Tom s-a supus. Și-a scos cămașa, s-a aplecat în față și a închis ochii, în timp ce Heloise îi ștergea ceafa cu un prosop deasupra chiuvetei. A închis și urechile, sau cel puțin a încercat, în fața exclamațiilor ei, pe care le anticipase.

— Nu-i o rană mare, altfel ar fi continuat să curgă sânge, a zis Tom.

Dar spălatul o făcuse să sângereze din nou, evident.

— Ia un alt prosop, adu ceva, a zis el și s-a întors în cameră, unde s-a lăsat încet pe podea. Nu-și pierduse cunoștința, așa că s-a târât înapoi în baie, unde era gresie pe jos.

Heloise vorbea ceva despre leucoplast.

Tom a leșinat un minut, dar n-a spus nimic. S-a ridicat cu greu deasupra closetului și a vărsat puțin. Pe urmă s-a șters pe față și pe frunte cu prosoapele umezite de Heloise. Peste câteva minute stătea în picioare lângă chiuvetă și sorbea din șampanie, în timp ce Heloise îi făcea un pansament dintr-o batistă mică, albă.

— De ce porți cu tine leucoplast? a întrebat Tom.

— Îl folosesc la unghii.

„Cum îl folosești?" s-a întrebat Tom. A ținut de capătul leucoplastului, iar ea l-a tăiat.

— Leucoplast roz, a zis Tom, un semn clar de discriminare rasială. Mișcarea Black Power[36] din America ar trebui să ia măsuri și să-i pună capăt.

Heloise nu înțelesese. Tom vorbise în engleză.

— Îți explic mâine, poate.

Pe urmă s-au băgat în pat, în patul luxos și alb, cu patru perne mari. Heloise a renunțat la pijama ca să și-o pună Tom sub cap, în caz că mai curgea sânge, deși el credea că aproape se oprise.

[36] Mișcare împotriva discriminării populației afro-americane (n.r.).

Heloise era goală și incredibil de netedă, ca o statuie din marmură lustruită, numai că moale, evident, și caldă. Nu era o seară bună de făcut dragoste, dar Tom se simțea foarte fericit și câtuși de puțin îngrijorat pentru a doua zi – ceea ce probabil nu era deloc înțelept din partea lui, numai că în noaptea aceea, sau mai degrabă în dimineața aceea, și-a îngăduit acest lux. A auzit în întuneric susurul bulelor de șampanie, atunci când Heloise a sorbit din pahar, și clinchetul piciorului de sticlă pe noptieră. Pe urmă și-a pus capul pe pieptul ei. „Heloise, ești singura femeie din lume care a reușit vreodată să mă facă să mă gândesc la *prezent*", ar fi vrut Tom să-i spună, dar era prea obosit și probabil că remarca era neimportantă.

Dimineață, Tom avea niște explicații de dat lui Heloise și trebuia s-o facă cu tact. I-a spus că Bernard Tufts se supărase atât de tare din cauza iubitei lui englezoaice, încât s-ar fi putut sinucide, iar Tom voia să-l găsească. Putea fi la Atena. Și cum poliția voia să-l țină oarecum sub supraveghere pe Tom din cauza dispariției lui Murchison, cel mai bine era ca poliția să-l creadă la Paris, la niște prieteni, poate. Tom i-a explicat că aștepta un pașaport care nu putea ajunge decât luni seara, în cel mai fericit caz. Tom și Heloise luau micul dejun în pat.

— Nu înțeleg de ce-ți bați capul cu acest *fou* care te-a mai și lovit.

— Din prietenie, a zis Tom. Scumpo, de ce nu te întorci tu la Belle Ombre, să-i ții companie lui *madame* Annette? Sau putem să o sunăm să-i spunem că rămâi cu mine azi și la noapte, a zis Tom mai vesel. Numai că ar fi bine să schimbăm hotelul, din motive de siguranță.

— Of, *Tome...*

Dar Heloise n-o spusese pe un ton cu adevărat dezamăgit, Tom știa asta. Îi plăcea și ei să facă lucruri pe furiș, să țină secrete atunci când nu era nevoie de secrete. Ce-i povestise Heloise lui Tom despre cum complota cu colegele de școală, chiar și cu băieții, ca să scape de sub supravegherea părinților, rivaliza cu născocirile lui Cocteau[37].

— Astăzi ne luăm alt nume. Ce nume ți-ar plăcea? Trebuie să fie american sau englezesc, din cauza mea. Tu ești doar soția mea franțuzoaică, înțelegi? i-a zis Tom în engleză.

— Hmm. Gladstone?

[37] Jean Cocteau (1889-1963) scriitor francez, autor al romanului *Copiii teribili* (n.r.).

Tom a râs.

— Ce-i amuzant la „Gladstone”?

Heloise ura engleza; i se părea plină de duble înțelesuri obscene pe care nu le-ar fi putut stăpâni niciodată!

— Nu, dar așa îl cheamă pe cel care a inventat valiza.

— A inventat *valiza*! Nu te cred! Cum putea inventa cineva valiza? E prea *simplă*! Hai, *Tome*, serios!

S-au mutat la hotelul Ambassadeur, de pe bulevardul Haussman, al nouălea *arrondissment.* Conservator și respectabil. Aici, Tom s-a înregistrat drept William Tenyck, cu soția lui, Mireille. Tom a sunat iarăși la Reeves și i-a lăsat noul nume, adresa și numărul de telefon, PRO 72-21, bărbatului cu accent german care răspundea frecvent la numărul ăla de telefon.

După-amiază, Tom și Heloise s-au dus la un film și au revenit la hotel în jurul orei 18.00. Încă nu sosise niciun mesaj de la Reeves. La sugestia lui Tom, Heloise a sunat-o pe *madame* Annette, apoi i-a dat-o și lui la telefon.

— Da, suntem la Paris, a zis Tom. Îmi pare rău că nu v-am lăsat un bilet... *Madame* Heloise s-ar putea să se întoarcă mâine seară, târziu. Nu sunt sigur.

I-a dat telefonul înapoi lui Heloise. Deci Bernard nu era la Belle Ombre, altminteri *madame* Annette ar fi pomenit de el.

S-au culcat devreme. Tom încercase degeaba s-o convingă pe Heloise să-i dezlipească benzile caraghioase de leucoplast de pe ceafă. Ea îi cumpărase și un antiseptic franțuzesc de culoarea lavandei în care înmuiase pansamentul. Îi spălase fularul la Ritz și până dimineață se uscase. Telefonul a sunat chiar înainte de miezul nopții. Reeves l-a anunțat că o cunoștință urma să-i aducă ce-i trebuia mâine seară, luni, cu zborul Lufthansa 311 care ateriza la Orly la 00.15.

— Cum îl cheamă? a întrebat Tom.

— Este o femeie, Gerda Schneider. Știe cum arăți.

— Bine, a zis Tom.

Era foarte încântat de acest serviciu, mai ales că Reeves nu primise încă fotografiile trimise de el.

— Vrei să vii mâine noapte cu mine la Orly? a întrebat-o Tom pe Heloise, după ce a închis.

— Te duc eu cu mașina. Vreau să știu că ești în siguranță.

Tom i-a spus că cealaltă mașină era în gară la Melun. Îl putea ruga eventual pe Andre, un grădinar la care apelau uneori, să meargă cu ea ca s-o recupereze.

Au hotărât să mai rămână o noapte la Ambassadeur, în caz că mai primeau vești legate de sosirea pașaportului luni noaptea. Tom se gândea să ia marți la prima oră un avion spre Grecia, dar nu putea stabili nimic până nu avea pașaportul în mână. Trebuia și să se obișnuiască să imite semnătura de pe pașaport. Și toate astea, și-a dat el seama, ca să-i salveze viața lui Bernard. Tom ar fi vrut să-i împărtășească lui Heloise tot ce gândea și ce simțea, dar se temea că n-ar fi putut s-o facă să înțeleagă. Oare dacă știa despre falsuri, ar fi înțeles? Da, poate, la nivel intelectual, dacă putea folosi un astfel de cuvânt. Dar altfel, Heloise i-ar fi spus: „De ce cade totul pe umerii tăi? Nu se pot îngriji Jeff și Ed de prietenul lor care le pune pâinea pe masă?” Tom n-a început să-i înșire toată povestea. Într-un fel, era mai bine să fie singur în treaba asta, doar el, gata de acțiune. Fără compasiunea nimănui, fără gânduri tandre de acasă.

Totul a mers bine. Tom și Heloise au ajuns la Orly luni la miezul nopții. Avionul a aterizat la timp, iar Gerda Schneider – sau femeia care folosea acest nume – l-a abordat pe Tom la poarta de ieșire, unde aștepta.

— Tom Ripley? a zis ea zâmbind.

— Da. *Frau* Schneider?

Era o femeie de vreo treizeci de ani, blondă, o apariție arătoasă și inteligentă, surprinzător de nemachiată, ca și cum tocmai s-ar fi spălat pe față cu apă rece și s-ar fi îmbrăcat.

— Domnule Ripley, sunt cu adevărat onorată să vă cunosc, a zis ea în engleză. Am auzit atâtea despre dumneavoastră!

Tom a râs tare de tonul ei politicos și amuzat. Îl surprindea că Reeves izbutea să recruteze oameni atât de interesanți care să lucreze pentru el.

— Sunt împreună cu soția. Mă așteaptă la parter. Rămâneți peste noapte la Paris?

Rămânea. Chiar rezervase deja o cameră la hotelul Pont-Royal, în rue Montalembert. Tom i-a prezentat-o lui Heloise. A adus mașina, timp în care Heloise și *Frau* Schneider l-au așteptat nu departe de locul unde Tom lăsase valiza lui

Murchison. După ce au parcurs tot drumul până la Paris, până la Pont-Royal, Frau Schneider a zis:

— Cred c-ar trebui să vă dau coletul aici.

Erau încă în mașină. Gerda Schneider și-a deschis geanta încăpătoare și a scos un plic alb, destul de gros.

Tom parcase și era oarecum întuneric. A scos pașaportul verde și l-a băgat în buzunarul hainei. Fusese înfășurat în coli albe de hârtie.

— Mulțumesc, a zis Tom. O să țin legătura cu Reeves. Ce mai face?

Câteva minute mai târziu, Tom și Heloise mergeau cu mașina spre hotelul Ambassadeur.

— Drăguță tare, pentru o nemțoaică, a zis Heloise.

În cameră, Tom s-a uitat la pașaport. Era uzat frumos, iar Reeves îi tocise bine și fotografia, ca să se potrivească, îl chema *Robert Fiedler Mackay,* 31 de ani, născut în Salt Lake City, Utah, de profesie inginer, necăsătorit. Semnătura era ascuțită și înaltă, cu toate literele legate, un scris de mână pe care Tom l-a asociat cu câteva personaje plicticoase, niște bărbați americani pe care îi cunoscuse.

— Scumpo, Heloise, acum sunt *Robert,* a zis Tom în franceză. Scuză-mă, trebuie să exersez semnătura puțin.

Heloise se rezemase de *commode* și îl urmărea.

— Hei, scumpo! Nu-ți face griji! a zis Tom petrecându-și un braț în jurul ei. Hai să comandăm șampanie! Totul merge bine!

* * *

Marți, în jurul orei 14.00, Tom a ajuns la Atena. Orașul i se părea mult mai cromat și mai curat decât ultima oară când îl văzuse el, în urmă cu cinci sau șase ani. S-a cazat la hotelul Grande Bretagne, s-a aranjat puțin în cameră, care avea vedere spre Piața Constituției, apoi a ieșit să arunce o privire prin preajmă și să întrebe la câteva hoteluri de Bernard Tufts. Imposibil de crezut că Bernard s-ar fi cazat la Grande Bretagne, cel mai scump loc din Atena, s-a gândit Tom. Era chiar șaizeci la sută sigur că Bernard nici *nu se afla* în Atena, ci plecase pe insula lui Derwatt sau pe vreo altă insulă; dar chiar și așa, i se părea o prostie să nu întrebe de el la câteva hoteluri.

Povestea lui era că se despărțise de un prieten cu care trebuia să se întâlnească – Bernard Tufts. Nu, numele lui nu

conta, dar dacă îl întreba cineva, se prezenta drept Robert Mackay.

— Care-i situația cu insulele, acum? a întrebat Tom la un hotel rezonabil de bun, unde credea că se știa câte ceva și despre turismul din zonă.

Tom vorbea în franceză aici, deși în alte hoteluri vorbise și în engleză puțin.

— Mă interesează Icaria, în special.

— Icaria? a fost întrebat cu mirare.

Insula se afla departe, spre est, fiind una dintre cele mai nordice insule din Dodecanez. Nu avea aeroport. Existau ambarcațiuni, dar bărbatul nu știa cât de des circulau.

Tom a plecat într-acolo miercuri. A fost nevoit să închirieze o barcă rapidă cu un căpitan din Mykonos. Icaria – după entuziasmul precipitat și de scurtă durată al lui Tom în legătură cu insula – s-a dovedit o dezamăgire zdrobitoare. Orașul Armemisti (sau cam așa ceva) părea adormit, iar Tom n-a văzut niciun occidental, doar barcagii care reparau năvoade și localnici adunați în cafenele micuțe. De aici, după ce a întrebat dacă nu trecuse prin zonă un englez pe nume Bernard Tufts, brunet, slab și așa mai departe, Tom a telefonat în alt oraș de pe insulă, numit Agios Kirycos. Un proprietar de hotel de-acolo a verificat și a spus că va întreba și la alte pensiuni, iar apoi o să-l sune el. Nu l-a mai sunat. Tom s-a dat bătut. Acul în carul cu fân, s-a gândit el. Poate că Bernard alesese altă insulă.

Și totuși, *aceasta* insulă, pentru că fusese scena sinuciderii lui Derwatt, avea pentru Tom un mister vag, de neînțeles. Undeva, pe una dintre aceste plaje galben-alburii, Philip Derwatt intrase în mare și nu se mai întorsese niciodată. Tom se îndoia că vreun locuitor de pe Icaria ar fi reacționat la numele Derwatt, dar a încercat cu un proprietar de cafenea, fără succes. Derwatt abia dacă stătuse acolo o lună, s-a gândit Tom, și asta acum șase ani. Și-a împrospătat forțele la un mic restaurant, mâncând o tocană de miel cu orez și roșii, apoi l-a luat pe căpitan din altă tavernă, unde spusese că va rămâne până la 16.00, în caz că Tom mai avea nevoie de el.

Au gonit spre Mykonos, unde locuia căpitanul. Tom își luase valiza cu el. Se simțea agitat, epuizat și nemulțumit. A decis să se întoarcă la Atena în aceeași seară. S-a așezat într-o cafenea și a băut profund deprimat o cană de cafea dulce. Pe urmă s-a

întors la docul unde-l întâlnise pe căpitanul grec, dar l-a găsit la el acasă, unde mânca de seară.

— Cât vrei ca să mă duci la Pireu în noaptea asta? a întrebat Tom.

Încă mai avea cecuri americane de călătorie.

Căpitanul nu-și vedea capul de treburi, i-a enumerat toate scuzele din lume, dar banii au rezolvat până la urmă totul. Tom a dormit o bună parte din drum întins pe o bancă de lemn din cabina minusculă a bărcii. Au ajuns la Pireu în jur de 5.00 dimineața. Căpitanul Antinou era amețit de bucurie, de bani, de oboseală sau poate de *ouzo*, Tom nu-și dădea seama. Antinou i-a spus că avea prieteni în Pireu care aveau să se bucure să-l vadă.

Frigul dimineții era tăios. Tom i-a făcut capul calendar unui șofer de taxi, promițându-i pumni de bani dacă îl ducea în Piața Constituției, la ușa hotelului Grande Bretagne.

I-au dat o cameră, nu aceeași în care stătuse înainte. Nu terminaseră de făcut curat acolo, i-a spus sincer portarul de noapte. Tom a scris numărul lui Jeff de la studio pe o bucată de hârtie și l-a rugat să-i comande o convorbire la Londra.

Pe urmă a urcat la el în cameră și a făcut o baie, trăgând tot timpul cu urechea la telefon. A sunat la 7.45.

— Sunt Tom, sun din Atena, a zis el.

Era în pat, aproape adormise.

— Atena?

— Vreo veste despre Bernard?

— Nu, nimic. Ce cauți tu…

— Vin la Londra. Diseară, adică. Pregătește deghizarea. Bine?

CAPITOLUL 18

Joi după-amiază, dintr-un impuls, Tom și-a cumpărat din Atena un balonzaid verde, cu un model pe care nu l-ar fi ales niciodată – mai bine spus, Tom Ripley nici nu s-ar fi atins de el. Avea o mulțime de clape și de curele, dintre care unele se închideau cu inele duble, iar altele aveau catarame mici, ca și cum de balonzaid ar fi urmat să se atârne tot felul de dispozitive militare: bidoane de apă, cartușe, gamelă, baionetă și unul sau două bastoane. Era de mare prost gust, dar Tom s-a gândit că îl putea ajuta să intre mai ușor în Londra, în caz că vreun inspector de la imigrări și-ar fi amintit cum arăta Thomas Ripley. Și-a schimbat și pieptănătura de pe partea stângă pe partea dreaptă, deși în fotografiile făcute din față, cărarea nu se vedea. Spre norocul lui, nu purta valiză cu monogramă. Banii deveniseră acum problema, căci Tom nu avea decât cecuri de călătorie pe numele Ripley, pe care nu le putea împărți prin Londra așa cum făcuse în Grecia. Avea, în schimb, destule drahme (schimbate din francii pe care i-i dăduse Heloise) pentru un bilet numai dus spre Londra, iar la Londra îl puteau finanța Jeff și Ed. Tom a scos din portofel cărțile de vizită și orice altceva l-ar fi putut identifica și a înghesuit totul în buzunarul de la spate al pantalonilor, care se închidea cu un nasture. Dar nu se aștepta cu adevărat să fie controlat.

A trecut cu bine de biroul de imigrări de la Heathrow.

— Cât intenționați să stați la Londra?

— Nu mai mult de patru zile, cred.

— Sunteți în călătorie de afaceri?

— Da.

— Unde veți locui?

— La hotel Londoner, pe Welbeck Street.

Autobuzul l-a dus din nou la gară, iar acolo Tom l-a sunat pe Jeff de la o cabină telefonică. Era ora 22.15.

A răspuns o femeie.

— Domnul Constant este acolo? a întrebat Tom. Sau domnul Banbury?

— Au ieșit amândoi. Cine îi caută, vă rog?

— Robert. Robert Mackay.

N-a urmat nicio reacție, pentru că Tom nu-i spusese acest nume lui Jeff. Știa însă că Jeff și Ed lăsaseră la studio pe cineva, un aliat, care să-l aștepte pe Tom Ripley.

— Cynthia, tu ești?

— D-da, a răspuns vocea, mai degrabă interogativ. Tom a decis să riște:

— Sunt Tom, a zis el. Când se întoarce Jeff?

— A, Tom! Nu eram sigură dacă ești tu. Se întorc amândoi într-o jumătate de oră. Poți să vii încoace?

Tom a luat un taxi până la studioul din St. John Wood. I-a deschis ușa Cynthia Grandor.

— Tom! Bună!

Tom aproape că uitase cum arăta: de înălțime mijlocie, cu păr castaniu care îi cădea pe umeri și ochi mari, cenușii. Era mai subțire decât și-o amintea el și se apropia de treizeci de ani. Părea puțin cam speriată.

— L-ai văzut pe Bernard? l-a întrebat ea.

— Da, dar nu știu unde s-a dus.

Tom a zâmbit. Presupunea că Jeff (și Ed) îi respectaseră dorința și nu spuseseră nimănui că Bernard atentase la viața lui.

— O fi la Paris, probabil.

— Ia loc, Tom. Vrei ceva de băut?

Tom a zâmbit și i-a întins pachetul cumpărat din aeroportul de la Atena. White Horse Scotch. Cynthia părea destul de prietenoasă. Pe Tom îl bucura asta.

— Bernard este întotdeauna supărat în timpul expozițiilor, a zis Cynthia pregătind băuturile. Așa mi s-a spus. Nu l-am prea văzut în ultima vreme. După cum știi, probabil.

Tom nu intenționa să-i spună că Bernard îi mărturisise că ea îl respinsese, că nu mai voia să-l vadă. Poate că Cynthia nu dorea asta cu adevărat. Tom nu-și dădea seama.

— Ei bine, a zis Tom vesel, să știi că mi-a spus că n-o să mai picteze tablouri de Derwatt. Ăsta-i un lucru bun pentru el, sunt sigur. Susține că detestă treaba asta.

Cynthia i-a întins lui Tom un pahar.

— E o afacere oribilă. *Oribilă!*

Așa era, Tom știa prea bine. Oribilă. Cutremurarea vizibilă a Cynthiei i-a reamintit totul. O crimă, minciuni, fraudă – da, era o afacere oribilă.

— Din păcate, s-a mers foarte departe, a zis Tom, dar nu va mai continua. Aceasta este ultima apariție a lui Derwatt, s-ar putea spune. Asta dacă nu cumva Jeff și Ed s-au hotărât să nu mai joc rolul. Nici măcar de data asta, vreau să zic.

Cynthia părea să nu dea atenție vorbelor lui. Era ciudat. Tom se așezase, dar ea se plimba încet prin încăpere și părea să aștepte cu nerăbdare venirea lui Jeff și Ed.

— Ce s-a întâmplat cu bărbatul ăla, Murchison? Soția lui sosește mâine, mi se pare. Așa cred Jeff și Ed.

— Nu știu. Nu-ți pot fi de niciun folos, a zis Tom cât se poate de calm.

Nu-și putea permite să se lase deranjat de întrebarea Cynthiei. Avea treabă. Doamne Dumnezeule, soția sosea a doua zi!

— Murchison știe că tablourile sunt false. Pe ce se bazează, mai exact?

— Pe părerea *lui,* a zis Tom ridicând din umeri. A spus ceva despre spiritul picturii, despre personalitate – mă îndoiesc că ar fi reușit să convingă cu asta un expert londonez. Sincer acum, cine știe ce face diferența între Derwatt și Bernard? Acești critici de artă auto-desemnați sunt doar niște ticăloși plictisitori. La fel de amuzant de ascultat cum sunt și cronicile lor scrise – concepte spațiale, valori plastice și toate aberațiile.

Tom a râs și și-a tras manșetele, iar de data asta au rămas cum trebuia.

— Murchison a văzut tablourile mele – unul original, celălalt pictat de Bernard. Evident, am încercat să-i tai elanul și, dacă pot spune așa, cred că am reușit. Nu cred că mai avea de gând să se întâlnească cu expertul de la Galeria Tate.

— Dar unde a dispărut?

Tom a ezitat un moment înainte să spună:

— Este un mister. Bernard unde a dispărut? Nu știu. Murchison putea avea planurile lui, motive personale ca să dispară. Sau poate că există răpitori misterioși la Orly!

Tom era iritat, nu-i plăcea subiectul.

— Asta complică lucrurile, a zis Cynthia. Pare ca și cum Murchison ar fi fost eliminat pentru că știa despre falsuri.

— Exact asta încerc să îndrept. Și pe urmă mă retrag. Falsul n-a fost dovedit. Da, Cynthia, e un joc urât, dar din moment ce

am ajuns atât de departe, trebuie să mergem până la capăt, ca să-i punem punct.

— Bernard spunea că vrea să recunoască totul, adică să declare la poliție. Poate că exact asta face acum.

Chiar era o perspectivă îngrozitoare, iar Tom s-a cutremurat gândindu-se la asta, la fel cum se cutremurase mai devreme Cynthia. A dat băutura pe gât. Da, dacă poliția britanică apărea mâine zâmbind amuzată în timp ce el dădea a doua reprezentație pe post de Derwatt, ar fi fost o adevărată catastrofa.

— Nu cred că Bernard face asta, a zis Tom, dar nu era nici el sigur de vorbele lui.

— Ai încercat să-l convingi și pe Bernard? a întrebat Cynthia privindu-l cu atenție.

Pe Tom l-a izbit brusc ostilitatea ei, o ostilitate care dura de ani buni, știa prea bine. El inventase toată mizeria asta.

— Am încercat, din două motive, a zis Tom. În primul rând – cariera lui Bernard ar lua sfârșit, iar în al doilea rând…

— După părerea mea, cariera lui Bernard oricum a luat sfârșit, dacă te referi la pictorul Bernard Tufts.

— În al doilea rând, a zis Tom cât de delicat a putut, Bernard nu este singura persoană implicată, din nefericire. I-ar distruge deopotrivă pe Jeff, pe Ed, pe… cine-o fi cel care produce materialele pentru pictură – doar dacă nu neagă că ar fi fost la curent cu frauda, ceea ce mă îndoiesc că ar putea susține cu succes. Școala de artă din Italia…

Cynthia a oftat încordată. Părea că nu mai era în stare să vorbească. Poate că nu mai voia să spună nimic în plus. S-a plimbat din nou în jurul studioului pătrat și s-a uitat la fotografia mărită a unui cangur pe care Jeff o agățase pe perete.

— N-am mai fost în locul ăsta de doi ani. Jeff devine tot mai la modă.

Tom a tăcut. Spre ușurarea lui, a auzit pași ușori pe scară și murmurul unor voci de bărbat.

Cineva a bătut la ușă.

— Cynthia? Noi suntem! a zis Ed.

Cynthia a deschis ușa.

— Hei, Tom! a strigat Ed și s-a grăbit să-i strângă mâna.

— Salutare, Tom! a zis Jeff, la fel de vesel ca Ed.

Tom a observat că Jeff adusese o valijoară neagră cu produse de machiaj.

— A trebuit să ne sunăm din nou prietena din Soho pentru trusa de deghizare, a zis Jeff. Ce mai faci, Tom? Cum a fost la Atena?

— Sumbru, a zis Tom. Turnați-vă de băut, băieți! Regimul Coloneilor[38], știți și voi. N-am auzit niciun *buzuki*[39]. Sper că nu dăm spectacol astă-seară.

Jeff deschidea valiza.

— Nu. Verific doar dacă avem tot ce ne trebuie. Ai aflat ceva despre Bernard?

— Ce întrebare! a zis Tom. Nu.

A tras neliniștit cu ochiul la Cynthia, care se rezema cu mâinile în sân de un dulap din partea cealaltă a încăperii. Oare știa că se dusese în Grecia special ca să-l caute pe Bernard? Ar fi fost important să-i spună? Nu.

— Dar despre Murchison? a întrebat Ed peste umăr, în timp ce își turna de băut.

— Nu, a zis Tom. Înțeleg că doamna Murchison vine mâine?

— S-ar putea, a zis Jeff. A sunat Webster azi și ne-a spus că vine. Webster, inspectorul, îl știi.

Tom pur și simplu nu putea vorbi deschis, atâta timp cât Cynthia era cu ei în cameră. N-a spus nimic. A vrut să spună ceva, orice, de exemplu să întrebe „Cine a cumpărat *Cada?*", dar n-a reușit nici măcar asta. Cynthia era ostilă. Poate că nu-i trăda, dar era împotriva lor.

— Apropo, Tom, a zis Ed aducându-i de băut și lui Jeff (Cynthia încă mai avea băutură în pahar). Poți rămâne aici peste noapte. Chiar sperăm să rămâi.

— Cu plăcere, a zis Tom.

— Jeff și cu mine ne-am gândit să-l sunăm mâine dimineață pe Webster, pe la 10.30. Dacă nu dăm de el, îi lăsăm mesaj că ai venit la Londra cu un tren din zori – mâine, adică – și că ne-ai telefonat. Ai stat la niște prieteni, undeva lângă Bury St. Edmunds și n-ai considerat...

— N-ai considerat faptul că erai căutat atât de grav încât să anunți poliția unde te aflai, i-a continuat vorba Jeff, de parcă recita o poezie la grădiniță. De fapt, n-aș zice că s-au străduit

[38] Regim dictatorial instaurat în Grecia între 1967-1974 (n.r.).

[39] Instrument muzical cu coarde, tradițional grecesc (n.r.).

prea tare să te găsească. Au întrebat numai de vreo două ori unde este Derwatt, iar noi i-am spus că probabil undeva la țară, la niște prieteni.

— *D'accord,* a zis Tom.

— Eu cred că o șterg, a zis Cynthia.

— Cynthia, nu mai vrei măcar jumătate de pahar? a întrebat-o Jeff.

— Nu.

Își punea pardesiul, iar Ed a ajutat-o.

— Voiam să știu doar dacă aveți vești despre Bernard, atât.

— Mulțumim, Cynthia, că ai păzit fortul în lipsa noastră, a zis Jeff.

Nefericită metaforă, s-a gândit Tom. S-a ridicat în picioare.

— Fii sigură că te anunț și eu dacă aflu ceva, Cynthia, a zis el. Mă voi întoarce repede la Paris… poate chiar mâine.

Cynthia, Jeff și Ed și-au murmurat urările de rămas-bun la ușă, apoi Jeff și Ed s-au întors.

— Încă îl mai iubește? a întrebat Tom. Nu credeam. Bernard a spus…

Jeff și Ed aveau amândoi expresii îndurerate.

— Ce-a spus Bernard? a întrebat Jeff.

— Bernard a spus că a sunat-o săptămâna trecută de la Paris și că ea l-a anunțat că nu vrea să-l vadă. Poate că a exagerat Bernard, nu știu.

— Nici noi nu știm, a zis Ed și și-a dat pe spate părul drept și blond.

S-a dus să-și mai toarne un pahar.

— Eu credeam că Cynthia are un iubit, a zis Tom.

— Ei, e tot ăla, a zis Ed din bucătărie pe un ton plictisit.

— Stephen nu-știu-cum, a zis Jeff. N-aș zice că a pus-o pe jar.

— Nu-i genul care să te încingă! a râs Ed.

— Cynthia are și acum aceeași slujbă, a continuat Jeff. Câștigă bine și e foarte valoroasă pentru nu știu ce mahăr.

— Ea s-a aranjat, a zis Ed punând capăt subiectului. Acum spune-ne: unde este Bernard și ce înseamnă că „te crede mort"?

Tom le-a explicat pe scurt. Le-a povestit cum fusese îngropat de Bernard și a reușit să facă relatarea amuzantă, astfel încât Jeff și Ed l-au ascultat vrăjiți, cu un fel de fascinație morbidă, râzând uneori.

— Doar o mică gaură în ceafa, a zis Tom.

Șterpelise forfecuța lui Heloise și tăiase leucoplastul în toaleta avionului spre Atena.

— Lasă-mă să te ating! a zis Ed punându-i mâna pe umăr. Iată un om care s-a ridicat din mormânt, Jeff!

— Mai mult decât vom face noi. Mai mult decât voi face eu, a zis Jeff.

Tom și-a scos haina și s-a așezat mai comod pe canapeaua ruginie.

— Presupun că bănuiți deja că Murchison e mort, a zis el.

— Ne-am *gândit* într-adevăr la asta, a răspuns solemn Jeff. Ce s-a întâmplat?

— Eu l-am omorât. La mine în pivniță, cu o sticlă de vin.

Exact în acest moment ciudat, lui Tom i-a trecut prin minte că ar fi putut, ar fi trebuit să-i trimită Cynthiei niște flori. N-avea decât să le arunce la gunoi sau pe foc, dacă dorea. Tom și-a reproșat că nu fusese deloc galant cu Cynthia.

Jeff și Ed rămăseseră fără cuvinte și încercau să-și revină din șoc.

— Unde-i cadavrul?

— Pe fundul unui râu din apropierea casei mele. Loing cred că se numește, a zis Tom.

Ar fi trebuit să le mărturisească și că Bernard îl ajutase? Nu. De ce să-și bată capul? Tom și-a frecat fruntea. Era obosit, s-a sprijinit într-un cot.

— Dumnezeule! a zis Ed. Și pe urmă i-ai dus lucrurile la Orly?

— Lucrurile, da.

— Nu aveai o menajeră?

— Ba da. Am făcut totul pe ascuns, a zis Tom. Cu noaptea în cap și așa mai departe.

— Dar ai pomenit de un mormânt în pădure – cel pe care l-a folosit Bernard, a zis Ed.

— Da, eu… Mai întâi l-am îngropat pe Murchison în pădure, însă pe urmă au venit polițiștii să facă cercetări, așa că înainte să caute și în pădure, m-am gândit că trebuia să-l scot de acolo, prin urmare…

Tom a făcut un gest vag de lehamite. Nu, cel mai indicat era să nu le spună că Bernard îl ajutase. Dacă Bernard voia… ce voia el să facă (să se izbăvească?), atunci era mai bine să nu fie considerat complice.

— Fir-ar! a zis Ed. Doamne! Poți să dai ochii cu soția lui?

— Ssst, a zis Jeff zâmbind nervos.

— Sigur că da, a spus Tom. Am fost nevoit să-l omor, pentru că Murchison s-a luat de mine când eram jos în pivniță. Și-a dat seama că eu îl imitasem pe Derwatt la Londra. Ieșea totul la iveală, dacă nu scăpăm de el. Înțelegeți?

Tom a început să se plimbe, încercând să-și alunge somnul.

Înțelegeau și erau impresionați. În același timp, Tom le auzea rotițele creierilor învârtindu-se: „Tom Ripley ucisese și înainte. Pe Dickie Greenleaf, nu? Poate și pe celălalt tip, Freddie nu-știu-cum. Asupra lui a planat doar o bănuială, dar dacă a fost adevărat? Cât de în serios lua Tom uciderea lui Murchison, și de fapt câtă recunoștință aștepta de la cei implicați în afacerea Derwatt? Recunoștință, supunere, bani? Oare totul se rezuma la același lucru? Tom era destul de idealist încât să creadă că nu, să spere că nu. Avea alte așteptări de la Jeff Constant și Ed Banbury. La urma-urmei, fuseseră prieteni cu remarcabilul Derwatt, cei mai buni prieteni, chiar. Cât de remarcabil fusese Derwatt? Tom a dat deoparte această întrebare. Cât de remarcabil era Bernard? Ca pictor, destul de remarcabil, dacă era să spună adevărul. Tom s-a îndreptat, cu gândul la Bernard (care evitase ani în șir prietenia celor doi) și a spus:

— Ce-ar fi să mă puneți la curent în legătură cu ce mă așteaptă mâine dimineață, prieteni? Cine urmează să mai vină? Recunosc că sunt obosit și nu m-ar deranja deloc să mă bag în pat cât mai curând.

Ed stătea cu fața la el.

— Există vreun indiciu împotriva ta în legătură cu Murchison, Tom?

— Din câte știu eu, nu, a zis Tom zâmbind. Nu există decât înșiruirea faptelor.

— *Ceasul* a fost într-adevăr furat?

— Tabloul, ambalat separat, și valiza lui Murchison erau la Orly. Cineva l-a șterpelit, asta-i clar, a zis Tom. Mă întreb unde atârnă acum. Oare hoțul știe pe ce a pus mâna? Hai să discutăm despre ziua de mâine. Putem să punem niște muzică?

Cu muzica radioului Luxemburg pe fundal, Tom a repetat pe jumătate deghizarea. Barba, pe tifonul ei, era încă întreagă; au încercat-o, dar fără s-o lipească. Bernard nu-și luase înapoi

vechiul costum bleumarin al lui Derwatt, iar Tom și-a tras haina pe el.

— Știți ceva despre doamna Murchison? a întrebat el.

Nu știau mare lucru, dar i-au oferit fragmente de povești care o înfățișau, din câte și-a dat seama Tom, nici agresivă, nici timidă, nici inteligentă, nici proastă. O informație o anula pe următoarea. Jeff vorbise cu ea la telefon de la Galeria Buckmaster, unde doamna Murchison sunase printr-o comandă transoceanică prealabilă.

— E un miracol că nu m-a sunat pe mine, a zis Tom.

— I-am spus că nu îți știm numărul de telefon, a zis Ed. Având în vedere că erai în Franța, i-a mai scăzut din elan.

— Vă deranjează dacă telefonez acasă în seara asta? a întrebat Tom, cu vocea lui Derwatt. Apropo, am ajuns lefter aici.

Jeff și Ed nu s-ar fi putut arăta mai săritori. Aveau la dispoziție o mulțime de bani. Jeff a făcut imediat comandă pentru convorbirea cu Belle Ombre. Ed i-a pregătit cafeaua mică și tare pe care o ceruse. Tom a făcut duș și s-a îmbrăcat în pijama. Se simțea deja mai bine. A primit și o pereche de papuci de casă ai lui Jeff. Urma să doarmă pe canapea.

— Sper că m-ați înțeles bine, a zis Tom. Bernard vrea să pună capăt definitiv afacerii. Derwatt se va retrage pentru totdeauna – poate că va dispărea mâncat de furnicile mexicane sau mistuit de vreun incendiu – cu tot cu picturile lui viitoare.

Jeff a dat din cap, a început să-și roadă o unghie, apoi a scuipat-o.

— Ce i-ai spus soției tale?

— Nimic, a zis Tom. Nimic important.

A sunat telefonul.

Jeff i-a făcut semn lui Ed să treacă împreună în dormitor.

— Bună, scumpo, eu sunt! a zis Tom. Nu, sunt la Londra… Păi, m-am răzgândit…

Când venea acasă?… Iar pe *madame* Annette o durea din nou măseaua.

— Trimite-o la dentistul din *Fontainebleau*! a zis Tom. Era surprinzător cât de liniștitor putea fi un telefon, în împrejurările în care se afla el acum. Tom aproape că a început să iubească telefonul.

CAPITOLUL 19

— Domnul detectiv Webster este acolo, vă rog? a întrebat Jeff. Jeffrey Constant de la Galeria Buckmaster... Vă rog să-i spuneți că tocmai m-a sunat Derwatt și că ne așteptăm să-l vedem la galerie în cursul acestei dimineți... Nu știu exact la ce oră. Înainte de 12.00.

Era 9.45.

Tom stătea iarăși în picioare în fața oglinzii înalte, examinându-și barba și sprâncenele îngroșate. Ed îi cerceta fața la lumina uneia dintre cele mai puternice lămpi pe care le avea Jeff, orbindu-l pe Tom. Avea părul mai deschis decât barba, dar mai închis decât propriul lui păr, la fel ca data trecută. Ed se ocupase de rana de la ceafa și din fericire nu sângera.

— Jeff, bătrâne, a zis Tom cu vocea încordată a lui Derwatt. Poți opri muzica asta și să pui altceva?

— Ce anume?

— *Visul unei nopți de vară.* Ai discul?

— Nu, a zis Jeff.

— Poți să faci rost de el? Am chef să-l ascult. Mă inspiră și am nevoie de inspirație.

În dimineața asta nu-i ajungea doar să-și imagineze muzica. Jeff nu cunoștea pe nimeni care să fi avut discul dorit de Tom.

— Nu poți coborî să-l cumperi? Parcă este un magazin de muzică pe aici pe undeva, până-n St. John’s Wood Road.

Jeff a dat fuga afară.

— Bănuiesc că tu n-ai vorbit cu doamna Murchison, nu? a zis Tom, relaxându-se cât să fumeze un Gauloises. Trebuie să-mi cumpăr niște țigări englezești. Nu vreau să risc să scot pachetul de Gauloises.

— Ia-le pe astea. Dacă rămâi fără, o să-ți ofere lumea, a zis imediat Ed vârându-i un pachet în buzunar. Nu, n-am vorbit cu ea. Bine măcar că nu ne-a trimis pe cap un detectiv american. Se putea dovedi periculos.

Poate că venea împreună cu unul, s-a gândit Tom. Și-a scos cele două inele. De data asta nu mai avea, evident, inelul mexican. A luat un pix și a încercat să reproducă semnătura cu

majuscule a lui Derwatt imprimată pe o radieră albastră de pe masa lui Jeff. A exersat semnătura de trei ori, apoi a mototolit hârtia și a aruncat-o la coș.

Jeff s-a întors gâfâind, ca și cum venise alergând.

— Dă-l tare, dacă poți, a zis Tom.

Muzica a început destul de tare. Tom a zâmbit. Muzica *lui.* Era un gând îndrăzneț, dar și momentul cerea îndrăzneală. Tom a simțit că se îmbujorează și s-a îndreptat de spate, apoi și-a amintit că Derwatt nu stătea drept.

— Jeff, pot să te mai rog ceva? Sună la o florărie și trimite-i niște flori Cynthiei. Trece-le în contul meu.

— Ce cont? Îți suntem datori vânduți. Flori pentru Cynthia. Bine. De care?

— Gladiole, dacă au. Dacă nu, două duzini de trandafiri.

— Flori, flori, florărie... a zis Jeff căutând în cartea de telefon. Din partea cui? Să semneze doar „Tom”?

— „Cu dragoste, de la Tom”, a răspuns el.

Apoi a rămas nemișcat pentru că Ed îl dădea cu puțin ruj roz pe buza de sus. Buza de sus a lui Derwatt era mai plină.

Au plecat de la studio în timp ce prima față a discului încă mai cânta. Urma să se închidă automat, spusese Jeff. Jeff a urcat singur în primul taxi. Tom se simțea destul de sigur pe sine ca să meargă singur, dar și-a dat seama că Ed nu voia să riște sau nu voia să se dezlipească de el. Au luat amândoi alt taxi și s-au dus pe o stradă ceva mai departe de Bond Street.

— Dacă ne întreabă cineva, ne-am întâlnit din întâmplare în timp ce tu veneai spre Buckmaster, a zis Ed.

— Liniștește-te! O să terminăm cu bine ziua asta.

Tom a intrat din nou pe ușa roșie din spatele galeriei.

În birou era numai Jeff, care vorbea la telefon. Le-a făcut semn să ia loc.

— Puteți să-mi faceți legătura cât mai repede, vă rog? a zis Jeff și a închis. Dau un telefon de politețe în Franța, la poliția din Melun. Să le spun că Derwatt s-a întors. Ne-au sunat acum câteva zile și le-am promis că îi anunț dacă ne contactează Derwatt.

— Înțeleg, a zis Tom. Bănuiesc că n-ai vorbit și cu vreun ziar?

— Nu. Nu văd de ce. Ți se pare util?

— Nu, las-o așa.

Leonard, băiatul vesel și fără griji care administra galeria, a băgat capul pe ușă.

— Bună! Pot să intru?

— Nuuu! a zis Jeff în glumă.

Leonard a intrat și a închis ușa, examinând a doua înviere a lui Derwatt.

— Dacă n-aș ști la ce mă uit, nu mi-ar veni să-mi cred ochilor! Pe cine așteptăm în dimineața asta?

— Pe ofițerul Webster de la Scotland Yard, pentru început, a zis Ed.

— Iar eu trebuie să las pe toată lumea…

— Nu, nu pe toată lumea, a zis Jeff. Mai întâi bate, iar eu o să-ți deschid, numai că astăzi nu încui. Hai, valea!

Leonard a ieșit.

Când a sosit detectivul Webster, Tom era cufundat în fotoliu. Webster a zâmbit ca un iepure fericit cu dinții lui pătați din față.

— Bună ziua, domnule Derwatt! Ia te uită! Nu m-am așteptat niciodată să am plăcerea să vă cunosc!

— Bună ziua, domnule detectiv.

Tom nu s-a ridicat de tot ca să-l întâmpine. Și-a spus: „Nu uita că ești puțin mai bătrân, mai greoi și mai lent decât Tom Ripley?

— Îmi pare rău… a zis Tom pe un ton oarecare, ca și cum nu i-ar fi părut prea rău și în mod cert nu-l deranja. Îmi pare rău că v-ați făcut probleme în legătură cu destinația mea. Am fost cu niște prieteni în Suffolk.

— Așa mi s-a spus și mie, a zis ofițerul așezându-se pe un scaun cu spătar la doi metri de Tom.

Jaluzelele venețiene ale ferestrei fuseseră coborâte pe trei sferturi și parțial închise, a remarcat Tom. Lumina ajungea ca să scrii o scrisoare, dar nu era deloc puternică.

— Ei bine, drumul dumneavoastră s-a intersectat accidental cu cel al lui Thomas Murchison, a zis Webster zâmbind. Treaba mea este să-l găsesc pe el.

— Parcă am citit… sau mi-a spus Jeff că a dispărut în Franța.

— Da, iar odată cu el a dispărut și un tablou al dumneavoastră. *Ceasul.*

— Probabil că nu-i primul tablou furat, a zis Tom pe un ton filosofic. Înțeleg că soția lui Murchison s-ar putea să vină la Londra?

— Chiar vine, a zis Webster uitându-se la ceas. Era așteptată să aterizeze la ora 11.00. După un zbor de noapte, îndrăznesc să spun că va dori să se odihnească vreo două ore. Veți fi aici și după-amiază, domnule Derwatt? Puteți veni aici?

Tom știa că trebuia să accepte dacă voia să fie politicos. A zis, cu o undă de ezitare, că va veni, desigur.

— Pe la ce oră? Am niște treburi de făcut în după-amiaza asta.

Webster s-a ridicat în picioare, ca un om ocupat ce era.

— La 15.30, să zicem? În caz că se schimbă ceva, vă anunț prin intermediul galeriei.

S-a întors spre Jeff și Ed.

— Vă mulțumesc că m-ați informat despre sosirea domnului Derwatt. La revedere, domnilor!

— La revedere, domnule inspector!

Jeff i-a deschis ușa. Ed s-a uitat la Tom și a zâmbit satisfăcut, cu buzele strânse.

— După-amiază să fii ceva mai vioi. Derwatt era puțin mai… plin de energie. Energie nervoasă.

— Am motivele mele să mă port așa, a zis Tom.

Și-a lipit vârfurile degetelor de la ambele mâini și s-a uitat în gol, în stilul în care reflecta Sherlock Holmes. Era un gest inconștient, probabil, pentru că se gândise la o anumită povestire cu Sherlock Holmes care semăna cu situația de față. Tom spera că deghizarea lui nu va fi descoperită la fel de ușor ca în carte. În orice caz, se pricepea mai bine decât cei dați în vileag de Sir Arthur – când câte un nobil uita să-și scoată inelul cu diamant și așa mai departe.

— Ce motive? a întrebat Jeff.

Tom a tresărit.

— Îți spun mai târziu. Acum mi-ar prinde bine un scotch.

Au luat prânzul la Norughe’s, un restaurant italienesc de pe Edgware Road. Lui Tom i se făcuse foame, iar restaurantul era exact pe gustul lui – liniștit, plăcut vederii și cu paste excelente. Tom a mâncat *gnocchi* cu un sos de brânză delicios și au băut două sticle de Veridicchio. O masă din apropiere era ocupată de niște personalități de la Baletul Regal, care l-au recunoscut pe Derwatt în mod evident, la fel cum și Tom le-a recunoscut, dar, în stil englezesc, schimbul de priviri s-a terminat repede.

— Ar fi bine să vin la galerie singur, după-amiază, și să intru pe ușa din față, a zis Tom.

Au comandat toți trabucuri și coniac. Tom se simțea pregătit pentru orice, chiar și pentru doamna Murchison.

— Lăsați-mă să cobor din taxi aici, a zis Tom. Simt nevoia să mă plimb.

Vorbea cu vocea lui Derwatt, pe care o folosise și în timpul mesei.

— Știu că e ceva de mers, dar măcar nu sunt atâtea dealuri ca în Mexic, ha-ha!

Oxford Street era aglomerată și ispititoare. Tom și-a dat seama că nu-i întrebase pe Jeff și pe Ed dacă mai măsluiseră chitanțe de primire pentru tablouri. Poate că Webster nu intenționa să le mai ceară. Dar poate că doamna Murchison voia să le vadă. Cine știe? Câteva persoane din mulțimea de pe Oxford Street s-au uitat la el de două ori, poate recunoscându-l – deși Tom se îndoia serios de asta – sau poate intrigați de barba și de privirea lui intensă. Tom bănuia că ochii lui arătau intenși din cauza sprâncenelor și pentru că Derwatt se încrunta puțin – fără ca asta să fi însemnat că era prost dispus, îl asigurase Ed.

După-amiaza aceea avea să fie ori un succes, ori un eșec, s-a gândit Tom. Va fi, trebuia să fie un succes! Tom a început să-și imagineze ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi dat greș, iar mintea i s-a oprit când a ajuns la Heloise și la familia ei. Ar fi însemnat sfârșitul tuturor lucrurilor, sfârșitul vieții în Belle Ombre, al serviciilor făcute cu atâta bunăvoință de *madame* Annette. Mai simplu spus, ar fi ajuns la închisoare, pentru că ar fi devenit mai mult decât evident că el îl eliminase pe Murchison. Piară gândul că putea ajunge la închisoare!

A dat nas în nas cu bărbatul cu pancarte care făcea reclamă la fotografii rapide pentru pașaport. Bătrânul nu s-a ferit din fața lui, de parcă era orb. Tom l-a ocolit, apoi s-a întors.

— Îți amintești de mine? Salutare! a zis Tom.

— Ce? Ă?

Dintre buze îi atârna și acum o jumătate de țigară neaprinsă.

— Ține, să-mi poarte noroc! a zis Tom și i-a îndesat în buzunarul pardesiului vechi de stofa ce-i mai rămăsese din pachetul de țigări.

S-a grăbit să plece, fără să uite să se încline.

Tom a pășit apoi pe nesimțite în Galeria Buckmaster, unde toate tablourile expuse ale lui Derwatt, cu excepția celor împrumutate, fuseseră însemnate cu steluțe roșii, semn că se

vânduseră. Leonard i-a zâmbit și și-a plecat capul adânc. Mai erau încă cinci persoane în galerie: un cuplu tânăr (fata călca desculță pe mocheta bej), un domn în vârstă, doi bărbați. În timp ce își croia drum spre ușa roșie din spatele încăperii, a simțit cum toți ochii s-au întors și l-au urmărit până când a dispărut.

Jeff i-a deschis.

— Derwatt, salut! Intră! Dânsa este doamna Murchison – Philip Derwatt.

Tom s-a înclinat ușor în fața femeii așezate în fotoliu.

— Mă bucur să vă cunosc, doamnă Murchison!

Tom a dat din cap și către ofițerul Webster, care stătea pe un scaun cu spătar.

Doamna Murchison părea să aibă în jur de cincizeci de ani, părul blond-roșcat îi era tuns scurt cu lama, avea ochi albaștri strălucitori și o gură destul de mare – o față, s-a gândit Tom, care ar fi putut fi veselă în alte circumstanțe. Purta un costum bun de tweed, croit elegant, un colier de jad, o bluză verde-pal.

Jeff trecuse în spatele biroului, dar fără să se așeze.

— V-ați întâlnit cu soțul meu la Londra. Aici, i-a spus doamna Murchison lui Tom.

— Da, am vorbit câteva minute. Da. Zece minute, poate.

Tom s-a îndreptat spre scaunul pe care i-l oferea Ed. A simțit că doamna Murchison se uita la pantofii lui, pantofii aproape rupți care îi aparțineau, de fapt, lui Derwatt. Tom s-a așezat cu băgare de seamă, de parcă ar fi avut reumatism sau mai rău. Acum se afla la doar un metru și jumătate de doamna Murchison, care trebuia să întoarcă puțin capul spre dreapta ca să-l vadă.

— Se ducea să-l viziteze în Franța pe un anume domn Ripley, așa mi-a scris, a zis doamna Murchison. Nu a stabilit o întâlnire cu dumneavoastră pentru după aceea?

— Nu, a zis Tom.

— Îl cunoașteți cumva pe domnul Ripley? Înțeleg că are niște tablouri de-ale dumneavoastră.

— I-am auzit numele, dar nu l-am întâlnit niciodată, a zis Tom.

— Voi încerca să mă văd cu el. La urma urmei, soțul meu ar putea fi încă în Franța. Aș vrea să știu, domnule Derwatt, dacă nu credeți că ar putea exista un grup de oameni în jurul tablourilor dumneavoastră… Mi-e greu să spun asta. Credeți că

există persoane care ar avea interesul să-l elimine pe soțul meu ca să-l împiedice să dea în vileag un fals? Sau mai multe, poate?

Tom a clătinat încet din cap.

— Din câte știu eu, nu.

— Dar dumneavoastră ați fost mereu în Mexic.

— Am vorbit cu…

Tom s-a uitat la Jeff, apoi la Ed, care se sprijinea de birou.

— Această galerie nu are cunoștință de niciun fel de asemenea grup sau cerc și, mai mult, nu are cunoștință de existența vreunui fals. Am văzut tabloul adus de soțul dumneavoastră, *Ceasul…*

— Care a fost furat.

— Mi s-a spus. Important de menționat, însă: tabloul este pictat de mine.

— Soțul meu urma să i-l arate domnului Ripley.

— I l-a arătat, a intervenit Webster. Domnul Ripley mi-a relatat discuția lor…

— Știu, știu. Soțul meu avea o teorie, a zis doamna Murchison cu o undă de mândrie sau de curaj. Poate că se înșela. Recunosc, nu sunt la fel de cunoscătoare în materie de pictură ca el. Dar, presupunând că *ar avea* dreptate…

Aștepta un răspuns, de la oricine. Tom spera că femeia nu era la curent cu teoria soțului ei sau că nu o înțelegea.

— Ce susținea această teorie, doamnă Murchison? a întrebat Webster cu o expresie plină de interes.

— Ceva despre movurile din ultimele tablouri ale domnului Derwatt – unele dintre ele. Cu siguranță a vorbit despre asta cu dumneavoastră, nu-i așa, domnule Derwatt?

— Da, a zis Tom. Susținea că movurile din lucrările mele timpurii erau mai închise. Se poate, a recunoscut Tom zâmbind ușor. Eu n-am băgat de seamă. Dacă sunt mai deschise acum, poate fi din cauză că folosesc mai multe nuanțe. Stă mărturie tabloul *Cada* din expoziția de față.

Tom pomenise, neintenționat, un tablou pe care Murchison îl considerase fals în mod evident, la fel ca și *Ceasul* – movurile din ambele tablouri erau violet de cobalt pur, în vechiul stil.

Nimeni n-a reacționat la asta.

— Apropo, i s-a adresat Tom lui Jeff, încercai de dimineață să anunți prin telefon poliția din Franța că m-am întors la Londra. Ai reușit să vorbești?

— Nu! Nu! La naiba, n-am primit legătura! s-a dezlănțuit Jeff.

— Domnule Derwatt, a zis doamna Murchison, v-a spus soțul meu că ar fi intenționat să se întâlnească în Franța și cu altcineva în afară de domnul Ripley?

Tom a stat pe gânduri. Merita oare să arunce momeli, sau mai bine să fie sincer?

— Nu-mi aduc aminte de nimeni, a spus Tom foarte sincer. În prezența mea nu l-a pomenit nici pe domnul Ripley.

— Pot să vă ofer niște ceai, doamnă Murchison? a întrebat amabil Ed.

— O, nu, mulțumesc!

— Vrea cineva ceai? Sau un strop de sherry?

Nimeni n-a vrut sau n-a îndrăznit să accepte nimic. De fapt, a părut mai degrabă un semnal de plecare pentru doamna Murchison. Intenționa să-l sune pe domnul Ripley – primise numărul lui de telefon de la inspectorul Webster – și să stabilească o întâlnire cu el.

— Vreți să-l sunați de-aici, doamnă Murchison? a zis Jeff cu un calm care de obicei era floare la ureche doar pentru Tom, arătând spre telefonul de pe birou.

— Nu, mulțumesc foarte mult, o să-l sun de la hotel. La plecarea doamnei Murchison, Tom s-a ridicat în picioare.

— Unde stați la Londra, domnule Derwatt? l-a întrebat detectivul Webster.

— În studioul domnului Constant.

— Îmi permiteți să vă întreb cum ați sosit în Anglia? a zâmbit larg inspectorul. Serviciul de control al imigrației nu a înregistrat intrarea dumneavoastră în țară.

Tom s-a arătat în mod deliberat vag și gânditor. Se așteptase la întrebare.

— Am pașaport mexican acum. Și am alt nume, în Mexic.

— Ați venit cu avionul?

— Cu vaporul, a zis Tom. Nu-mi prea plac avioanele.

Tom se aștepta ca Webster să-l întrebe dacă debarcase la Southampton sau în altă parte, dar Webster a spus doar:

— Mulțumesc, domnule Derwatt! La revedere!

Ce-ar fi aflat, dacă verifica? s-a gândit Tom. Câți mexicani intraseră în Londra, în urmă cu două săptămâni? Probabil că nu prea mulți.

Jeff a închis ușa din nou. Au tăcut câteva secunde, să se asigure că oaspeții lor nu-i mai puteau auzi. Numai Jeff și Ed l-au auzit pe Tom când a spus:

— Dacă vrea să verifice, o să aranjez ceva.

— Ce anume? a întrebat Ed.

— Nu știu, un pașaport mexican, de exemplu, a zis Tom. Tot ce știu este că trebuie să mă întorc în Franța imediat.

Vorbea tot cu vocea lui Derwatt, dar aproape în șoaptă.

— Nu chiar în noaptea asta, nu crezi? a zis Ed. *Sigur* nu în noaptea asta!

— Nu. Am spus că voi fi la Jeff, n-ai auzit?

— Slavă Domnului, a zis ușurat Jeff ștergându-și ceafa cu batista.

— Am reușit! a zis Ed cu o solemnitate zeflemitoare, trecându-și mâna peste față.

— Frate, ce-aș vrea să sărbătoresc! a zis din senin Tom. Dar cum să sărbătoresc cu barba asta blestemată? La prânz m-am chinuit s-o feresc de sosul de brânză. Trebuie să port barba toată seara!

— Ba chiar să dormi cu ea! a strigat Ed zguduindu-se de râs.

— Domnilor, a început Tom, s-a ridicat, apoi s-a prăbușit imediat la loc pe scaun. Trebuie să risc, de nevoie, și să-i dau un telefon lui Heloise. Se poate, Jeff? Unul care să nu treacă prin centrală, ca să nu bată la ochi pe factura ta. Sau dacă bate, ghinionul nostru, pentru mine este absolut necesar.

A ridicat receptorul. Jeff a făcut ceai și a adăugat pe tavă o sticlă de whisky.

A răspuns *madame* Annette, pe care Tom sperase s-o evite. A imitat o voce de femeie și a întrebat cu un accent mai prost decât al lui dacă doamna Ripley era acasă.

— Ssst! le-a spus lui Jeff și lui Ed, care râdeau. Bună, Heloise, a zis apoi Tom în franțuzește. Trebuie să fiu scurt, draga mea. Dacă telefonează cineva și vrea să stea de vorbă cu mine, spune că sunt la niște prieteni la Paris… Mă aștept să te sune o femeie, una care cred că vorbește numai englezește. Dă-i un număr fals de la Paris… Inventează unul… Mulțumesc, scumpo… Cred că mâine după-amiază, dar să nu-i spui asta doamnei din America… Iar lui *madame* Annette să nu-i spui că sunt la Londra…

Când a închis, Tom l-a întrebat pe Jeff dacă putea să arunce o privire registrelor pe care îi spuseseră că le-au făcut. Jeff i le-a adus. Erau două caiete cartonate mari, unul mai uzat, celălalt nou. Tom s-a aplecat câteva minute asupra lor, citind titlurile tablourilor și datele. Jeff era generos cu spațiul, așa că la Galeria Buckmaster nu expunea doar Derwatt, ci și alți pictori. Notase unele nume cu cerneluri diferite sub anumite date, pentru că Derwatt nu-și denumea întotdeauna pânzele.

— Îmi place pagina asta pătată de ceai, a zis Tom.

— Contribuția lui Ed, a spus Jeff încântat. Veche de două zile.

— Că tot vorbeam de sărbătorit, a zis Ed bătând scurt din palme, ce ziceți de petrecerea lui Michael din seara asta? La 22.30 zicea. Holland Park Road.

— Ne mai gândim, a răspuns Jeff.

— Poate aruncăm o privire, douăzeci de minute? a insistat plin de speranță Ed.

Cada era corect listat drept un tablou recent, a văzut Tom. Probabil că nu puteau evita asta. Registrele erau pline în principal cu numele și adresele cumpărătorilor, cu prețurile de achiziție corecte, cu datele de sosire ale picturilor uneori măsluite, bănuia Tom, dar, una peste alta, i s-a părut că Jeff și Ed făcuseră treabă bună.

— Detectivul s-a uitat la ele?

— A, da, a zis Jeff.

— Și n-a avut niciun fel de întrebări de pus, nu-i așa, Jeff? a zis Ed.

— Așa e.

Veracruz... Veracruz... Southampton... Veracruz...

Dacă trecuseră de inspecție, înseamnă că și pericolul trecuse, s-a gândit Tom.

Și-au luat rămas-bun de la Leonard – oricum se apropia ora închiderii – și s-au dus cu un taxi la studioul lui Jeff. Tom simțea că amândoi se uitau la el ca la un fel de personaj magic; pe Tom îl amuza, dar într-un fel parcă nu-i plăcea. Probabil că îl credeau vreun sfânt în stare să învie o plantă pe moarte doar atingând-o, în stare să vindece o durere de cap doar dintr-o mișcare, în stare să meargă pe apă. Dar Derwatt nu fusese în stare să meargă pe apă, sau poate că nu dorise. Și totuși, Tom era acum Derwatt.

— Vreau s-o sun pe Cynthia, a zis el.

— Lucrează până la 19.00. E un birou mai ciudat, a zis Jeff.

Tom a telefonat mai întâi la Air France și a rezervat un loc la zborul de la ora 13.00. Putea ridica biletul de la terminal. Hotărâse să rămână la Londra și a doua zi dimineață, în caz că se ivea vreo problemă. Nu trebuia să pară din nou că Derwatt se grăbea să iasă din scenă. S-a tolănit pe canapeaua lui Jeff, fără haină și fără cravată, dar tot cu barba aceea supărătoare, și a băut un ceai cu zahăr.

— Aș vrea s-o pot face pe Cynthia să-l primească înapoi pe Bernard, a zis Tom gânditor, de parcă ar fi fost Dumnezeu într-un moment de slăbiciune.

— De ce? a întrebat Ed.

— Mă tem că Bernard este în stare să se autodistrugă. Aș vrea să știu unde-o fi.

— Vorbești serios? Să se sinucidă? a întrebat Jeff.

— Da, a zis Tom. Cred că v-am spus deja. Cynthiei nu i-am spus. M-am gândit că-i mai bine așa. Ar fi părut că o șantajez ca să-l primească înapoi. Și sunt sigur că lui Bernard nu i-ar fi plăcut.

— Vrei să spui că ar fi în stare să se sinucidă undeva? a întrebat Jeff.

— Da, asta vreau să spun, a zis Tom.

Tom nu apucase să le povestească despre farsa cu spânzuratul de la el de-acasă, dar s-a gândit că ar putea s-o facă. Uneori, adevărul, oricât de periculos, putea fi avantajos, dacă scotea la iveală ceva nou, ceva în plus.

— S-a spânzurat simbolic la mine în pivniță. Sau, mai bine zis, s-a „atârnat”, pentru că n-a agățat în streang decât hainele. A scris pe ele „Bernard Tufts”. Vechiul Bernard, înțelegeți? Falsificatorul. Sau poate pe cel adevărat... Totul e tulbure acum în mintea lui Bernard.

— Uau! Îi lipsește o doagă, așa-i? a zis Ed uitându-se la Jeff.

Jeff și Ed făcuseră amândoi ochii mari, Jeff într-o manieră cumva mai calculată. Oare își dădeau seama abia acum că Bernard Tufts chiar nu va mai picta alte tablouri de Derwatt?

— Fac speculații, deocamdată, a zis Tom. Nu are rost să vă supărați înainte să se întâmple. Dar, vedeți voi…

Tom s-a ridicat în picioare. Voise să spună: „Important este că Bernard crede că m-a omorât”. Dar pe urmă s-a întrebat, chiar *era* important? Dacă da, în ce fel? Și-a dat seama că era bucuros

că în biroul galeriei nu fusese prezent niciun ziarist care să scrie mâine „Derwatt s-a întors”, pentru că, dacă ar fi văzut știrea în ziare, Bernard ar fi știut că Tom ieșise cumva din mormânt, viu. Asta, într-un fel, putea fi bine pentru Bernard. Poate n-ar mai fi vrut să se sinucidă, dacă știa că nu-l omorâse pe Tom Ripley. Dar conta asta cu adevărat, în confuzia permanentă din mintea lui? Ce era bine și ce era rău?

După 19.00, Tom a sunat-o pe Cynthia la un număr din Bayswater.

— Cynthia, înainte să plec, aș vrea să-ți spun… în caz că-l văd din nou pe Bernard, aș putea să-i transmit un lucru mărunt, și anume…

— Anume, ce? a întrebat Cynthia aspru, mult mai defensivă sau cel puțin mult mai dornică să se apere decât Tom.

— Că vei fi de acord să vă întâlniți din nou. La Londra. Ar fi minunat, înțelegi, dacă i-aș putea spune ceva pozitiv. Este foarte deprimat.

— Nu văd niciun rost în a mă întâlni din nou cu el, a zis Cynthia.

În vocea ei, Tom a simțit zidurile de apărare ale castelelor, ale bisericilor, ale clasei mijlocii. Ziduri din piatră gri și bej, inexpugnabile. Comportament decent.

— Nu vrei să te vezi cu el în niciun fel de circumstanțe?

— Mă tem că nu. Este mult mai simplu să nu lungesc această situație. Mai simplu și pentru Bernard.

Nu o putea face să se răzgândească. Era hotărâtă. Dar era meschin, al naibii de meschin din partea ei. Tom măcar și-a dat seama cum stăteau lucrurile. În urmă cu trei ani, fata fusese neglijată, lăsată cu buza umflată, exclusă, abandonată. Bernard rupsese relația cu ea. În cel mai bun caz, numai Bernard putea încerca să remedieze situația.

— Bine, Cynthia.

I-ar fi fost de vreun folos mândriei Cynthiei, s-a întrebat Tom, să știe că Bernard o să se spânzure din cauza ei?

Jeff și Ed stătuseră de vorbă în dormitorul lui Jeff, nu ascultaseră discuția, dar l-au întrebat pe Tom ce-a spus Cynthia.

— Nu vrea să-l mai vadă pe Bernard, a zis Tom.

Nici Jeff, nici Ed n-au părut să-și dea seama de consecințele acestui fapt. Ca să pună punct chestiunii, Tom a zis:

— Desigur, s-ar putea să nu-l mai văd nici eu vreodată pe Bernard.

CAPITOLUL 20

S-au dus la petrecerea lui Michael. Care Michael? Au ajuns aproape de miezul nopții. Jumătate dintre musafiri erau amețiți, iar Tom n-a reușit să vadă pe nimeni important din punctul lui de vedere. S-a așezat într-un fotoliu adânc, destul de aproape de o lampă, a băut un pahar de scotch lungit cu apă, și a conversat cu câteva persoane care păreau oarecum copleșite de admirație pentru el, sau măcar de respect. Jeff îl supraveghea din cealaltă parte a încăperii.

Camera era decorată în roz și plină de mulți ciucuri uriași. Fotoliile semănau cu niște bezele albe. Fetele purtau fuste atât de scurte, încât ochii lui Tom – neobișnuiți cu astfel de costumații – au fost întâi atrași de dresurile acelea de toate culorile, apoi dezgustați. Ce sminteală, s-a gândit Tom. Sunt nebune de legat. Sau poate le vedea cu ochii lui Derwatt? Oare era cu putință pentru cineva să-și imagineze o carne ispititoare sub ciorapii ăia prin care se vedea dunga chiloților? Atunci când fetele se aplecau să-și aprindă țigările, li se vedeau sânii. La care dintre jumătățile acelor corpuri ar fi trebuit să se uite lumea? Ridicând privirea, Tom a tresărit la vederea unor ochi rimelați cu maro. O gură lipsită de culoare de sub acei ochi a zis:

— Derwatt, poți să-mi spui unde locuiești în Mexic? Nu mă aștept la un răspuns sincer, mă mulțumesc și cu unul adevărat doar pe jumătate.

Prin ochelarii lui fără dioptrii, Tom a privit-o cu o nedumerire contemplativă, ca și cum și-ar fi dedicat jumătate din creierul lui măreț întrebării fetei, dar de fapt, era plictisit. Cât de mult prefera, s-a gândit el, fustele lui Heloise până la genunchi, fața ei fără pic de machiaj și genele care nu arătau ca un mănunchi de sulițe ațintite asupra lui.

— Ei, a zis Tom prefăcându-se gânditor. La sud de Durango.

— Și Durango unde este?

— La nord de Mexico City. Evident că nu-ți pot spune numele satului meu. Este un lung nume aztec. Ha-ha-ha!

— Căutăm și noi un loc nealterat de civilizație. Noi, adică eu și soțul meu, Zach. Avem doi copii.

— Ați putea încerca în Puerto Vallarta, a zis Tom, apoi a fost salvat, sau cel puțin atras de un semn făcut de la distanță de Ed Banbury. Scuză-mă, a zis Tom și s-a ridicat din fotoliu.

Ed considera că venise momentul s-o șteargă. Tom era de aceeași părere. Jeff umbla în largul lui de colo-colo, zâmbind relaxat, stând la taclale. Lăudabil, s-a gândit Tom. Bărbați tineri și bărbați mai în vârstă se uitau la Tom, poate neîndrăznind să-l abordeze sau poate că pur și simplu nedorind s-o facă.

— Ne cărăm? a întrebat Tom, când li s-a alăturat și Jeff.

Tom a insistat să găsească gazda, cu care nu se cunoscuse și nu se întâlnise în ora cât stătuseră acolo. Michael, gazda, era cel în canadiană neagră cu glugă. Nu foarte înalt, brunet și tuns milităreste.

— Derwatt, ai fost perla coroanei mele în seara asta! Nu-ți pot spune cât sunt de încântat și cât de recunoscător le sunt acestor doi vechi…

Restul s-a pierdut în vacarm.

Strângeri de mâini, apoi în cele din urmă ușa s-a închis.

— Bun, a zis Jeff peste umăr, după ce coborâseră un etaj.

Restul l-a rostit în șoaptă:

— Singurul motiv pentru care am venit la petrecere este că oamenii de aici sunt fără importanță.

— Au și ei, totuși, importanța lor, a zis Ed. Sunt oameni liniștiți. Încă o seară plină de succes!

Tom n-a obiectat. Avea dreptate, nimeni nu-i smulsese barba.

L-au lăsat pe Ed undeva cu taxiul lor.

Dimineața, Tom a luat micul dejun în pat, o încercare din partea lui Jeff de a-l consola pentru că trebuia să mănânce cu barba pusă. Pe urmă, Jeff s-a dus să ia ceva de la un magazin pentru fotografi și a spus că se va întoarce până la 10.30 – deși, evident, nu-l putea însoți pe Tom până la gara West Kensington. S-a făcut 11.00. Tom s-a dus în baie și a început să-și desprindă cu atenție barba.

A sunat telefonul.

Tom s-a gândit mai întâi să nu răspundă. Dar n-ar fi părut ciudat? N-ar fi părut că se ferea de ceva?

S-a pregătit sufletește pentru o discuție cu Webster și a răspuns cu vocea lui Derwatt.

— Da? Alo?

— Domnul Constant e acolo?... Sau sunteți Derwatt?... A, foarte bine. Ce planuri aveți, domnule Derwatt? a întrebat Webster cu vocea lui plăcută dintotdeauna.

Pentru inspectorul Webster, Tom nu avea niciun plan.

— Cred că o să plec săptămâna asta. Înapoi la minele de sare, a chicotit Tom. Și la liniște.

— Ați putea să mă sunați înainte de a pleca, domnule Derwatt?

Webster i-a spus numărul, plus un interior, pe care Tom le-a notat.

S-a întors Jeff. Tom era aproape cu valiza în mână, foarte nerăbdător s-o ia din loc. Și-au luat rămas-bun scurt, chiar superficial, deși știau că fericirea fiecăruia depindea de celălalt.

— La revedere. Doamne ajută!

— La revedere!

La naiba cu Webster!

Curând, Tom se afla în siguranță în avion, în mediul sintetic și asigurat cu centuri al stewardeselor care zâmbeau, al stupidelor formulare galbene și albe, al apropierii neplăcute a coatelor unor străini îmbrăcați la patru ace, care îl făceau pe Tom să se chircească în scaun. Își dorea să fi zburat la clasa întâi.

Ca Tom Ripley, oare trebuia să-i dea socoteală cuiva că fusese în Paris? Măcar pentru ultima noapte, de exemplu? Tom avea un prieten care l-ar fi acoperit, dar nu voia să implice pe altcineva. Deja era destulă lume implicată.

Avionul a decolat ridicându-și botul. Ce plictiseală, s-a gândit Tom, să zbori cu sute de kilometri pe oră fără să auzi aproape nimic, lăsându-i pe oamenii care locuiau sub tine să îndure zgomotul. Lui Tom îi plăceau numai trenurile. Trenurile expres de la Paris, fără oprire, care treceau ca vântul pe șinele din dreptul peronului de la Melun – trenuri atât de rapide, încât călătorul nu putea citi numele franțuzești sau italienești de prin gări. Tom aproape că traversase cândva linia printr-un loc nepermis. Șinele erau pustii, gara tăcută. Până la urmă, se hotărâse să nu riște, iar cincisprezece secunde mai târziu, două trenuri cromate de mare viteză trecuseră unul pe lângă celălalt gonind ca în iad, iar Tom s-a imaginat forfecat între ele, cu corpul și valiza târâte în ambele direcții metri întregi, până devenea neidentificabil. I-a revenit în minte acea imagine acolo, în avion, și s-a înfiorat. Era bucuros că măcar doamna Murchison

nu zbura împreună cu el. Chiar o căutase cu privirea la îmbarcare.

CAPITOLUL 21

Ajunsese în Franța. În timp ce avionul cobora, vârfurile copacilor începuseră să se vadă ca niște noduri verzi și maro dintr-o tapiserie sau ca fireturile ornamentale de pe halatul lui de acasă. Tom era îmbrăcat cu balonzaidul lui cel nou și urât. La Orly, cel de la controlul pașapoartelor s-a uitat la el și la fotografia de lângă numele Mackay, dar nu i-a pus nicio ștampilă nicăieri, la fel ca și atunci când plecase de la Orly la Londra. Se părea că doar controlorii din Londra mai ștampilau pașapoartele. Tom a ieșit pe la poarta cu „Nimic de declarat” și a luat un taxi spre casă.

A ajuns la Belle Ombre chiar înainte de ora 15.00. În taxi, își refăcuse pieptănătura și luase balonzaidul pe mână.

Heloise era acasă. Căldura era pornită. Mobila și parchetul străluceau, ceruite. *Madame* Anette i-a dus bagajul sus. Pe urmă, Tom și Heloise s-au sărutat.

— Ce-ai căutat în Grecia? a întrebat ea cumva îngrijorată. Și pe urmă la Londra?

— M-am plimbat.

— L-ai căutat pe acel *fou.* L-ai găsit? Ce-ți face capul?

L-a prins de umeri și l-a întors cu spatele. Rana abia dacă-l mai durea. Tom se simțea foarte ușurat că Bernard nu-și făcuse din nou apariția ca s-o alarmeze pe Heloise.

— Americanca a telefonat?

— A, da! *Madame* Murchison. Vorbește puțin franțuzește, dar foarte *aiurea*. A sunat azi-dimineață de la Londra. Ajunge după-amiază la 15.00 la Orly și vrea să te vadă. *Merde*[40]*,* cine *sunt* toți oamenii ăștia?

Tom s-a uitat la ceas. Avionul doamnei Murchison urma să aterizeze peste zece minute.

— Dragule, vrei o cană de ceai? l-a întrebat Heloise și l-a condus spre canapea. L-ai văzut pe Bernard ăsta pe undeva?

— Nu. Stai numai să mă spăl pe mâini. Doar un minut.

Tom s-a dus în baia de la parter și s-a spălat pe mâini și pe față. Spera că doamna Murchison nu va dori să vină la Belle

[40] „La naiba!” (lb. fr.) (n.r.).

Ombre, că se va mulțumi să-l întâlnească la Paris, deși Tom detesta gândul de a se duce la Paris chiar în ziua aceea.

Când s-a întors în living, *madame* Annette cobora de la etaj.

— *Madame*, ce face faimoasa dumneavoastră măsea? Mai bine, sper.

— Da, *monsieur Tome.* Am fost azi dimineață la dentistul din Fontainebleau și mi-a scos nervul. L-a scos *cu adevărat*. Urmează să mă mai duc o dată luni.

— Ar trebui să ne scoată nervii tuturor! Pe toți! N-o să vă mai doară de-acum, puteți fi sigură!

Tom abia dacă-și dădea seama ce spunea. Oare ar fi trebuit să-l sune pe Webster? I se păruse o idee mai bună să *nu* îl sune înainte de plecare, pentru că prea ar fi părut că se supunea ordinelor poliției. Un om nevinovat nu l-ar fi sunat, ăsta fusese raționamentul lui Tom.

Madame Annette i-a servit cu ceai.

— Noelle vrea să știe dacă putem merge la o petrecere marți seară, a zis Heloise. Marți e ziua ei.

Noelle Hassler, cea mai bună prietenă a lui Heloise din Paris, dădea niște petreceri încântătoare. Dar Tom se gândea la Salzburg. Intenționa să plece acolo cât mai curând, pentru că ajunsese la concluzia că Bernard ar fi putut alege să se ducă la Salzburg – locul natal al lui Mozart, alt artist care murise tânăr.

— Scumpo, tu trebuie să mergi. Eu nu sunt sigur că voi fi aici.

— De ce?

— Pentru că s-ar putea să trebuiască să plec la Salzburg.

— În *Austria*! Doar nu ca să-l cauți din nou pe acel *fou*! Curând o să ajungi în China!

Tom s-a uitat cu teamă la telefon. Urma să sune doamna Murchison. Când?

— I-ai dat doamnei Murchison un număr de telefon unde să mă sune la Paris?

— Da, a zis Heloise. Unul inventat.

Continua să vorbească franțuzește și devenise puțin nemulțumită de el.

Tom s-a întrebat cât de mult putea îndrăzni să-i explice lui Heloise.

— Și când i-ai spus că mă întorc acasă?

— I-am spus că nu știu.

A sunat telefonul. Dacă era doamna Murchison, suna de la Orly.

Tom s-a ridicat în picioare.

— Cel mai important, a zis el repede în engleză, pentru că intra *madame* Annette, este să nu știe că am fost la Londra. E foarte important, draga mea! Am fost doar la Paris. Să nu pomenești de Londra, dacă va trebui să ne întâlnim cu doamna Murchison.

— Vine *aici?*

— Sper că nu.

Tom a ridicat receptorul.

— Alo… Da… Bună ziua, doamnă Murchison!

Voia să vină să-l vadă.

— Se poate, desigur, dar n-ar fi mai ușor să vin eu la Paris?… Da, e *ceva* distanță, este mai departe de Orly decât Parisul…

N-a reușit s-o convingă. O putea descuraja spunându-i că era complicat de ajuns, dar nu voia să-i mai pună și alte bețe în roate nefericitei femei.

— Atunci, cel mai ușor ar fi să luați un taxi.

Tom i-a spus pe unde s-o ia, apoi a încercat să-i explice lui Heloise situația. Doamna Murchison urma să ajungă peste o oră și voia să stea de vorbă cu el despre soțul ei. *Madame* Annette ieșise din living, așa că Tom a vorbit franțuzește, deși menajera putea să tragă cu urechea. Lui Tom îi trecuse prin minte, înainte să sune doamna Murchison, să-i spună lui Heloise de ce se dusese la Londra, să-i povestească cum se dăduse de două ori drept pictorul Derwatt, care era mort. Dar în acest moment nu mai avea timp să-i explice totul. Tot ce-i putea cere soției lui era să-l ajute să treacă cu bine de vizita doamnei Murchison.

— Dar ce s-a întâmplat cu soțul ei? a întrebat Heloise.

— Nu știu. Dar, din moment ce a venit în Franța, mi se pare normal să vrea să stea de vorbă cu…

Tom n-a vrut să spună „ultima persoană care l-a văzut”.

— Vrea să vadă casă, pentru că aici a fost el ultima oară. Eu l-am dus la Orly de aici.

Heloise s-a ridicat în picioare cu o urmă de iritare. Nu era însă atât de proastă încât să-i facă o scenă. Nu avea de gând să-și piardă controlul și să devină nerezonabilă. Putea să facă asta mai târziu.

— Știu ce-ai de gând să spui. Nu vrei să rămână aici până diseară. Foarte bine. N-o s-o invităm la cină. Putem spune că avem deja un angajament. Dar trebuie să-i ofer un ceai, ceva de băut sau amândouă. Cred că nu va sta mai mult de o oră și o să mă ocup eu de treaba asta cât se poate de politicos. Și de corect.

Heloise a cedat.

Tom s-a dus sus, în camera lui. *Madame* Annette îi golise valiza și o luase de acolo, dar unele lucruri nu erau chiar la locul lor obișnuit, așa că Tom le-a aranjat așa cum stăteau când nu pleca de la Belle Ombre săptămâni în șir. Pe urmă a făcut un duș, s-a îmbrăcat cu pantaloni gri de stofa, o cămașă și un pulover și a scos din dulap un sacou de tweed, în caz că doamna Murchison intenționa să facă o mică plimbare pe pajiște.

Doamna Murchison a ajuns.

Tom s-a dus s-o întâmpine la ușa din față și să se asigure că taxiul fusese plătit corect. Doamna Murchison avea bani franțuzești și îi lăsase șoferului un bacșiș prea mare, dar Tom nu s-a mai amestecat.

— Soția mea, Heloise, a făcut el prezentările. Doamna Murchison din America.

— Mă bucur să vă cunosc!

— Și eu, a zis Heloise.

Doamna Murchison a acceptat să bea un ceai.

— Sper să mă scuzați că m-am invitat așa, pe neașteptate, le-a spus ea lui Tom și lui Heloise, dar este vorba despre o problemă importantă și am vrut să vă întâlnesc cât mai repede cu putință.

Se așezaseră de-acum cu toții, doamna Murchison pe canapeaua galbenă, iar Tom pe un scaun, la fel ca Heloise. Heloise lăsa impresia minunată că nu o interesa situația prea mult, însă era suficient de politicoasă încât să rămână de față. Dar Tom știa că în realitate era foarte interesată.

— Soțul meu…

— Tom, așa mi-a cerut să-i spun, a zis Tom zâmbind și ridicându-se în picioare, s-a uitat la aceste tablouri. Aici, în dreapta, *Bărbat stând pe scaun*. În spatele dumneavoastră, *Scaunele roșii.* Este o lucrare mai timpurie.

Tom vorbea cu îndrăzneală. Fie ce-o fi, și-a zis, și la naiba cu bună-cuviința, cu etica, cu bunătatea, cu adevărul, cu legea sau

chiar cu destinul – tot ce implică viitorul! Ori termina acum cu povestea asta, ori nu. Dacă doamna Murchison voia să facă turul casei, n-avea decât s-o ducă și în pivniță, din punctul lui de vedere. A așteptat ca femeia să-l întrebe ceva, eventual ce părere avusese soțul ei despre autenticitatea tablourilor.

— Le-ați cumpărat de la Buckmaster? a întrebat doamna Murchison.

— Da, pe amândouă.

Tom s-a uitat la Heloise, care fuma în mod neobișnuit o țigară Gitanes *Maïs.*

— Soția mea înțelege engleza, a adăugat el.

— Erați aici când a venit în vizită soțul meu?

— Nu, eram în Grecia, a răspuns Heloise. Nu l-am cunoscut pe soțul dumneavoastră.

Doamna Murchison s-a ridicat și s-a uitat la tablouri, iar Tom a mai aprins două lampadare ca să le poată vedea mai bine.

— Mie cel mai mult îmi place *Bărbat stând pe scaun,* a zis Tom. De aceea l-am pus deasupra căminului.

Și doamnei Murchison părea să-i placă.

Tom se aștepta ca femeia să spună ceva în legătură cu teoria soțului ei despre falsurile după Derwatt. N-a făcut-o. N-a făcut niciun fel de comentariu despre movurile sau despre nuanțele violete din niciunul dintre tablouri. Doamna Murchison a pus aceeași întrebare pe care i-o pusese și inspectorul Webster, dacă soțul ei plecase într-o stare de spirit anume sau dacă urma să se mai întâlnească și cu altcineva.

— Părea foarte bine dispus, a zis Tom, și nu a pomenit despre niciun fel de întâlnire. I-am spus și inspectorului Webster. Ce mi se pare ciudat este că tabloul soțului dumneavoastră a fost furat. Îl avea cu el la Orly și era foarte bine împachetat.

— Da, știu, a zis doamna Murchison fumând una dintre țigările ei Chesterfield. Tabloul n-a fost găsit. Dar n-a fost găsit nici soțul meu sau pașaportul lui.

A zâmbit. Avea o față plăcută, blândă, puțin dolofană, ceea ce o ajutase să nu capete ridurile vârstei.

Tom i-a mai turnat o cană de ceai. Doamna Murchison se uita la Heloise. O evalua din priviri? Se întreba ce părere avea Heloise despre toate astea? Se întreba cât de mult știa Heloise? Se întreba, mai întâi de toate, dacă era ceva de știut? Sau de

partea cui ar fi fost Heloise dacă soțul ei se dovedea vinovat de ceva?

— Domnul detectiv Webster mi-a spus că erați prieten cu Dickie Greenleaf, cel care a fost ucis în Italia, a zis doamna Murchison.

— Da, a răspuns Tom. N-a fost ucis, s-a sinucis. Îl cunoșteam de cinci luni, poate șase.

— Dacă n-a fost sinucidere – cred că domnul detectiv Webster părea să se îndoiască –, cine l-ar fi putut omorî? Și de ce? a întrebat doamna Murchison. Aveți bănuieli în legătură cu acest subiect?

Tom s-a ridicat în picioare, s-a înfipt bine în podea și a sorbit din ceai.

— Nu am niciun fel de bănuieli. Dickie s-a sinucis. Nu cred că a reușit să-și găsească drumul – n-a devenit pictor și nu intenționa câtuși de puțin să intre în afacerea tatălui său, construcții de ambarcațiuni mici sau mari. Dickie avea o mulțime de prieteni, dar nu și prieteni odioși.

Tom s-a oprit și nimeni n-a spus nimic.

— Dickie nu avea de ce să aibă dușmani, a adăugat Tom.

— Nici soțul meu nu avea… în afară de posibilii falsificatori de tablouri.

— Ei bine, eu n-am de unde să știu despre falsificatori, din moment ce locuiesc aici.

— S-ar putea să existe un astfel de grup, a zis doamna Murchison.

S-a uitat la Heloise și a adăugat:

— Sper că înțelegeți ce spunem, doamnă Ripley.

Tom i-a explicat lui Heloise în franceză:

— Doamna Murchison se întreabă dacă n-ar putea exista o bandă de oameni necinstiți care să aibă legătură cu tablourile lui Derwatt.

— Înțeleg, a zis Heloise.

Tom știa că Heloise avea îndoieli în legătură cu povestea cu Dickie. Dar știa și că se putea baza pe ea. Avea ea însăși sământă de escroacă. În orice caz, Heloise nu s-ar fi îndoit de vorbele lui Tom în fața unui străin.

— Vreți să vedeți etajul casei? a întrebat-o Tom pe doamna Murchison. Sau împrejurimile, înainte să se întunece?

Doamna Murchison a acceptat invitația.

Ea și Tom s-au dus la etaj. Doamna Murchison purta o rochie de lână verde-deschis. Era bine făcută – poate călărea, sau juca golf –, dar nimeni n-ar fi spus că era grasă. Lumea nu le numește niciodată grase pe femeile voinice și sportive, deși ce altceva sunt? Heloise refuzase să urce cu ei. Tom i-a arătat doamnei Murchison camera de oaspeți, deschizând ușa larg și aprinzând lumina. Pe urmă, fără fasoane și relaxat, i-a arătat și restul încăperilor de sus, inclusiv camera lui Heloise, căreia i-a deschis ușa, dar fără să aprindă lumina, pentru că doamna Murchison n-a părut prea interesată s-o vadă.

— Vă mulțumesc, a zis doamna Murchison și au coborât la parter.

Lui Tom îi părea rău de ea. Îi părea rău că fusese nevoit să-i omoare soțul. Și-a reamintit totuși că nu-și putea permite să-și facă reproșuri. Altminteri, ar fi devenit exact ca Bernard, care voia să mărturisească totul și să tragă după el alte câteva persoane.

— L-ați văzut pe Derwatt la Londra?

— M-am întâlnit cu el, da, a zis doamna Murchison, așezându-se din nou pe canapea, dar mai mult pe margine.

— Și cum e? Am fost la un pas să-l întâlnesc și eu în ziua vernisajului.

— Ce să zic, are barbă… Este plăcut, dar nu prea vorbăreț, a pus ea capăt subiectului, neinteresată de Derwatt. A susținut că nu crede că ar face cineva falsuri în numele lui și că i-a spus asta și lui Tommy.

— Da, soțul dumneavoastră mi-a povestit și mie asta. Și îl credeți pe Derwatt?

— Înclin să-l cred. Mi s-a părut sincer. Ce-aș putea să spun mai mult?

Doamna Murchison s-a rezemat de spătarul canapelei. Tom a făcut un pas în față.

— Mai vreți ceai? Sau ce-ați zice de un scotch?

— Cred că aș bea un scotch, mulțumesc.

Tom s-a dus în bucătărie după gheață. Heloise a sărit să-l ajute.

— Ce-i povestea asta cu Dickie? a întrebat Heloise.

— Nimic, a zis Tom. Ți-aș fi spus, dacă era ceva. Știe că am fost prieten cu Dickie, atât. Vrei niște vin alb?

— Da.

S-au întors cu gheața și cu paharele. Doamna Murchison dorea un taxi. Până la Melun. S-a scuzat că îl cerea exact atunci, dar nu știa în cât timp urma să ajungă.

— Vă pot duce eu până la Melun, a zis Tom, dacă vreți să luați un tren spre Paris.

— Nu, vreau să merg la Melun ca să discut cu polițiștii de acolo. I-am sunat de la Orly.

— Atunci, vă duc eu. Cum vă descurcați cu franceza? A mea nu-i perfectă, dar…

— Cred că mă descurc. Mulțumesc foarte mult, a zis doamna Murchison zâmbind ușor.

Voia să stea de vorbă cu polițiștii fără el, a bănuit Tom.

— Mai era cineva în casă, cât timp a fost aici soțul meu? a întrebat doamna Murchison.

— Doar menajera noastră, *madame* Annette. Unde este *madame* Annette, Heloise?

Putea fi la ea în cameră sau putea să fi ieșit să cumpere ceva de ultim moment, credea Heloise. Tom s-a dus la ușa menajerei și a bătut. *Madame* Annette cosea. Tom a rugat-o să vină puțin ca să o prezinte doamnei Murchison.

Madame Annette a venit după o clipă sau două. I se citea interesul pe chip, pentru că voia s-o cunoască pe soția bărbatului dispărut.

— Ultima dată l-am văzut în timpul mesei de prânz și pe urmă când a plecat cu *monsieur Tome.*

Tom s-a gândit că *madame* Annette uitase în mod evident că nu-l văzuse de fapt ieșind pe domnul Murchison din casă.

— Mai doriți ceva, *monsieur Tome*? a întrebat *madame* Annette.

Nu mai voiau nimic și doamna Murchison părea să nu mai aibă alte întrebări. Menajera a ieșit din cameră, oarecum în ciuda voinței ei.

— Ce credeți că s-a întâmplat cu soțul meu? a întrebat doamna Murchison, uitându-se la Heloise și pe urmă înapoi la Tom.

— Dacă ar fi să presupun, a zis Tom, m-aș gândi că cineva a știut că avea la el un tablou valoros. Nu unul extrem de important, ca să fiu precis, dar un tablou de Derwatt. Înțeleg că a vorbit despre asta cu câțiva oameni din Londra. Dacă a fost răpit împreună cu tabloul, s-ar putea ca lucrurile să fi degenerat

și să fi fost omorât. Cei care l-au ucis ar fi fost însă nevoiți să-i ascundă cumva cadavrul. Altminteri, înseamnă că-l țin viu pe undeva.

— Asta înseamnă că soțul meu avea dreptate să creadă că *Ceasul* este un fals. Așa cum ați spus, tabloul nu este foarte valoros, poate pentru că nu este foarte mare. Dar poate că cineva încearcă să ascundă faptul că se fac falsuri în numele lui Derwatt.

— Eu nu cred că tabloul soțului dumneavoastră era fals. Chiar și *el* avea îndoieli atunci când a plecat. Așa cum i-am spus și lui Webster, nu cred că Tommy intenționa să se mai obosească să-i arate *Ceasul* expertului din Londra. Nu l-am întrebat, din câte țin minte, dar mi s-a părut că se răzgândise, după ce a văzut cele două tablouri ale mele. S-ar putea să mă înșel.

Liniște. Doamna Murchison se întreba ce să spună mai departe. Singurul aspect important pentru ea îl reprezentau oamenii din jurul Galeriei Buckmaster, bănuia Tom. Dar cum ar fi putut să-l întrebe despre ei?

A venit taxiul.

— Mulțumesc, domnule Ripley! a zis doamna Murchison. Și dumneavoastră, *madame*! S-ar putea să ne vedem din nou, dacă…

— Oricând, a zis Tom.

A condus-o la taxi.

Când s-a întors în living, Tom s-a dus încet până la canapea și s-a prăbușit pe ea. Polițiștii din Melun nu-i puteau spune doamnei Murchison nimic nou, s-a gândit el. Heloise spusese că nu mai sunaseră deloc, cât timp fusese plecat. Dacă găsiseră cadavrul lui Murchison în Loing, sau ce rău o fi fost…

— *Chéri,* ești foarte agitat, a zis Heloise. Bea ceva.

— N-ar fi rău, a zis Tom turnându-și un pahar.

Nu apăruse nimic referitor la reîntoarcerea lui Derwatt la Londra în ziarele pe care le văzuse Tom în avion. Se pare că englezilor nu li se părea important. Pe Tom îl bucura asta. Nu voia ca Bernard, oriunde o fi fost, să afle că ieșise cumva din mormânt. Îi era neclar de ce nu voia să știe Bernard asta, dar avea legătură cu ceea ce simțea el că era destinul lui Bernard.

— Știi, Tom, familia Berthelin ne-a invitat la un apetitiv diseară la 19.00. Ți-ar prinde bine. Le-am spus că s-ar putea să te întorci azi.

Familia Berthelin locuia într-o localitate aflată la șapte kilometri depărtare.

— Pot să…

Telefonul l-a întrerupt pe Tom. I-a făcut semn lui Heloise să răspundă ea.

— Acum pot să spun oricui că ești acasă?

El a zâmbit, mulțumit de grija ei.

— Da. Poate că e Noelle, vrea să o sfătuiești cu ce să se îmbrace marți.

— *Oui.* Da! Bonjour, a zis ea și i-a zâmbit lui Tom. O clipă.

I-a întins receptorul.

— Un englez care încearcă să vorbească franțuzește.

— Salut, Tom! Sunt Jeff. Ești bine?

— Da, perfect.

Jeff nu se simțea la fel, după cât se părea. Reîncepuse să se bâlbâie, vorbea repede și pe ton scăzut. Tom a fost nevoit să-l roage să vorbească mai tare.

— Am zis că Webster întreabă din nou de Derwatt, vrea să știe unde este și dacă a plecat.

— Și ce i-ai spus?

— Că nu știm dacă a plecat sau nu.

— Ar trebui să-i spui că părea deprimat și s-ar putea să vrea să fie singur pentru o vreme.

— Cred că Webster s-ar putea să vrea să te vadă din nou. Vine acolo să se întâlnească cu doamna Murchison. De-asta te-am sunat.

Tom a oftat.

— Când?

— Poate chiar azi. Nu-mi dau seama ce urmărește…

Când au închis, Tom se simțea buimac și deopotrivă furios și iritat.

De ce să dea din nou ochii cu Webster? Prefera să plece de acasă.

— *Chéri,* cine era?

— Nu pot să merg la familia Berthelin, a zis Tom și a râs.

Familia Berthelin era ultima lui grijă.

— Scumpo, trebuie să plec chiar în seara asta la Paris și mâine la Salzburg. Poate plec la Salzburg chiar la noapte, dacă am avion. E posibil să sune diseară detectivul englez Webster. Îi

spui că m-am dus la Paris cu treburi, ca să vorbesc cu contabilul meu, orice. Nu știi unde stau. La un hotel, dar nu știi la care.

— De ce anume fugi, Tom?

Lui Tom i s-a tăiat răsuflarea. Fugea? Fugea de ceva? Fugea spre ceva?

— Nu știu.

Începuse să transpire. Voia să mai facă un duș, dar se temea să zăbovească.

— Și lui *madame* Annette spune-i tot că a trebuit să dau o fugă până la Paris.

Tom a urcat la etaj și și-a scos valiza din dulap. Trebuia să poarte din nou balonzaidul cel urât, să-și schimbe pieptănătura și să devină iar Robert Mackay. Heloise a venit să-l ajute.

— Mi-ar plăcea să fac un duș, a zis Tom și a auzit-o în aceeași clipă pe Heloise dând drumul apei de la dușul din baia lui.

Tom și-a scos repede hainele și a pășit sub jet, care era călduț, numai bun.

— Pot să vin cu tine?

Ce mult și-ar fi dorit Tom să se poată!

— Draga mea, problema este pașaportul. N-o pot lăsa pe *madame* Ripley să treacă granița franco-germană sau pe cea austriacă împreună cu Robert Mackay. Cu *porcul ăla* de Mackay!

Tom a ieșit de la duș.

— Detectivul englez vine din cauza lui Murchison? L-ai omorât, Tom?

Heloise îl privea încruntată, îngrijorată, dar departe de a fi isterică, a observat Tom.

Știa despre Dickie, și-a dat el seama. Heloise n-o spusese niciodată cu voce tare, dar știa. Ar fi putut foarte bine să-i mărturisească totul, s-a gândit Tom, poate că îl ajuta. În orice caz, situația ajunsese atât de disperată, încât dacă dădea greș, dacă îl arestau pe undeva, totul se ducea pe apa sâmbetei, inclusiv căsnicia lui. Oare nu se putea duce la Salzburg ca Tom Ripley? i-a trecut lui prin minte. Și s-o ia pe Heloise cu el? Oricât de mult i-ar fi plăcut, nu știa ce urma să aibă de făcut la Salzburg, sau unde îl conduceau urmele de acolo. Era bine oricum să ia ambele pașapoarte, și pe al lui, și pe al lui Mackay.

— L-ai omorât, Tom? Aici?

— Am fost nevoit să-l omor ca să salvez o mulțime de alți oameni.

— Oamenii lui Derwatt? De ce?

Heloise a început să vorbească franțuzește:

— De ce sunt oamenii ăia atât de importanți?

— Derwatt a murit de ani buni, a zis Tom. Murchison intenționa… să dea în vileag informația asta.

— Derwatt e *mort*?

— Da, iar eu m-am deghizat și m-am dat drept el de două ori, la Londra, a zis Tom.

Cuvântul franțuzesc suna atât de nevinovat și de vesel: îl „*reprézenté*" pe Derwatt de două ori la Londra.

— Acum poliția îl caută pe Derwatt. Căutările nu sunt chiar intense, deocamdată. Nimic nu le este clar încă.

— N-ai falsificat tu tablourile lui, nu-i așa?

Tom a râs.

— Heloise, mă crezi prea bun. Bernard, *le fou*, le falsifica. Acum vrea să se oprească. Of, este foarte complicat de explicat.

— Și de ce trebuie să-l cauți tu pe *le fou* Bernard? Tom, nu te băga în încurcătura asta…

Tom n-a mai ascultat ce avea ea de spus. A știut dintr-odată că trebuia să-l găsească pe Bernard. Avusese brusc o viziune. Și-a luat valiza.

— La revedere, îngerul meu! Mă poți duce cu mașina până la Melun, evitând să treci pe lângă secția de poliție, te rog?

La parter, *madame* Annette era în bucătărie, iar Tom și-a luat grăbit rămas-bun de la ea de pe hol, ferindu-și capul ca să nu se observe că-și schimbase pieptănătura. Ținea pe braț balonzaidul ăla oribil, dar poate norocos.

Tom a promis să ia legătură cu Heloise, deși i-a spus că va semna fiecare telegramă cu alt nume. S-au sărutat de despărțire în Alfa-Romeo, iar Tom a părăsit tihna brațelor ei și s-a urcat în vagonul de clasa întâi al trenului spre Paris.

În Paris a descoperit că nu exista avion direct spre Salzburg, ci doar un singur zbor pe zi, cu escală la Frankfurt. Avionul spre Frankfurt pleca la ora 14.40. Tom a tras la un hotel nu departe de Gare de Lyon. Chiar înainte de miezul nopții, a riscat și a sunat-o pe Heloise. Nu putea suporta să se gândească la ea rămasă singură acasă, poate ținându-i piept lui Webster, fără să știe unde era el. Îi spusese că nu se mai ducea nici ea la familia Berthelin.

— Bună, draga mea! Dacă e Webster acolo, spune că am greșit numărul și închide, a zis Tom.

— *M'sieur*, cred că ați făcut o greșeală, s-a auzit vocea lui Heloise, iar legătura s-a întrerupt.

Tom a simțit că se scufundă, i s-au înmuiat genunchii și s-a așezat pe patul din camera de hotel. Și-a reproșat că o sunase. Era mai bine să acționezi singur, întotdeauna! Cu siguranță că Webster avea să-și dea seama sau avea să bănuiască măcar că el sunase.

Prin ce trecea Heloise acum? O fi fost mai bine că-i spusese adevărul, sau nu?

CAPITOLUL 22

Dimineața, Tom și-a cumpărat biletul de avion și la ora 14.20 era la Orly. Dacă Bernard nu se dusese la Salzburg, atunci unde? La Roma? Tom spera că nu. Ar fi fost dificil să găsească pe cineva la Roma. A ținut capul plecat și n-a privit în jur în aeroport, pentru că Webster putea să fi sunat de la Londra și să fi cerut cuiva să se uite după el. Depinde cât de tare se încinseseră lucrurile. Tom nu avea de unde să știe. Oare de ce îl căuta Webster din nou pe *el?* Bănuia cumva că se dăduse drept Derwatt? Dacă da, a doua lui deghizare, când venise și plecase din Londra cu alt pașaport, îi oferea un mic avantaj: cel puțin Tom Ripley nu se aflase la Londra în timpul celei de-a doua apariții a lui Derwatt.

A avut de așteptat o oră în aeroportul din Frankfurt, apoi s-a îmbarcat într-un cvadrimotor Austrian Airlines cu fermecătorul nume *Johann Strauss* scris pe fuzelaj. La terminalul din Salzburg a început să se simtă mai în siguranță. Tom s-a dus cu autobuzul până în Mirabeleplatz și, pentru că voia să stea la Goldener Hirsch, s-a gândit că era bine să telefoneze mai întâi, având în vedere că cel mai bun hotel era deseori plin. I-au oferit o cameră cu baie. Tom s-a prezentat cu numele de Thomas Ripley. Distanța fiind mică, a hotărât să se ducă pe jos până la hotel. Mai fusese de două ori la Salzburg, o dată împreună cu Heloise. Pe trotuar erau câțiva bărbați în pantaloni scurți de piele și cu pălării tiroleze; cuțitele de vânătoare înfipte în ciorapii lungi până la genunchi completau costumul. Hoteluri vechi și impozante, pe care Tom și le amintea vag din celelalte călătorii, își afișau meniurile pe panouri mari rezemate lângă ușile de la intrare, meniuri complete cu Wiennerschnitzel la douăzeci și cinci sau treizeci de șilingi.

A urmat râul Salzach, podul principal – se numea Staatsbrüche? – și câteva poduri mai mici care se vedeau mai departe. Tom a ales să treacă pe podul principal. Se uita peste tot după silueta sfrijită și probabil adusă de spate a lui Bernard. Râul curgea repede și de-a lungul celor două maluri erau bolovani mari unde apa spumega. Apunea soarele, abia trecuse

de ora 18.00. În partea veche a orașului, de care se apropia, începeau să se aprindă ici-colo lumini, răsfirate ca niște constelații pe muntele unde se afla Castelul Hohensalzburg și pe Mönchsberg. Tom a intrat pe o străduță îngustă și scurtă care dădea în Getreidegasse.

Camera lui avea vedere spre Sigmundsplatz, în spatele hotelului. În dreapta era „fântâna cailor”, cu o stâncă în spate și o fântână arteziană decorativă în față. Dimineața, acolo veneau țăranii să vândă fructe și legume din căruțe, și-a amintit Tom. A avut nevoie de câteva minute ca să-și tragă sufletul, să deschidă valiza și să umble în ciorapi pe podeaua de brad perfect lustruită din camera de hotel. Mobila era predominant verde, austriacă, pereții albi, geamurile duble, cu pervazuri late. Ah, Austria! Nu-i mai rămânea decât să coboare pentru un *Doppelespresso* la Café Tomaselli, câțiva pași mai încolo. Nu i s-a părut o idee rea, cafeneaua era mare și putea da acolo peste Bernard.

Dar Tom a băut o șliboviță la Tomaselli, pentru că nu era o oră potrivită pentru băut cafea. Bernard nu era acolo. A găsit ziare în mai multe limbi pe suporturi rotative și a răsfoit ediția londoneză din *Times* și pe cea pariziană a lui *Herald-Tribune*, fără să descopere nimic despre Bernard (nu că s-ar fi așteptat de la asta în *Herald-Tribune),* despre Thomas Murchison sau despre vizita soției lui la Londra sau în Franța. Bun!

Tom a pornit apoi să cutreiere. A traversat din nou Staatsbrüche, pe urmă a urcat pe Linzergasse, strada principală care pleca de la pod. Se făcuse ora 21.00. Bernard, dacă era aici, s-ar fi cazat la un hotel cu preț moderat, s-a gândit Tom, și mai degrabă pe partea asta a râului Salzach decât pe cealaltă. Poate că venise deja de două-trei zile. Cine putea ști? S-a uitat prin vitrinele care expuneau cuțite de vânătoare, prese de usturoi, aparate electrice de ras sau costume tiroliene – bluze albe cu volane, rochii cu pieptar. Toate magazinele erau închise. A încercat apoi străzile din spate. Unele nici măcar nu erau străzi, ci alei înguste și neluminate, cu porți închise pe ambele părți. În jur de 22.00, lui Tom i s-a făcut foame și a intrat într-un restaurant din Linzergasse, pe partea dreaptă. După aceea s-a întors pe alt drum la Café Tomaselli. Intenționa să petreacă o oră și acolo. Pe strada cu hotelul lui, Getreidegasse, era și casa unde se născuse Mozart. Poate că Bernard, dacă hoinărea prin

Salzburg, frecventa și zona aceea. „Ai răbdare să-l cauți douăzeci și patru de ore”, și-a spus Tom.

La Tomaselli n-a avut noroc. Clientela părea alcătuită acum din obișnuiți ai locului, oameni din Salzburg, familii care se delectau cu felii enorme de tort, cu espresso cu frișca sau pahare cu Himbeersaft roz. Tom se simțea agitat, plictisit de ziare, nemulțumit că nu-l văzuse pe Bernard, furios – pentru că era obosit. S-a întors la hotel.

La 9.30 dimineața, era din nou pe străzi, pe „malul drept” al Salzburgului, în zona nouă a orașului, umbla în zigzag uitându-se după Bernard, oprindu-se din când în când ca să arunce o privire în vitrine. S-a întors apoi spre râu, gândindu-se să viziteze Muzeul Mozart de pe strada cu hotelul lui. A mers pe Dreifaltigkeitsgasse și a ieșit în Linzergasse, iar în timp ce se apropia de Staatsbrüche, l-a văzut pe Bernard coborând de pe pod pe cealaltă parte a străzii.

Bernard mergea cu capul plecat și aproape că l-a lovit o mașină. Tom, care voia să-l urmărească, a fost reținut îndelung de un semafor, dar nu conta, pentru că Bernard rămăsese cât se poate de vizibil. Avea balonzaidul și mai murdar, iar cordonul îi atârna dintr-o gaică până la pământ. Arăta aproape ca un vagabond. Tom a traversat și a rămas cam la zece metri în spatele lui, gata s-o ia la fugă, dacă Bernard cotea după un colț, pentru că nu voia să dispară în vreun hotelaș de pe vreo străduță unde puteau fi mai multe hoteluri.

— Ai treabă în dimineața asta? l-a întrebat în engleză o voce de femeie.

Tom a tresărit și s-a uitat la chipul unei târfe blonde din fața unei uși. Doamne, oare arăta chiar atât de disperat sau atât de într-o doagă în balonzaidul lui verde? La 10.00 dimineața!

Bernard mergea tot înainte pe Linzergasse. Pe urmă a traversat, iar jumătate de cvartal mai sus a intrat pe o ușă deasupra căreia scria *Zimmer und Pension*[41]. O ușă maro, mohorâtă. Tom s-a oprit pe trotuarul de vizavi. Der Blaue nu-știu-cum se numea locul. Firma se decolorase. Măcar acum știa unde stătea Bernard. Și avusese dreptate! Era în Salzburg! Tom s-a felicitat pentru intuiție. Sau Bernard de-abia acum închiria o cameră?

[41] „Cazare și masă” (lb. germ.) (n.r.).

Nu, stătea, evident, la Blaue nu-știu-cum, pentru că n-a reapărut în următoarele minute și nici nu avea cu el geanta de umăr. Tom a așteptat afară, o așteptare plictisitoare, pentru că nu vedea nicio cafenea de unde să poată supraveghea ușa pensiunii. În același timp, trebuia să se ascundă, în caz că Bernard s-ar fi uitat pe vreun geam și l-ar fi văzut. Dar probabil că oamenii care arătau ca Bernard nu primeau camere cu vedere la stradă. Totuși, Tom s-a ascuns și a trebuit să aștepte până aproape de 11.00. Atunci Bernard a ieșit din nou, bărbierit de data asta, și a luat-o spre dreapta ca și cum se ducea într-un loc anume.

Tom l-a urmărit discret, aprinzându-și un Gauloises. A traversat din nou podul principal, a luat-o pe strada pe care trecuse în seara precedentă, apoi Bernard a cotit la dreapta spre Getreidegasse. Tom i-a surprins profilul ascuțit, destul de arătos, cu gura fermă – și o adâncitură umbrită în obrajii lui măslinii. Ghetele i se rupseseră. Bernard se ducea la Muzeul Mozart. Doisprezece șilingi intrarea. Tom și-a ridicat gulerul balonzaidului și l-a urmat.

Biletul de intrare se plătea într-o încăpere de la baza primului tronson de scări. Acolo erau și vitrine de sticlă pline de manuscrise și programe de operă. Tom s-a uitat în sala principală după Bernard și, pentru că nu l-a văzut acolo, a presupus că se dusese la etajul următor, unde fusese apartamentul familiei Mozart, din câte își amintea. A urcat scara.

Bernard se aplecase peste claviatura clavicordului lui Mozart, claviatură protejată de o tăblie de sticlă împotriva celor care ar fi dorit să apese o clapă. De câte ori o privise? s-a întrebat Tom.

În tot muzeul, sau cel puțin la etajul lor, se plimbau doar cinci-șase persoane. Tom trebuia să fie atent. De fapt, la un moment dat s-a tras după un toc de ușă, ca să nu-l poată vedea Bernard în caz că se uita în direcția lui. De fapt, și-a dat seama Tom, voia să-l urmărească pe Bernard ca să înțeleagă în ce stare de spirit se afla. Tom a încercat să fie sincer cu el însuși și și-a dat seama că era posibil să fie pur și simplu curios și amuzat că putea ține sub observație pentru scurtă vreme un om pe care abia dacă-l cunoștea, un om în criză, care nu era conștient de prezența lui. Bernard s-a dus într-una dintre încăperile din față de la același etaj.

În cele din urmă, Tom l-a urmat la ultimul etaj. Și mai multe vitrine de sticlă. (În camera cu clavicordul exista un ungher cu o etichetă pe care scria că acolo fusese pătuțul de bebeluș al lui Mozart, dar nu mai rămăsese niciun pătuț. Păcat că nu puseseră măcar o copie.) Scările aveau o balustradă subțire de fier. În unele colțuri, ferestrele erau în unghi, iar Tom, fascinat de Mozart ca întotdeauna, s-a întrebat la ce se uita pe geam familia Mozart? În niciun caz la cornișa altei clădiri aflate la numai câțiva metri distanță. Personajele mozartiene în miniatură – *Idomeneo* la nesfârșit, *Così Fan Tutte* – erau anoste și confecționate stângaci, dar Bernard a trecut printre ele și le-a privit atent.

La un moment dat, a întors pe neașteptate capul spre Tom – cât el încă era în cadrul ușii. S-au holbat unul la celălalt. Pe urmă Tom s-a tras un pas înapoi și s-a dus spre dreapta, ajungând în cadrul altei uși, care dădea spre o sală principală. Tom a început din nou să respire. Fusese un moment ciudat, pentru că expresia lui Bernard…

Tom n-a îndrăznit să se oprească și să se gândească mai departe, s-a îndreptat imediat spre scară și a coborât. Nu s-a simțit în largul lui decât când a ajuns afară, în aglomerata Getreidegasse – și nici atunci nu și-a revenit complet. Oare Bernard intenționa să-l urmărească? Tom a plecat capul și a mers mai repede.

Expresia lui Bernard fusese una de neîncredere, și după o fracțiune de secundă, de frică, ca și cum văzuse o fantomă.

Tom și-a dat seama că exact asta crezuse Bernard că vedea: o fantomă. Fantoma lui Tom Ripley, bărbatul pe care-l omorâse.

S-a întors brusc și a luat-o înapoi spre Muzeul Mozart, pentru că-i trecuse prin minte că Bernard putea dori să părăsească orașul, iar Tom nu voia să se întâmple asta fără să știe încotro pleca. Oare trebuia să-l strige chiar acum, dacă îl vedea pe trotuar? A așteptat câteva minute vizavi de Muzeul Mozart și cum Bernard n-a apărut, a pornit spre hotelul lui. Nu l-a văzut pe Bernard pe drum, dar pe urmă, în apropierea hotelului, l-a zărit venind repede pe partea opusă a străzii Linzer. Bernard a intrat în hotel. Tom l-a așteptat timp de jumătate de oră, apoi a ajuns la concluzia că nu intenționa să mai iasă pentru o vreme. Sau poate că voia să riște să-l lase pe Bernard să plece. Nici Tom nu știa. Își dorea enorm o cafea. A intrat într-un alt hotel cu café-

bar. A luat o hotărâre, iar când a plecat, s-a dus direct spre hotelașul lui Bernard cu gândul să ceară la recepție să i se spună lui *Herr* Tufts că Tom Ripley îl aștepta jos și voia să discute cu el.

Dar n-a fost în stare să treacă de intrarea modestă, mohorâtă. A pus un picior pe prag, apoi l-a tras înapoi pe trotuar, simțindu-se brusc amețit. Nu-i decât nehotărâre, și-a spus Tom. Nimic *altceva.* S-a întors însă la hotelul lui de pe celălalt mal al râului. A intrat în holul confortabil de la Goldener Hirsch, unde portarul în uniformă gri cu verde i-a întins imediat cheia. Tom a urcat la etajul trei cu liftul fără liftier și a intrat la el în cameră. Și-a scos balonzaidul cel oribil și i-a golit buzunarele – țigări, chibrituri, monede austriece amestecate cu monede franțuzești. Le-a sortat și le-a pus pe cele franțuzești într-un buzunar al valizei. Pe urmă s-a dezbrăcat și s-a băgat în pat. Nu-și dăduse seama cât era de obosit.

Când s-a trezit, trecuse de 14.00 și soarele strălucea. Tom a ieșit să se plimbe. Nu s-a uitat după Bernard, ci a hoinărit prin oraș ca un turist oarecare – sau mai degrabă nu ca un turist, pentru că nu avea niciun obiectiv. Ce căuta Bernard aici? Cât de mult avea de gând să stea? Tom se simțea de-acum treaz pe deplin, dar nu știa ce să facă. Să-l abordeze pe Bernard și să-i spună că Cynthia voia să-l vadă? Să stea de vorbă cu el și să încerce să-l convingă… ce să-l convingă?

Între 16.00 și 17.00, Tom a suferit o depresie. Comandase undeva o cafea și un Steinhäger. Era sus de tot (adică în susul râului) dincolo de Hohensalzburg, dar aproape de zona veche a orașului. S-a gândit cum se transformaseră Jeff, Ed și Bernard de când cu escrocheria Derwatt. Și Cynthia devenise nefericită și cursul vieții ei se schimbase din cauza afacerii ăsteia iar asta i se părea lui Tom mai grav decât în cazul celor trei bărbați implicați. Până acum, poate că Cynthia s-ar fi măritat cu Bernard și ar fi avut doi copii, deși, ținând cont că era vorba în egală măsură și despre Bernard, Tom n-ar fi știut să spună de ce modificările din viața Cynthiei erau mai importante decât cele din viața lui Bernard. Doar Jeff și Ed deveniseră bogați și rumeni în obraji, iar viețile li se schimbaseră evident în bine. Bernard părea, în schimb, epuizat. La treizeci și trei sau treizeci și patru de ani.

Tom intenționase să cineze la restaurantul din hotelul lui, care era considerat și cel mai bun restaurant din Salzburg, dar și-a dat seama că nu avea dispoziția necesară pentru mâncare bună și anturaj, așa că a luat-o pe Getreidegasse, a trecut de Bürgerspitalplatz (a văzut un indicator) și pe urmă prin Gstättentor, o poartă veche pe unde nu se circula decât în sens unic, una dintre porțile originare ale orașului de la poalele lui Monchsberg, care îl domina întunecat. Strada de dedesubt era la fel de îngustă și de întunecată. Trebuia să fie undeva vreun mic restaurant, s-a gândit Tom. A văzut două, cu meniuri aproape identice la intrare: douăzeci și șase de șilingi pentru supa zilei, șnițel vienez cu cartofi, salată, desert. Tom a intrat în al doilea, unul cu o firmă în formă de felinar, cafeneaua Eigler, sau cam așa ceva.

Două chelnerițe negrese în uniforme roșii stăteau la o masă cu clienți bărbați. Cânta un tonomat și lumina era scăzută. Ce era acolo, bordel, loc de agățat sau doar un restaurant ieftin? Tom nu făcuse decât un pas înăuntru, când l-a văzut într-un separeu pe Bernard, singur, aplecat deasupra farfuriei lui cu supă. Tom a șovăit.

Bernard a ridicat ochii spre el.

Tom arăta acum ca el însuși, într-o haină de tweed și cu fularul înfășurat în jurul gâtului ca să se apere de frig – același fular pe care Heloise îl spălase de sânge la hotelul din Paris. Era gata să se apropie, să întindă mâna, să zâmbească, dar Bernard s-a ridicat pe jumătate, cu o expresie îngrozită pe chip.

Cele două chelnerițe durdulii și colorate s-au uitat de la unul la celălalt. Tom a văzut-o pe una dintre ele ridicându-se cu lentoarea Africii, cu intenția evidentă de a se duce la Bernard și a-l întreba, în cele din urmă, dacă se întâmplase ceva, pentru că Bernard arăta de parcă luase o înghițitură din ceva letal.

Bernard a fluturat mâna repede în semn că nu – oare către chelneriță, sau către el, s-a întrebat Tom?

Tom s-a întors și a ieșit pe prima ușă (localul avea două rânduri de uși), apoi a pășit pe trotuar. Și-a băgat mâinile în buzunare și a plecat capul, cam cum făcea Bernard. S-a întors prin Gstättentor spre partea mai luminată a orașului. Oare procedase greșit? s-a întrebat el. Ar fi trebuit pur și simplu să meargă la masa lui? Simțise că Bernard ar fi țipat.

A trecut de hotelul lui și de primul colț, unde a cotit-o la dreapta. Cafeneaua Tomaselli era la câțiva pași. Dacă Bernard îl urmărea – Tom nu se îndoia că intenționa să plece din restaurant –, dacă voia să i se alăture, n-avea decât. Dar el știa că era vorba despre altceva: Bernard chiar crezuse că avusese o vedenie. Așa că s-a așezat la o masă vizibilă din mijloc, a comandat un sandviș și o carafă de vin alb și a citit vreo două ziare.

Bernard n-a intrat în cafenea.

Cadrul mare de lemn al ușii avea deasupra un suport circular de care atârna o draperie verde, iar de fiecare dată când draperia se mișca, Tom ridica ochii, însă cel care intra nu era niciodată Bernard.

Dacă Bernard ar fi venit și s-ar fi îndreptat spre el, ar fi făcut-o numai pentru că ar fi vrut să se asigure că Tom era real. Așa era logic. (Din păcate, Bernard nu făcea, probabil, nimic logic.) Tom i-ar fi spus: „Stai jos și bea niște vin cu mine. Nu sunt o fantomă, după cum vezi. Am vorbit cu Cynthia. I-ar face plăcere să se întâlnească din nou cu tine”. Scoate-l pe Bernard din starea aia a lui!

Dar Tom se îndoia că putea.

CAPITOLUL 23

Până în ziua următoare, marți, Tom luase altă decizie: să stea de vorbă cu Bernard cu orice preț, chiar dacă trebuia să-l lege pentru asta. Intenționa să-l convingă să se întoarcă la Londra. Bernard trebuia să aibă niște prieteni acolo, alții decât Jeff și Ed, pe care probabil că îi evita. Oare mama lui nu trăia și ea tot acolo? Tom nu era sigur.
Dar se simțea dator să facă ceva, pentru că nefericirea lui Bernard îi stârnea mila. De fiecare dată când îl vedea. Tom simțea o durere stranie: parcă ar fi văzut pe cineva aflat în chinurile morții, dar care încă mai umbla.

Prin urmare, la ora 11.00 dimineața Tom s-a dus la Blaue nu-știu-cum și a vorbit cu femeia brunetă de vreo cincizeci de ani de la recepție.

— Scuzați-mă, stă cumva aici un bărbat pe nume Bernard Tufts – *ein Englischer?*[42] a întrebat Tom în germană.

Femeia a făcut ochii mari.

— Da, dar tocmai a predat camera. Cam acum o oră.

— A spus unde se duce?

Bernard nu spusese. Tom i-a mulțumit și i-a simțit privirea urmărindu-l în timp ce ieșea, uitându-se la el ca și cum era la fel de ciudat ca Bernard pentru simplul motiv că-l cunoștea.

Tom a luat un taxi până la gară. Probabil că de la aeroportul din Salzburg plecau doar câteva avioane, era mic. Iar trenurile costau mai puțin. Nu l-a văzut pe Bernard în gară. S-a uitat pe peroane și la bufet. Pe urmă s-a întors pe jos spre râu și spre centrul orașului, cu ochii după Bernard, un bărbat într-un balonzaid bej mototolit, cu o geantă pe umăr. Pe la ora 14.00, s-a dus cu un taxi la aeroport, în caz că Bernard ar fi zburat spre Frankfurt. N-a avut noroc nici acolo.

Tocmai trecuse de ora 15.00 când l-a văzut. Bernard era pe un pod de peste râu, unul dintre podurile mai mici, cu balustradă simplă și sens unic. Se sprijinea cu antebrațele de parapet și se uita în jos. Avea geanta la picioare. Tom nu începuse să traverseze podul. Îl văzuse pe Bernard de la o

[42] „Un englez?” (lb. germ.) (n.r.).

oarecare distanță. Oare avea de gând să sară? Vântul îi ciufulea lui Bernard părul. Intenționa să se sinucidă, și-a dat seama Tom. Poate nu chiar în clipa aceea. Poate că avea să plece și pe urmă să se întoarcă peste o oră, peste două ore. Poate diseară. Două femei care treceau pe lângă Bernard l-au privit scurt, curioase. După ce s-au îndepărtat, Tom a pornit spre el, nici repede, nici încet. Sub pod, râul spumega iute peste pietrele de pe maluri. Tom nu văzuse niciun fel de ambarcațiune pe apă, asta își amintea. Poate că râul Salzach nu era adânc. Ajuns la patru metri distanță, Tom se pregătea să-l strige pe Bernard, dar acesta a întors capul spre stânga și l-a văzut.

S-a îndreptat brusc, iar Tom a avut senzația că privirea lui goală a rămas neschimbată, dar Bernard și-a apucat în momentul următor geanta.

— Bernard! a zis Tom exact când trecea pe lângă ei o motocicletă zgomotoasă care trăgea o mică remorcă, iar Tom s-a temut că nu l-a auzit. *Bernard!*

Bernard a luat-o la fugă.

— *Bernard!*

Tom s-a ciocnit de o femeie pe care ar fi trântit-o, dacă aceasta nu se agăța cu mâna de balustradă.

— Ah! Îmi pare *extrem* de rău! a zis Tom, apoi a repetat același lucru în germană, ridicând un pachet pe care femeia îl scăpase.

Ea i-a răspuns ceva, ceva despre un „fotbalist”.

Tom a pornit repede din loc. Îl vedea pe Bernard. S-a încruntat stânjenit și furios. A simțit brusc că îl ura. Asta l-a făcut să se încordeze o clipă, pe urmă starea a trecut. Bernard mergea alert, fără să se uite înapoi. Era ceva nebunesc în mersul lui cu pași apăsați, dar egali. Lui Tom i se părea că Bernard ar fi putut s-o țină așa ore în șir, până când pur și simplu ar fi căzut din picioare. Dar avea să cadă din picioare vreodată? Curios, s-a gândit Tom, dar și el îl simțea pe Bernard tot ca pe un fel de fantomă, așa cum aparent îl considera pictorul pe el.

Bernard a început să umble aiurea pe străduțe, dar fără să se îndepărteze de râu. Au mers așa amândoi timp de jumătate de oră, până când au lăsat în urma lor orașul propriu-zis. Străzile au devenit înguste, cu câte o florărie din loc în loc, cu copaci,

grădini, locuințe, câte o mică *Konditorei*[43] cu terase pustii și vedere spre râu. În cele din urmă, Bernard a intrat într-una dintre ele.

Tom și-a încetinit pașii. Nu era obosit și nici nu rămăsese fără suflare după tot mersul acela rapid. Se simțea ciudat. Doar răceala plăcută a vântului pe frunte îi amintea că încă se mai afla printre cei vii.

Micuța cafenea pătrată avea pereți de sticlă, iar Tom l-a văzut pe Bernard așezat la o masă, cu un pahar de vin roșu în față. Nu era nimeni acolo, cu excepția unei chelnerițe slabe și destul de bătrâne, cu uniformă neagră și șorț alb. Tom a zâmbit ușurat. Fără să se gândească sau să-și facă un plan, a deschis ușa și a intrat. De data asta, Bernard s-a uitat la el ca și cum ar fi fost oarecum surprins, nedumerit (se încruntase), dar fără aceeași groază în privire.

Tom a zâmbit ușor și a dat din cap. Nu știa de ce dăduse din cap. Era un salut? Era o afirmație? Dacă da, ce anume afirma? Tom s-a imaginat trăgând un scaun, așezându-se lângă Bernard și spunându-i: „Bernard, nu sunt o fantomă. N-a fost prea mult pământ deasupra mea și mi-am săpat drum afară. Caraghios, nu-i așa? Am fost la Londra, am văzut-o pe Cynthia și ea a zis…” S-a imaginat ridicând și el un pahar de vin și bătându-l pe Bernard cu palma pe umăr, iar atunci Bernard ar fi știut că era real. Dar nu s-a întâmplat așa. Expresia lui Bernard s-a schimbat într-una de silă și, s-a gândit Tom, de ostilitate. A simțit din nou o ușoară înțepătură de furie. S-a îndreptat, a deschis ușa din spatele lui și a păși elegant și grațios afară, deși cu spatele.

Și-a dat seama că făcuse asta în mod deliberat.

Chelnerița în uniformă neagră nu se uitase la el pentru că probabil nu-l observase. Făcea ceva la tejghea, în dreapta lui.

Tom a traversat strada, îndepărtându-se de cafeneaua unde era Bernard și totodată de centrul Salzburgului. Cafeneaua nu se afla pe malul râului, așa că, traversând, se îndrepta acum spre dig. Lângă bordură era o cabină telefonică, iar Tom s-a refugiat în spatele ei. Și-a aprins o țigară franțuzească.

Bernard a ieșit din cafenea. Tom a ocolit încet cabina, dar a rămas ascuns. Bernard se uita după el, însă privirea îi părea mai degrabă neliniștită, ca și cum nu se aștepta cu adevărat să-l vadă. În orice caz, nu l-a văzut și a continuat să meargă destul

[43] „Patiserie” (lb. Germ.) (n.r.).

de repede tot în direcția ieșirii din oraș, dar pe partea opusă a șoselei. În cele din urmă, Tom s-a luat după el.

În față se ridicau munții, tăiați de îngustul Salzach, munți acoperiți de copaci verde-închis, majoritatea pini. Mai exista încă trotuar, dar Tom l-a văzut terminându-se undeva înaintea lor, iar strada devenea un drum regional cu două benzi. Oare Bernard, cu energia lui nebunească, intenționa să urce muntele? Bernard s-a uitat în spate o dată sau de două ori, așa că Tom s-a ținut la adăpost și la distanță, iar din comportamentul pictorului, și-a dat seama că nu-l văzuse.

Erau deja la vreo opt kilometri de Salzburg, s-a gândit Tom și s-a oprit să-și șteargă fruntea și să-și lărgească nodul cravatei, sub fular. O curbă l-a scos pe Bernard din raza lui vizuală și Tom a pornit din nou. De fapt, a luat-o la fugă, gândindu-se, așa cum se gândise și în Salzburg, că Bernard putea s-o ia la dreapta sau la stânga și să dispară undeva unde Tom nu-l mai putea găsi.

L-a văzut. Bernard s-a uitat înapoi exact în clipa aceea, iar Tom s-a oprit și a deschis larg brațele, să fie văzut mai bine. Dar Bernard s-a întors la fel de repede ca și în dățile precedente, iar Tom a rămas confuz: îl văzuse sau nu? Oare chiar conta? Tom a pornit din nou. Bernard dispăruse iarăși după o curbă și Tom a luat-o la fugă. Când a trecut și el de curbă, Bernard nu se vedea, așa că Tom s-a oprit și a ascultat, în caz că Bernard intrase în pădure. N-a auzit decât ciripitul păsărilor și clopotele unei biserici undeva în depărtare.

Pe urmă, în stânga lui, a auzit trosnet slab de crengi, care s-a oprit imediat. Tom a făcut câțiva pași în pădure și a tras cu urechea.

— *Bernard!* a strigat el cu voce răgușită.

Cu siguranță că Bernard îl auzise.

A părut să urmeze o liniște absolută. Oare Bernard ezita?

Apoi s-a auzit un bufnet îndepărtat. Sau și-l imaginase?

Tom a înaintat prin pădure. Peste vreo douăzeci de metri era un povârniș spre râu și după aceea un mal de stâncă cenușiu-deschis. În vârful stâncii se vedea geanta lui Bernard, iar Tom și-a dat seama imediat ce se petrecuse. S-a apropiat, ascultând, dar acum păreau să fi tăcut și păsările. La marginea malului stâncos, Tom s-a uitat în jos. Malul nu era complet vertical, Bernard ar fi fost nevoit să mai meargă sau să se lase să

alunece pe coasta plină de bolovani, înainte să sară sau pur și simplu să pășească în hău.

— Bernard?

Tom s-a dus în stânga, de unde îi venea mai ușor să se uite în jos. Agățându-se de un copăcel și avându-l pe altul în vedere, în caz că aluneca și trebuia să se prindă de ceva, s-a uitat și a văzut pe pietrele de dedesubt o formă cenușie alungită, cu un braț în afară. Până acolo era o cădere cam ca de la etajul patru, plus stâncile. Bernard nu se mișca. Tom s-a întors pe teren mai sigur.

A ridicat geanta, jalnic de ușoară.

Au trecut câteva momente până când Tom să se poată gândi la ceva, orice. Continua să țină geanta.

Oare avea să-l găsească cineva pe Bernard? Se vedea de pe râu? Dar cine trecea vreodată pe râu? Nu era foarte probabil să-l descopere vreun excursionist sau să dea cineva peste el, nu curând, în orice caz. Tom nu se simțea în stare să se ducă mai aproape de Bernard acum, să se uite la el. Știa că era mort.

Fusese o sinucidere ciudată.

Tom s-a întors pe șoseaua în pantă înapoi spre Salzburg, fără să întâlnească pe nimeni. Undeva, spre intrarea în oraș, a văzut un autobuz și l-a oprit. Nu știa prea bine unde era, dar autobuzul părea să meargă în direcția Salzburgului.

Șoferul l-a întrebat dacă mergea într-un loc anume, de care Tom nu auzise.

— Mai aproape de Salzburg, a zis Tom.

Șoferul i-a luat câțiva șilingi.

Tom a coborât imediat ce a început să recunoască împrejurimile. Apoi a mers pe jos. În cele din urmă a traversat Residenzplatz și a ajuns pe Getreidegasse, ducând în continuare geanta lui Bernard.

A intrat la Goldener Hirsch și a inspirat mirosul plăcut de ceară, aroma confortului și a liniștii.

— Bună seara, domnule! a zis portarul și i-a întins lui Tom cheia.

CAPITOLUL 24

Tom s-a trezit dintr-un vis frustrant, în care vreo opt persoane adunate într-o casă (recunoștea doar una, pe Jeff Constant) își băteau joc de el și chicoteau pentru că nimic nu-i mergea cum trebuie, întârziase undeva, nu era în stare să achite o notă de plată, era în șort în timp ce ar fi trebuit să poarte pantaloni, uitase de o obligație importantă. Starea proastă provocată de vis l-a ținut minute în șir după ce s-a trezit. A scos mâna de sub așternut și a întins-o spre noptieră.

Pe urmă a comandat un mic dejun Kaffee Komplett.

Prima înghițitură de cafea i-a prins bine. Oscila între a face ceva în legătură cu Bernard – ce? – și dorința de a-i suna pe Jeff și Ed ca să le spună ce se întâmplase. Jeff putea fi mai limpede la minte, dar Tom se îndoia că el sau Ed ar fi putut veni cu vreo idee despre următoarea mișcare. Tom se simțea neliniștit, genul de neliniște care nu-l ducea nicăieri. Trebuia să stea de vorbă cu Jeff și Ed pur și simplu pentru că se simțea speriat și singur.

Decât să aștepte într-un oficiu poștal zgomotos și aglomerat, Tom a preferat să ridice receptorul și să-i dea centralistei numărul lui Jeff de la Londra. Următoarea jumătate de ceas a așteptat telefonul într-o ciudată, dar nu neplăcută, absență. A început să-și dea seama că dorise sau așteptase sinuciderea lui Bernard, dar în același timp, din moment ce știa că intenționa să se sinucidă, cu greu s-ar fi putut acuza pe el că-l silise s-o facă. Dimpotrivă, Tom i se arătase cât se poate de viu – de mai multe ori – numai că Bernard preferase să vadă o fantomă. De asemeni, sinuciderea lui nu avea mult sau poate nimic de-a face cu convingerea lui Tom că el îl omorâse. Nu se „spânzurase” deja Bernard folosind un manechin la el în pivniță, cu câteva zile înainte să-l atace în pădure?

Tom și-a mai dat seama că voia cadavrul lui Bernard și că avusese mereu undeva în minte lucrul acesta. Dacă făcea acel cadavru să treacă drept al lui Derwatt, ar mai fi rămas de răspuns doar la întrebarea: „Ce s-a întâmplat cu Bernard Tufts?” Se va ocupa de ea mai târziu, s-a gândit Tom.

A sunat telefonul, iar Tom a sărit să ridice receptorul. Era Jeff.

— Sunt Tom. De la Salzburg. Mă auzi?

Legătura era excelentă.

— Bernard… Bernard e mort. A sărit într-o râpă.

— Nu se poate! S-a sinucis?

— Da. L-am văzut. Ce se întâmplă la Londra?

— Ăia… Poliția îl caută pe Derwatt. Nu-și dau seama dacă e încă la Londra sau în altă parte, a zis Jeff bâlbâindu-se.

— Trebuie să-i punem capăt lui Derwatt, a zis Tom, iar acum avem o ocazie bună. Nu le spune polițiștilor despre moartea lui Bernard.

Jeff nu înțelegea.

Următoarele schimburi de replici au fost ciudate, pentru că Tom nu-i putea spune lui Jeff ce intenționa să facă. Tom i-a transmis că va scoate cumva rămășițele lui Bernard din Austria ca să le ducă eventual în Franța.

— Vrei să spui… El unde e? Zace în continuare acolo?

— Nu-l vede nimeni. Trebuie să fac să pară, a zis Tom cu răbdare încordată și dureroasă, încercând să răspundă întrebărilor nătânge sau formulate doar pe jumătate ale lui Jeff, că s-a incinerat singur sau că a dorit să fie incinerat. Nu există altă cale, așa-i?

Nu exista altă cale dacă voia să mai ajute încă o dată afacerea Derwatt.

— Da.

Jeff se dovedea a fi de mare ajutor, ca de obicei.

— Voi anunța în curând poliția din Franța și pe Webster, dacă mai este acolo, a zis Tom cu mai multă hotărâre.

— Webster s-a întors. Îl caută pe Derwatt *aici* și un bărbat – unul în haine civile – a sugerat ieri că altcineva s-ar putea să se fi dat drept Derwatt.

— Mă bănuiesc pe *mine*? a întrebat Tom îngrijorat, dar cu o umbră de sfidare.

— Nu, nu te bănuiesc, Tom. Nu cred. Dar cineva – nu sunt sigur dacă Webster – a spus că se întreabă unde anume ai stat cât ai fost în Paris, a adăugat Jeff. Cred că au verificat la hoteluri.

— Dacă te întreabă, spui că nu știi unde sunt în prezent, evident, a zis Tom, și trebuie să spui că Derwatt ți s-a părut deprimat. N-ai nicio idee unde s-ar fi putut duce.

Peste câteva secunde, au închis. Dacă poliția investiga mai târziu ce făcuse Tom la Salzburg și găsea convorbirea pe nota lui de plată de la hotel, Tom intenționa să spună că sunase din cauza lui Derwatt. Voia să inventeze o poveste cum că-l urmărise pe Derwatt la Salzburg din cine știe ce motiv. Bernard trebuia să apară și el în poveste. Dacă Derwatt, de exemplu…

Derwatt, deprimat și tulburat de dispariția sau chiar moartea lui Murchison, putea să-l fi sunat pe Tom Ripley la Belle Ombre. Derwatt putea să știe, prin intermediul lui Jeff și Ed, că și Bernard vizitase Belle Ombre. Putea să-i fi propus lui Tom să se întâlnească la Salzburg, unde Derwatt voia să meargă. (Sau Tom îi putea atribui lui Bernard sugestia cu Salzburgul.) Tom ar fi spus că l-a văzut pe Derwatt cel puțin de două-trei ori la Salzburg, probabil împreună cu Bernard. Derwatt era deprimat. Din ce motiv anume? Ei bine, maestrul nu-i mărturisise totul lui Tom. Vorbise puțin despre Mexic, dar se interesase de Murchison și afirmase că drumul lui la Londra fusese o greșeală. La Salzburg, Derwatt insistase să meargă în locuri neobișnuite ca să bea cafea, să mănânce o farfurie de *Gulyassuppe*[44] sau să bea o sticlă de Grinzing. Fidel caracterului său, Derwatt nu-i spusese lui Tom unde se cazase în Salzburg, se despărțise întotdeauna de el și se dusese singur acasă, după ce își luaseră la revedere. Tom presupunea că locuia undeva sub alt nume.

Tom urma să spună că nu-i destăinuise nici măcar lui Heloise că se ducea la Salzburg ca să-l întâlnească pe Derwatt.

Povestea, până aici, începea să prindă contur.

Tom a deschis fereastra spre Sigmundsplatz, plină acum de cărucioare cu ridichi albe enorme, portocale intens colorate și mere. Lumea mânca în picioare cârnați lungi înmuiați în muștar de pe farfurii de carton.

Poate că acum putea da piept cu conținutul genții lui Bernard. Tom a îngenuncheat pe podea și a deschis fermoarul. Deasupra era o cămașă murdară. Dedesubt erau chiloți și o cămașă de corp. Tom le-a scos pe podea. Pe urmă a întors cheia în ușă, deși, spre deosebire de alte hoteluri, aici nu riscai să intre cameristele fără să bată. Tom a continuat. Un *Salzbuger Nachrichten* vechi de două zile, un *Times* londonez tot de atunci. Periuță de dinți, aparat de ras, o perie de păr foarte uzată, o pereche de pantaloni bej de bumbac făcuți sul, iar la fund de

[44] Supă cu gulaș, cu origini ungare, dar răspândită și în Austria (n.t.).

tot, carnetul maro jerpelit pe care Bernard îl adusese ca să citească din el la Belle Ombre. Dedesubt era un caiet de schițe cu spirală metalică, cu semnătura lui Derwatt pe copertă – emblema companiei de produse pentru artiști. Tom l-a deschis. Biserici baroce și turnuri din Salzburg, unele destul de înclinate, înfrumusețate cu înfloriturі. Deasupra câtorva zburau păsări asemănătoare liliecilor. Ici și colo fuseseră adăugate umbre cu degetul ud trecut peste hârtie. Peste o schiță trăsese apăsat două linii încrucișate. Într-un colț al genții, Tom a mai găsit o sticlă cu cerneală de India, cu capacul crăpat, dar încă în stare să țină recipientul închis, un mănunchi de peniță de desen și câteva pensule strânse laolaltă cu o bandă de cauciuc. Tom a îndrăznit să deschidă carnetul maro ca să vadă dacă existau însemnări mai noi. Nimic după data de 5 octombrie a anului curent, dar Tom nu putea citi acum. A recunoscut însă cele două foi împăturite pe care îl văzuse pe Bernard scriindu-le la Belle Ombre în prima seară petrecută acasă la Tom. După ce-a le-a aruncat o privire, și-a dat seama că erau un inventar al falsurilor făcute de Bernard, începând de acum șase ani. N-a vrut să le citească. A rupt foile în bucățele mici pe care le-a aruncat în coșul de gunoi. Pe urmă a pus lucrurile înapoi în geanta de umăr, a tras fermoarul și a băgat-o în dulap.

Cum să cumpere gazolină, benzină, ca să ardă cadavrul?

Putea spune că i-a rămas mașina în pană. Nu putea rezolva totul azi, evident, pentru că singurul avion cu legătură spre Paris pleca la ora 14.40. Avea bilet dus-întors. Ar fi putut, desigur, să ia trenul, dar n-ar fi fost controlul bagajelor mai sever? Tom nu voia să-i deschidă vreun vameș valiza și să găsească un pachet cu cenușă.

Oare un cadavru ardea suficient în aer liber încât să se transforme în cenușă? Nu era nevoie de un fel de cuptor? Care să sporească temperatura?

Tom a plecat de la hotel curând după prânz. Dincolo de râu, a cumpărat o valijoară din piele de porc de la un magazin de pe Schwarzstrasse și câteva ziare pe care le-a pus înăuntru. Era o zi rece și vântoasă, dar însorită. Tom a prins un autobuz care urca pe lângă râu prin zona veche a orașului, în direcția Mariplain și Berghaim, două localități aflate în drumul lui. A coborât într-un loc pe care l-a considerat potrivit și a început să

se uite după o benzinărie. I-au trebuit douăzeci de minute ca să găsească una. A lăsat valiza nouă în pădure și s-a apropiat.

Vânzătorul s-a purtat foarte politicos și s-a oferit să-l ducă cu mașina lui până unde rămăsese în pană, dar Tom i-a spus că locul nu era departe. Putea să cumpere și canistra, pentru că nu voia să se mai întoarcă? A cumpărat una de zece litri. Nu s-a uitat în urmă, după ce a ieșit în șosea. Și-a luat valiza. Măcar se afla pe partea cea bună a drumului, dar avea mult de mers.

S-a pierdut de vreo două ori în pădure până ce, într-un final, a găsit locul. A văzut stâncile cenușii în fața lui. A lăsat valiza și a coborât cu benzina făcând ocoluri. De sub Bernard se scurseseră într-o parte și în alta firișoare de sânge. Tom s-a uitat în jur. Avea nevoie de o grotă, de o scobitură, de ceva care să acopere focul și să-i sporească căldura. Îi trebuia o grămadă de lemne. Și-a amintit imagini cu cadavre indiene arse pe ruguri înalte. Părea să aibă nevoie de foarte mult lemn. Tom a găsit un loc potrivit sub mal, un fel de scobitură între stânci. Cel mai ușor era să rostogolească leșul până acolo.

Mai întâi, Tom i-a scos lui Bernard singurul inel pe care-l purta, unul de aur cu model tocit. A dat să-l arunce în pădure, dar s-a gândit și și-a dat seama că exista riscul să fie găsit la un moment dat, așa că l-a băgat în buzunar, ca să-l arunce mai târziu în Salzach de pe vreun pod. Au urmat buzunarele. Doar câțiva bănuți austrieci în balonzaid, țigările pe care i le lăsase Tom în haină, un portofel în buzunarul pantalonilor – i-a scos conținutul și l-a rupt, hârtii și bani deopotrivă, apoi a pus bucățile în buzunar, ca să aprindă focul cu ele ori să le arunce în foc mai târziu. Apoi a apucat cadavrul țeapăn și l-a rostogolit. A căzut peste stânci. Tom a coborât și el și l-a tras spre cotlonul ales.

Pe urmă, bucuros să se îndepărteze puțin, a început să adune energic lemne. A făcut cel puțin șase drumuri spre crăpătura ascunsă pe care o descoperise. A evitat să se uite la capul și la fața lui Bernard, care erau de-acum la fel de întunecate. La sfârșit a adunat frunze uscate și crenguțe, tot ce a găsit, și le-a amestecat cu hârtiile și cu banii din portofelul lui Bernard. Pe urmă a târât corpul pe mormanul de lemne, ținându-și respirația. Întâi îl împingea de picioare, apoi împingea un braț la locul lui cu propriul picior. Cadavrul era țeapăn, cu un braț întins. Tom a luat benzina și a turnat jumătate peste balonzaid,

îmbibându-l. A hotărât să mai adune lemn și să-l pună deasupra, înainte să dea foc întregii grămezi.

A aprins apoi un chibrit și l-a aruncat de la distanță.

Flăcările au izbucnit brusc, galbene și luminoase. Ținându-și ochii pe jumătate închiși, Tom a găsit un loc departe de fum. Se auzeau o mulțime de trosnete. Nu se putea uita.

Nu se vedea nimic viu în jur, nici măcar o pasăre.

Tom a mai adunat lemne. Nu aveau cum să fie prea multe, s-a gândit el. Fumul era palid, dar abundent.

O mașină a trecut pe șosea, un camion, judecând după huruitul motorului. Tom nu putea vedea din cauza copacilor. Zgomotul s-a stins, iar Tom a sperat că șoferul nu se oprise să vadă ce se întâmpla acolo. Cum vreme de trei sau patru minute nu s-a întâmplat nimic, Tom a presupus că mașina se îndepărtase. Fără să privească rămășițele lui Bernard, a împins crengile mai aproape de flăcări. Folosea un băț lung. Simțea că nu se descurca bine, că focul nu era suficient de fierbinte – câtuși de puțin aproape de temperatura intensă la care se incinerau cum trebuie cadavrele. Nu-i rămânea de făcut decât să-l țină aprins cât mai mult cu putință. Era ora 14.17. Și totuși, dinspre foc venea căldură mare, din cauza cornișei de deasupra, și în cele din urmă Tom a trebuit să arunce crengile la loc deasupra jarului. A făcut asta în mod constant timp de câteva minute. Când flăcările păleau puțin, se apropia, lua o creangă pe jumătate arsă și o arunca din nou în foc. Îi mai rămăsese și jumătate de canistră de benzină.

Având un plan în minte, Tom a adunat și mai multe lemne, de la distanță și mai mare, făcând un efort final. Când a strâns un morman mare, a aruncat canistra cu benzină peste cadavru – care avea în continuare o formă descurajantă de om. Balonzaidul și pantalonii arseseră, dar nu și ghetele, iar carnea, cât putea vedea din ea, era înnegrită, dar nu arsă, numai afumată. Canistra cu gazolină a făcut un bum ca de tobă, dar fără să explodeze. Tom trăgea mereu cu urechea după zgomot de pași sau trosnet de crenguțe în pădure. Era posibil să apară oricând cineva din cauza fumului. În cele din urmă, Tom s-a îndepărtat câțiva pași, și-a scos propriul balonzaid și l-a pus pe braț, apoi s-a așezat pe pământ cu spatele la foc. Va aștepta douăzeci de minute bune, s-a gândit el. Oasele nu aveau cum să ardă, nici măcar să se desfacă, știa de-acum. Asta presupunea

încă un mormânt. Trebuia să facă rost de undeva de o lopată. Să cumpere una? Era mai înțelept s-o fure.

Când s-a uitat din nou la rug, era negru, înconjurat de tăciuni roșii. I-a împins înapoi. Cadavrul rămăsese un cadavru. Incinerarea dăduse greș, și-a dat seama Tom. S-a gândit dacă să termine treaba azi sau să se întoarcă mâine și a decis s-o termine azi, dacă mai rămânea destulă lumină ca să vadă ce făcea. Avea nevoie de ceva cu care să sape. A împins cadavrul cu același băț lung și l-a simțit ca piftia. Tom a lăsat valiza pe pământ, într-un tufiș. Pe urmă a urcat aproape în fugă malul abrupt spre șosea. Mirosul de fum era atât de oribil, încât se abținuse să respire adânc până atunci. Putea să-și permită să caute o lopată vreme de o oră, dacă atât avea să-i ia. Îi plăcea să aibă *un plan* cât de mic, pentru că se simțea în clipa aceea pierdut și complet lipsit de experiență. A coborât strada eliberat de valiză, cu mâinile goale. După câteva minute a ajuns la un grup de case risipite, nu departe de cafeneaua unde băuse Bernard paharul de vin roșu. Grădinile erau îngrijite, unele cu sere de sticlă, dar Tom n-a văzut nicio lopată care să fi rămas convenabil rezemată de vreun zid de cărămidă.

— *Grüss Gott!*[45] a zis un bărbat care săpa în grădină cu un fel de hârleț îngust și ascuțit, numai bun pentru Tom.

Tom i-a răspuns la salut aparent absent.

Pe urmă a văzut o stație de autobuz, una pe care n-o observase ieri, și o fată tânără, sau o femeie, care venea spre stație și spre Tom. Urma să vină un autobuz, probabil. Tom s-a gândit să-l ia și să uite de cadavru și de valiză. A trecut pe lângă fată fără s-o privească, sperând ca aceasta să nu-și amintească de el mai târziu. Pe urmă a văzut lângă bordură o roabă plină cu frunze și o lopată pusă de-a curmezișul deasupra ei. Nu i-a venit să creadă. Un mic dar din partea divinității – numai că lopata era boantă. Tom a încetinit pașii și s-a uitat spre pădure, gândindu-se că muncitorul căruia îi aparțineau aceste lucruri pesemne că dispăruse acolo pentru o clipă.

A venit autobuzul. Fata s-a urcat și autobuzul a plecat.

Tom a luat lopata și a mers înapoi la fel de într-o doară precum venise, ținând lopata nonșalant, ca pe o umbrelă, doar că în poziție orizontală.

[45] Formulă de salut în limba germană (n.r.).

Întors la foc, Tom a lăsat jos lopata și s-a dus să mai caute lemn. Timpul trecea, dar cum era încă destul de multă lumină, Tom s-a aventurat adânc în pădure. Trebuia să zdrobească craniul, și-a dat el seama, și mai ales să se descotorosească de dinți. Nu voia să fie nevoit să se întoarcă și a doua zi. A aţâţat din nou focul, apoi a apucat lopata și a început să sape într-o zonă cu frunze ude. Nu mergea la fel de ușor cum mersese cu furca. Pe de altă parte, rămășițele lui Bernard nu mai erau interesante pentru niciun fel de animal, deci mormântul nu trebuia să fie adânc. Când a obosit, s-a întors la foc și, fără să-și mai tragă sufletul, a izbit craniul cu lopata. Și-a dat seama că nu mergea așa. După încă vreo două lovituri, a reușit totuși să disloce maxilarul, pe care l-a tras afară cu lopata. A împins și mai multe lemne în jurul craniului.

Pe urmă s-a dus după valiză și i-a acoperit interiorul cu ziare. Trebuia să ia ceva din cadavru. Ideea de a lua un picior sau un braț îi provoca silă. Poate niște carne. Carnea era carne, era omenească și nu putea fi confundată cu carnea unei vaci, de exemplu, bănuia Tom. Timp de câteva clipe i s-a făcut greață și s-a îndoit de mijloc, rezemându-se de un copac. Pe urmă s-a dus cu lopata direct la foc și a tras niște carne din zona taliei lui Bernard. Era o substanță întunecată și puțin umedă. Tom a dus-o cu lopata până la valiză și a aruncat-o înăuntru. A lăsat valiza deschisă. Pe urmă s-a întins pe pământ, epuizat.

A trecut cam o oră. Tom nu dormea. Era conștient de amurgul din jurul lui și și-a dat seama că nu avea lanternă. S-a ridicat în picioare. Încă o izbitură cu lopata peste craniu n-a adus niciun rezultat. N-ar fi putut nici să-l zdrobească cu piciorul, și-a dat el seama. Îi trebuia un pietroi. A găsit unul și l-a rostogolit până lângă foc. Pe urmă l-a ridicat cu nou descoperita lui energie – de scurtă durată, probabil – și l-a aruncat peste craniu. Pietroiul a rămas acolo. Oasele capului se sfărâmaseră sub el. Tom a împins piatra cu lopata și s-a tras repede înapoi, să se ferească de dogoarea focului. Pe urmă a început să răscolească în terciul straniu de oase și ceea ce ar fi trebuit să fie dinții de sus.

Activitatea asta i-a adus un fel de ușurare și Tom a început să se ocupe de foc. Optimist, i se părea că forma alungită nici măcar nu mai semăna cu o siluetă de om. S-a întors la săpat. Era o groapă îngustă și curând a ajuns adâncă de aproape un metru. Cu lopata, Tom a împins grămada fumegândă în

mormântul proaspăt. Înainte să îngroape scheletul, a verificat dacă luase dinții de sus. Îi luase. A îngropat rămășițele și le-a acoperit peste tot cu pământ. Câteva firicele de fum mai ieșeau prin țărâna peste care împrăștiase la sfârșit frunze. A rupt câteva foi de ziar din valiză și a înfășurat în ele osul care conținea dinții de sus; pe urmă a cules și maxilarul inferior și l-a pus în același loc.

A adunat lemnele arse și s-a asigurat pe cât a putut că tăciunii nu se puteau aprinde din nou ca să provoace un incendiu în pădure. A tras frunzele uscate mai departe, ca să nu riște nimic. Dar nu-și putea permite să piardă mai mult timp acolo, pentru că se întuneca. A împăturit ziarele din valiză în jurul micului pachet și s-a cățărat afară din râpă, cu tot cu valiză și lopată.

Când a ajuns în stația de autobuz, roaba nu mai era la locul ei. Tom a lăsat totuși lopata pe trotuar.

A așteptat autobuzul în stația următoare, la destulă distanță de cealaltă. În stație a mai venit o femeie. Tom nu s-a uitat la ea. În timp ce autobuzul mergea și se hâțâna vioi, lăsând pasagerii să urce și să coboare cu un oftat al ușilor, Tom a încercat să gândească – și a gândit dezordonat și fără șir, ca de obicei. Cum ar fi fost ca ei toți – Bernard, Derwatt și el însuși – să se fi întâlnit aici la Salzburg și să fi stat de vorbă împreună de câteva ori? Derwatt vorbise despre sinucidere. Spusese că voia să fie incinerat, dar nu într-un crematoriu, ci în aer liber. Le ceruse lui Bernard și lui Tom să facă acest lucru. Tom încercase să-i scoată pe amândoi din depresie, dar Bernard era deprimat din cauza Cynthiei (Jeff și Ed puteau să confirme asta), iar Derwatt...

Tom a coborât din autobuz fără să-i pese unde era, pentru că voia să se gândească în timp ce mergea pe jos.

— Să vă iau valiza, domnule?

Era băiatul de serviciu de la Goldener Hirsch.

— O, e foarte ușoară, a zis Tom. Mulțumesc!

S-a dus în camera lui, s-a spălat pe mâini și pe față, apoi s-a dezbrăcat și a făcut baie. Își imagina conversații cu Bernard și cu Derwatt în diferite berării din Salzburg. Ar fi fost prima oară când Bernard îl întâlnea pe Derwatt de când cel din urmă plecase în Grecia acum cinci ani sau mai bine, pentru că evitase să-l vadă când revenise la Londra și nu fusese acolo nici în

timpul celei de-a doua scurte vizite a lui. Bernard vorbise cu Tom la Belle Ombre despre Salzburg (adevărat), iar când Derwatt o sunase pe Heloise la Belle Ombre, ea îi spusese că Tom era plecat la Salzburg ca să-l întâlnească pe Bernard, sau cel puțin să încerce să dea de el, așa că Derwatt plecase și el într-acolo. Sub ce nume venise Derwatt? Ei bine, asta avea să rămână un mister. Nimeni nu știa ce nume folosea Derwatt în Mexic, de exemplu. Tom trebuia doar să-i spună lui Heloise să susțină (dar numai când sau dacă o întreba cineva) că Derwatt telefonase la Belle Ombre.

Poate că n-o fi fost povestea perfectă și bătută în cuie deocamdată, dar însemna un început.

Tom a dat piept pentru a doua oară cu geanta lui Bernard și de data asta s-a uitat la însemnările lui recente. Cea din 5 octombrie spunea: „Uneori mă simt deja mort. Mi se pare destul de curios să-mi dau seama că identitatea, eul meu, s-a dezintegrat și cumva a dispărut. N-am fost niciodată Derwatt. Dar sunt acum cu adevărat Bernard Tufts?”

Nu putea lăsa în caiet ultimele două fraze, așa că a rupt pagina cu totul.

Unele dintre desene aveau și ele însemnări. Câteva despre culori, despre nuanțele de verde ale clădirilor din Salzburg. „Altarul public gălăgios al lui Mozart – nici măcar un singur portret al lui nu e reușit.” Apoi: „Mă uit adesea la râu. E un râu vijelios și asta-i plăcut. Poate că acesta este modul cel mai bun de a pleca – într-o noapte, de pe un pod, cu speranța că nu-i nimeni în jur care să țipe: «Salvați-l!»”.

Exact de asta avea nevoie Tom. A închis repede caietul de schițe și l-a aruncat înapoi în geantă.

Oare existau însemnări despre el? Tom s-a uitat din nou în caiet după numele sau inițialele lui. Pe urmă a deschis carnetul maro. În carnet erau mai ales fragmente copiate din jurnalele lui Derwatt, iar cele câteva însemnări de la sfârșit, făcute de Bernard, purtau toate date din perioada în care Bernard stătuse la Londra. Nimic despre Tom Ripley.

Tom a coborât în restaurantul hotelului. Era târziu, dar tot mai putea comanda ceva. După câteva înghițituri de mâncare, a început să se simtă mai bine. Vinul rece și ușor îl inspira. Acum își permitea să plece cu avionul de mâine. Dacă se aducea în discuție telefonul dat ieri lui Jeff, Tom putea susține că-l sunase

ca să-l anunțe din proprie inițiativă că Derwatt era la Salzburg și că își făcea griji din cauza lui. Tom mai putea spune și că el îl rugase să nu dezvăluie nimănui unde se afla – cel puțin „publicului”. Iar Bernard? Poate că Tom îi pomenise lui Jeff că și Bernard era la Salzburg, de ce nu? Polițiștii nu îl căutau pe Bernard Tufts. Dispariția lui Bernard, cu siguranță o sinucidere și probabil în râul Salzach, putea să fi avut loc în noaptea zilei în care Tom și Bernard incineraseră cadavrul lui Derwatt. Era cel mai bine să spună că și Bernard îl ajutase la treaba asta.

Urma să fie condamnat pentru că sprijinise și încurajase o sinucidere, a presupus Tom. Oare ce le făceau oamenilor pentru asta? Derwatt ținuse să ia o doză uriașă de somnifere, va spune Tom. Și-au petrecut toți trei dimineața în pădure, plimbându-se. Derwatt luase câteva pastile înainte să se întâlnească toți. Le fusese imposibil să-l împiedice să ia și restul și – Tom era nevoit să mărturisească asta – el nu dorise să se amestece în dorința atât de puternică a lui Derwatt. Nici Bernard.

Tom s-a întors la el în cameră, a deschis fereastra, apoi a deschis valijoara din piele de porc. A scos de acolo pachetul mai mic învelit în hârtie de ziar și a mai adăugat deasupra alte ziare. Nu era decât puțin mai mare ca un grepfrut. Pe urmă a închis valiza ca nu cumva să vină vreo cameristă (deși patul fusese deja făcut), a lăsat geamul întredeschis și s-a dus la parter cu micul lui pachet. A ales podul din dreapta, podul cu parapetul de care îl văzuse rezemându-se cu o zi în urmă pe Bernard. Tom s-a sprijinit de balustradă în același fel. Când nu mai trecea nimeni prin zonă, a deschis palmele și a lăsat pachetul să cadă. A căzut ușor și s-a pierdut în întuneric. Adusese și inelul lui Bernard, căruia i-a dat drumul în apă în același fel.

În dimineața următoare, Tom și-a rezervat zborul și s-a dus să cumpere câteva lucruri, în special pentru Heloise. I-a cumpărat o vestă verde, o jachetă de lână cu nasturi albaștri, ca pachetul de Gauloises, și o bluză albă cu volane, iar pentru el o vestă verde mai închis și două cuțite de vânătoare.

De data asta, micul avion se numea *Ludwig van Beethoven.*

Ajuns la Orly la 20.00, Tom a prezentat propriul pașaport. Vameșii s-au uitat scurt la el și la fotografie, fără să-i pună vreo ștampilă. A luat un taxi până la Villeperce. Se temea ca Heloise să nu aibă oaspeți. Chiar avea oaspeți, și-a dat el seama văzând un Citroën roșu-închis în fața casei. Mașina familiei Grais.

Terminau de cinat. În cămin ardea un foc plăcut.

— De ce n-ai telefonat ca să ne anunți că vii? s-a plâns Heloise, dar era fericită să-l vadă.

— Nu mă lăsați să vă întrerup, a zis Tom.

— Tocmai am terminat! a zis Agnes Grais.

Era adevărat. Se pregăteau să bea cafeaua în living.

— Ați cinat, *monsieur Tome*? a întrebat *madame* Annette.

Tom a spus că da, dar ar fi băut o cafea. Pe urmă, pe cel mai normal ton, i s-a părut lui, le-a povestit soților Grais că fusese la Paris ca să se vadă cu un prieten care trecea prin niște probleme personale. Familia Grais nu avea obiceiul să insiste cu întrebări. Tom s-a mirat cum de Antoine, un arhitect ocupat, era la Villeperce într-o seară de joi.

— Mă răsfăț, a răspuns Antoine. Vremea e bună și m-am convins că pot face însemnări și aici pentru o nouă locuință, dar, ce-i mai important, proiectez un șemineu pentru camera noastră de oaspeți.

A râs. Tom și-a dat seama că Heloise era singura care și-a dat seama că soțul ei nu era în apele lui.

— Cum a fost petrecerea lui Noëlle de marți? a întrebat Tom.

— Veselă foc! a zis Agnes. Ne-ai lipsit.

— Care mai e treaba cu misteriosul *Mur-chee-sori* a întrebat Antoine. Ce se mai întâmplă?

— Încă n-au reușit să-l găsească. Doamna Murchison a venit aici să mă vadă… cum probabil că v-a spus Heloise.

— Nu, nu ne-a spus, a zis Agnes.

— Nu i-am fost de mare folos, a spus Tom. Tabloul soțului ei, un tablou de Derwatt, a fost furat la Orly.

Nu făcea nimic rău, dacă le spunea asta, s-a gândit Tom, pentru că era adevărat și apăruse în ziare.

După cafea, Tom s-a scuzat, spunând că voia să-și desfacă valiza; urma să se întoarcă într-o clipă. Spre nemulțumirea lui, *madame* Annette îi dusese valizele sus și nu respectase cererea pe care o făcuse în treacăt de a i le lăsa unde erau. La etaj, a observat ușurat că *madame* Annette nu deschisese niciuna dintre ele, probabil pentru că avea destule alte lucruri de făcut. Tom a băgat într-un dulap valijoara nouă din piele de porc și a deschis capacul celeilalte, plină cu noile lui achiziții. Pe urmă a coborât.

Soții Grais se trezeau devreme, așa că au plecat înainte de 23.00.

— Webster a mai sunat? a întrebat-o Tom pe Heloise.

— Nu.

Pe urmă a adăugat încet, în engleză:

— Este în regulă dacă *madame* Annette știe că ai fost la Salzburg?

Tom a zâmbit – un zâmbet bucuros de eficiența lui Heloise.

— Da. De fapt, de-acum poți spune tuturor că acolo am fost.

Tom a vrut să-i explice întreaga poveste, dar nu-i putea vorbi lui Heloise despre rămășițele lui Bernard în seara aceea, poate în nicio altă seară. Mai bine zis, despre cenușa lui Derwatt-Bernard.

— Îți explic mai târziu, a adăugat el. Acum trebuie să sun la Londra.

A ridicat receptorul și a cerut o comandă cu numărul lui Jeff de la studio.

— Ce s-a întâmplat la Salzburg? L-ai văzut pe *fou*? a întrebat Heloise, mai mult preocupată de Tom decât iritată de Bernard.

Tom s-a uitat spre bucătărie, dar *madame* Annette închisese ușa după ce le spusese noapte bună.

— *Le fou* e mort. S-a sinucis.

— *Vraiment?*[46] Nu glumești, Tom?

Dar Heloise știa că nu glumea.

— Cel mai important lucru este să le spui tuturor că am fost la Salzburg.

Tom a îngenuncheat pe podea lângă scaunul lui Heloise, și-a lăsat o clipă capul în poala ei, apoi s-a ridicat în picioare și a sărutat-o pe amândoi obrajii.

— Scumpa mea, sunt obligat să spun că Derwatt a murit și el tot la Salzburg. În caz că te întreabă cineva, Derwatt a sunat la Belle Ombre de la Londra și a vrut să se vadă cu mine. Iar tu i-ai spus: „Tom a plecat la Salzburg”. Bine? E ușor să ții minte pentru că este adevărat.

Heloise l-a privit pieziș, cumva obraznic și a zis:

— Ce-i adevărat? Ce nu-i adevărat?

Tonul ei suna ciudat de filosofic. Era, într-adevăr, o chestiune pentru filosofi, de ce-ar fi trebuit el și Heloise să-și bată capul cu așa ceva?

[46] „Adevărat?” (lb. fr.) (n.r.).

— Vino sus și îți voi dovedi că am fost la Salzburg.

A tras-o pe Heloise de pe scaun.

Au urcat în cameră la Tom și s-au uitat la lucrurile din valiză. Heloise a încercat vesta verde. A luat în brațe jacheta albastră. A încercat-o și i se potrivea.

— Ai cumpărat și o valiză nouă, a zis ea văzând valijoara maro din piele de porc din dulap.

— E o valiză oarecare, a zis Tom în franceză.

A sunat telefonul.

I-a făcut semn lui Heloise să ignore valiza din dulap. Lui Tom i s-a spus că la telefonul lui Jeff nu răspundea nimeni, iar el i-a cerut centralistei să încerce în continuare. Se făcuse aproape miezul nopții.

Tom a făcut un duș, în timp ce Heloise vorbea cu el.

— Bernard e *mort*? l-a întrebat ea din nou.

Tom s-a clătit de săpun, încântat să fie acasă, să simtă sub tălpi cada cu care era obișnuit. S-a îmbrăcat cu o pijama de mătase. Nu știa de unde să înceapă. A sunat din nou telefonul.

— Dacă asculți ce vorbim, a zis Tom, vei înțelege.

— Alo? s-a auzit vocea lui Jeff.

Tom s-a îndreptat încordat și a spus cu voce serioasă:

— Alo! Tom la telefon. Te-am sunat să-ți spun că Derwatt e mort… A murit în Salzburg…

Jeff a început să bâlbâie ceva, de parcă telefonul lui ar fi fost urmărit, iar Tom a continuat ca un cetățean onest:

— Încă n-am anunțat poliția. Moartea s-a petrecut în circumstanțe pe care nu îndrăznesc să ți le relatez la telefon.

— V-vii l-la Londra?

— Nu, nu vin. Dar îi poți spune lui Webster că te-am sunat, că am fost la Salzburg ca să-l caut pe Bernard… În fine, Bernard nu este important acum, cu excepția unui singur aspect. Poți intra la el în atelier ca să distrugi orice urmă de Derwatt?

Jeff a înțeles. El și Ed îl cunoșteau pe administratorul clădirii. Puteau face rost de cheie. Puteau spune că Bernard avea nevoie de ceva. Tom spera că asta va justifica scoaterea de acolo a tuturor schițelor și eventualelor pânze neterminate.

— Să nu lăsați nicio urmă, a zis Tom. Ca să continui, se presupune că Derwatt a sunat-o acum câteva zile pe soția mea. Ea i-a spus că am plecat la Salzburg…

— Da, dar de ce…

Tom bănuia că Jeff voia să-l întrebe de ce să fi vrut și Derwatt să se ducă la Salzburg.

— Important este că sunt gata să mă întâlnesc cu Webster aici. De fapt, chiar vreau să-l văd. Am noutăți.

Tom a închis și s-a întors spre Heloise. Zâmbea, deși abia îndrăznea să zâmbească. Și totuși, oare nu urma să reușească?

— Ce vrei să spui cu „Derwatt a murit la Salzburg”? a întrebat Heloise. N-ai zis că a murit acum trei ani în Grecia?

— Moartea lui trebuie dovedită. Știi, draga mea, am făcut toate aceste lucruri ca să apăr onoarea lui Philip Derwatt.

— Cum poate ucide cineva un om deja mort?

— Vrei să lași asta în seama mea? Am…

Tom s-a uitat la ceasul de mână pe care-l lăsase pe noptieră.

— Am ceva de lucru cam jumătate de oră, dar după aceea mi-ar plăcea să mă alătur…

— Ai de lucru?

— Niște fleacuri de rezolvat.

La naiba, dacă nici măcar o femeie nu înțelegea ce însemnau „fleacurile”, cine ar fi putut?

— Îndatoriri mărunte.

— Nu pot aștepta până mâine?

— Detectivul Webster ar *putea* sosi chiar mâine. Poate dis-de-dimineață. Până te dezbraci, o să fiu lângă tine.

A ajutat-o să se ridice. Ea s-a sculat de bunăvoie, așa că el și-a dat seama că era de fapt bine dispusă.

— Vreo veste de la Papa?

Heloise a răbufnit în franceză, spunând ceva de genul:

— Ei, naiba să-l ia pe Papa într-o seară ca asta! Doi bărbați morți în Salzburg! Cred că ai vrut să spui doar unul, *chéri.* Sau poate chiar niciunul?

Tom a râs, încântat de atitudinea ireverențioasă a lui Heloise, pentru că semăna cu a lui. Buna ei cuviință era doar o fațadă, Tom știa asta, altminteri sigur nu s-ar fi măritat cu el.

Heloise a traversat holul dintre camerele lor, iar Tom a căutat în valiză și a scos carnetul maro și caietul cu schițele lui Bernard. Le-a aranjat frumos la el pe masă. Pantalonii de bumbac și cămașa i le aruncase într-un coș de gunoi pe o stradă din Salzburg, iar geanta de umăr, în alt coș de gunoi. Tom intenționa să spună tuturor că Bernard îl rugase să aibă grijă de geanta lui cât timp se ducea el să caute alt hotel. Bernard nu se

mai întorsese niciodată, iar Tom păstrase doar ce era de valoare. Pe urmă, din cutia de bijuterii, a scos inelul mexican pe care îl purtase la Londra când se dăduse prima oară drept Derwatt. S-a dus la parter, în liniște și desculț, și a pus inelul în ce mai rămăsese din focul din cămin. Bănuia că urma să se topească și să se facă un guguloi, pentru că argintul mexican era pur și moale. Dar ceva avea să rămână din el, iar el intenționa să adauge acel ceva cenușii lui Derwatt – sau a lui Bernard, mai degrabă. A doua zi trebuia să se trezească devreme, înainte să apuce *madame* Annette să curețe cenușa din vatră.

Heloise se băgase în pat și fuma o țigară. Lui nu-i plăcea să fumeze țigarete blonde, dar îi plăcea cum miroseau atunci când le fuma ea. Au stins lumina și Tom a strâns-o tare în brațe. Păcat că nu aruncase în foc chiar în seara aceea și pașaportul lui Robert Mackay. Oare va avea vreodată un moment de liniște?

CAPITOLUL 25

Tom s-a desprins de Heloise, care dormea, și-a retras brațul de sub gâtul ei, îndrăznind s-o întoarcă și s-o sărute pe un sân, înainte să se dea jos din pat. N-o deranjase prea tare, probabil credea că Tom mergea până la toaletă. S-a dus desculț la el în cameră și a scos pașaportul pe numele lui Mackay din buzunarul hainei.

A coborât la parter. Ceasul de lângă telefon arăta 6.45. Din foc părea să fi rămas doar cenușă albă, dar cu siguranță încă mai era fierbinte. Tom a luat o surcea și a scormonit după inel, pregătit în același timp să ascundă pașaportul în palmă – îl împăturise în două – în caz că intra *madame* Annette. A găsit inelul, înnegrit și oarecum deformat, dar nu topit de tot, așa cum se așteptase. L-a pus pe cămin ca să se răcească, a răscolit tăciunii și a rupt pașaportul în bucăți. I-a dat foc cu un chibrit, ca să ardă mai repede, și l-a urmărit până când s-a făcut scrum. Pe urmă a urcat la etaj cu inelul și l-a pus laolaltă cu bucata de carne arsă, în nuanțe de roșu cu negru, din valijoara de piele de la Salzburg.

A sunat telefonul, iar Tom a ridicat receptorul imediat.

— A, inspectorul Webster, vă salut!... Nicio problemă, m-am sculat deja.

— Dacă am înțeles bine de la domnul Constant... Derwatt *a murit*?

Tom a șovăit o clipă, iar Webster a adăugat că domnul Constant îl sunase la birou noaptea trecută ca să-i lase un mesaj.

— S-a sinucis la Salzburg, a zis Tom. Eu tocmai ce ajunsesem acolo.

— Aș vrea să vă văd, domnule Ripley, și v-am sunat atât de devreme pentru că am aflat că am un avion la 9.00. Pot să trec pe la dumneavoastră astăzi în jur de 11.00?

Tom a acceptat imediat.

S-a întors apoi la Heloise în cameră. *Madame* Annette venea să-i trezească peste o oră, când îi aducea lui Tom cafea și lui Heloise ceai. Menajera era obișnuită să-i găsească pe amândoi

în camera unuia sau a celuilalt. Tom n-a adormit, dar a se odihni lângă Heloise era la fel de reconfortant ca somnul.

Madame Annette a venit în jur de 8.30, iar Tom i-a făcut semn că el voia cafea, dar că Heloise prefera să mai doarmă. A sorbit din cafea și s-a gândit la ce avea de făcut și la cum trebuia să se poarte. Mai presus de toate, trebuia să fie sincer, s-a gândit Tom și a repetat din nou povestea în minte. Derwatt sunase pentru că-l frământa dispariția lui Murchison (îl frământa foarte mult, în mod ciudat; ăsta era exact genul de lucru ilogic care putea să pară adevărat, o reacție neașteptată care părea reală), întrebase dacă putea să-l vadă pe Tom. Heloise îi spusese că Tom plecase la Salzburg în căutarea lui Bernard Tufts. Da, era cel mai bine dacă Heloise îl pomenea pe Bernard în fața lui Webster. Pentru Derwatt, Bernard Tufts era un prieten vechi la al cărui nume reacționase neîntârziat. La Salzburg, Tom și Derwatt se arătaseră mai preocupați de Bernard decât de Murchison.

Când Heloise s-a trezit, Tom s-a dat jos din pat și a coborât la parter ca s-o roage pe *madame* Annette să-i facă ceai proaspăt. Era 9.30.

Tom s-a dus să se uite la fostul mormânt al lui Murchison. Plouase de când îl văzuse ultima oară. A lăsat cele câteva crengi deasupra lui așa cum erau, pentru că arătau natural, nu ca și cum ar fi încercat cineva să ascundă locul, iar Tom oricum nu avea niciun motiv să ascundă un loc unde săpaseră polițiștii.

Pe la 10.00, *madame* Annette a plecat la cumpărături.

Tom i-a spus lui Heloise că urma să vină inspectorul Webster și că dorea să fie și ea de față.

— Poți spune cât se poate de sincer că m-am dus la Salzburg să-l caut pe Bernard.

— Domnul Webster are de gând să te acuze de ceva?

— Cum ar putea? a răspuns zâmbind Tom.

Webster a ajuns la 10.45. Avea cu el valiza diplomat și arăta la fel de eficient ca un doctor.

— Soția mea, pe care ați cunoscut-o dată trecută, a zis Tom.

I-a luat inspectorului haina și l-a rugat să stea jos.

Webster s-a așezat pe canapea. Mai întâi a verificat datele, făcându-și însemnări. Când îl cunoscuse Tom pe Derwatt? În data de 3 noiembrie, duminică, s-a gândit Tom.

— Soția mea a vorbit cu el atunci când a sunat. Eu eram la Salzburg.

— Ați vorbit cu Derwatt? a întrebat-o Webster pe Heloise.

— Da, sigur. Voia să discute cu Tom, dar i-am spus că Tom a plecat la Salzburg ca să-l caute pe Bernard.

— Aha. La ce hotel ați fost cazat? l-a întrebat Webster pe Tom.

Zâmbea ca de obicei, iar după veselia expresiei lui, n-ai fi zis că vorbește despre vreo crimă.

— La Goldener Hirsch, a zis Tom. M-am dus mai întâi la Paris, aveam o bănuială că Bernard putea fi acolo, apoi am plecat la Salzburg, pentru că Bernard pomenise orașul. Nu spusese că intenționa să meargă acolo, dar a menționat că i-ar fi plăcut să-l mai vadă. În orice caz, l-am găsit a doua zi.

— Cu cine v-ați întâlnit mai întâi, cu Bernard sau cu Derwatt?

— Cu Bernard, desigur, pe el îl căutam. Nu știam că Derwatt se afla în Salzburg.

— Și? Continuați! a zis Webster.

Tom s-a rezemat de spătarul scaunului.

— Păi, cred că am vorbit singur cu Bernard o dată sau de două ori. La fel și cu Derwatt. De câteva ori am fost toți trei. Ei erau prieteni vechi. Mie Bernard mi s-a părut mai deprimat. Prietena lui din Londra, Cynthia, nu voia să-l mai vadă. Derwatt nu…

Tom a șovăit înainte să continue:

— Derwatt părea mai preocupat de Bernard decât de el însuși. Apropo, am niște însemnări ale lui Bernard pe care cred c-ar trebui să vi le arăt.

S-a ridicat în picioare, dar Webster a zis:

— Vreau să trecem în revistă câteva fapte, mai întâi. Cum s-a sinucis Bernard?

— A dispărut. Imediat după moartea lui Derwatt. Din ce a scris în jurnal, cred că s-ar putea să se fi înecat în râul din Salzburg. N-am fost însă destul de sigur ca să anunț poliția de acolo. Am vrut să vorbesc mai întâi cu dumneavoastră.

Webster a părut vag nedumerit sau perplex, ceea ce nu l-a surprins pe Tom.

— Însemnările lui Bernard mă interesează foarte mult, desigur, dar cu Derwatt… cu el ce s-a întâmplat?

Tom s-a uitat la Heloise și a zis:

— Ne-am dat cu toții întâlnire pentru marți în jurul orei 10.00. Derwatt ne-a spus că luase calmante. Le cumpărase dinainte cu intenția să se sinucidă și ne-a spus că voia să fie incinerat – adică să-l incinerăm noi, Bernard și cu mine. Eu, cel puțin, n-am luat treaba asta foarte în serios, până când n-a apărut marți amețit și a început cumva… să facă glume. A înghițit și mai multe pastile în timp ce mergeam. Eram în pădure, acolo a vrut Derwatt să ne ducem.

Tom i s-a adresat apoi lui Heloise:

— Dacă nu vrei să asculți, scumpo, mai bine du-te sus. Trebuie să povestesc așa cum s-a întâmplat.

— O să ascult și eu.

Heloise și-a așezat o clipă fața în palme, apoi a lăsat mâinile jos și s-a ridicat.

— O rog pe *madame* Annette să ne aducă niște ceai. Bine, Tom?

— Bună idee, a zis Tom.

Apoi a continuat către Webster:

— Derwatt s-a aruncat de pe un mal într-o râpă cu bolovani. S-ar putea spune că s-a sinucis în trei feluri, cu pastile, aruncându-se în gol și prin ardere – deși în mod categoric era mort atunci când l-am ars. A murit din cauza izbirii de bolovani. Bernard și cu mine ne-am întors în ziua următoare și am ars ce-am putut. Restul am îngropat.

Heloise s-a întors.

Webster a zis în timp ce scria:

— În ziua următoare, adică miercuri, 6 noiembrie.

Unde fusese cazat Bernard? Tom știa de un loc Der Blaue nu-știu-cum din Linzergasse. Dar după ziua de miercuri, nu mai era sigur. De unde și când cumpăraseră benzină? Tom n-ar fi putut spune precis de unde, dar se întâmplase miercuri la prânz. La ce hotel stătuse Derwatt? Tom a spus că nici măcar nu încercase să afle.

— Bernard și cu mine am promis să ne întâlnim joi dimineață la 9.30 în Alter Markt. Miercuri seara, Bernard mi-a dat geanta lui de umăr, să am grijă de ea cât își căuta alt hotel pentru noaptea aceea. L-am rugat să stea la mine la hotel, dar n-a vrut. Pe urmă, n-a mai apărut la întâlnirea de joi. L-am așteptat cam o oră. De-atunci nu l-am mai văzut. Nu mi-a lăsat niciun mesaj la hotel. M-am gândit că Bernard nici nu intenționa să vină la

întâlnirea respectivă și că probabil își pusese deja capăt zilelor – poate înecându-se în râu. M-am întors acasă.

Webster și-a aprins o țigară, mai lent ca de obicei.

— Trebuia să-i ții geanta peste noapte?

— Nu neapărat. Bernard știa unde stăteam, mă așteptam mai degrabă să vină s-o ia el mai târziu. I-am spus: „Dacă nu ne vedem în seara asta, ne întâlnim mâine dimineață?

— Ați întrebat de el pe la hoteluri a doua zi?

— Nu, n-am întrebat. Cred că îmi pierdusem orice speranță. Eram supărat și descurajat.

Madame Annette le-a servit ceaiul și a schimbat un „B*onjour!*" cu Webster.

— Bernard a spânzurat un manechin la noi în pivniță acum câteva zile, a zis Tom. Îl reprezenta pe el. L-a găsit soția mea și s-a speriat zdravăn. Pantalonii și haina lui atârnau de o curea din tavan, cu un bilet prins de rever. Iartă-mă, Heloise! a zis Tom aruncându-i o privire.

Heloise și-a mușcat buzele și a ridicat din umeri. Reacția ei era indiscutabil sinceră. Ceea ce spunea Tom că se întâmplase chiar se întâmplase și nu-i făcea plăcere să-și aducă aminte.

— Ați păstrat biletul acela? a întrebat Webster.

— Da. Cred că-l am în buzunarul halatului. Să-l aduc?

— Imediat, a zis Webster schițând din nou un zâmbet, dar nu unul larg. Îmi puteți spune exact de ce v-ați dus la Salzburg?

— Mă îngrijora Bernard. Pomenise că voia să vadă Salzburgul. Presimțeam că intenționa să se sinucidă. Și m-am întrebat oare de ce mă căutase, de fapt? Știa că aveam două tablouri de Derwatt, este adevărat, dar nici măcar nu mă cunoștea. Și totuși vorbise foarte liber cu mine la prima lui vizită aici. M-am gândit că l-aș fi putut ajuta. Până la urmă, așa cum s-a dovedit, Derwatt și Bernard s-au sinucis amândoi. Derwatt primul. Nu poți să te amesteci în viața nimănui… cu atât mai puțin în viața cuiva ca Derwatt. Simți că face ceva greșit. Nu mă refer neapărat la situația asta, dar cum să-i spui cuiva să nu se sinucidă, când știi că sfatul tău nu va fi acceptat de persoana care intenționează s-o facă? Despre asta vorbesc. Este un gest greșit și disperat, dar de ce să reproșezi cuiva că *nu* a spus un anume lucru, când știa că n-ar fi folosit la nimic să-l spună?

Tom s-a oprit.

Webster asculta atent.

— După ce s-a sinucis simbolic la noi în casă, Bernard a plecat... probabil la Paris. Pe urmă s-a întors. Atunci l-a cunoscut Heloise.

Webster a vrut să știe data la care Bernard Tufts se întorsese la Belle Ombre. Tom s-a străduit să fie cât mai exact. Parcă 25 octombrie.

— Am încercat să-l ajut pe Bernard spunându-i că prietena lui, Cynthia, s-ar putea să vrea să se vadă din nou cu el. Ceea ce nu cred că era adevărat, având în vedere ce am reușit să aflu de la Bernard. Încercam pur și simplu să-l scot din depresie. Cred că Derwatt s-a străduit încă și mai mult. Sunt sigur că s-au întâlnit de câteva ori numai ei doi în Salzburg. Derwatt ținea mult la Bernard.

Tom i s-a adresat apoi lui Heloise:

— Înțelegi ce vorbim, scumpo?

Heloise a dat din cap că da.

Probabil că înțelegea totul, într-adevăr.

— De ce era Derwatt atât de deprimat?

Tom s-a gândit un moment.

— Îl deprima lumea întreagă. Viața. Nu știu dacă exista și vreun motiv personal, în Mexic, care să fi contribuit la asta. A pomenit despre o localnică pe care o luase de nevastă și pe urmă plecase. Nu știu cât de importantă era pentru el. Părea tulburat din cauză că se întorsese la Londra. A spus că fusese o greșeală.

Webster s-a oprit în sfârșit din scris.

— Putem merge la etaj?

Tom l-a condus pe detectiv la el în cameră și a scos valijoara din dulap.

— Nu vreau ca soția mea să vadă asta, a zis Tom deschizând valiza.

El și Webster s-au aplecat asupra ei.

Rămășițele erau învelite în ziarele nemțești și austriece în care le adusese Tom. Tom a remarcat că Webster s-a uitat la datele publicațiilor, înainte să ridice pachetul și să-l pună pe covor. A mai pus și alte ziare dedesubt, dar Tom știa că nu era umed. Webster l-a deschis.

— Hmm. O, Doamne! Ce voia Derwatt să faceți cu astea?

Tom a ezitat încruntându-se.

— Nimic.

S-a dus l-a fereastră și a deschis-o puțin.

— Nu știu de ce le-am luat. Eram supărat. La fel și Bernard. Nu-mi aduc aminte dacă el a spus că poate ar trebui să ducem ceva înapoi la Londra. Oricum, eu asta am luat. Ne așteptaserăm la cenușă. Nu era.

Webster a înțepat bucata de carne arsă cu vârful pixului. A dat de inel și l-a ridicat pe pix.

— Un inel de argint.

— L-am luat intenționat.

Tom știa că șerpii de pe inel încă se distingeau.

— O să duc totul la Londra, a zis Webster ridicându-se. Dacă aveți o cutie, poate…

— Da, sigur, a spus Tom pornind spre ușă.

— Ați spus ceva despre însemnările lui Bernard Tufts.

— Da.

Tom s-a întors și a arătat spre carnetul și caietul de schițe de pe colțul mesei lui.

— Sunt acolo. Iar biletul pe care l-a scris…

Tom s-a dus în baie, unde era agățat halatul. Biletul rămăsese în buzunar. „Mă spânzur simbolic…” I l-a întins lui Webster și a coborât la parter.

Madame Annette păstra cutii de toate mărimile.

— Pentru ce vă trebuie? a întrebat ea încercând să-l ajute.

— Aceea se potrivește foarte bine, a zis Tom.

Cutiile erau deasupra șifonierului. *Madame* Annette și Tom au tras una jos. Avea înăuntru câteva resturi de lână de împletit, depănate cu grijă, pe care Tom i le-a dat zâmbind menajerei.

— Mulțumesc, sunteți o comoară!

Webster era jos, vorbea în engleză la telefon. Heloise probabil că urcase la ea în cameră. Tom a dus cutia sus și a pus înăuntru pachețelul, îndesând ziare în jurul lui. A luat sfoară din atelier și l-a legat. Era o cutie de pantofi. Tom a dus-o la parter.

Webster era tot la telefon.

Tom s-a dus la bar și și-a turnat un whisky simplu, apoi a decis să aștepte și să vadă dacă Webster nu dorea un Dubonnet.

— …oamenii de la Galeria Buckmaster? Poți să aștepți până ajung și eu acolo?

Tom s-a răzgândit și s-a dus în bucătărie după gheață, ca să-i pregătească Dubonnetul lui Webster. A scos gheața, dar,

văzând-o pe *madame* Annette, a rugat-o să termine ea băutura și să nu uite coaja de lămâie.

Webster spunea la telefon:

— Te sun din nou peste vreo oră, așa că nu pleca la masă… Nu, nicio vorbă nimănui, deocamdată… Nu știu încă.

Tom nu se simțea în largul lui. A văzut-o pe Heloise în curte și a ieșit să vorbească cu ea, deși ar fi preferat să rămână în living.

— Cred c-ar trebui să-l invităm pe detectiv la prânz sau să facem niște sandvișuri, ce zici, dragă?

— I-ai dat cenușa?

Tom a clipit.

— Ceva mic. Într-o cutie, a zis el stângaci. Este împachetat. Nu te gândi la asta.

Tom a luat-o de mână și a condus-o în spatele casei.

— Bernard ar fi fost de acord ca rămășițele lui să fie considerate ale lui Derwatt.

Poate că Heloise înțelegea. Pricepuse tot ce se întâmplase, dar Tom nu se aștepta să înțeleagă și adorația lui Bernard pentru Derwatt. Tom a rugat-o pe *madame* Annette să facă niște sandvișuri cu homar din conservă și alte asemenea. Heloise s-a dus s-o ajute, iar Tom i s-a alăturat din nou detectivului.

— Doar ca o formalitate, domnule Ripley, pot să vă văd pașaportul? a întrebat Webster.

— Sigur că da.

Tom s-a dus la etaj și s-a întors imediat cu pașaportul.

Webster își bea acum paharul de Dubonnet. S-a uitat încet prin pașaport, părând la fel de interesat de ștampilele cu date vechi ca și de cele noi.

— Austria. Da. Aha!

Tom și-a amintit cu un sentiment de ușurare că nu fusese la Londra sub numele lui propriu, Tom Ripley, atunci când se costumase în Derwatt a doua oară. S-a așezat obosit pe un scaun. Se presupunea că trebuia să fie mai degrabă epuizat și deprimat, în urma evenimentelor din ziua anterioară.

— Ce s-a întâmplat cu lucrurile lui Derwatt?

— Lucruri?

— Valiza, de exemplu.

— N-am știut niciodată unde a stat, a zis Tom. Nici Bernard nu știa. L-am întrebat după ce noi… după moartea lui Derwatt.

— Credeți că și-a abandonat pur și simplu lucrurile la hotel?

— Nu, a zis Tom clătinând din cap. Derwatt n-ar face așa ceva. Bernard mi-a spus că el credea că distrusese, probabil, orice urmă a prezenței sale, că plecase din hotel și... Păi, cum poate scăpa cineva de o valiză? Aruncă tot ce conține în mai multe coșuri de gunoi – sau poate o aruncă pe toată în râu. E destul de ușor, la Salzburg. Mai ales dacă Derwatt s-a ocupat de asta cu o noapte înainte, pe întuneric.

Webster a stat pe gânduri.

— V-a trecut prin minte că Bernard s-ar fi putut întoarce la locul acela din pădure ca să se arunce și el în aceeași râpă?

— Da, a zis Tom, pentru că în mod ciudat, ideea chiar îi trecuse prin minte. Dar eu n-am fost în stare să mă mai duc acolo a doua zi dimineață. Poate că ar fi trebuit. Poate că ar fi trebuit să-l caut pe Bernard mai mult pe străzi. Dar am simțit că murise – cumva, undeva – și că nu aveam să-l mai găsesc niciodată.

— Deci, din câte înțeleg eu, Bernard Tufts ar mai putea fi în viață.

— Este perfect adevărat.

— Avea destui bani?

— Mă îndoiesc. M-am oferit să-i împrumut eu, cu trei zile înainte, dar m-a refuzat.

— Ce v-a spus Derwatt despre dispariția lui Murchison?

Tom s-a gândit o clipă.

— Îl deprima. Iar de spus... a spus ceva despre povara de a fi faimos. Îi displăcea să fie faimos. Simțea că asta provocase moartea cuiva – a lui Murchison.

— Derwatt s-a purtat prietenos cu dumneavoastră?

— Da. Sau cel puțin n-am remarcat niciun fel de urmă de animozitate. Discuțiile mele între patru ochi cu Derwatt au fost scurte. Cred că am stat de vorbă o dată sau de două ori.

— Știa că ați fost asociat cu cazul Dickie Greenleaf?

Un fior pe care și l-ar fi dorit să treacă neobservat l-a străbătut pe Tom din creștet până în tălpi.

— Dacă știa, n-a pomenit despre asta niciodată, a zis Tom ridicând din umeri.

— Nici Bernard? Nici el n-a adus în discuție acest fapt?

— Nu, a zis Tom.

— Vedeți, este ciudat, trebuie să fiți de acord, că trei oameni apropiați de dumneavoastră au dispărut sau au murit – Murchison, Derwatt și Bernard Tufts. La fel a dispărut și Dickie Greenleaf. Cadavrul lui n-a fost găsit niciodată, din câte știu. Iar prietenul său… cum îl chema? Fred? Freddie și mai cum?

— Miles, cred, a zis Tom. Dar n-aș spune că Murchison mi-a fost apropiat. Abia îl cunoșteam. La fel și pe Freddie Miles.

Tom și-a spus că era bine că Webster nu se gândea deocamdată că era posibil să se fi dat drept Derwatt.

Au intrat Heloise și *madame* Annette. Menajera împingea un cărucior cu un platou cu sandvișuri, o sticlă de vin și o găletușă cu gheață.

— A, o gustare! a zis Tom. Nu v-am întrebat dacă aveți vreun angajament pentru prânz, domnule detectiv, dar această mică…

— Mă întâlnesc la prânz cu polițiștii din Melun, a zis Webster cu un zâmbet scurt. Trebuie să-i sun în câteva minute. Apropo, vă voi deconta toate aceste telefoane.

Tom a fluturat din mână în semn de protest.

— Mulțumesc, doamnă, i-a spus inspectorul lui *madame* Annette.

Heloise i-a dat inspectorului Webster o farfurie și un șervet, apoi i-a întins sandvișurile.

— Homar și crab. Astea sunt cele cu homar, a spus ea arătându-i-le.

— Cum aș putea rezista ispitei? a zis detectivul acceptând câte un sandviș din fiecare.

Dar n-a schimbat subiectul:

— Trebuie să anunț poliția din Salzburg – prin Londra, pentru că eu nu vorbesc germana – să-l caute pe Bernard Tufts. Poate aranjăm să ne întâlnim mâine cu toții la Salzburg. Sunteți liber mâine, domnule Ripley?

— Da, aș putea fi, desigur.

— Trebuie să ne conduceți la locul acela din pădure. Va trebui să dezgropăm… înțelegeți. Derwatt avea cetățenie britanică. Oare mai avea, de fapt? a zâmbit Webster cu gura plină. Oricum, cetățean mexican n-a devenit în niciun caz.

— Nu l-am întrebat asta niciodată, a zis Tom.

— Va fi interesant să-i căutăm sătucul din Mexic, localitatea aceea îndepărtată și fără nume, a spus Webster. Știți cumva în apropierea cărui oraș era?

— Derwatt n-a lăsat niciodată să-i scape niciun indiciu, a răspuns Tom zâmbind.

— Mă întreb dacă locuința lui va rămâne părăsită… sau dacă există vreun îngrijitor sau vreun avocat care să lichideze tot ce are acolo, în momentul în care se va afla că a murit.

Webster a făcut o pauză. Tom n-a spus nimic. Oare Webster arunca momeli, sperând să-i scape vreo informație lui Tom? La Londra, dându-se drept Derwatt, Tom îi spusese lui Webster că avea pașaport mexican și trăia sub alt nume.

— Credeți că Derwatt a intrat în Anglia și a călătorit sub un nume fals? a întrebat Webster. Cu un pașaport britanic, eventual, dar cu alt nume?

— Mereu am presupus asta, a răspuns calm Tom.

— Înseamnă că putea să trăiască și în Mexic sub un nume fals.

— Probabil. Nu m-am gândit atât de departe.

— Și să-și expedieze pânzele din Mexic cu același nume fals.

Tom a făcut o pauză, ca și cum asta nu-l interesa prea tare.

— Cei de la Galeria Buckmaster ar trebui să știe.

Heloise i-a întins din nou platoul cu sandvișuri, dar detectivul a refuzat.

— Sunt sigur că nu ne vor spune, a zis Webster. Poate că nici nu știu numele acela, dacă pictorul își expedia tablourile sub numele de Derwatt, de exemplu. Dar trebuie să fi intrat în Anglia cu un nume fals, din moment ce nu avem niciun fel de înregistrări ale sosirilor și plecărilor lui. Pot suna acum la poliția din Melun?

— Sigur că da, a zis Tom. Vreți să folosiți telefonul de la etaj?

Webster a zis că îi convenea cel de la parter. Și-a consultat agenda și a început să discute cu centralista în franceza lui acceptabilă. L-a cerut pe *commissaire.*

Tom a turnat vin alb în două pahare de pe tavă. Heloise l-a luat pe al ei.

Webster l-a întrebat pe *commissaire* la Melun dacă avea vreo noutate în legătură cu Thomas Murchison. Tom a dedus că nu. Webster a spus că doamna Murchison era încă la Londra și urma să rămână în zilele următoare la hotel Connaught, nerăbdătoare să afle informații, dacă poliția din Melun transmitea ceva către biroul lui Webster. Inspectorul s-a interesat, de asemenea, și de *L'Horologe*, tabloul dispărut. Nimic.

Când a închis, Tom a dat să-l întrebe cum mai mergea căutarea lui Murchison, dar nu voia să pară că trăsese cu urechea la convorbirea detectivului.

Webster a insistat să lase o bancnotă de cincizeci de franci pentru telefoanele pe care le dăduse. Nu, i-a spus el lui Tom și i-a mulțumit, nu mai voia încă un Dubonnet, dar a gustat vinul.

Tom își dădea seama că Webster se gândea, în timp ce stătea acolo, cât de multe lucruri ascundea Tom Ripley, cât era de vinovat, în ce consta vinovăția lui și când și cum avea Tom Ripley ceva de câștigat? Era evident, s-a gândit Tom, că nimeni n-ar fi omorât doi oameni – sau chiar trei: Murchison, Derwatt și Bernard Tufts – doar ca să protejeze valoarea celor două tablouri de Derwatt expuse pe pereții lui. Și totuși. Webster putea ajunge destul de departe încât să cerceteze compania Derwatt care producea materiale pentru artiști, prin a cărei bancă Tom primea un venit lunar, virat nenominal unui cont numeric din Elveția.

Dar mâine urma Austria și Tom trebuia să-i însoțească pe polițiști.

— Pot să vă rog să-mi chemați un taxi, domnule Ripley? Știți numărul mai bine decât mine.

Tom a sunat la o firmă de taxiuri din Villeperce. Mașina sosea imediat, i-au spus.

— Vă telefonez în seara asta mai târziu, i-a spus Webster lui Tom, ca să vorbim despre plecarea de mâine la Salzburg. Se ajunge greu?

Tom i-a explicat că avionul trebuia schimbat la Frankfurt. I se spusese însă că exista un autobuz de la München până la Salzburg, dacă voiau să aterizeze acolo. Așa ar fi ajuns mai repede decât dacă așteptau avionul austriac. Dar era nevoie să se pună de acord prin telefon, după ce Webster afla ce zboruri avea spre München de la Londra. Urma să vină împreună cu un coleg.

Pe urmă Webster i-a mulțumit lui Heloise, iar Heloise și Tom l-au condus la ușă, atunci când a venit taxiul. Webster a văzut cutia de pantofi pe masa din hol, unde o adusese Tom, și a luat-o.

— Am luat biletul lui Bernard și cele două caiete ale lui, i-a spus polițistul lui Tom.

Tom și Heloise au rămas în fața intrării până când taxiul a plecat. Din mașină, Webster le zâmbea în felul lui iepuresc. Apoi cei doi soți s-au întors în casă.

Domnea o liniște pașnică. Tom știa că nu era pace, dar măcar era liniște.

— În seara asta, azi, am putea pur și simplu să nu facem nimic? Să ne uităm la televizor?

După-amiază, Tom voia să grădinărească. Asta îl destindea întotdeauna.

Așa că a grădinărit. Iar seara au stat în pijama la Heloise în pat, s-au uitat la televizor și au băut ceai. Înainte de 22.00 a sunat telefonul, iar Tom a răspuns din camera lui. Se pregătise pentru o conversație cu Webster – avea un stilou în mână și era gata să noteze programul de a doua zi –, dar la telefon era Chris Greenleaf. Suna de la Paris. Se întorsese din regiunea Rinului și se întreba dacă-i putea face o vizită împreună cu prietenul lui, Gerald.

După ce a terminat convorbirea cu Chris, Tom s-a întors la Heloise și i-a spus:

— Era Chris, vărul lui Dickie Greenleaf. Ar vrea să vină încoace luni, împreună cu prietenul lui, Gerald Hayman. I-am spus să vină. Sper că nu te deranjează, scumpo. Vor rămâne și peste noapte, probabil. Va fi o schimbare plăcută… facem niște activități turistice, mâncăm în locuri drăguțe… Bine? Relaxant.

— Când te întorci de la Salzburg?

— Duminică ar trebui să fiu înapoi. Nu văd de ce-ar dura mai mult de o zi… adică mâine și o parte din duminică. Nu vor decât să le arăt locul acela din pădure. Și hotelul lui Bernard.

— Aha. *Très bien*, a murmurat Heloise, sprijinită de perne. Musafirii vin luni.

— Vor suna din nou. Le spun să vină luni seară.

Tom s-a băgat din nou în pat. Heloise îl aștepta curioasă pe Chris, și-a dat el seama. Băieții precum Chris și prietenul lui o distrau o vreme. Pe Tom îl încânta acest aranjament. S-a uitat cu privirea pierdută la filmul franțuzesc vechi care rula pe ecranul televizorului. Louis Jouvet[47], îmbrăcat în soldat din Garda Elvețiană, amenința pe cineva cu halebarda. Tom a hotărât că trebuia să fie serios și direct a doua zi, la Salzburg. Poliția austriacă le va pune la dispoziție o mașină, evident, iar el urma

[47] Louis Jouvet (1887-1951), actor și regizor francez (n.r.).

să-i conducă direct la locul din pădure cât încă mai era lumină, iar seara direct la Der Blaue nu-știu-cum, în Linzergasse. Femeia brunetă de la recepție își va aminti cu siguranță de Bernard Tufts și de faptul că Tom întrebase la un moment dat de el. Tom se simțea în siguranță. A început să urmărească dialogul adormitor de pe ecran, dar a sunat telefonul.

— Ăsta-i Webster, fără îndoială, a zis Tom și s-a dat din nou jos din pat.

Mâna lui Tom s-a oprit doar o clipă în timp ce se întindea spre telefon, dar în clipa aceea, a întrezărit înfrângerea și i s-a părut că o simte. Demascarea. Rușinea. „Continuă ca și până acum”, și-a spus el. „Spectacolul încă nu s-a terminat. Curaj!”

A ridicat receptorul.

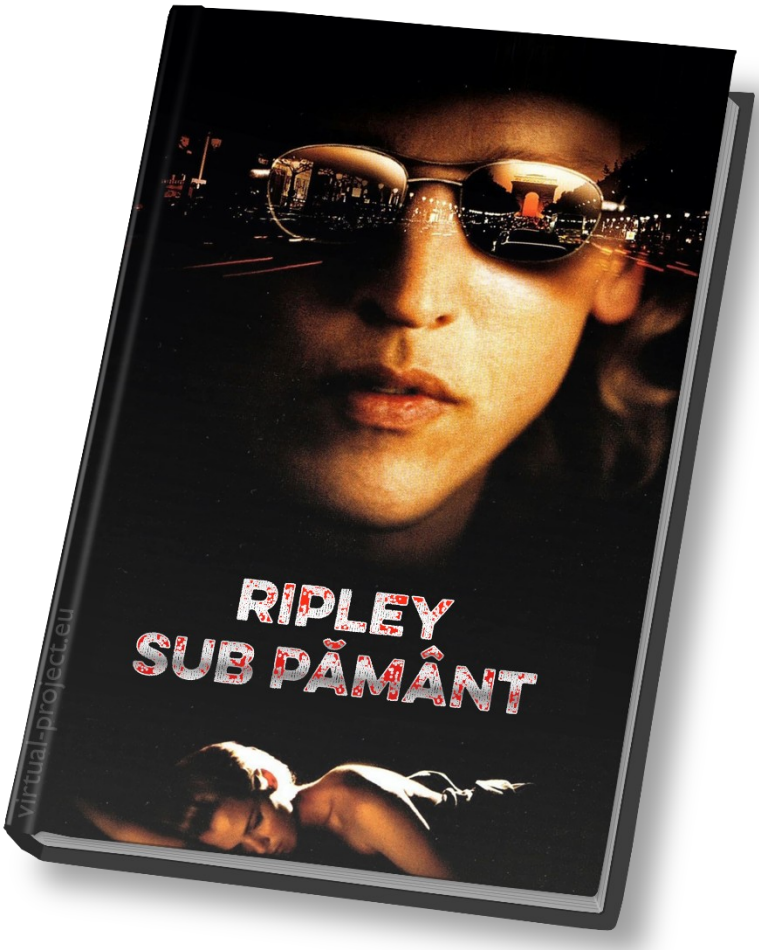

virtual-project.eu

violin